

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 2025 in vogelvlucht	3
1.1 Voorwoord	4
1.2 Leeswijzer	5
1.3 Samenstelling van het bestuur	6
1.4 Bestuurlijke samenvatting	8
Hoofdstuk 2 Programma's	20
2.1 Samen Wonen	21
2.2 Samen Werken	46
2.3 Samen Leven	56
2.4 Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren	70
Hoofdstuk 3 Paragrafen	81
3.1 Lokale heffingen	82
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	87
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	108
3.4 Financiering	121
3.5 Bedrijfsvoering	125
3.6 Verbonden partijen	138
3.7 Grondbeleid	155
3.8 Wet Open Overheid	168
3.9 Duurzaamheid	170
Hoofdstuk 4 Balans	174
4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	175
4.2 Balans per 31 december 2025	178
4.3 Toelichting op de balans	181
4.4 Rechtmatigheidsverantwoording	197
4.5 Gebeurtenissen na balansdatum	199
4.6 Reserves en voorzieningen (inclusief algemene reserve vrij besteedbaar)	200
Hoofdstuk 5 Baten en lasten inclusief toelichting	207
5.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	208
5.2 Verschillenanalyse per programma	209
5.3 Incidentele baten en lasten	233
5.4 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	238
5.5 Onvoorzien	241
5.6 Algemene dekkingsmiddelen	242
5.7 Wet normering topinkomens	243
5.8 EMU saldo	245
5.9 Specifieke uitkeringen (SISA)	246
5.10 Taakvelden	276
Overige gegevens controleverklaring	279
Hoofdstuk 6 Bijlagen behorende bij de gecontroleerde jaarrekening	287
6.1 Voortgang investeringen	288
6.2 Ontwikkeling van de begroting 2025	303
6.3 Gemeentefonds	305
6.4 Subsidies	306
Hoofdstuk 7 Bijlagen niet behorende bij de gecontroleerde jaarrekening	307
7.1 Kerngegevens	308
7.2 Verantwoording fractieondersteuning 2025	309
7.3 Beleidsindicatoren meerjarig	311
7.4 Afkortingenlijst	336

Hoofdstuk 1 2025 in vogelvlucht

1.1 Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken over 2025. Hierin leggen wij verantwoording af aan de gemeenteraad en aan onze inwoners over wat we hebben gedaan met het beschikbare geld in het afgelopen jaar.

We staan stil bij de ontwikkelingen die 2025 hebben gekarakteriseerd en die, zowel financieel als beleidsmatig impact hadden op Dalfsen. We zijn trots op hoe we in Dalfsen met elkaar werken aan maatschappelijke opgaven.

In 2025 hebben we het grootste deel van onze voornemens uitgevoerd. Tegelijkertijd lukte het ons ook om in te spelen op de steeds veranderende omstandigheden. Wij eindigen met een positief resultaat, zowel in cijfers, als in activiteiten.

1.2 Leeswijzer

In deze leeswijzer beschrijven wij voor u de opbouw van de jaarstukken 2025.

Hoofdstuk 1: Bestuurlijke samenvatting

Hierin wordt op hoofdlijnen het resultaat over 2025 verklaard en de beleidsmatige verantwoording gegeven.

Hoofdstuk 2: Prestaties

Per programma wordt aangegeven welke prestaties we hebben gerealiseerd en welke niet. Wanneer er nog acties uit voorgaande jaren open stonden, dan wordt hierover een update gegeven.

Net als in de bestuursrapportage maken we ook bij het jaarverslag gebruik van het stoplichtmodel.

Prestatie is volledig gerealiseerd. Deze prestaties worden niet nader toegelicht.

Prestatie is niet of gedeeltelijk gerealiseerd. Deze prestaties zijn voorzien van een toelichting.

Voor een prestatie die in enkele jaren gerealiseerd wordt, komt het voor dat deze nog niet is afgerond, maar voor het jaar 2025 wel gerealiseerd (dus groen) is.

Onder het kopje 'Wat heeft het gekost?' wordt een tabel gepresenteerd met de financiële resultaten over het jaar 2025. In hoofdstuk 5 geven we een uitgebreide verschillenanalyse per programma vergezeld door verschillende financiële tabellen en grafieken. Onder programma 4, in hoofdstuk 5, is een centrale toelichting op de personeelslasten onder het beleidsveld Overhead opgenomen. Deze verschillen worden binnen de andere programma's daarom niet toegelicht. Daardoor, en doordat we werken met afrondingen op duizendtallen kunnen zich verschillen voordoen in de presentaties per programma.

Per programma zijn ook de verplichte kengetallen opgenomen. Hierbij zijn de meest recente gegevens opgenomen, die via www.waarstaatjegemeente.nl worden gepubliceerd.

Hoofdstuk 3: Paragrafen

Dit hoofdstuk bevat de voorgeschreven paragrafen volgens de 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies' (BBV). De paragrafen bevatten een dwarsdoorsnede door alle programma's van het jaarverslag, waarbij wordt ingegaan op de relevante beleids- en beheeraspecten.

Er wordt aangesloten bij de opzet van de paragrafen in de programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026 - 2028.

Vanaf hoofdstuk 4 begint de jaarrekening. Dit is het onderdeel waarop de accountant toetst. De controleverklaring van de accountant wordt u afzonderlijk toegezonden.

Hoofdstuk 4: Balans en toelichting

Dit hoofdstuk bevat de balans en een toelichting hierop inclusief reserves en voorzieningen.

Hoofdstuk 5: Overzicht baten en lasten

In dit hoofdstuk vindt u onder meer het overzicht baten en lasten, verschillenanalyses per programma, incidentele baten en lasten, overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen. Dit alles, waar nodig, aangevuld met een toelichting.

Het gerealiseerde resultaat (dus na verrekening met eventuele reserves) is in feite het 'echte' saldo van een programma. Om vooral op hoofdlijnen te rapporteren lichten we per beleidsveld alleen de verschillen, voor zowel de baten als de lasten, groter dan € 50.000 toe. De totale afwijking komt niet altijd exact overeen met de toegelichte afwijking. Het verschil tussen de toegelichte en totale afwijking is niet groot en kan worden uitgelegd als overige afwijking.

Daarnaast zijn hier onder andere de verplichte onderdelen Wet normering topinkomen en de SiSa-verantwoording, 'Single information Single audit' per taakveld opgenomen.

Hoofdstuk 6 en 7: Bijlagen

In de laatste twee hoofdstukken zijn de bijlagen opgenomen. De bijlagen bestaan onder andere uit de kerngegevens en voortgang op de investeringen.

1.3 Samenstelling van het bestuur

De gemeenteraad

De gemeenteraad is het hoogste orgaan van de gemeente en vormt de vertegenwoordiging van de bevolking van de gemeente Dalfsen. De raad stelt de kaders vast waarbinnen het gemeentebestuur moet opereren en controleert dat bestuur. In 2025 had de raad in de gemeente Dalfsen 21 leden. De zetels in de raad waren in 2025 als volgt verdeeld over de diverse politieke partijen:

Zetelverdeling	2022-2026
Gemeentebelangen	8
CDA	6
ChristenUnie	3
Partij van de Arbeid	2
D66	1
VVD	1
Totaal	21

Gemeentebelangen

Inge Haarman, Jelle Hekman, Mariëtte Holterman, Gerard Jutten, Herman Kleine Koerkamp, Wim van Lenthe, Wim Pessink en Jolande Upper.

CDA

Bert Ruitenbergh, Luc Diepman, Roel Kouwen, Wim Prinsse, Miriam Veldkamp en Anouk Zwakenberg.

ChristenUnie

Rietje Lassche-Visscher, Dick van Gelder en Dick Homans.

PvdA

Leander Broere en Ton de Vries.

D66

Bernard Smalbraak.

VVD

Gerrit Jan Veldhuis.

De gemeenteraad is gedurende 2025 eerst bijgestaan door Mara Zweers, daarna door Gerald van Dijk en vervolgens Johan Paul de Groot.

Het college van burgemeester en wethouders

Het gemeentebestuur wordt gevormd door het college van burgemeester en wethouders (B&W) en de gemeenteraad. Het college van B&W vormt het dagelijks bestuur en de gemeenteraad het algemeen bestuur. De gemeenteraad is het hoogste bestuurlijke orgaan en stelt de kaders voor het beleid vast, stelt de financiële middelen voor de uitvoer van de programma's vast en heeft een controlerende rol ten opzichte van het college van B&W. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de raadsbesluiten en heeft daarnaast een aantal eigenstandige taken.

Het college bestaat uit de burgemeester, de heer Michael Sijbom en vier wethouders, de heer André Schuurman, de heer Jan Uitslag, mevrouw Betsy Ramerman en de heer Ruud van Leeuwen. De gemeentesecretaris/algemeen directeur Henry van der Woude is bij de vergaderingen van het college aanwezig als secretaris en adviseur.

mr. drs. M. (Michael) Sijbom
Burgemeester gemeente Dalfsen

A. (André) Schuurman
Wethouder (1e Loco)

drs. J.W. (Jan) Uitslag
Wethouder (2e Loco)

A.J. (Betsy) Ramerman
Wethouder (3e Loco)

drs. R.W.J. (Ruud) van Leeuwen
Wethouder (4e Loco)

H.J. (Henry) van der Woude
Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Het college vergadert iedere week op dinsdag. Ieder lid van het college van B&W is verantwoordelijk voor een aantal specifieke beleidsterreinen (portefeuilles) van de gemeente.

Portefeuilleverdeling college van B&W

Burgemeester mr. drs. Michael Sijbom (H. Jager tot 14 april waarnemend)

Kabinet en representatie, Dienstverlening, Algemene bestuurlijke aangelegenheden, Openbare orde en veiligheid, Bestuurszaken en communicatie, Privaatrechtelijke en juridische zaken, Personeel en organisatie, Strategische beleidsvorming, Intergemeentelijke en regionale samenwerking, Bedrijfsvoering en Digitalisering.

Gebiedswethouder Dalfsen/locoburgemeester A. Schuurman

Portefeuillehouder Wonen

Duurzaamheid (inclusief milieu, afval en energietransitie), Integrale handhaving, Ruimtelijke ontwikkeling, Volkshuisvesting, Monumenten en Archeologie, Verstedelijkingsstrategie (Regio Zwolle), Bestuurlijke vernieuwing, Inwonerbetrokkenheid, Project Centrumplan Dalfsen.

Gebiedswethouder Nieuwleusen drs. J.W. Uitslag

Portefeuillehouder Leven

Welzijn, Jeugd(hulp), Inclusie, WMO, Sport, Sportaccommodaties (beheer), Kulturhusen, Cultuur, Maatschappelijk werk, Volksgezondheid, Onderwijs en educatie, Stikstof, Evenementenbeleid, Project Ruimte voor de Vecht.

Gebiedswethouder Platteland, Hoonhorst en Oudleusen A.J. Ramerman

Portefeuillehouder Werken

Economische ontwikkeling, Agrarische ontwikkeling en plattelandsvernieuwing, Recreatie en toerisme, Werkgelegenheid en participatie, Werkvoorzieningschappen, Verkeer en vervoer, Groen/blauwe diensten.

Gebiedswethouder Lemelerveld drs. R.W.J. van Leeuwen

Portefeuillehouder Financiën

Financiën, Planning en control, Klimaatadaptatie, Beheer en onderhoud openbare ruimte (groen en grijs), Beheer en onderhoud gemeentelijke gebouwen, Grondexploitaties, Nieuwe bedrijventerreinen, Lelystad Airport, Water (inclusief Hoogwaterbeschermingsprogramma), Aandeelhoudersrol.

1.4 Bestuurlijke samenvatting

1.4.1 Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2025 van de gemeente Dalfsen, de laatste van de afgelopen bestuursperiode. Hierin leggen we uit wat we in 2025 hebben gedaan en hoe we het geld van de gemeente hebben besteed. We vinden het belangrijk om hierover duidelijk en transparant te zijn, zodat iedereen kan zien waar we aan werken en welke keuzes we maken.

We zagen ontwikkelingen die onze dorpen raken, zowel in de leefomgeving als in het sociaal domein. Ook binnen het bestuur en de organisatie vonden belangrijke veranderingen plaats. Ondanks de grillige financiële situatie, die het opstellen van een goede begroting steeds lastiger maakt en waarvoor we in 2025 de projecten 'Zero Based Begroten' en 'Begroting in Balans' uitvoerden, hebben we stevig gewerkt aan de doelen die voor onze inwoners belangrijk zijn. Ook als we daarbij wat verder terugkijken naar de afgelopen raadsperiode zien we dat de drie prioritaire opgaven Goed Wonen, Platteland en (Inwoner)betrokkenheid een rode draad waren in al het werk dat de afgelopen jaren is verzet.

Dienstverlening en inwonerbetrokkenheid

Goede en toegankelijke dienstverlening is een belangrijk speerpunt van de raad én voor onze inwoners. In 2025 stelde de raad daarom de nieuwe Visie op Dienstverlening vast. Deze visie helpt ons om onze dienstverlening stap voor stap te verbeteren. In de komende periode volgt nog een concreet uitvoeringsprogramma om de doelstellingen om te zetten in concrete resultaten. Ook hebben we het beleid voor inwonerbetrokkenheid vernieuwd. In onze gemeente nemen inwoners veel initiatieven op het gebied van leefbaarheid en ontmoeting. Deze initiatieven hebben we in 2025 ondersteund met geld, kennis en hulp vanuit de organisatie. We willen inwoners eerder en beter betrekken bij plannen en besluiten. De komst van de nieuwe kinderburgemeester past bij die wens. Jonge inwoners worden op een enthousiaste manier betrokken bij het lokale bestuur.

Ondersteuning van inwoners

We vinden het belangrijk dat inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is om mee te kunnen doen. Daarom hebben we in 2025 extra ingezet op toegankelijkheid, bestaanszekerheid en laagdrempelige hulp. Voorbeelden hiervan zijn:

- De nieuwe website Informatiepunt Dalfsen, waar inwoners makkelijk informatie kunnen vinden. De website voldoet volledig aan het besluit digitale toegankelijkheid overheid en heeft een Status A-score gehaald.
- Het inclusiebeleid, waarin we drempels wegnemen zodat iedereen gelijk kan meedoen.
- De inzet van een jeugdondersteuner, die op verwijzing van de huisarts snel en laagdrempelig kan helpen. Dit heeft een aanzienlijke besparing opgeleverd, waar wij trots op zijn.
- Het beleidsplan 'Op weg naar werk', waarin we inwoners begeleiden naar werk dat past bij hun mogelijkheden.
- Het beleidsplan financiële bestaanszekerheid, waarin we inzetten op vroegsignalering, goede schuldhulpverlening en het beter bereiken van inwoners die recht hebben op ondersteuning. We streven ernaar dat iedere inwoner recht heeft op een menswaardig bestaan en kan meedoen in de samenleving.

Ook zijn er stappen gezet in het beheer van onze voorzieningen. We werkten aan een duurzaam meerjarig onderhoudsplan (dMJOP) voor alle kulturhusen. Hiermee zorgen we dat het onderhoud goed is gepland en dat de gebouwen toekomstbestendig blijven. Daarnaast is het proces doorlopen voor overdracht van Kulturhus De Mozaïek aan de lokale stichting. Daarmee komt het eigendom dichterbij de gemeenschap en wordt de verantwoordelijkheid duidelijker belegd. Voor de voorbereiding van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) in Nieuwleusen en de onderzoeken voor Dalfsen en Lemelerveld hebben we in 2025 stappen gezet. De raad is hier in deels vertrouwelijke sessies in meegenomen. Hierdoor kunnen we stap voor stap en op een duidelijke manier werken aan deze grote en complexe opgave.

Wonen en leefomgeving

We behoren tot de eerste gemeenten die een Programma landelijk gebied als uitwerking van de Omgevingsvisie hebben voorbereid. Daarmee geven we samen met veel partners richting aan de ontwikkeling van ons buitengebied. We realiseren ons dat er grote opgaven liggen.

Op het gebied van wonen en ruimtelijke ontwikkeling is in 2025 veel bereikt:

- In de afgelopen bestuursperiode is bij de reguliere woningbouw gemiddeld voldaan aan de woningbouwdoelstelling die we ons per jaar stelden. Namelijk vanaf 2022 120 woningen en vanaf 2025 150 woningen per jaar. De woningbouwdoelstelling is gehaald.
- In al onze kernen wordt momenteel gebouwd of is woningbouw in voorbereiding. Bijvoorbeeld: Oosterdalfsen Noord en het Engelland in Dalfsen, Westerbouwlanden Noord en Palthelanden in Nieuwleusen, De Koele in Hoonhorst en Waterinkweg in Lemelerveld. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de lokale woonbehoefte.
- In 2025 zijn de laatste kunstgrasvelden met rubberinfill vervangen door duurzame alternatieven.
- De voorbereidingen voor de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan, zoals de ontwikkeling van een Kind Educatie Cluster in Nieuwleusen en de onderzoeken voor Dalfsen en Lemelerveld, zijn opgepakt.
- De haven en westkade in Dalfsen zijn voorzien van nieuwe stroompunten voor de elektriciteitsvoorziening van boten en een vuilwatervoorziening. Deze verbeteringen maken deel uit van de duurzame havenontwikkeling aan de Vecht.

Daarnaast werd het erfgoedprogramma vastgesteld, waarin staat hoe we zorgvuldig omgaan met onze historie en identiteit.

Netcongestie werd de afgelopen jaren een belangrijk thema in onze gemeente. Door de groeiende vraag naar elektriciteit raken delen van het netwerk mogelijk overbelast. Om storingen en black-outs te voorkomen, zijn er snel maatregelen genomen in samenwerking met de netbeheerder. In Oudleusen zijn bijvoorbeeld tijdelijke batterijen geplaatst om pieken in het stroomgebruik op te vangen.

In 2025 hebben we verder gewerkt aan een veilige leefomgeving door in te zetten op preventie, ondermijningsaanpak en goede samenwerking met onze veiligheidspartners. Ook hebben we geïnvesteerd in de weerbaarheid van inwoners en organisaties, zodat zij beter voorbereid zijn op digitale dreigingen en maatschappelijke risico's.

Vluchtelingenopvang

In het najaar opende het asielzoekerscentrum (AZC) aan de Engellandweg. Dit was een belangrijke mijlpaal, na een periode waarin we als gemeente zelf opvang hebben georganiseerd. De inzet van onze locatiemedewerkers op de eerdere opvanglocaties in Hof van Dalfsen en Lemelerveld is hierbij van grote waarde geweest. Zij zorgden voor een zorgvuldige overgang en goede ondersteuning van bewoners. We hadden en houden oog voor zorgen bij omwonenden en hebben ingezet op een open dialoog, goede informatievoorziening en blijvende aandacht voor de leefbaarheid in de directe omgeving. Met de opening van het AZC kunnen we de bestuursopdracht Programma Vluchtelingen afronden.

Bestuur en organisatie

In 2025 startte onze nieuwe burgemeester Michael Sijbom. Tegelijkertijd namen we afscheid van waarnemend burgemeester Rikus Jager. Ook begon een nieuwe griffier: Johan Paul de Groot. Binnen de organisatie zetten we stappen richting een toekomstbestendige manier van werken. 2025 was het eerste jaar waarin de kwartiermaker Programmatisch en Projectmatig Werken aan de slag was. Hiermee bouwen we aan een stevige organisatie die klaar is voor de opgaven van nu en later.

Tot slot

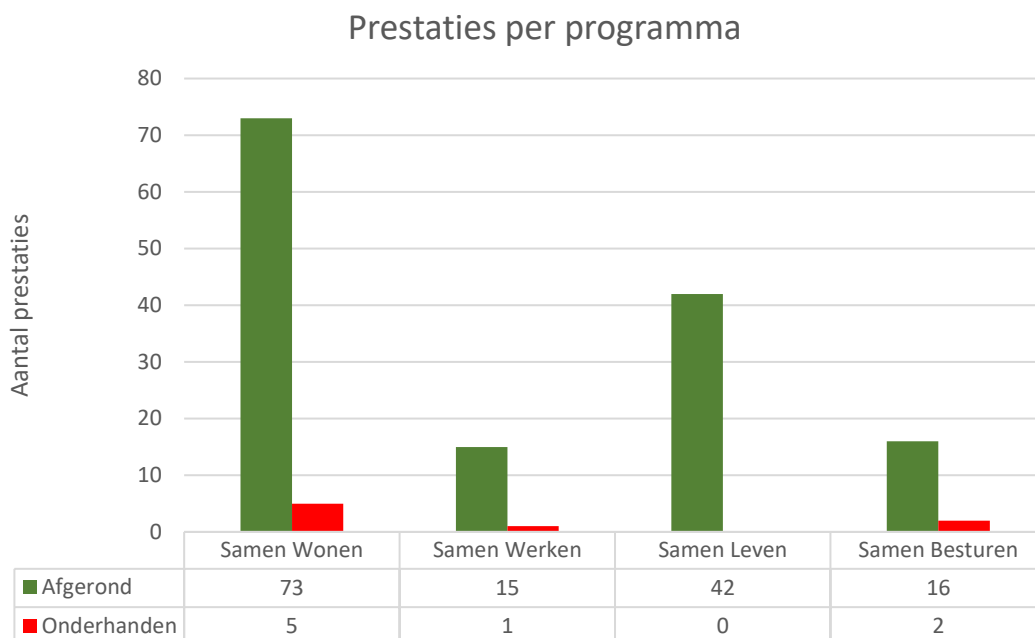
Door zorgvuldig en beheerst financieel beleid laten wij een gezonde financiële uitgangspositie achter aan het nieuwe gemeentebestuur. Het college acht het passend dat het huidig college geen keuzes maakt over de bestemming van het jaarresultaat. Deze afweging hoort expliciet thuis bij het nieuwe college en de nieuwe raad, in samenhang met het op te stellen coalitieakkoord. Om die reden worden geen middelen vooraf geoormerkt.

Wel geven wij het nieuwe bestuur enkele aandachtspunten mee voor de toekomstige afweging, zoals het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven, het versterken van onderhoudsvoorzieningen gezien stijgende prijzen, instellen van een egalisatiefonds voor versnelling in de woningbouw en het verduurzamen van sportparken en gemeentelijk vastgoed.

Met deze jaarrekening dragen wij het financieel beleid met vertrouwen over en bieden wij het nieuwe bestuur de ruimte om eigen keuzes te maken voor de toekomst van Dalfsen. We sluiten een jaar af waarin veel is bereikt, dankzij de inzet van bestuur, medewerkers, partners en vooral onze inwoners. Samen blijven we werken aan een sterke, inclusieve en toekomstgerichte gemeente. Inmiddels vonden in maart 2026 de gemeenteraadsverkiezingen plaats, waarmee de basis werd gelegd voor een nieuwe bestuursperiode. We kijken met vertrouwen vooruit en wensen de nieuwe raad, onze inwoners en al onze partners een goede en betrokken periode toe.

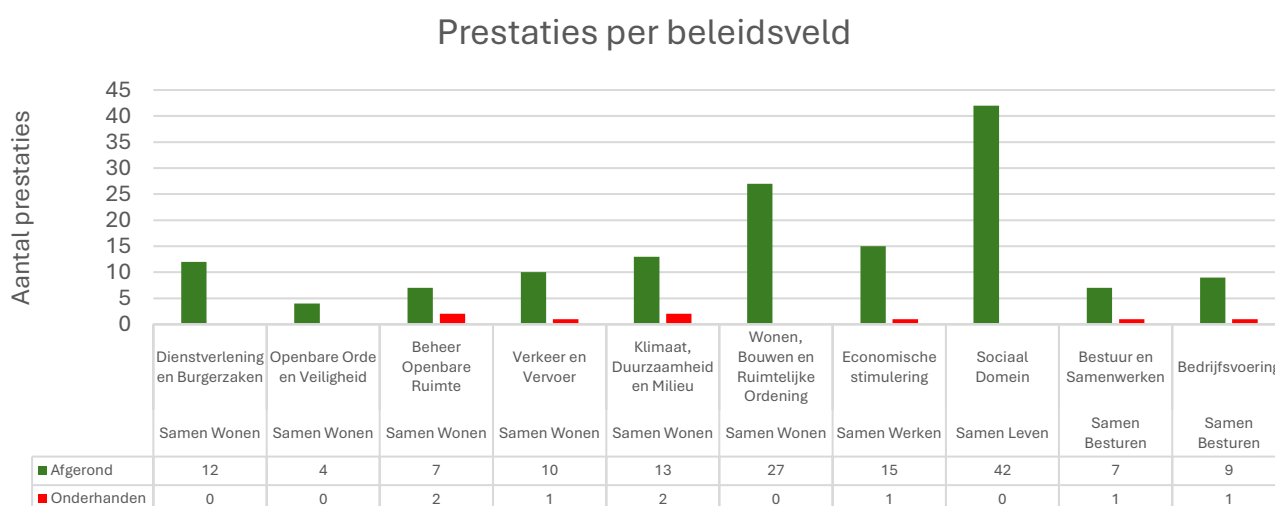
1.4.2 Totaal overzicht prestaties

De genoemde slagkracht van onze gemeente uit zich ook in de behaalde prestaties. In onderstaande tabel staat per programma de realisatie van de in de begroting 2025 voorgenomen prestaties.

Van de 154 benoemde prestaties in de begroting realiseerden we er 146. Daarmee realiseerden we 95% van onze voorgenomen prestaties.

Onderstaande tabel geeft weer hoeveel van de prestaties in de begroting we per beleidsveld hebben gerealiseerd.

1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling

Binnen het kader van de financiële verordening is er de mogelijkheid incidentele middelen over te hevelen naar het volgend boekjaar als de activiteiten nog niet (volledig) zijn afgerond. Bij het opstellen van de jaarrekening 2025 bleek in een aantal gevallen een incidenteel beschikbaar budget niet of niet volledig besteed en dat de werkzaamheden nog niet zijn afgerond.

In de tabellen hieronder zijn de overhevelingen gescheiden opgenomen in overhevelingen die voldoen aan de voorwaarden, projecten waarvan de uitvoering zich uitstrekt over meerdere jaren en Overheveling die niet voldoet aan de vastgestelde voorwaarden, maar wordt wel voorgesteld om over te hevelen.

Het college is bevoegd de budgetten, die voldoen aan voorwaarden in de financiële verordening, over te hevelen naar volgende jaren. Het budgetrecht ligt bij de gemeenteraad en u geeft via de begrotingswijziging formeel akkoord op de budgetoverhevelingen.

Één overheveling wordt voor de tweede keer overgeheveld en voldoet daarmee niet aan de voorwaarden. Gezien de bijzondere omstandigheden en de noodzaak om voortgang te realiseren, stelt het college voor om deze toch over te hevelen naar 2026.

Overhevelingen die voldoen aan de vastgestelde voorwaarden

	Omschrijving	Budget 2025	Lasten	Baten	Saldo	Uit Reserve	Netto
A01	Implementatie Djuma Zaaksysteem	141.000	81.000		81.000		81.000
A02	Beschoeiing	50.000	50.000		50.000		50.000
A03	Water en klimaatadaptatie (naar 2027)	100.000	50.000		50.000		50.000
A04	Uitwerking beleidsplannen begraafplaatsen	102.000	95.000		95.000		95.000
A05	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV)	202.000	202.000		202.000		202.000
A06	Startbudget Omgevingswet	214.000	188.000		188.000		188.000
A07	Bijdrage verbouwing vrouwenopvang Kadera	60.000	60.000		60.000		60.000
A08	Harmonisatiebudget kulturhusen	150.000	82.000		82.000		82.000
A09	Implementatie beleidsvisie re-integratie	90.000	53.000		53.000		53.000
A10	Project verkenning huisvesting arbeidsmigranten	50.000	50.000		50.000		50.000
	Budgetoverheveling A	1.159.000	911.000		911.000		911.000

Projecten waarvan de uitvoering zich uitstrekt over meerdere jaren

	Omschrijving	Budget 2025	Lasten	Baten	Saldo	Uit Reserve	Netto
B01	Regeling aanpak energiearmoede **	180.000	65.030	-65.030			
B02	Regeling lokale isolatie aanpak **	295.000	576.900	-576.900			
B03	CDOKE rijks gelden energietransitie **	726.000	196.595	-196.595			
B04	Brede toegang SD*	108.000	52.250		52.250	-52.250	
B05	Bibliotheek	170.000	130.000	-130.000			
	Budgetoverheveling B	1.479.000	1.020.775	-968.525	52.250	-52.250	

Overheveling die niet voldoet aan de vastgestelde voorwaarden, maar wordt wel voorgesteld om over te hevelen

	Omschrijving	Budget 2025	Lasten	Baten	Saldo	Uit Reserve	Netto
C01	Toezicht & handhaving bouwen (incidenteel budget complexe zaken)*	116.500	88.000		88.000	-88.000	
	Budgetoverheveling C	116.500	88.000		88.000	-88.000	

Totaal over te hevelen budgetten

	Omschrijving	Budget 2025	Lasten	Baten	Saldo	Uit Reserve	Netto
	Totaal van A en B en C	2.754.500	2.019.775	-968.525	1.051.250	-140.250	911.000

Bedragen waar dekking uit reserve tegenover staat worden voor de

* tweede keer overgeheveld.

Dit zijn onderwerpen die worden gefinancierd vanuit een specifieke uitkering, niet besteding leidt tot

** terugbetaling aan het Rijk.

A01 Implementatie Djuma Zaaksysteem

De implementatie van het zaaksysteem Djuma loopt door in de eerste helft van 2026. Hierdoor verschuiven enkele activiteiten zoals inrichting, koppelingen, testen en migratie naar 2026. Een deel van de kosten is in 2025 al gerealiseerd, maar voor de afronding in 2026 zijn nog middelen nodig die oorspronkelijk voor 2025 waren begroot. Om de implementatie zonder vertraging en met behoud van kwaliteit af te ronden is budgetoverheveling noodzakelijk.

A02 Beschoeiing

Het budget is beschikbaar gesteld bij de vaststelling van de bestuursrapportage 2025. Vanwege de huidige levertijden staat de uitvoering gepland voor begin 2026. Met het geld wordt een deel van onze beschoeiingen in Nieuwleusen hersteld.

A03 Water en klimaatadaptatie (naar 2027)

De doorlooptijd van de Regionale Sponsstrategie voor het deelgebied Benoorden de Vecht/Vechtdal is langer vanwege de omvang van het stroomgebied. De middelen zullen worden ingezet om de algemene sponsstrategie te concretiseren. Zo zal er bijvoorbeeld hydrologische analyse van het stroomgebied van de Vecht worden uitgevoerd dat als input zal dienen hoe om gegaan dient te worden met droogte.

A04 Uitwerking beleidsplannen begraafplaatsen

In 2025 is er een eenmalig budget verstrekt voor het uitwerken van beleidsplannen voor de begraafplaatsen. De uitwerking is in 2025 gestart en loopt door in 2026. De planning is om dit af te ronden in 2026.

A05 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (LBV)

De in 2025 geraamde werkzaamheden in het kader van de LBV en LBV+ regeling zijn niet volledig tot uitvoering gekomen. Dit wordt veroorzaakt door landelijke vertraging in de uitwerking en besluitvorming rondom de regelingen, evenals door de afhankelijkheid van externe partijen en individuele deelnemers. Hierdoor kon een deel van de geplande activiteiten niet tijdig worden opgestart. De uitvoering van deze werkzaamheden vindt plaats in 2026 en 2027, waarvoor overheveling van de bijbehorende middelen noodzakelijk is.

A06 Startbudget Omgevingswet

In 2025 heeft het Rijk via de meicirculaire een bedrag van € 214.000 uitgekeerd als tegemoetkoming in de kosten voor het implementeren van de Omgevingswet in de organisatie. Deze bijdrage wordt gebruikt om opleidingskosten en advieskosten te dekken in 2026 en 2027.

A07 Bijdrage verbouwing vrouwenopvang Kadera

De verbouwing van vrouwenopvang Kadera duurt langer dan gepland. Daarom schuift de subsidie die gemeente Dalfsen samen met 10 andere gemeenten betaalt door naar 2026. Gemeente Zwolle regelt de subsidie namens de gemeenten. Door de verbouwing voldoet de opvang aan de regels.

A08 Harmonisatiebudget kulturhusen

Het bedrag dat overblijft van het harmonisatiebudget gebruiken we in 2026. Het onderzoek naar het kulturhus in Hoonhorst heeft vertraging opgelopen. Daarom heeft het college pas later een besluit genomen over de ontwikkelsubsidie. De ontwikkelsubsidie bedraagt € 40.000. Er moeten ook nog kosten gemaakt worden voor het maken van het dMJOP en voor het verbouwen en verplaatsen van de bibliotheek in het nieuwe kulturhus.

A09 Implementatie beleidsvisie re-integratie

Het budget voor de nieuwe beleidsvisie re-integratie gebruiken we in 2026. Een deel van het bedrag is al gebruikt voor het opstellen van de beleidsvisie. Het bedrag dat over is gebruiken we voor de volgende stappen:

- We voeren de re-integratieroute en de nieuwe manier van samenwerken in;
- We passen de opdracht, de manier van bestuur en samenwerking bij Stichting Dalfsen Werkt aan;
- We kopen software om het UWV-portaal te vervangen.

A10 Project erkenning huisvesting arbeidsmigranten

In 2025 is binnen het eigen ambtelijk apparaat geen projectleider gevonden voor het project Verkenning huisvesting arbeidsmigranten. Daarna is het inkooptraject voor de inhuur van een externe projectleider opgestart. Deze projectleider is per november 2025 gestart en begonnen met het opstellen van de kaders. Daarna volgt een analyse, en een aantal varianten met een uitwerkingsrichting. De doorlooptijd van deze opdracht is tot 1 september 2026.

B01 Regeling aanpak energiearmoede

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2027), dus jaarlijks wordt overgeheveld zolang er budget is.

Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen van bewoners met financiële problemen (isolatie, duurzame installatie en witgoedregeling).

B02 Regeling lokale isolatie aanpak

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2028), dus jaarlijks wordt overgeheveld zolang er budget is.

Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen (subsidie) van woningeigenaren met woningen met een WOZ beneden de € 499.000 en energielabels C tot en met G.

B03 CDOKE rijks gelden energietransitie

De uitkering van de rijks gelden voor de uitvoering van de gemeentelijke taken uit te klimaatakkoord lopen niet parallel met de lokale uitvoering en planning.

De middelen zijn bedoeld ter dekking van de apparaatskosten. Daarom is er voor 2026 een plan om de formatie uit te breiden, zodat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

B04 Project brede toegang SD

Wij hebben het budget dat over is voor de coördinator brede toegang/ infopunten nodig voor 2026. Dit project duurt meerdere jaren. In 2026 werken we verder aan het project en de doorontwikkeling van de brede toegang.

B05 Bibliotheek

De bibliotheek heeft een deel van de ontvangen SISA-gelden niet besteed. Deze worden meegenomen naar volgend jaar. Betreft een budgetneutrale overheveling.

C01 Toezicht & handhaving bouwen (incidenteel budget complexe zaken)

De werkzaamheden zijn in 2025 niet uitgevoerd doordat ontwikkelingen rondom het landelijke stikstofbeleid onverwacht tot stilstand kwamen. Vanuit het Rijk zijn diverse besluiten uitgesteld of aangepast, waardoor wij als gemeente niet verder konden met de voorbereidingen en uitvoering waarvoor dit budget was gereserveerd. Deze stilstand lag volledig buiten onze invloedssfeer. Hierdoor is het budget ongebruikt gebleven.

In 2026 worden substantiële kosten verwacht voor het omgevingsplan en aanverwante activiteiten. Het nu overhevelen van het resterende budget is noodzakelijk om deze kosten op te kunnen vangen en de continuïteit in het proces te waarborgen. Ondanks dat het budget eerder is overgeheveld, achten wij het in dit geval gerechtvaardigd dit opnieuw te doen, gezien de bijzondere omstandigheden en de noodzaak om in 2026 voortgang te realiseren.

1.4.4 Financieel resultaat 2025

Ten opzichte van de gewijzigde begroting is er sprake van een voordeel van € 5,8 miljoen. Dit verschil wordt onder de volgende tabel op hoofdlijnen toegelicht. Een meer gedetailleerde toelichting is te vinden onder de verschillenanalyse in hoofdstuk 5.2.

Het verschil tussen baten en lasten in 2025 is in totaal € 12 miljoen (inclusief mutaties in de reserves). Dit wordt grotendeels (77%) veroorzaakt door:

- een voordeel op opvang vluchtelingen (€ 3,56 miljoen);
- een hogere uitkering gemeentefonds (€ 2,57 miljoen);
- een resultaat grondexploitatie (€ 2,2 miljoen);
- € 0,9 miljoen over te hevelen naar 2026. Zie voor een specificatie van deze overhevelingen hoofdstuk 1.4.3.

Bij het raadsvoorstel over de resultaatbestemming 2025 wordt voorgesteld het voordelig saldo te bestemmen door:

- € 3,56 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen en statushouders;
- € 0,91 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve budgetoverhevelingen;
- € 0,95 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserve beschermd wonen;
- Eenmalig € 200.000 te storten in een nieuw te vormen voorziening aantrekkelijk werkgeverschap.

Per saldo wordt voorgesteld om € 5,62 beschikbaar te bestemmen en het restant van € 6,37 miljoen te storten in de algemene reserve vrij besteedbaar.

Het volgende overzicht geeft het resultaat per programma weer:

	Bedragen x € 1.000			
	Begroting 2025 Begrotingsboek	Begroting 2025 Na wijzigingen	Realisatie 2025	Verschil Begroting (Na wijz.) - Realisatie Saldo
	Saldo	Saldo	Saldo	
Samen Wonen	-13.520	-14.842	-12.918	1.924
Samen Werken	-6.777	-6.446	-5.634	812
Samen Leven	-30.604	-28.540	-25.020	3.520
Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren	48.091	51.463	50.554	-909
Saldo van baten en lasten	-2.811	1.635	6.981	5.346
Stortingen in reserves	-116	-6.677	-8.363	-1.686
Onttrekkingen aan reserves	2.874	11.212	13.370	2.158
Resultaat	-53	6.170	11.988	5.818

Ten opzichte van de bestuursrapportage is er sprake van een voordeel van afgerond € 5,8 miljoen. Dit resultaat is opgebouwd uit verschillende voor- en nadelen. Op hoofdlijnen is het verschil tussen het verwachte saldo bij de bestuursrapportage en het uiteindelijke saldo bij het opmaken van de jaarrekening te verklaren door de volgende posten (bedragen in miljoenen):

- € 1,23 Voordeel (I) Algemene uitkering;
- € 2,20 Voordeel (I) Resultaat grondexploitatie;
- € 0,91 Voordeel (I) Budgetoverheveling van 2025 naar 2026;
- € 1,20 Nadeel (I) Voorziening wethouders;
- € 1,37 Nadeel (I) Mutatie voorziening verlof;
- € 0,45 Voordeel (I) Vrijval subsidie N348;
- € 0,55 Nadeel (I) Lagere onttrekking uit de reserves;
- € 0,95 Voordeel (I) Beschermd wonen / thuis en maatschappelijke opvang;

• € 0,27	Voordeel (I/S)	Lagere bijdrage SSC ONS;
• € 1,10	Voordeel (I)	Opvang Vluchtelingen voordelig ten opzicht van bestuursrapportage;
• € 0,31	Voordeel (I/S)	Meer uren toegerekend aan investeringen;
• € 1,00	Voordeel (I/S)	Sociaal domein, diverse posten;
• € 0,50	Voordeel (I/S)	Overig
• € 5,80	Voordeel	Totaal

Een groot deel van de voordelen is incidenteel (I), maar er zijn eveneens structurele (S) verbeteringen zichtbaar. Onder andere in het sociaal domein door inzet van de jeugdondersteuner en de bedrijfsvoering. Deze worden komende periode geanalyseerd. De uitkomsten nemen wij mee richting de Perspectiefnota 2028–2031, zodat wij tijdig kunnen sturen op de financiële opgave die ontstaat in het zogenoemde ravijnjaar.

Een gedetailleerde toelichting per programma op de financiële afwijkingen is te vinden in hoofdstuk 5.2.

Duiding van het jaarrekeningresultaat

Het jaar 2025 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 12 miljoen. Dit resultaat is hoger dan verwacht bij de bestuursrapportage 2025. Om dit goed te duiden is het belangrijk te kijken waar dit verschil precies uit bestaat. Het overschot wordt namelijk veroorzaakt door een combinatie van verschillende mee- en tegenvallers, en niet door één duidelijke oorzaak.

Een deel van het positieve resultaat wordt verklaard door ontwikkelingen waar we als gemeente beperkt invloed op hebben, zoals hogere inkomsten uit het gemeentefonds. Dit onderstreept dat ons voorspellend vermogen niet alleen afhankelijk is van onze eigen keuzes, maar ook van externe factoren die gedurende het jaar wijzigen.

Daarnaast ontstaat een belangrijk deel van het resultaat juist door keuzes die we als organisatie bewust hebben gemaakt. Voorbeelden zijn de inzet op jeugdondersteuner, efficiëntere bedrijfsvoering, scherpere kostenbeheersing (ook bij onze verbonden partijen), actief gebruikmaken van subsidiemogelijkheden, het gevoerde actieve grondbeleid van de laatste jaren en het doelmatig inzetten van beschikbare budgetten. Hieruit blijkt dat de ingezette beleidslijn werkt en dat er op meerdere plekken succesvol is gestuurd op het vergroten van kwaliteit en positieve financiële effecten.

Voor de volledigheid merken wij op dat de inzichten uit Begroting in Balans en Zero Based Begroten niet in de begroting 2025 zijn verwerkt, omdat deze trajecten daarna zijn uitgevoerd. Deze inzichten kunnen echter wel invloed hebben gehad op het gerealiseerde resultaat over 2025.

Ook incidentele factoren spelen een rol. Een aantal voordelen is eenmalig, maar er zijn eveneens structurele verbeteringen zichtbaar. Onder andere in het sociaal domein en de bedrijfsvoering. Deze worden momenteel geanalyseerd. De uitkomsten nemen we mee richting de Perspectiefnota 2028–2031, zodat we tijdig kunnen sturen op de financiële opgave die ontstaat in het zogenoemde ravijnjaar.

Het beeld over 2025 is daarmee genuanceerd. Enerzijds willen we ons voorspellend vermogen verder versterken door nog nauwkeuriger te begroten. Anderzijds blijft flexibiliteit nodig om gedurende het jaar in te kunnen spelen op ontwikkelingen die we niet vooraf kunnen voorzien. Die balans blijft ook richting de toekomst van belang.

Het positieve jaarrekeningresultaat biedt ruimte om incidentele uitdagingen op te vangen en versterkt onze robuustheid. Tegelijkertijd is het belangrijk dit resultaat niet uitsluitend te zien als een meevaller. De analyse van de afgelopen jaarrekeningresultaten laat zien waar structurele sturing mogelijk is én waar verbeteringen nodig zijn. Deze inzichten nemen we mee in de Perspectiefnota 2028–2031, om het ravijnjaar verantwoord te kunnen dempen en ons financiële perspectief structureel in balans te brengen.

Kort samengevat laat 2025 zien dat de gemeente financieel goed in control is en positieve resultaten kan behalen. Tegelijkertijd blijft het verbeteren van het voorspellend vermogen een belangrijk aandachtspunt, waarbij we zoeken naar de juiste balans tussen realistisch begroten en wendbaarheid.

Financiële positie

De ontwikkeling van de reserves, schuldenlast en het jaarrekeningresultaat is terug te zien in de financiële kengetallen. In onderstaande tabel zijn deze weergegeven, waarbij we aansluiten bij de signaleringswaarden van de VNG. Voor elk kengetal worden drie categorieën onderscheiden: 'Minst risicovol' (in groen), 'Neutraal' (in geel) en 'Meest risicovol' (in oranje).

Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuldquote	15%	41%	14%
Netto schuldquote gecorrigeerd	12%	35%	9%
Solvabiliteitsratio	47%	45%	49%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	3%
Grondexploitatie	16%	19%	17%
Belastingcapaciteit	88%	89%	90%

De kengetallen laten zien dat de gemeente Dalfsen in 2025 een solide financiële positie heeft. De schuldquote geeft de verhouding weer tussen de schuldenlast en de eigen middelen. De netto schuldquote valt in 2025 gunstiger uit door het positieve resultaat van 12 miljoen, dat hoger is dan oorspronkelijk begroot.

Het positieve resultaat van € 12 miljoen leidt bovendien tot een stijging van de solvabiliteitsratio, wat aangeeft dat het eigen vermogen in 2025 is toegenomen.

Door de hogere baten in de realisatie van 2025 valt het kengetal grondexploitatie lager uit dan begroot. Dit betekent dat het risico van de grondexploitatie lager is dan eerder was voorzien.

Hoofdstuk 2 Programma's

2.1 Samen Wonen

2.1.1 Portefeuillehouders en beleidsvelden

Portefeuillehouder	Beleidsveld
Portefeuillehouder Sijbom	Burgerzaken Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder Schuurman	Circulariteit en afval Begraafplaatsen Duurzaamheid en energietransitie Milieu Monumenten en archeologie Ruimtelijke ordening Wonen en bouwen
Portefeuillehouder Uitslag	Evenementen
Portefeuillehouder Ramerman	Verkeer en vervoer
Portefeuillehouder Van Leeuwen	Openbaar groen Riolering Klimaatadaptatie Grondexploitatie woningbouw Mutatie reserves

2.1.2 Omschrijving van het programma

We streven naar een toekomstbestendige, sociale, gezonde en veilige woon- en leefomgeving. Dit willen we bereiken door in te zetten op onze woonopgave en het ontwikkelen en duurzaam in stand houden van de openbare ruimte en een klimaatbestendige leefomgeving. Tevens bevorderen we een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer dat noodzakelijk is voor de ontwikkeling van welvaart en welzijn in de gemeente Dalfsen.

De benodigde ontwikkel- (GreX) en beheeractiviteiten (onderhoud, herinrichting en handhaving gebruik) dragen bij aan het verbeteren van de leefomgeving. Voor de verschillende beleidsvelden streven we daarbij naar:

1. Versnelling van de woningopgave om te voorzien in de lokale woningbehoefte;
2. Woningen te realiseren voor alle doelgroepen;
3. De openbare ruimte samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven duurzaam in stand houden tegen acceptabele maatschappelijke kosten;
4. Met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving en de aantrekkingskracht van de gemeente;
5. Met het beheer van de kapitaalgoederen bijdragen aan het realiseren van de omgevingsvisie;
6. Met het beheer van de kapitaalgoederen bijdragen aan de maatschappelijke opgaven;
7. Meer aan te sluiten bij de ideeën en behoeften uit de samenleving en flexibel inspelen op inwonersinitiatieven;
8. Structurele financiële dekking te realiseren voor de vervanging van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

2.1.3 Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Dalfsen	Nederland	25.000 - 50.000 inwoners
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren (12-17 jaar)	2024	Bureau Halt	8	9	9
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	CBS	0,3	2,2	1,3
Vernieling	Aantal per 1.000 inwoners	2024	CBS	1,9	5,7	4,1
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	CBS	1,5	4,4	3,1
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2024	CBS	1,0	1,2	1,1
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2024	CBS	61	148	116
Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	Klimaatmonitor Rijkswaterstaat	63,6	32,5	49,3
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	Basisregistratie adressen en gebouwen	11,7	8,4	7,3
Demografische druk	%	2025	CBS	83,1	70,7	80,1
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	2025	CBS	455	398	396
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishoudens	In Euro's	2025	COELO	908	957	957
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishoudens	In Euro's	2025	COELO	936	1050	1046

2.1.4 Wat wilden wij bereiken?

2.1.4.1 Dienstverlening en Burgerzaken

Wat was ons beleid?

1.1.1 Burgerzaken		
Betere (digitale) dienstverlening aan onze bewoners		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Op basis van wettelijke mogelijkheden wordt de digitale dienstverlening verder uitgebreid en wordt een aantal nieuwe functionaliteiten toegevoegd aan het programma i-burgerzaken. Onder andere een koppeling van het afsprakensysteem met i-burgerzaken waardoor de inwoners zelf al het eerste deel van de aanvraag voor reisdocumenten en rijbewijzen kunnen doen. Hierdoor kan de doorlooptijd aan de balie teruggebracht worden naar 5 minuten per aanvraag. De bestaande functionaliteiten worden verder ontwikkeld en benut. Met de functionaliteit "open burgerzaken" wordt het mogelijk om complexere mutaties en berichten, die niet tot het standaard Basisregistratie Personen (BRP)-berichtenverkeer horen, uit te wisselen. Dit komt ten goede aan de communicatie met ketenpartners en tussen gemeenten onderling en de kwaliteit van de BRP.	✓	✓
Er wordt ingezet op het vergroten van de betrouwbaarheid van de BRP en de integriteit van het reisdocumentenproces. Dit door middel van training en opleiding van de medewerkers. Ook vanuit de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken (NVVB) en het ministerie van BZK is er veel aandacht voor het verhogen van de bewustwording op dit gebied.	✓	✓
Verbetering van de dienstverlening aan uitvaartverzorgers bij vastleggen begrafenissen.	✓	✓
Garanderen dat fysieke afspraken bij de burgerzakenbalies binnen drie werkdagen mogelijk zijn en indien nodig extra balies openstellen en bezetting uitbreiden.	✓	✓
Om de applicatie i-Burgerzaken beter te benutten worden trainingen en webinars van de leverancier gevolgd.	✓	✓
Het programma Verbeteren Reisdocumenten Stelsel van het ministerie van BZK volgen.	✓	✓
Intensiveren van het aantal huisbezoeken ten behoeve van adresonderzoeken.	✓	✓
Onderzoek doen naar de mogelijkheden van overstappen van de begraafplaatsapplicatie Trobit naar i-burgerzaken waardoor de dienstverlening naar de uitvaartverzorgers mogelijk uitgebreid kan worden.	✓	✓

1.1.2	Dienstverlening		
	- De inwoners en ondernemers van de gemeente Dalfsen staan centraal. Daarom kiezen we voor een persoonlijke benadering in een digitale omgeving en leveren we maatwerk, waarbij we vraagstukken integraal oppakken. We vragen een actieve rol van onze inwoners en ondernemers. We waarderen initiatieven, we bieden ruimte en denken mee. Dit doen we vanuit onze Dalfser missie: samenleven, samenwerken, samenhang. - Persoonlijke dienstverlening aan inwoners en ondernemers staat centraal en wordt gewaardeerd. - Kwaliteit van de dienstverlening staat voorop.		
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
We voeren de activiteiten uit het huidige beleidsplan Dienstverlening uit en maken een nieuwe visie op dienstverlening.		✓	✓
Doorontwikkelen van onze digitale dienstverlening.		✓	✓
Uitvoering geven aan het programma "Datagedreven werken".		✓	✓
We stimuleren digitale zelfredzaamheid van onze inwoners.		✓	✓

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Burgerzaken					
Lasten	-1.422	-1.404	-1.519	-1.649	-130
Baten	637	629	629	669	40
Saldo Burgerzaken	-785	-775	-890	-980	-90
Saldo Dienstverlening en Burgerzaken	-785	-775	-890	-980	-90

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Digitale dienstverlening afgezet tegen benchmark	Software leverancier	75% (2021)	90	75
Wij bieden niet alle producten digitaal aan, omdat sommige diensten te weinig voorkomen. Dan zijn de kosten voor het aanbieden hoger dan de efficiëntie en dienstverlening die er tegenover staat.				
Kwaliteit BRP	Kwaliteitsmonitor BZK	96,8% (2021)	98	99,5
Kwaliteit reisdocumentenproces	Kwaliteitsmonitor BZK	96,2% (2021)	98	98
Burgerpeiling: waardering alle inspanningen van de gemeente	waarstaatjegemeente.nl	6,8 (2023)	7,0	6,8

2.1.4.2 Openbare Orde en Veiligheid

Wat was ons beleid?

1.2.1	Integrale veiligheid	
- Een veilig en leefbaar Dalfsen door af te stemmen met de verschillende partners op het gebied van veiligheid. - De huidige veilige woon- en leefomgeving wordt in stand gehouden en waar mogelijk verbeterd.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Uitvoering geven aan de nieuwe doelstellingen zoals geformuleerd in het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.	✓	✓
Brede voorlichting via diverse beschikbare kanalen, KernPunten en sociale media.	✓	✓
Nauwe samenwerking met politie, o.a. op het gebied van ondermijning, donkere dagen offensief etc.	✓	✓
Creëren bewustwording bij weggebruikers, o.a. door plaatsen snelheidsdisplays en diverse educatie en voorlichtingsprojecten.	✓	✓

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Openbare orde en veiligheid					
Lasten	-3.198	-3.313	-3.533	-3.528	5
Baten	145	103	103	112	9
Saldo Openbare orde en veiligheid	-3.054	-3.210	-3.430	-3.416	14
Saldo Openbare Orde en Veiligheid	-3.054	-3.210	-3.430	-3.416	14

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Aantal woninginbraken	politie cijfers	35 stuks (2022)	<15	16
Ondanks dat het aantal woninginbraken begroot is onder de 15, zijn het aantal woninginbraken de afgelopen jaren sterk afgenomen (in 2022: 28 inbraken, in 2023: 25 inbraken, 2024: 30 inbraken). Tien jaar geleden lagen deze cijfers rond de 70 woninginbraken. De maatregelen die we hier voor treffen zijn de stimulering van deelname aan Whatsapp groepen buurtpreventie en het plaatsen van buurtpreventieborden. Daarnaast besteden we met risicocommunicatie aandacht aan de vakantieperiode en de donkere dagen waarin tips worden gegeven om te voorkomen dat een woning het doelwit wordt van inbrekers.				

2.1.4.3 Beheer Openbare Ruimte

Wat was ons beleid?

1.3.1	Integraal beleid openbare ruimte		
- De openbare ruimte samen met bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven duurzaam in stand houden tegen acceptabele maatschappelijke kosten. - De kwaliteit van de leefomgeving en de aantrekkingskracht van de gemeente behouden. - Met het beheer van kapitaalgoederen een bijdrage leveren aan de maatschappelijke opgave en aan het realiseren van de omgevingsvisie. - Meer aansluiten bij de ideeën en behoeften vanuit de samenleving en flexibel inspelen op inwonersinitiatieven. - Structurele financiële dekking voor de vervanging van kapitaalgoederen in de openbare ruimte. - Beheer van de openbare ruimte vindt plaats volgens de eisen van Barometer Duurzaam Terreinbeheer niveau 'Goud'.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Uitvoering geven aan het Meerjaren Onderhoudsprogramma Openbare Ruimte (MJOP) dat eind 2024 aan de gemeenteraad wordt aangeboden ter vaststelling		✓	✓
Voortzetten van huidige beeldkwaliteitsniveau.		✓	✓
Uitnodigende houding voor inwonersinitiatieven via de gebieds-verbinders.		✓	✓
1.3.2	Openbaar groen		
- Een duurzaam en goed beheersbaar bomenbestand. - Het behouden en versterken van karakteristieke landschapselementen, waarbij er een geleidelijke overloop van groen tussen de kernen is. - Het behouden en vergroten van biodiversiteit in kernen en buitengebied. - Minimaal 75% van de bermen wordt ecologisch beheerd.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Implementeren van Gedragscode Soortbescherming gemeenten.		✗	✓
Implementeren van groen- en boomnormen.		✗	✓
Opstellen van nieuw Bomenbeleid.		✓	✓

1.3.3 Speelvoorzieningen		
- De openbare ruimte nodigt uit tot positief gezond gedrag (spelen, bewegen en ontmoeten). - Voldoende aantrekkelijke en nabij ingerichte van speel-, sport- en ontmoetingsplekken voor iedereen en het realiseren van veilige en aantrekkelijke verbindingen hiertussen.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
De bestaande speelvoorzieningen houden we zo lang mogelijk in stand met behulp van onderhoud en levensduur verlengende maatregelen.	✓	✓
Uitvoering geven aan het beleidsplan Spelen, bewegen en ontmoeten (SBO) dat eind 2024 aan de gemeenteraad wordt aangeboden ter vaststelling.	✓	✓
Prestatie-indicatoren opnemen in het beleidsplan SBO.	✓	✓

1.3.2 Openbaar groen	
Prestatie	Implementeren van Gedragscode Soortbescherming gemeenten.
Toelichting:	Deze prestatie is voor 75% gereed. De medewerkers hebben een workshop gevolgd, voorjaar 2026 volgt de tweede ronde.
Maatregel:	n.v.t.
Prestatie	Implementeren van groen- en boomnormen.
Toelichting:	Groen- en boomnormen zijn nog niet geïmplementeerd door onderbezetting (i.v.m. ziekte). In het bomenbeleidsplan, dat in 2026 aangeboden wordt aan de raad, worden acties op dit vlak geformuleerd. Het gaat o.a. om het toepasbaar maken van de 3 - 30 - 300 regel voor groen en bomen en om voorwaarden, normen en/of richtlijnen voor soortendiversiteit van bomen, kap en herplant en voor groeiplaatsen.
Maatregel:	n.v.t.
Prestatie	Opstellen van nieuw Bomenbeleid.
Toelichting:	Het beleidsplan is in concept gereed, het bestuurlijke proces volgt in 2026.
Maatregel:	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Openbaar groen					
Lasten	-3.069	-3.122	-3.170	-3.209	-39
Baten	109	137	224	352	128
Saldo Openbaar groen	-2.960	-2.984	-2.945	-2.857	89
Saldo Beheer Openbare Ruimte	-2.960	-2.984	-2.945	-2.857	89

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Beheersdisciplines voldoen aan de onderhoudsnorm	Schouw beeldkwaliteit	100% (2016)	100%	100%
Waardering van de leefomgeving	waarstaatjegemeente.nl	eens in de drie jaar		2026 nieuwe meting
Duurzaam terreinbeheer	KIWA barometer Duurzaam terreinbeheer	Goud	Goud	Goud

2.1.4.4 Verkeer en Vervoer

Wat was ons beleid?

1.4.1	Gemeentelijk verkeer- en vervoerbeleid		
- Het bevorderen van een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer dat noodzakelijk is voor de ontwikkeling van welvaart en welzijn in de gemeente Dalfsen, waarbij de hinder zoveel mogelijk wordt beperkt, duurzame verplaatsingen worden gestimuleerd en de ruimtelijke kwaliteit wordt gerespecteerd. - Het verhogen van het gebruik van de fiets door het verbeteren van het fietsnetwerk en het stimuleren van het gebruik van de fiets. - Het verbeteren van de bereikbaarheid van de gemeente Dalfsen door het hanteren van het STOP-principe (stappen, trappen, OV en privé-auto) bij alle projecten. - Het bevorderen van duurzame mobiliteit door duurzame voorzieningen te faciliteren en duurzame mobiliteit te stimuleren. - Het bevorderen van het gebruik van het openbaar vervoer door het stimuleren van ketenreizen.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
De ambities en de doelen uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) vormen de basis voor het uitvoeringsprogramma Verkeer 2024 - 2026 (UVP) waarin de uitvoering van maatregelen voor de komende jaren staat.		✓	✓
Maatregelen uit het UVP die in 2025 o.a. verkend gaan worden zijn de verbetering van de fietsroutes Maneweg en Lemelerveld - Raalte.		✓	✓
In 2024 wordt het proces doorlopen om te komen tot een definitief ontwerp voor de herinrichting van de Welsummerweg. De weg maakt onderdeel uit van de snelfietsroute Dalfsen-Ommen. De veiligheid van fietsers en voetgangers staat voorop. Realisatie is voorzien in 2025.		✗	✓
1.4.2	Verkeersveiligheid		
Het zodanig behouden en verbeteren van de verkeersveiligheid in de gemeente Dalfsen dat ongelukken zoveel als mogelijke worden voorkomen (objectieve verkeersveiligheid) en het gevoel van de verkeersveiligheid is verbeterd (subjectieve verkeersveiligheid).			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Samen met maatschappelijke partners, plaatselijk belangen, adviseurs en burgers besteden wij aandacht aan verkeersveiligheid, gedragsmaatregelen, acties en voorlichting. De fietser, de eigen buurt en schoolroutes zijn hierbij speerpunten.		✓	✓
Waar mogelijk of noodzakelijk integreren we verkeersmaatregelen bij onderhoud aan wegen, riolering, groen etc.		✓	✓
1.4.3	Openbare verlichting		
Wij leveren een bijdrage aan duurzaamheid, klimaatdoelstellingen en energiebesparing. Het uitgangspunt is: "donkerte waar mogelijk, licht waar nodig".			

Prestaties 2025	Voortgang	Geld
In 2025 is het energieverbruik van de openbare verlichting met 3% verminderd ten opzichte van 2020.	✓	✓
In 2025 zijn verouderde gloeilampen zo veel mogelijk vervangen door LED-lampen; mede door de motie "Wat Led je".	✓	✓
Inkoop voor 100% duurzame energiebronnen.	✓	✓
Materialen van ingekochte masten en armaturen voor 100% recyclebaar.	✓	✓
Het hanteren van een standaard dim-regime voor avond- en nachturen.	✓	✓
De aankomende jaren gaan wij experimenteren met het dynamisch verlichten.	✓	✓

1.4.1	Gemeentelijk verkeer- en vervoerbeleid
Prestatie	In 2024 wordt het proces doorlopen om te komen tot een definitief ontwerp voor de herinrichting van de Welsummerweg. De weg maakt onderdeel uit van de snelfietsroute Dalfsen-Ommen. De veiligheid van fietsers en voetgangers staat voorop. Realisatie is voorzien in 2025.
Toelichting:	De uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2026.
Maatregel:	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Verkeer en vervoer					
Lasten	-3.413	-3.632	-3.687	-3.699	-12
Baten	222	184	184	739	555
Saldo Verkeer en vervoer	-3.191	-3.448	-3.503	-2.960	543
Saldo Verkeer en Vervoer	-3.191	-3.448	-3.503	-2.960	543

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Uitvoering project GVVP	Eigen gegevens	-	1	1
Project fietsspiegel in meerdere kernen uitgevoerd.				
Uitvoeren project Fiets	Eigen gegevens	-	1	1
Bezig met verkenning fietspad Maneweg en fietsroute Lemelerveld - Raalte.				
Aanpak onveilige situaties, jaarlijks één project	Eigen gegevens	-	1	1
Kruispunt Dommelerdijk - Middeldijk.				
Verminderen energieverbruik	Eigen gegevens	0% (2020)	3%	3%
Vervangen gloeilampen voor LED-lampen	Eigen gegevens	ca. 6250 lichtbronnen (2020)	95%	98%

2.1.4.5 Klimaat, Duurzaamheid en Milieu

Wat was ons beleid?

1.5.1	Afval	
Het doel is 90% hergebruik van het huishoudelijk en gemeentelijk afval in 2025.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Blijvend te participeren in het circulaire netwerk van WaardeRing.	✓	✓
Meer communicatie naar inwoners en organisaties over wat circulariteit is en hoe hier concreet aan bijgedragen kan worden.	✓	✓
Het stimuleren van lokale initiatieven voor grondstoffenproductie en duurzaam hergebruik.	✓	✓
Het opzetten en uitvoeren van campagnes en acties gericht op betere kwaliteit huishoudelijke afvalstromen.	✓	✓
Circulariteit (verder) op te nemen in het gemeentelijke inkoopbeleid en aanbestedingsprojecten.	✓	✓
Het uitvoeren van de verkenning naar de rol, kansen en risico's van de gemeente Dalfsen bij de transitie op het gebied van circulariteit en deze verkenning uitwerken in de Kadernota Circulariteit (& Afvalstromen). De kadernota wordt na vaststelling door de gemeenteraad in 2025 toegevoegd aan de geplande algehele actualisatie van het duurzaamheidsbeleid.	✓	✓
1.5.2	Begraafplaatsen	
De gemeente heeft de wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende begraafcapaciteit voor haar inwoners. Op dit onderdeel zijn geen specifieke doelen geformuleerd.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
In het eerste kwartaal van 2025 leggen we de integrale visie op begraafplaatsen ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. In 2025 en daarna gaan we aan de slag met het nieuwe beleid.	✗	✓

1.5.3	Klimaat en duurzaamheid		
• We streven naar een vitale leefomgeving voor nu en in de toekomst. • De missie vanuit het beleidsplan duurzaamheid is: 'Dalfsen nu en in de toekomst leefbaar'. • Hoofddoel is een geslaagde energietransitie waarbij 100% energie-neutraliteit in 2050 en 50% in 2030. • Het Dalfser-doel in Regionale Energie Strategie (RES) is 100 gigawattuur (gwh) in 2030 aan grootschalige duurzame energie-opwek. • We streven naar een vermindering van het energieverbruik bij woningen, maatschappelijke panden, bedrijven en gemeentelijke panden. Uiteindelijk zijn we aardgasvrij (warmtetransitie). • We streven naar meer duurzame energie bij: 1. Gemeentelijk en maatschappelijk elektriciteitsverbruik 2. Gemeentelijke mobiliteit 3. Duurzame mobiliteit 4. Lokale productie duurzame energie 5. Slimme energiesystemen en energieopslag • Een vergroting van de lokale kracht door middel van: 1. Samenwerken met Dorpen van morgen 2. Samenwerken met andere duurzame initiatieven			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Energieneutraliteit en het RES-doel worden bereikt door energiebesparing (isoleren en vernieuwen) en lokale duurzame opwek (energie uit wind, zon, water en biomassa).			
Wijk voor wijk maken we aardgasvrij (individueel of collectief). Ook in 2025 wordt een participatietraject gestart in een aantal wijken.			
Met de netbeheerders gaan we om tafel voor netverzwaring en uitbreiding.			
Het geven van gerichte voorlichting.			
Inzetten energiecoach.			
Beschikbaar stellen budgetten voor verduurzaming.			

1.5.4 Milieu		
• Ons uitgangspunt is de missie 'Een veilige, gezonde leefomgeving voor alle inwoners en het versterken van bedrijven in regio IJsselland'. • Het is onze ambitie om met de Omgevingsdienst IJsselland dienstverlenend en deskundig te zijn richting inwoners en bedrijven. We zijn duidelijk over wat wel en niet kan, treden op waar dat nodig is en werken proactief aan een duurzame ontwikkeling.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Het uitvoeren van het basistakenpakket en de IJsselland variant door de OD. De OD doet dit sinds 2018 voor de provincie en 11 gemeenten in de regio IJsselland.	✓	✓
Voor het uitvoeren van deze taken door de OD is in 2018 het eerste regionale uniforme uitvoerings- en handhavingsbeleid (hierna VTH-beleid 2018) vastgesteld. Het beleid is in 2023 geëvalueerd en het geactualiseerde regionale milieubeleid is vastgesteld in 2024. Met dit beleid voldoen we aan de wettelijke kwaliteitscriteria en werken we de doelen van de wettelijke Verordening kwaliteit VTH uit.	✓	✓

1.5.2 Begraafplaatsen	
Prestatie	In het eerste kwartaal van 2025 leggen we de integrale visie op begraafplaatsen ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. In 2025 en daarna gaan we aan de slag met het nieuwe beleid.
Toelichting:	In 2025 is het Beleidsplan Begraafplaatsen vastgesteld door de raad. We zijn volop bezig met uitvoering en dit duurt langer dan vooraf werd voorzien.
Maatregel:	n.v.t.
1.5.3 Klimaat en duurzaamheid	
Prestatie	Energieneutraliteit en het RES-doel worden bereikt door energiebesparing (isoleren en vernieuwen) en lokale duurzame opwek (energie uit wind, zon, water en biomassa).
Toelichting:	Bewoners van het zoekgebied Dalfserveld West hebben besloten geen windmolenplan in te dienen bij de provincie. Hierdoor wordt het Dalfser-tussendoel van 100 Gwh in 2030 niet gehaald.
Maatregel:	In overleg met de provincie Overijssel alternatieven onderzoeken.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Afval					
Lasten	-2.690	-2.912	-2.912	-3.192	-279
Baten	3.368	3.671	3.824	3.896	72
Saldo Afval	678	759	912	705	-207
Begraafplaatsen					
Lasten	-326	-285	-389	-315	73
Baten	271	309	309	272	-37
Saldo Begraafplaatsen	-56	25	-79	-43	36
Klimaat en duurzaamheid					
Lasten	-943	-1.188	-1.823	-949	874
Baten	678	1.041	1.501	733	-768
Saldo Klimaat en duurzaamheid	-265	-147	-322	-217	105
Milieu					
Lasten	-1.653	-1.706	-1.693	-1.609	84
Baten					
Saldo Milieu	-1.653	-1.706	-1.693	-1.609	84
Riolering					
Lasten	-1.898	-1.710	-1.775	-1.904	-129
Baten	2.201	2.189	2.254	2.305	52
Saldo Riolering	303	479	478	401	-77
Saldo Klimaat, Duurzaamheid en Milieu	-993	-591	-704	-763	-59

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Afvaldoelen: % hergebruik	Eigen gegevens	-	90	84
% Duurzame opwekking		-	27	25
gwh grootschalige opwekking		-	70	67

2.1.4.6 Wonen, Bouwen en Ruimtelijke Ordening

Wat was ons beleid?

1.6.1	Grondexploitatie woningbouw		
Zorgen dat we voldoende gronden in eigendom hebben en krijgen om in de woning- en bedrijfsbehoefte op langere termijn te voorzien.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Actualiseren van de Nota Grondbeleid.		✓	✓
Passend binnen het beleid inspringen op kansen om gronden te verwerven.		✓	✓
Indien door onderzoeken locaties op langere termijn geschikt geacht worden, zo mogelijk het vestigen van het voorkeursrecht toepassen, waardoor we als gemeente 'als eerste' in onderhandeling komen voor aankoop. Hierdoor kunnen mogelijke risico's gespreid c.q. uitgesteld worden.		✓	✓
1.6.2	Monumenten en archeologie		
Het in stand houden van (gemeentelijke) monumenten en waar nodig adviseren en stimuleren bij en van onderhoud. Het beschermen van archeologische resten in de ondergrond.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Het adviseren van monumenteneigenaren.		✓	✓
Het toetsen van locaties op de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten op basis van de archeologische beleidskaart.		✓	✓
Waar nodig maatregelen treffen om mogelijke versterking van archeologische waarden te voorkomen of op te laten graven door gecertificeerde bureaus.		✓	✓
Eind 2024 wordt het beleid voor monumenten en archeologie geactualiseerd. In 2025 gaan we hier uitvoering aan geven.		✓	✓

1.6.3 Ruimtelijke ordening		
• Per 1 januari 2024 treft de Omgevingswet in werking. Belangrijk is de realisatie en instandhouding van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, aansluitend bij de doelen beschreven in de Omgevingswet. • Voorbereid zijn op de invoering van de Omgevingswet. • Een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling waarbij duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid belangrijke uitgangspunten zijn. • Voorzien in de lokale woningbehoefte door de versnelling van de woningopgave. • Voorzien in woningen voor alle doelgroepen. • Het behouden en verbeteren van een evenwichtige en leefbare ruimtelijke omgeving op onder andere het gebied van woning, werken, recreatie, gezondheid, verkeer, landgoederen, archeologie, externe veiligheid en milieu. • Een veilige Vecht die toekomstbestendige bescherming biedt tegen hoogwater. • Aansluiten bij de doelen uit de Omgevingswet en de Omgevingsvisie, zoals t.a.v. de realisatie en instandhouding van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. In onze ruimtelijke plannen houden we rekening met voldoende flexibiliteit om beter in te kunnen spelen op actuele marktontwikkelingen en maatschappelijke behoeften. • Een vitaal en aantrekkelijk (landelijk) gebied voor inwoners, ondernemers en bezoekers. • Het streekeigen karakter (de identiteit), in de verschillende landschapstypen, van het Dalfser landschap behouden en versterken. • Het behouden en verbeteren van de kwaliteit van het landschap en de groenstructuren o.a. door het stimuleren en vergroten van de biodiversiteit.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Uitvoering programmaplan implementatie Omgevingswet.	✓	✓
Opstellen Omgevingsplan.	✓	✓
Actualiseren van het bestemmingsplan voor recreatiewoningen- en terreinen (verwerken afwijkingen en wijzigingen).	✓	✓
Verder uitwerken van het Centrumplan Dalfsen fase 1 (uitvoering Klimaatwinkelstraat).	✓	✓
Opstellen uitwerkingsplan visie Burgemeester Backxlaan (Nieuwleusen).	✓	✓
Afronding procedure bestemmingsplan Oosterdalfsen Noord (wonen, Dalfsen).	✓	✓
Behandelen van aanvragen voor ontwikkelingen in het buitengebied en voor inbreidingsplannen binnen de kernen.	✓	✓
Actief meedenken vanuit de gemeente in gebieds- en beleidsprocessen van de medeoverheden (gemeenten, provincie, Rijk, waterschap), zoals omgevingsvisies en programma's landelijk gebied (PPLG) en gebruik maken van de koppelkansen.	✓	✓

Meedenken in meekoppelkansen voor een aantrekkelijke inrichting van de Vecht, onder andere in het kader van het Hoogwater beschermingsprogramma van het waterschap.	✓	✓
Een verkenning met perspectieven voor een vitaal platteland (opvolging na nulmeting Plattelandsvisie).	✓	✓
Gebruik maken van de ontwikkelkansen vanuit Leader+.	✓	✓
Landschapsontwikkeling als thema meenemen in de Omgevingsvisie.	✓	✓
Via Stichting Groen Blauwe Diensten Overijssel bestaande contracten voor langjarig landschapsbeheer onderhouden en wanneer er door beëindiging financieel ruimte is in het fonds nieuwe contracten afsluiten.	✓	✓
1.6.4 Wonen		
• Wijken moeten voor alle inwoners aantrekkelijk zijn. Diversiteit is daarbij belangrijk. • Voor alle doelgroepen moeten er voldoende en passende woningen zijn. De woningcorporatie(s) hebben hierin een belangrijke taak. Hierbij past ook het principe van flexibele bouw. Starters en senioren zijn binnen het volkshuisvestingsbeleid specifieke doelgroepen. • We gaan voor een duurzame en veilige leefomgeving waarin burgers en bedrijven goed kunnen leven, wonen, werken en recreëren.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Uitvoering geven aan de in 2024 vast te stellen Woonzorgvisie die de Woonvisie uit 2019 vervangt.	✓	✓
Prestatieafspraken maken met beide woningcorporaties; wat leidt tot het toevoegen van gemiddeld 36 sociale huurwoningen per jaar (op gemeentelijke nieuwbouwlocaties).	✓	✓
Verlenen van startersleningen.	✓	✓
Onderzoek doen naar de mogelijkheden om starters en minder kapitaalkrachtigen tegemoet te komen.	✓	✓
Het leveren van kwalitatief goede producten door ons als gemeente. We werken daarbij risico gestuurd, klantgericht, zakelijk en efficiënt. Dit op basis van het VTH-beleidsplan 2022 – 2026.	✓	✓
Formulering van subdoelen in het Programma uitvoering VTH-taken 2023 (en verder) en hieraan uitvoering geven.	✓	✓
Monitoring van de jaarlijkse resultaten op basis van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag voor aanpassing op aanscherping doelstellingen en beleidskeuzes.	✓	✓

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Grondexploitatie woningbouw					
Lasten	-20.650	-1.770	-1.770	-3.690	-1.920
Baten	21.290	1.739	1.739	4.349	2.610
Saldo Grondexploitatie woningbouw	640	-31	-31	658	689
Monumenten en archeologie					
Lasten	-61	-33	-73	-48	24
Baten	15	18	18	9	-9
Saldo Monumenten en archeologie	-46	-15	-55	-39	16
Ruimtelijke ordening					
Lasten	-1.916	-1.939	-2.600	-2.095	506
Baten	166	125	125	180	55
Saldo Ruimtelijke ordening	-1.750	-1.814	-2.475	-1.914	561
Wonen en bouwen					
Lasten	-1.535	-1.834	-1.798	-1.608	190
Baten	963	1.182	1.026	960	-65
Saldo Wonen en bouwen	-572	-652	-772	-648	125
Saldo Wonen, Bouwen en Ruimtelijke Ordening	-1.728	-2.512	-3.333	-1.943	1.391

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Aantal nieuwe verblijfsobjecten met woonfunctie	CBS / Eigen gegevens	167 (2020)	160	174
Eindstand 2025: 174. T/m nov 158 woningen. Definitieve cijfers over 2025 worden in januari gepubliceerd door het CBS				
Aantal nieuwe sociale huurwoningen op gemeentelijke nieuwbouwlocaties	Eigen gegevens	33 (2020)	60	0
Sociale woningbouw gaat in projecten: soms een jaar niets/weinig, andere jaren meer. Ter illustratie: in 2024 68 woningen, 2025 0 en voor 2026 worden er 48 verwacht (Habion 42 + 6 Bieblockatie). Gemiddelde is dan 38 woningen.				
Aantal nieuwe startersleningen	Eigen gegevens	6 (2020)	30	17
De marktvraag naar Startersleningen fluctueert enorm per jaar en is niet te voorspellen. Als onze CPO-projecten (nieuwbouw) in de financieringsfase komen, zien we vaak een toename van aanvragen. Voor 2025 zijn 17 leningen verstrekt (2024: 28).				
Uitvoering programmaplan implementatie Omgevingswet	Eigen gegevens	2016	90%	100%
Een actuele Omgevingsvisie 1.0 voor het gehele grondgebied van de gemeente	Eigen gegevens	1 (2022)	1	1

2.1.5 Verbonden partijen

Onderstaand staan de verbonden partijen opgesomd die hebben bijgedragen aan dit programma. Voor nadere informatie kan de paragraaf verbonden partijen worden geraadpleegd.

- Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland
- Omgevingsdienst IJsselland
- ROVA Holding N.V.

2.1.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Programma Samen Wonen	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Lasten	-42.775	-24.847	-26.741	-27.495	-754
Baten	30.065	11.327	11.935	14.577	2.642
Saldo van lasten en baten	-12.710	-13.520	-14.806	-12.918	1.888
Stortingen in reserves	-1.925	-116	-116	-1.388	-1.272
Onttrekkingen aan reserves	1.209	160	945	3.134	2.189
Resultaat	-13.427	-13.477	-13.977	-11.172	2.805

2.2 Samen Werken

2.2.1 Portefeuillehouders en beleidsvelden

Portefeuillehouder	Beleidsveld
Portefeuillehouder Ramerman	Economie Recreatie en toerisme Participatie
Portefeuillehouder Uitslag	Onderwijs
Portefeuillehouder Van Leeuwen	Grondexploitatie bedrijven Mutatie reserves

2.2.2 Omschrijving van het programma

Het versterken en behouden van een vitale economie voor Dalfsen, zodat deze inwoners voldoende (toeleiding tot) werkgelegenheid biedt, in aansluiting op wat de regio doet en biedt. Het programma omvat tevens het lokaal onderwijsbeleid waarbinnen we aandacht besteden aan onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, leerplicht, voor- en vroegschoolse educatie en volwasseneneducatie.

2.2.3 Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Dalfsen	Nederland	25.000 - 50.000 inwoners
Funcatiemenging	%	2024	CBS BAG/LISA	53,7	54,5	50,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	2024	LISA	184,6	191,4	182,5
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jr	2024	DUO/Ingrado	6,1	6,7	5,6
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5-18 jr	2024	DUO/Ingrado	11	28	25
Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	%	2024	DUO/Ingrado	1,2	2,3	2,0

2.2.4 Wat wilden wij bereiken?

2.2.4.1 Economische stimulering

Wat was ons beleid?

2.1.1	Economie		
	- Het behouden van de lokale werkgelegenheid onder meer door middel van het bieden van: - Een ondernemersvriendelijk klimaat door de gemeente Dalfsen; - De beschikbaarheid van voldoende en aantrekkelijke vestigingsmogelijkheden voor bedrijven en ondernemers; - Voldoende woonruimte voor het lokaal arbeidspotentieel in de gemeente Dalfsen, zodanig dat de beschikbare huisvesting past bij de huidige en toekomstige bevolkingsopbouw (beroepsbevolking) in Dalfsen. - Het in standhouden en stimuleren van levendige dorpskernen met een aantrekkelijk en zo compleet en divers mogelijk winkelaanbod voor inwoners en (toeristische en regio)bezoekers door het behouden van een duurzame winkelstructuur met vitale centrumgebieden.		
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Uitvoeren van de uitvoeringsagenda van de Economische beleidsnota.			
Uitvoering geven aan de detailhandelsstructuurvisie 2024.			
Uitvoering geven aan vervolg van de ruimtelijke verkenning naar nieuwe bedrijventerreinen.			
Leveren van input voor de Omgevingsvisie 2.0 en het Omgevingsplan vanuit het beleidsveld economie en bijbehorende ontwikkelingen.			
2.1.3	Recreatie en toerisme		
	Een zodanige ontwikkeling van de toeristische en recreatieve sector dat deze bijdraagt aan het versterken van een aantrekkelijk verblijfsklimaat in de gemeente, voor zowel bezoekers als inwoners. Wij bevorderen recreatie en toerisme met de samenwerking van gemeenten in Vechtdalverband en zichtbaarheid van het A-merk "Vechtdal". Het beleidsplan recreatie en toerisme speelt in op toeristische ontwikkelingen en sluit aan bij huidige trends en ontwikkelingen in de toeristische sector, zoals verduurzaming. Er wordt ingezet op: - Meer gasten; - Meer overnachtingen; - Het bevorderen van het gebruik van de beschikbare recreatieve voorzieningen, zowel voor toeristen als eigen inwoners; - Meerdaagse beleving (seizoen verbreding van dag- en verblijfsrecreatie); - Bijdragen aan het welzijn van de bewoners; - Een toename van de omzet en de werkgelegenheid binnen de recreatieve of toeristisch recreatieve gerelateerde sectoren; - Aandacht voor spreading van recreatieve drukte en het voorkomen van overlast; - Het stimuleren en het behoud van een kwalitatief en gevarieerd aanbod van recreatieve voorzieningen.		
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Participeren in het samenwerkingsverband Vechtdal Vrijtijdseconomie, met toenemende aandacht voor de recreërende bewoners en spreading van drukte.			

Via Gastvrij Dalfsen organiseren van ontmoeting en bevorderen van samenwerking en initiatieven door ondernemers en organisaties op het vlak van recreatie en toerisme.	✓	✓
Versterken Toeristische informatiepunten.	✓	✓
Meer verbinding maken tussen recreatie, toerisme, cultuur, historie en terrein behorende organisaties.	✓	✓
Onderzoek van recreatiemogelijkheden, waaronder de havenuitbreiding in Dalfsen.	✓	✓
Uitvoeren van de ontwikkeling van de haven en kades volgend op de Verkenning Toekomst Haven Dalfsen.	✓	✓
Binnen Ruimte voor de Vecht invulling geven aan het onderdeel vrijetijdseconomie.	✓	✓
Leveren van input voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan vanuit het beleidsveld vrijetijdseconomie en bijbehorende ontwikkelingen.	✓	✓
Adviseren bij initiatieven en ontwikkelingen die een relatie hebben met recreatie en toerisme.	✓	✓
Bevorderen en borgen van het aanbod en de kwaliteit van recreatieve verblijven.	✓	✓

2.1.5 Onderwijs		
- Iedere inwoner van Dalfsen in staat te stellen zijn eigen mogelijkheden en talenten te ontdekken, ontplooien en gebruiken, door middel van: - Het in stand houden van toekomstbestendige onderwijsgebouwen die bijdragen aan een aantrekkelijke en gezonde leeromgeving; - Het voorkomen van ongediplomeerde schooluitval. - Het voorkomen van taal- en onderwijsachterstanden, waardoor iedere inwoner van Dalfsen zijn eigen mogelijkheden en talenten kan ontdekken, ontplooien en gebruiken.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Op basis van aangebrachte fasering voeren we de diverse projecten huisvesting basisonderwijs uit, waarbij in de periode 2022 - 2025 de projecten uit fase 1 (kern Nieuwleusen, Dalfsen-West en Lemelerveld) worden opgepakt.	✓	✓
We gaan ten minste 1 keer per jaar met de VVE-werkgroep met afgevaardigden van (voor)scholen en JGZ in gesprek over de uitvoeringsafspraken en stellen die waar mogelijk bij. De onderwerpen zijn: de doelgroep definitie, het (non-)bereik, toeleiding naar VVE, doorlopende lijn en resultaatafspraken.	✓	✓

2.1.1	Economie
Prestatie	Uitvoeren van de uitvoeringsagenda van de Economische beleidsnota.
Toelichting:	In 2025 is binnen het eigen ambtelijk apparaat geen projectleider gevonden voor het project 'Verkenning huisvesting arbeidsmigranten'. Daarom is het inkooptraject voor de inhuur van een externe projectleider opgestart. Deze externe projectleider is per november 2025 gestart en begonnen met het opstellen van de kaders. Hierna volgen een analyse, en een aantal varianten met een uitwerkingsrichting. De doorlooptijd van deze opdracht betreft tot 1 september 2026. Dit heeft geleid tot een voordeel op de kosten. Hiervoor willen we via een incidentele budgetoverheveling van € 50.000 inzetten voor het project 'Verkenning huisvesting arbeidsmigranten'. In het najaar van 2026 leggen we de resultaten voor aan de raad.
Maatregel:	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025			Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen		2025	2025
Economie						
Lasten	-315	-371	-416		-341	75
Baten	23	21	21		23	2
Saldo Economie	-291	-349	-394		-318	76
Grondexploitatie bedrijven						
Lasten	-2.199	-56	-56		-1.195	-1.139
Baten	2.599				1.619	1.619
Saldo Grondexploitatie bedrijven	400	-56	-56		424	480
Onderwijs						
Lasten	-2.609	-2.532	-2.585		-2.435	150
Baten	366	197	308		350	42
Saldo Onderwijs	-2.243	-2.335	-2.277		-2.086	192
Recreatie en toerisme						
Lasten	-246	-207	-244		-217	27
Baten	27	16	16		27	11
Saldo Recreatie en toerisme	-220	-191	-228		-190	38
Sociale werkvoorziening						
Lasten	-3.845	-4.139	-3.782		-3.835	-53
Baten	363	292	292		371	79
Saldo Sociale werkvoorziening	-3.481	-3.847	-3.490		-3.465	26
Saldo Economische stimulering	-5.836	-6.777	-6.446		-5.634	812

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Aantal overnachtingen (dagrecreatie niet meetbaar)	GBLT/Eigen gegevens	199.021 (2019)	206.050	159.313
Aantal werkzame personen in de sector	LISA	882 (2018)	1030	1080 (2024)
Maximale participatie. Aantal mensen met traject	S4SD	125 (2019)	240	254
Doel 3: 30% van de instroom is binnen 12 maanden weer uitgestroomd naar betaald werk	Eigen gegevens	35% (2019)	>30%	8%

Doel 4: niet meer dan 25% zit langer dan 4 jaar in de uitkering	S4SD	26% (2019)	25%	36%
Doel 5: aantal personen met Beschut Werk	S4SD	1 (2019)	9	14

2.2.5 Verbonden partijen

- Gemeentelijke samenwerking Vrijetijdseconomie Vechtdal
- Vechtdal Marketing
- Gemeenschappelijke regeling sociale recherche IJssel - Vechtstreek
- Stichting Dalfsen Werkt

2.2.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Programma Samen Werken	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Lasten	-9.214	-7.304	-7.083	-8.023	-941
Baten	3.378	526	637	2.389	1.753
Saldo van lasten en baten	-5.836	-6.777	-6.446	-5.634	812
Stortingen in reserves	-225	0	0	-110	-110
Onttrekkingen aan reserves	1.303	424	676	676	0
Resultaat	-4.757	-6.353	-5.770	-5.068	702

2.3 Samen Leven

2.3.1 Portefeuillehouders en beleidsvelden

Portefeuillehouder	Beleidsveld
Portefeuillehouder Uitslag	Cultuur Kulturhusen Sport Inkomen Integratie vergunninghouders Jeugdzorg Lokale toegang Preventie Publieke gezondheid Wmo 2015
Portefeuillehouder Van Leeuwen	Mutatie reserves

2.3.2 Omschrijving van het programma

Alle inwoners van Dalfsen worden gestimuleerd en in staat gesteld om mee te doen aan het maatschappelijk leven. Dat willen we bereiken langs drie pijlers:

- Inwoners leven in een gezonde leefomgeving
- Inwoners worden gestimuleerd zelfredzaam te zijn
- Inwoners maken deel uit van een vitale gemeenschap

De wijze waarop de onderscheiden beleidsvelden elk op hun eigen wijze bijdragen aan één of meerdere pijlers hebben we hieronder beschreven

2.3.3 Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Dalfsen	Nederland	25.000 - 50.000 inwoners
Jongeren met delict voor rechter	% (12 t/m 21 jarigen)	2023	CBS	0	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2024	CBS	3	6	4
Netto arbeidsparticipatie	%	2024	CBS	76,9	73,2	73,5
Werkloze jongeren	%	2024	CBS	1	2	2
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	CBS	0,8	1,0	1,0
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	CBS	0,3	0,4	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2025	CBS	500	660	664
Banen	Aantal per 1.000 inwoners (15 - 64 jaar)	2024	CBS/LISA	796,7	850,2	750,5
Lopende re-integratie voorzieningen	per 10.000 inwoners (15 - 64 jaar)	2024	CBS	259,0	203,1	207,1
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	CBS	12,2	14,0	14,2
Niet-sporters	%	2024	Gezondheidsmonitor (CBS, RIVM, GGD)	42,5	42,5	44,7
Personen met een bijstandsuitkeringen	Aantal per 10.000 inwoners	2025	CBS	103,2	281,2	190,8

2.3.4 Wat wilden wij bereiken?

2.3.4.1 Sociaal Domein

Wat was ons beleid?

3.1.1	Cultuur	
• Het cultuurbeleid is vanaf 2022 geïntegreerd in het preventiebeleid. • Cultuur zorgt voor levendige dorpen in de gemeente Dalfsen en vergroot het welbevinden van mensen. Het draagt bij aan de eigenheid van de dorpen en aan een aantrekkelijke woonomgeving. Cultuur bepaalt voor een groot gedeelte onze identiteit en heeft daardoor invloed op het mentale welbevinden van onze inwoners. Het zorgt voor samenwerking, vernieuwing en draagt bij aan de economie. Het culturele klimaat is daarmee een belangrijk onderdeel van het voorveld • Om de zelfredzaamheid te vergroten: 1. Dienen onze bibliotheekvoorzieningen toegankelijk en bereikbaar te zijn; 2. Vergroten we de toegankelijkheid van informatie, de basisvaardigheden en financiële mogelijkheden voor onze inwoners om mee te doen.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Cultuur is onderdeel van de doelstellingen in de uitvoeringsagenda preventie.	✓	✓
We zetten in op cross-over verbindingen tussen de culturele organisaties en verenigingen binnen onze gemeente, zodat zij elkaar versterken en met elkaar meer culturele activiteiten kunnen aanbieden voor een bredere doelgroep.	✓	✓
Cultuureducatie zorgt ervoor dat kinderen al op jonge leeftijd in aanraking komen met diverse vormen van cultuur. Vanuit cultuureducatie gaan we aan de slag met professionaliseren van het muziekonderwijs op de basisscholen. In 2025 vieren we 80 Jaar Vrijheid. We stimuleren inwoners om activiteiten en evenementen te organiseren in het kader van herdenken, vieren én het creëren van bewustwording rondom het begrip democratie.	✓	✓
In 2025 gaan we aan de slag met opstellen van de uitvoeringsagenda cultuur. Deze wordt ontwikkeld in samenwerking met onze lokale culturele organisaties en verenigingen en moet aansluiten bij de doelen uit het preventiebeleid. Doel hiervan is een gezond cultureel klimaat waaraan alle inwoners mee kunnen doen en waar culturele organisaties bewust gaan bijdragen aan de doelen uit het preventiebeleid.	✓	✓
De bibliotheek werkt aan de doelstellingen in het preventiebeleid.	✓	✓

3.1.2	Kulturhusen		
- De kulturhusen dragen bij aan 'reuring' en leefbaarheid in de kern; aan participatie van inwoners door middel van het bevorderen van (sociale) nabijheid en ontmoeting. En stimuleren het ontplooiën van initiatieven en voorzieningen in de eigen kern. - Om de zelfredzaamheid te vergroten: - Dienen onze culturele voorzieningen toegankelijk en bereikbaar te zijn.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Het behalen van deze doelen is van een aantal factoren afhankelijk. Deze factoren liggen niet allemaal binnen onze invloedssfeer. Het kulturhus draagt slechts voor een gedeelte bij aan het behalen van de doelen. Hiervoor moet enerzijds het gebouw goed geëxploiteerd worden, anderzijds moet er synergie zijn tussen de participanten in het kulturhus.		✓	✓
3.1.3	Sport		
- Het sportbeleid is vanaf 2022 geïntegreerd in het preventiebeleid o.a. via de doelen: jeugdigen groeien gezond op, inwoners voelen zich gezond en inwoners dragen bij aan hun gemeenschap. - Om de zelfredzaamheid te vergroten: - Dienen onze sportvoorzieningen toegankelijk en bereikbaar te zijn.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
De acties van het uitvoeringsplan worden samen met de partners uit het voorveld uitgevoerd, jaarlijks gemonitord en aangepast.		✓	✓
3.1.4	Inkomen		
- Het mogelijk maken dat alle kinderen kunnen participeren in de samenleving en dit met, financiële ondersteuning ten behoeve van bepaalde producten of activiteiten mogelijk maken. We trachten een zo groot mogelijk bereik te realiseren onder de doelgroep. - Om de zelfredzaamheid te vergroten; - Streven we er naar dat alle kinderen kunnen participeren in de samenleving zonder dat de financiële omstandigheden van de ouders daarbij een belemmering vormen. - Doel van de schuldhulpverlening is om mensen zo snel en goed mogelijk te helpen bij hun financiële situatie en zo mogelijk een duurzame oplossing te realiseren. Deels heeft dit met (professionele) ondersteuning te maken en deels is het een verantwoordelijkheid van de mensen zelf om hun uitgaven aan te passen aan het inkomen. De meest vergaande vorm van ondersteuning is beschermingsbewind. De rechter stelt dan een bewindvoerder aan. Veelal vergoed de gemeente de kosten van een bewindvoerder via de bijzondere bijstand. Wij streven ernaar het aantal bewindvoeringen zo beperkt mogelijk te houden. - Om de zelfredzaamheid te vergroten: - Vergroten we de toegankelijkheid van informatie, de basisvaardigheden en financiële mogelijkheden voor onze inwoners om mee te doen; - Wordt zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners van de gemeente Dalfsen om financiële redenen onvoldoende kunnen meedoen aan de samenleving; - Streven we ernaar dat Inwoners met schulden zo snel en goed als mogelijk duurzaam zijn geholpen bij hun financiële situatie. - We bieden inkomensondersteuning op grond van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ aan inwoners die daarop aangewezen zijn. Vanaf de start zetten we in op de vergroting van de (financiële) zelfredzaamheid van de inwoner. Daarom streven we ernaar: - dat het aantal bijstandsuitkeringen in lijn blijft met de trend van het landelijk gemiddelde; - dat 30% van de instroom na 12 maanden weer (betaald) aan het werk is; - dat maximaal 25% van de uitkeringsgerechtigden langer dan vier jaar een uitkering ontvangt.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld

In de webshop zorgen we voor een gevarieerd aanbod van producten, diensten en activiteiten.	✓	✓
Contacten met verwijzende instanties intensiveren om in zo vroeg mogelijk stadium handelend te kunnen optreden om het aantal bewindvoeringen zoveel mogelijk te beperken.	✓	✓
Nieuwe vormen van budgetbeheer voortzetten als alternatief voor bewindvoering, dit is bijvoorbeeld het product "Budgetbeheer Plus". Met dit instrument worden vaste lasten betaald en ontvangt cliënt een vast bedrag per week voor overige uitgaven.	✓	✓
Indien mogelijk gebruik maken van adviesrecht voor kantonrechters.	✓	✓
Vroegsignalering door inzage in betalingsachterstanden.	✓	✓
We zetten maximaal in op de re-integratie in betaald werk van deze inwoners, zodat zij zoveel mogelijk voorzien in eigen inkomen en financieel zelfredzaam worden.	✓	✓
Onze inspanning hiervoor wordt beschreven onder Participatie in het programma Samen Werken.	✓	✓

3.1.5 Integratie vergunninghouders		
- Inburgeraars bereiken het voor hen hoogst haalbare taalniveau en doen naar vermogen mee in de samenleving. - Om de zelfredzaamheid te vergroten, is minimaal 85% van de inburgeraars die de Z-route (leerroute inburgering) volgen, binnen 6 maanden na start van de leerroute gestart met een participatietraject (participatieplaats, vrijwilligerswerk, taalstage) als opstap naar betaald werk. - Om de zelfredzaamheid te vergroten en voor alle doelgroepen woningen te realiseren, streven we ernaar om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders te realiseren. - We leveren een bijdrage aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen welke als gevolg van de oorlog met Rusland onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming van Oekraïense ontheemden (RTB) vallen. Daartoe heeft de gemeente een inspanningsverplichting (per 1 januari 2025: 358 opvangplaatsen). We willen deze vluchtelingen een passende opvangplaats bieden met voldoende privacy en begeleiding en veiligheid voor hen en de directe omgeving. - We leveren een bijdrage aan de opvangcrisis voor de asielzoekers. Daarmee ontlasten we de situatie op het aanmeldcentrum in Ter Apel. - We bieden opvang aan ca 150 asielzoekers in de vorm van Tijdelijke Gemeentelijke Opvang. (TGO) op de locaties Hof van Dalfsen en Ambachtsweg te Lemelerveld. We streven ernaar voor deze asielzoekers structurele opvang te bieden. Per 1 februari 2024 geldt een Spreidingswet, waarbij de gemeente de indicatieve taakstelling heeft gekregen 188 opvangplaatsen voor asielzoekers aan te bieden.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
In samenwerking met taalscholen, maatschappelijke organisaties en werkgevers zorgen voor een taalrijke leer- en werkomgeving.	✓	✓
Goede regie voeren op het inburgeringsproces van statushouders met behulp van het PIP (persoonlijk Plan Inburgering en Participatie)	✓	✓

Samenwerking met woningcorporaties voortzetten en indien nodig aanvullende mogelijkheden voor versnelde (tijdelijke) huisvesting onderzoeken en benutten.	✓	✓
Het organiseren van voldoende opvangplaatsen.	✓	✓
Het begeleiden van de vluchtelingen.	✓	✓
Het bieden van veiligheid.	✓	✓
Het organiseren van toegang tot onderwijs en zorg.	✓	✓
Het organiseren van tijdelijke dan wel structurele opvangplaatsen voor asielzoekers, waarmee tevens uitvoering wordt gegeven aan een motie van de gemeenteraad van juli 2024 (om te komen tot structurele opvang) als de Spreidingswet.	✓	✓
Het begeleiden van de asielzoekers.	✓	✓
Het bieden van veiligheid.	✓	✓
Het organiseren van toegang tot zorg en onderwijs.	✓	✓
3.1.6 Jeugdzorg		
Om de zelfredzaamheid te vergroten streven we ernaar dat: Jeugdigen veilig en gezond opgroeien, waarbij hulp wordt geboden via algemene voorzieningen en waar dit niet passend is wordt tijdige en passende specialistische jeugdhulp geboden.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
In 2025 en verder wordt nadere uitvoering gegeven aan preventie activiteiten zoals de inzet van voorliggende/algemene voorzieningen en preventie-netwerken.	✓	✓
Waar nodig wordt geïndiceerde, specialistische jeugdhulp ingezet op basis van de Jeugdwet. Deze jeugdhulp wordt regionaal ingekocht.	✓	✓
In aansluiten op de Hervormingsagenda jeugd (Hva) wordt veel ingezet op het versterking van de lokale teams.	✓	✓
In 2025 wordt de POH-jeugd in de gemeente ingezet.	✓	✓

3.1.7	Lokale toegang		
Een belangrijke basis van preventief werken vormt het zodanig ondersteunen van inwoners bij het eerste contact, dat deze algemene voorzieningen voldoende handvatten bieden voor ondersteuning bij problemen. Als er zwaardere ondersteuning nodig is, maken we een goede beoordeling van de situatie en zetten we gericht de juiste ondersteuning in. Naar verwachting draagt het anders organiseren van de toegang bij aan onze taakstelling op Wmo en Jeugd.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Het plan van aanpak toegang is uitgevoerd en de verbeterde toegangsorganisatie is ingericht.		✓	✓

3.1.8	Participatie		
- De Participatiewet heeft als doel om inwoners zonder werk te begeleiden op weg naar werk of in werk. Doel is dat inwoners zo regulier mogelijk, betaald werk verrichten. Om hun zelfredzaamheid te vergroten: - Streven we ernaar dat inwoners zonder werk weer aan het werk zijn of naar vermogen deelnemen aan de samenleving. - Stimuleren we een zinvolle daginvulling van onze inwoners (maatschappelijke participatie), wanneer betaald werk niet mogelijk is. - In de gemeente Dalfsen hanteren we als uitgangspunt dat we streven naar (financiële) zelfredzaamheid en participatie van inwoners voor de lange termijn. Iedereen moet naar vermogen mee (kunnen) doen in de samenleving. We streven ernaar dat de ontwikkeling van het aantal uitkeringen conform de trend van het landelijk gemiddelde is.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Plan van aanpak voor alle cliënten met een Participatiewetuitkering.		✓	✓

Iedereen is ingedeeld in een categorie én subcategorie binnen Zorg, Meedoen en Werkfit.	✓	✓
---	---	---

Iedereen op traject (kan ook behandeling zijn).	✓	✓
---	---	---

We formuleren een nieuwe strategische beleidsvisie voor de re-integratie van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in 2025 die we vanaf 2026 implementeren.	✓	✓
--	---	---

In de Arbeidsmarktregio Zwolle is de verordening re-integratie geharmoniseerd en er wordt samengewerkt aan de inrichting van het Werkcentrum en de uitvoering van de Human Capital Agenda.	✓	✓
--	---	---

3.1.9 Preventie		
- Het preventiebeleid is ingegaan per 2022. Het is opgesteld vanuit de gedachte van Positieve gezondheid en bevat de volgende hoofddoelen: - Inwoners leven in een gezonde leefomgeving - Inwoners zijn zelfredzaam - Inwoners maken deel uit van een vitale gemeenschap. - De partijen uit het voorveld hebben gezamenlijk ambities opgesteld om de hoofddoelen te bereiken en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid. De gemeente heeft een regisserende en faciliterende rol hierin. - Vanuit landelijke kaders Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is lokaal een plan van aanpak geschreven voor de periode 2023- 2026. Met het uitvoeren van het plan van aanpak GALA wordt, binnen verschillende thema's, integraal gewerkt aan de beschreven ambities vanuit het voorveld en landelijke doelstellingen.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
De beschreven ambities worden gezamenlijk met het voorveld vertaald naar concrete acties en deze acties worden uitgevoerd. De zichtbaarheid van deze acties vallen onder Kerngezond Dalfsen.	✓	✓

3.1.10 Publieke gezondheid		
- Het gezondheidsbeleid is vanaf 2022 opgenomen in het Preventiebeleid, waarbij wordt uitgegaan van Positieve Gezondheid. De hoofddoelen van dit beleid zijn: Inwoners leven in een gezonde leefomgeving, inwoners zijn zelfredzaam en inwoners maken deel uit van een vitale gemeenschap. - De partijen uit het voorveld hebben gezamenlijk ambities opgesteld om de hoofddoelen te bereiken en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van dit beleid. De gemeente heeft een regisserende en faciliterende rol hierin. - Vanuit landelijke kaders Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is lokaal een plan van aanpak geschreven voor de periode 2023- 2026. Met het uitvoeren van het plan van aanpak GALA wordt, binnen verschillende thema's, integraal gewerkt aan de beschreven ambities vanuit het voorveld en landelijke doelstellingen. - Om de zelfredzaamheid te vergroten streven we ernaar dat: - Inwoners zich veilig en gezond voelen en dat de score op positieve gezondheid bovengemiddeld blijft. - Jeugdigen veilig en gezond opgroeien, waarbij hulp wordt geboden via algemene voorzieningen en waar dit niet passend is wordt tijdige en passende specialistische jeugdhulp geboden.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
De beschreven ambities worden gezamenlijk met het voorveld vertaald naar concrete acties en deze acties worden uitgevoerd. De zichtbaarheid van deze acties vallen onder Kerngezond Dalfsen. Uitgangspunt is dat er een verschuiving plaatsvindt van oog voor zorg naar oog voor preventie. De zichtbaarheid van deze acties vallen onder Kerngezond Dalfsen.	✓	✓

.1.11	WMO		
• Het voor de inwoners mogelijk maken om zo lang mogelijk op een prettige manier zelfstandig te blijven wonen, waarbij voldoende sociale voorzieningen in de nabijheid zijn. De inwoner heeft waar mogelijk een centrale en regisserende rol in het toewerken naar een toekomstbestendige oplossing. • Om de zelfredzaamheid te vergroten streven we ernaar dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig wonen of thuis zo lang mogelijk worden opgevangen (ouderen en jongeren) en de taakstelling van beschermd thuis te realiseren. • Om de vitaliteit van de gemeenschap te versterken stimuleren we dat inwoners bijdragen aan hun gemeenschap.			
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
Doorlopend trainen van consultants in keukentafelgesprekken.		✓	✓
Doorontwikkelen indicatieloze voorzieningen dagbesteding.		✓	✓
Doorontwikkelen beschermd wonen naar beschermd thuis (lokaal plan beschermd thuis).		✓	✓
Ontwikkelen lokale centrale toegang Beschermd Wonen.		✓	✓
Aanjagen passende wooninitiatieven t.b.v. Beschermd Wonen/ Beschermd Thuis.		✓	✓

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025			Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Cultuur					
Lasten	-1.362	-1.292	-1.824	-1.594	230
Baten	89	18	332	145	-187
Saldo Cultuur	-1.274	-1.274	-1.492	-1.450	43
Inkomen					
Lasten	-7.126	-6.753	-7.527	-7.672	-145
Baten	5.028	4.406	5.094	5.402	308
Saldo Inkomen	-2.098	-2.347	-2.433	-2.270	163
Integratie vergunninghouders					
Lasten	-8.247	-7.828	-5.939	-5.539	399
Baten	9.008	7.650	7.034	7.432	398
Saldo Integratie vergunninghouders	761	-179	1.096	1.893	797
Jeugdzorg					
Lasten	-9.535	-9.273	-9.499	-8.869	630
Baten	69			12	12
Saldo Jeugdzorg	-9.466	-9.273	-9.499	-8.857	642
Kulturhusen					
Lasten	-1.834	-1.726	-1.683	-1.599	85
Baten	142	125	126	227	101
Saldo Kulturhusen	-1.692	-1.601	-1.557	-1.371	186
Lokale toegang					
Lasten	-2.449	-2.578	-2.711	-2.633	78
Baten					
Saldo Lokale toegang	-2.448	-2.578	-2.711	-2.633	78
Participatie					
Lasten	-5.359	-6.014	-5.494	-5.350	144
Baten	7.114	4.593	4.990	5.133	143
Saldo Participatie	1.756	-1.420	-504	-217	287
Preventie					
Lasten	-3.108	-3.043	-3.043	-3.185	-142
Baten	343	142	142	331	189
Saldo Preventie	-2.766	-2.902	-2.901	-2.854	47
Publieke gezondheid					
Lasten	-1.601	-1.690	-1.689	-1.679	10

Baten	184	155	155	167	12
Saldo Publieke gezondheid	-1.417	-1.535	-1.534	-1.513	22
Sport					
Lasten	-1.443	-1.744	-1.788	-1.796	-8
Baten	555	520	521	501	-20
Saldo Sport	-889	-1.224	-1.267	-1.294	-27
WMO					
Lasten	-6.790	-7.649	-7.519	-6.875	643
Baten	1.572	1.377	1.782	2.420	638
Saldo WMO	-5.218	-6.271	-5.737	-4.455	1.282
Saldo Sociaal Domein	-24.752	-30.604	-28.540	-25.020	3.520

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Aantal kinderen dat een bestelling heeft gedaan via de webshop	Eigen administratie	224 (2018)	230	190
Aantal huishoudens met bewindvoering	Eigen administratie	104 (2021)	90	113
Taakstelling en realisatie te huisvesten statushouders	Eigen gegevens en registraties COA	100% (2022)	100%	+6
De taakstelling voor 2025 is behaald met +6. Daarbij is de achterstand van 2024 rechtgetrokken.				

2.3.5 Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland
- Bedrijfsvoeringsorganisatie regionaal serviceteam jeugd IJsselland (BVO RSJ IJsselland)

2.3.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening	Saldo
Programma Samen Leven	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Lasten	-48.854	-49.591	-48.717	-46.792	1.925
Baten	24.102	18.987	20.176	21.771	1.595
Saldo van lasten en baten	-24.752	-30.604	-28.540	-25.020	3.520
Stortingen in reserves	-3.123	0	-4.801	-4.801	0
Onttrekkingen aan reserves	3.373	824	1.414	1.078	-336
Resultaat	-24.502	-29.780	-31.927	-28.743	3.184

2.4 Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren

2.4.1 Portefeuillehouders en beleidsvelden

Portefeuillehouder	Beleidsveld
Portefeuillehouder Sijbom	Bestuur Overhead (personeel, huisvesting, automatisering)
Portefeuillehouder Van Leeuwen	Algemene baten en lasten Overhead (Planning & Control) Algemene uitkering Belastingen en heffingen Overige gebouwen en gronden Mutatie reserves

2.4.2 Omschrijving van het programma

We streven naar een solide bestuur, zodat richting kan worden gegeven aan een goed functionerende gemeente die ten dienste staat van haar inwoners.

2.4.3 Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Bron	Dalfsen	Nederland	25.000 - 50.000 inwoners
Overhead	% van totale lasten	2025	Eigen gegevens	13%	nb	nb
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2025	Eigen gegevens	9,2	nb	nb
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2025	Eigen gegevens	9,6	nb	nb
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2025	Eigen gegevens	978	nb	nb
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten externen	2025	Eigen gegevens	12%	nb	nb

2.4.4 Wat wilden wij bereiken?

2.4.4.1 Bestuur en Samenwerken

Wat was ons beleid?

4.1.1	Bestuur		
	- We zetten in op het verbeteren van inwonerbetrokkenheid: we betrekken inwoners, ondernemers en organisaties bij projecten en processen van de gemeente en moedigen initiatieven vanuit de samenleving aan. Hierbij streven we naar: - Het versterken van het samenspel met onze inwoners, waarbij de focus op open/laagdrempelig en duidelijkheid ligt. We toetsen inwonersinitiatieven op maatschappelijke waarde, haalbaarheid en inpasbaarheid; - Het betrekken van onze inwoners, waar het kan, bij onze maatschappelijke vraagstukken en het proces om te komen tot beleid of uitvoering van projecten. - Een zodanige doorontwikkeling van de bestuurscultuur en de versterking van het bestuurlijk samenspel dat een efficiënte en effectieve werkwijze: - Kan bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van de besluitvorming; - Ruimte kan bieden aan het onderling debat; - Ruimte kan bieden aan de inbreng van bewoners, ondernemers en instellingen - Het bieden van passende ondersteuning van de gemeenteraad door middel van: - Een rekenkamer met een duidelijk onderzoeksprogramma; - Een griffie die qua takenpakket en formatie is afgestemd op de bestuurlijke ambities van de gemeenteraad.		
Prestaties 2025		Voortgang	Geld
In 2024 wordt het project Goed Goan afgerond met de implementatie van het nieuwe vergadermodel inclusief meer ruimte voor inbreng van inwoners.		✓	✓
De (nieuwe externe) Rekenkamer voert een onderzoek uit conform het vastgestelde onderzoeksprogramma.		✓	✓
We geven duiding aan de toekomst van het gebiedsgericht werken en de rol van de gebiedsverbinders na de pilot die eindigt in 2025		✓	✓
We evalueren en leren van onze participatietrajecten waarbij het inwonersbetrokkenheid-beleid leidend is.		✗	✓
We blijven ons ontwikkelen op het gebied van inwonersparticipatie door op de hoogte te blijven van nieuwe ontwikkelingen en methodes.		✓	✓
4.1.2	Strategische samenwerking		
	- We werken strategisch samen en zoeken dat op, zodat we sterk in verbinding staan in en buiten de regio. Dit doen wij met medeoverheden, buurgemeenten, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij complexe vraagstukken en regionale opgaven. Daarbij zetten we in op: - Het bevorderen van een werkwijze waarbij iedereen alert is op nieuwe samenwerkingsmogelijkheden; - Het in stand houden en intensiveren van succesvolle huidige samenwerkingsvormen waar dat wenselijk is. - Op gebied van bedrijfsvoering werken we samen om effectief en kostenefficiënt te opereren. Het accountmanagement is hiertoe adequaat georganiseerd en wordt samen met de lopende samenwerking geëvalueerd.		

Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Samenwerken in de regio: Regio Zwolle (samenwerkingsverband van 22 gemeenten, 4 provincies, ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties): In 2025 borgen we de aansluiting binnen de regionale samenwerken, waarbinnen we (pro) actief samenwerken aan de regionale opgaven op gebied van economie & arbeidsmarkt en de ruimtelijke opgaven. Daarbij benutten we de mogelijkheden die de nieuwe Regio Deal biedt, om samen met partners lokale en regionale opgaven op te pakken.	✓	✓
Binnen de P10, het samenwerkingsverband van middelgrote plattelandsgemeentes, werken we samen aan complexe vraagstukken in het landelijk gebied. Daarnaast benutten we de P10 om ambities en uitdagingen van het platteland onder de aandacht te brengen van de landelijke en Europese politiek. Speerpunten daarbij zijn een leefbaar, duurzaam en sociaal economisch platteland. Naast de P10 brengen we ook voor de VNG in kaart wat we kunnen inbrengen en wat onze lobbydossiers moeten zijn.	✓	✓
Op het gebied van bedrijfsvoering werken we samen met andere partners in het Shared Service Centrum Ons. Belangrijke issues die doorlopend en ook in 2025 aandacht vragen zijn security, toenemende digitalisering, gebruik AI, doorontwikkeling van de dienstverlening (o.a. op gebied van HR en inkoop & contractmanagement).	✓	✓

4.1.1	Bestuur
Prestatie	We evalueren en leren van onze participatietrajecten waarbij het inwonersbetrokkenheid-beleid leidend is.
Toelichting:	Omdat de functies van beleidsadviseur en coach inwonersbetrokkenheid pas per 1 januari 2026 zijn ingevuld, is dit doel in 2025 nog niet gerealiseerd. In 2026 wordt dit actief opgepakt door deze nieuwe functies, samen met communicatie-participatieadviseurs.
Maatregel:	De organisatie kiest voor structurele borging van inwonersbetrokkenheid door inzet van nieuwe functies en extra formatie binnen communicatie. Hiermee wordt participatie integraal onderdeel van beleid en uitvoering.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening	Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Bestuur					
Lasten	-2.595	-1.970	-2.014	-3.415	-1.401
Baten	9	9	9	14	6
Saldo Bestuur	-2.586	-1.961	-2.005	-3.401	-1.396
Saldo Bestuur en Samenwerken	-2.586	-1.961	-2.005	-3.401	-1.396

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Geen indicatoren voor dit programma				

2.4.4.2 Bedrijfsvoering

Wat was ons beleid?

4.2.1 Overhead		
Een organisatie met een professionele en collegiale cultuur die daardoor wendbaar is past bij de veranderende samenleving		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Met het organisatie ontwikkelingstraject "Samen voor elkaar" zijn we op 1 januari 2024 gestart met een nieuwe organisatiestructuur, missie en visie, kernwaarden en kerncompetenties. We beschouwen 2024 als het jaar van de opstartfase en de ontwikkeling loopt door tot en met 2025.	✓	✓
Het versterken van het leiderschap het verder eigen maken van en actief invulling geven aan de kernwaarden, competenties en het implementeren van de resultaten van het in 2024 gestarte Management Development traject voor leidinggevenden.	✓	✓
Het uitwerken van een professionelere basis van samenwerken in de organisatie.	✓	✓
Wij weten wat er van ons wordt verwacht. Werken met heldere processen en zijn in staat om goed opdrachtgever en opdrachtnemer schap in te vullen.	✓	✓
Doorontwikkeling 'Dalfsen als aantrekkelijk werkgever'. Binden en boeien is belangrijk in de huidige krappe arbeidsmarkt. Eén van de thema's die hiermee verband houdt is dat werkgever Dalfsen de middenweg vindt en behoudt in wat zij kan bieden ten opzichte van de behoeftes van de nieuwe en huidige generatie werknemers. Andere thema's zijn "Vitaliteit en duurzaamheid", Hybride werken en Mobiliteit.	✓	✓
4.2.2 Communicatie		
- Met de inzet van het instrument communicatie draagt team Communicatie bij aan de ambities en doelen van de gemeente Dalfsen. - We werken naar een toegankelijke gemeente door begrijpelijke communicatie van onze bestuurders en medewerkers aan/voor onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
In 2024 stelden we een communicatiestrategie vast zodat we met de inzet van communicatie optimaal kunnen bijdragen aan de te behalen doelen en de ambities van de gemeente Dalfsen.	✓	✓
We zijn een open en transparante gemeente en we willen inwoners, ondernemers en partners goed en op tijd informeren. Daar zetten we onze communicatie op in. Onder andere door onze communicatie af te stemmen op de lezer/ontvanger.	✓	✓

Waar mogelijk zetten we daar technologieën zoals AI voor in. Ook een duidelijke schrijfwijzer met onze afspraken draagt bij aan begrijpelijk communiceren.	✓	✓
--	---	---

De doorlooptijd van het project begrijpelijk communiceren is 2023-2025.	✗	✗
---	---	---

4.2.3 Financieel Beleid		
Een planning en control-cyclus waarbij de nadruk ligt op te bereiken effecten en doelen en op de verantwoording over de beleidsrealisatie teneinde het college en de gemeenteraad in staat te stellen weloverwogen besluiten te nemen, door voldoende mensen en middelen beschikbaar te hebben voor de verbetering van de sturing en beheersing. Daarmee willen we een solide financieel beleid creëren met een sluitende meerjarenbegroting en een positief jaarrekeningresultaat.		
Prestaties 2025	Voortgang	Geld
Structurele lasten dekken met structurele baten.	✓	✓

4.2.2	Communicatie
Prestatie	De doorlooptijd van het project begrijpelijk communiceren is 2023-2025.
Toelichting:	Het project voor begrijpelijke communicatie startte in 2025 later dan gepland. In de tweede helft van het jaar zetten we belangrijke stappen. Hierdoor wordt onze informatie duidelijker en toegankelijker voor iedereen. We lanceerden o.a. informatiepunt dalfsen.nl, zijn gestart met de tool Slimtaal en hebben de huisstijl aangepakt. We hebben dit financieel efficiënter kunnen oppakken dan vooraf op ingezet was. Daarnaast zullen een aantal zaken in 2026 pas worden afgerond. Hierdoor is een beduidend kleiner deel van het budget gebruikt dan begroot.
Maatregel:	n.v.t.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025		Begroting 2025	Rekening	Saldo
Beleidsveld	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Algemene baten en lasten					
Lasten	-1.332	-1.439	-8.005	-1.241	6.764
Baten	1.524	1.154	2.502	1.357	-1.145
Saldo Algemene baten en lasten	192	-285	-5.503	116	5.619
Algemene uitkering					
Lasten					
Baten	55.797	57.179	58.874	60.100	1.226
Saldo Algemene uitkering	55.797	57.179	58.874	60.100	1.226
Belastingen en heffingen					
Lasten	-409	-423	-423	-368	55
Baten	8.205	9.009	8.914	9.028	114
Saldo Belastingen en heffingen	7.796	8.586	8.491	8.661	169
Overige gebouwen en gronden					
Lasten	-855	-656	-653	-730	-77
Baten	285	99	189	353	165
Saldo Overige gebouwen en gronden	-570	-557	-464	-377	87
Overhead					
Lasten	-13.763	-15.085	-14.453	-15.672	-1.220
Baten	665	266	316	1.127	810
Saldo Overhead	-13.098	-14.819	-14.136	-14.546	-409
Saldo Bedrijfsvoering	50.116	50.104	47.262	53.955	6.693

Indicator	Bron	Nulmeting	Begroot 2025	Stand december 2025
Geen indicatoren voor dit programma				

2.4.5 Verbonden partijen

- Collectie Overijssel (toelatingsprocedure gestart in 2025)
- Shared Service Centrum Bedrijfsvoering Ons (SSC Ons)
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG)
- Vitens N.V.
- Wadinko N.V.
- Enexis Holding N.V.
- CSV Amsterdam B.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)

2.4.6 Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000	Rekening Begroting 2025 Begroting 2025			Rekening	Saldo
Programma Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren	2024	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Lasten	-18.954	-19.625	-18.360	-21.426	-3.067
Baten	66.484	67.716	69.786	71.980	2.193
Saldo van lasten en baten	47.530	48.091	51.427	50.554	-873
Stortingen in reserves	-4.407	0	-1.760	-2.064	-304
Onttrekkingen aan reserves	4.746	1.466	8.177	8.482	305
Resultaat	47.869	49.557	57.844	56.971	-873

Hoofdstuk 3 Paragrafen

3.1 Lokale heffingen

Algemeen

De lokale heffingen bestaan uit gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze worden voornamelijk door de inwoners opgebracht. Lokale belastingen worden onderscheiden in heffingen waarvan de besteding gebonden of ongebonden is. Ongebonden lokale heffingen (zoals onroerendezaakbelasting (OZB), precariobelasting en toeristenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan een specifiek begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Voor het betalen van rechten en retributies verricht de gemeente diensten. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid met betrekking tot de tarieven van alle heffingen, en daarmee de opbrengsten van de verschillende heffingen, is dat deze zoveel mogelijk kostendekkend moeten zijn. De tarieven worden verhoogd met de inflatiecorrectie. Deze inflatiecorrectie bedroeg voor 2025 2,8%. Bij het voorstel voor de belastingverordeningen 2025 is op onderstaande onderdelen hiervan afgeweken.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid. De afgelopen jaren werden de tarieven van de afvalstoffenheffing jaarlijks verhoogd en waren er extra inkomsten door het scheiden van afval. Dit betekende dat jaarlijks een voordelig exploitatiesaldo overbleef, dat werd gereserveerd in de voorziening.

Bij de afvalstoffenheffing was sprake van een stijging van de kosten door de sterke inflatie en de stijging van de lonen. Om deze kostenstijging op te vangen en de egalisatievoorziening afval ook in de toekomst op peil te houden, is het vaste bedrag verhoogd met € 5. De variabele tarieven zijn met 2,8% verhoogd.

Leges

De leges zijn in 2025 trendmatige verhoogd met 2,8%. De verordening en tarieventabel zijn geactualiseerd waarbij een aantal tarieven door de centrale overheid vastgesteld welke door de gemeente Dalfsen wordt overgenomen.

Rioolheffing

Eind 2021 is het geactualiseerde Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) vastgesteld. Naast de trendmatige verhoging van 2,8% werd er conform het GRP 2022-2026 een extra kostenstijging van 1% voor 2025 opgenomen. Deze extra verhoging is bedoeld om in de toekomst onderhoud te kunnen uitvoeren en om te sparen via een voorziening.

Gemeentelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn (GBLT)

De gemeente Dalfsen is aangesloten bij de gemeenschappelijke regeling GBLT. GBLT heeft de uitvoering van de wet WOZ en het heffen en innen van de gemeentelijke belastingen overgenomen. Daarnaast voert GBLT ook de kwijtschelding uit voor zowel de gemeente als waterschap. In de paragraaf verbonden partijen vindt u meer informatie over het GBLT als verbonden partij.

Kwijtscheldingsbeleid

Het is mogelijk om volledige dan wel gedeeltelijke kwijtschelding te verkrijgen voor de onroerendezaakbelasting (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffing. Voor de afvalstoffenheffing geldt dat kwijtschelding slechts mogelijk is voor het vastrecht. Voor de rioolheffing geldt dat bij de belasting gebruikersdeel per jaar, bij een hoeveelheid afgevoerd afvalwater van 0 m³ tot en met 500 m³, kwijtschelding kan worden verleend.

Bij de beoordeling van de verzoeken om kwijtschelding hanteert GBLT de zogenaamde 100% norm. Inwoners die twee jaar of langer zijn aangewezen op een bijstandsuitkering krijgen automatisch kwijtschelding. Op basis van melding door de gemeente verleent GBLT aan deze mensen automatisch kwijtschelding.

In totaliteit is er in 2025 een bedrag van € 59.800 (2024 € 57.700) aan kwijtschelding verleend.

Overzicht inkomsten gemeentelijke heffingen

Soort heffing (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2025	Begroting na wijziging 2025	Realisatie 2025
Afval *	3.014	3.014	2.993
Begraven *	309	309	272
Marktgelden *	21	21	23
Forensenbelasting	220	125	165
Precariobelasting	12	12	30
Rioolheffing *	1.761	1.761	1.755
Toeristenbelasting	207	207	249
OZB eigenaren	7.360	7.360	7.375
OZB gebruikers	1.211	1.211	1.209
Legesverordening I, II en III *	2.073	1.905	1.882
Totaal	16.188	15.926	15.953

* De gemeentelijke heffingen zijn in drie soorten te onderscheiden: belastingen, rechten en (bestemmings-)heffingen. Voor zowel de rechten als de heffingen geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn. Deze heffingen en rechten worden toegelicht bij het onderdeel 'Overzicht kostendekkendheid'.

Wet Waardering Onroerende Zaken

In de ontvangen brief van de Waarderingskamer in januari 2025 is vermeld dat de WOZ-waarden van woningen tussen de waardepeildatum 1 januari 2023 en 1 januari 2024 gemiddeld met 6,2% zijn gestegen. Landelijk was de stijging van de WOZ-waarden 5,4%. De WOZ-waarden van de overige onroerende zaken zijn in diezelfde periode gestegen met 2,7%.

De ontwikkeling van de WOZ-waarden bij de woningen laat een duidelijke groei zien, die in lijn ligt met de marktontwikkelingen. De waardeontwikkeling van de niet woningen laat een stijgende trend zien. De stijgende trend is het gevolg van de economische groei.

De uitvoering van de Wet WOZ wordt gecontroleerd door de Waarderingskamer. In het rapport van bevindingen wordt de weergave van de inspectie weergegeven. Het eindoordeel bestaat uit een viertal oordeelcategorieën te weten:

1. De uitvoering verloopt goed;
2. De uitvoering is voldoende;
3. De uitvoering moet op onderdelen verbeterd worden;
4. De uitvoering moet dringend verbeterd worden.

De Waarderingskamer beoordeelt de kwaliteit van de WOZ-taxaties als goed. De Waarderingskamer heeft ingestemd met bekend maken WOZ-waarden voor 2025 (waardepeildatum 1 januari 2024).

Overzicht kostendekkendheid

Deze paragraaf bevat een overzicht op hoofdlijnen van de verschillende heffingen. Wettelijk geldt het algemene uitgangspunt dat de begrote tarieven op maximaal kostendekkendheid niveau mag worden doorberekend. In het jaarverslag volgt hierover de verantwoording, waarbij inzicht gegeven wordt op gerealiseerde baten en lasten en welke kostendekkendheid hieruit voortvloeit.

De doelbelastingen afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn vanwege hun omvang het meest in het oog springend. Jaarlijks wordt aan de hand van de kosten een berekening gemaakt van de hoogte van de benodigde opbrengsten. Bij beide belastingen wordt gewerkt met een voorziening. Voor de diverse legessoorten mogen maximaal kostendekkende tarieven worden gevraagd.

In onderstaande opstelling is, op basis van werkelijke cijfers, het overzicht van de mate van kostendekkendheid van de volgende heffingen opgenomen:

Soort	Lasten taakveld	Appa- raats kosten	Over head	BCF/ BTW	Kwijt schelding	Storting voor- ziening	Baten Heffing	Andere inkom- sten	Kosten dekkend heid %	Begroot %
Afvalstoffen- heffing	2.467	151	171	518	-	-230	2.993	543	100%	100%
Begraafplaats- rechten	100	207	25	-	-	9	272	-	80%	69%
Leges I en II	706	779	717	89	-	-	1.861	-	81%	75%
Marktgelden	8	10	9	2	-	-	23	-	82%	67%
Rioolheffing	990	316	269	208	15	103	1.755	55	95%	100%

Afvalstoffenheffing

De kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing was begroot op 100%, waarbij rekening werd gehouden met een onttrekking van € 170.000 uit de voorziening afval. De realisatie in 2025 resulteerde echter in een storting van € 230.000 in de voorziening afval.

Het verschil ten opzichte van de begroting (primitief) komt door de hogere vergoedingen voor het zwerfafval (€ 246.000) en de lagere kosten, omdat projecten later zijn opgestart (€ 105.000).

Begraafplaatsrechten

In 2025 waren de baten € 37.000 lager dan begroot. De uitgaven waren € 73.000 lager dan begroot, dit heeft te maken met de uitwerking beleidsplannen begraafplaatsen waarvoor in de begroting een budget van € 95.000 is vrijgemaakt. De uitwerking is in 2025 gestart en loopt door in 2026, er is hiervoor een budgetoverheveling aangevraagd.

Legesverordening I en II

Binnen de titels van de legesverordening wordt gestreefd naar een kostendekkendheid van 100%.

De baten waren in 2025 onder titel 1 en 2 van de legesverordening € 32.000 hoger dan begroot.

De lasten onder titel 1 en 2 waren € 245.000 lager dan begroot. Dit resulteert dat de kostendekkendheid binnen titel 1 en 2 hoger is dan is begroot.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de verschillenanalyse per programma in hoofdstuk 5. .

Marktgelden

Door hogere baten dan begroot is de kostendekkendheid bij de marktgelden hoger dan begroot.

De lasten zijn in 2025 gelijk aan de betreffende begroting.

Rioolheffing

De kostendekkendheid voor de rioolheffing was begroot op 100%, waarbij rekening werd gehouden met een storting van € 203.000 in de voorziening riool. De baten waren in lijn met de begroting van 2025.

De lasten vielen echter € 115.000 hoger uit dan begroot. Een bedrag van € 27.000 wordt gestort in de voorziening exploitatie riolering. De kostendekkendheid in 2025 betreft uiteindelijk 95%.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2025 vormt de basis voor de inhoud van deze paragraaf en stelt de kaders voor de reikwijdte en toepassing van risicomanagement binnen de gemeente Dalfsen.

Naast het in beeld brengen van de financiële risico's, worden ook de 'niet-financiële/strategische risico's in beeld gebracht. Dit zijn bijvoorbeeld bestuurlijke, juridische, imago- en frauderisico's. Deze kunnen onder andere optreden bij het niet realiseren van de voorgenomen en gewenste (beleids-) doelstellingen en kunnen (op termijn) grote gevolgen voor de gemeente hebben. Naast de risico's gaat het om welke beheersmaatregelen we kunnen nemen om een risico weg te nemen of te beperken.

Met het rapporteren over de strategische thema's/risico's willen we inzicht geven in welke risico's (dus in brede zin) we lopen bij de uitvoering van de speerpunten van het gemeentelijke beleid en hoe we de realisatie van dit beleid mogelijk willen maken. Hierin staan ook de te nemen beheersmaatregelen beschreven. Hierbij kan sprake zijn van enige overlap, waarbij strategische risico's tevens een groot financieel risico zijn. We brengen de financiële risico's afzonderlijk in beeld om een vertaling te kunnen maken naar het benodigde weerstandsvermogen.

In het beleidsdocument is de definitie van een risico als volgt verwoord: *“Risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis die het behalen van doelen kan belemmeren of vertragen”*.

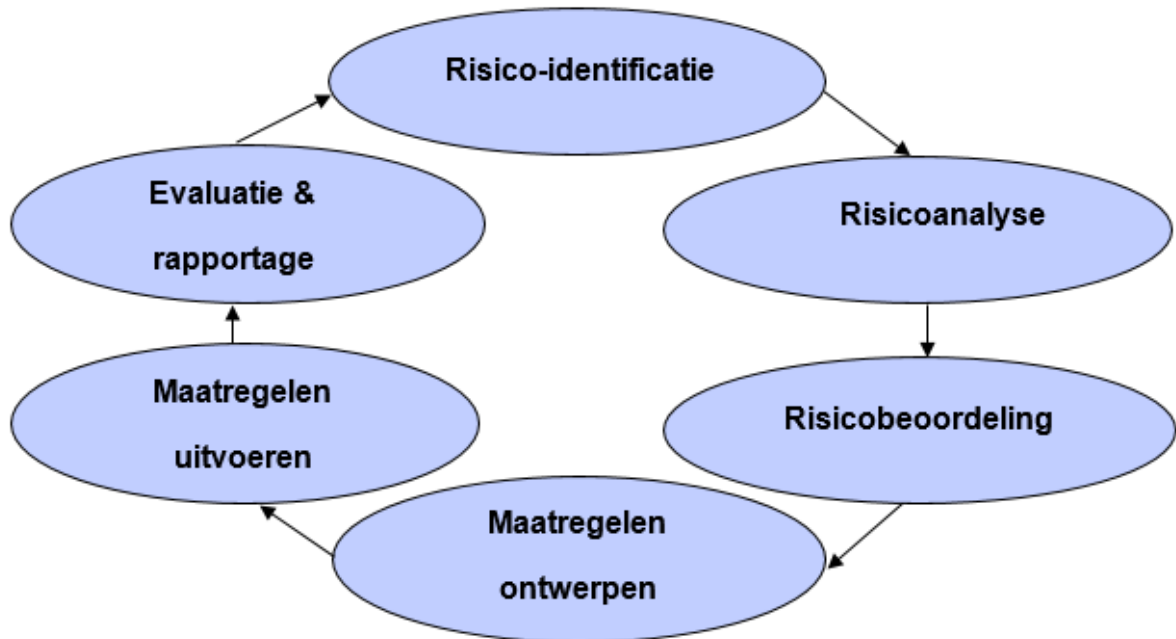
Uit de definitie van een risico volgt, dat een goede omschrijving van een risico de volgende elementen bevat:

- 1) Een kans op het optreden van een gebeurtenis. Het gaat hier om een mogelijke gebeurtenis. Als iets 100% zeker is, is het geen risico meer.
- 2) Behalen van doelen kan belemmeren of vertragen. Het gevolg van het optreden van een risico kan heel breed zijn. Het kan zowel leiden tot financiële consequenties, als ook tot het niet of niet meer volledig kunnen realiseren van het gewenste beleid.

Risicomanagementproces

Risicomanagement is een cyclisch proces dat bestaat uit verschillende stappen met als doel de gevolgen van de risico's te voorkomen en de kans erop te verkleinen. Voor de totstandkoming van deze paragraaf is gemeente breed een risico-inventarisatie uitgevoerd voor zowel de 'financiële' als 'niet-financiële' risico's.

Schematisch bestaat het risicomanagementproces uit de volgende stappen:

Toelichting op de verschillende stappen:

1. Risico-identificatie: het in kaart brengen van de risico's die samenhangen met de werkzaamheden en aandachtsgebieden;
2. Risicoanalyse: risico's kwantificeren; inschatten kans en gevolg;
3. Risicobeoordeling: alle risico's naast elkaar zetten en prioriteren;
4. Maatregelen ontwerpen: benoemen van beheersmaatregelen die helpen de individuele risico's te reduceren; verlagen van de kans en/of verlagen van het gevolg, waarbij altijd een kosten-baten analyse moet worden gemaakt met het doel risico's beheersbaar te houden;
5. Maatregelen uitvoeren: beheersmaatregelen uitvoeren teneinde risico's te reduceren en hieraan verantwoordelijkheden koppelen;
6. Evalueren en rapporteren: evalueren van (wijzigingen in) het risicoprofiel, evalueren van opgetreden risico's en van de effectiviteit van genomen beheersmaatregelen.

Niet-financiële risico's

De niet-financiële risico's, zoals bijvoorbeeld bestuurlijke, juridische, imago- en frauderisico's, hebben niet altijd direct een financiële impact, maar kunnen (op termijn) wel grote gevolgen hebben voor de gemeente.

Uit de inventarisatie voor het begrotingsjaar 2026 zijn de onderstaande niet-financiële risico's in willekeurige volgorde in beeld gebracht.

De niet financiële risico's zijn benoemd volgens de volgende indeling:

- Thema (T)
- Risicogebeurtenis (R)
- Oorzaak (O)
- Gevolg (G)
- Beheersmaatregel(en) (B)

Hieronder zijn de niet-financiële risico's opgenoemd volgens deze indeling.

T	Informatieveiligheid & Privacy
R	hacken en gijzelen digitale omgeving;
	onjuiste verwerking persoonsgegevens.
O	oneigenlijk binnen dringen gemeentelijke digitale omgeving;
	foutief handelen bij verwerking persoonsgegevens;
	niet volgen afgesproken procedures;
	verhoogde kwetsbaarheid door thuiswerken.
G	stil vallen reguliere werkzaamheden;
	lekken van persoonsgegevens;
	- identiteitsfraude burger met financiële en/of maatschappelijke gevolgen; - imago schade.
B	specifieke aandacht besteden aan bewustwording personeel m.b.t. informatieveiligheid en omgaan met privacy gevoelige gegevens;
	up to date beveiliging systemen en netwerken (ook thuiswerken);
	binnen IC toetsen naleving vastgelegde procedures en richtlijnen omtrent informatiebeveiliging en melden datalekken;
	met bijzondere interne controle specifieke aandacht schenken aan AVG;
	structurele samenwerking Privacy Officer (PO), Chief Information Security Officer; (CISO) en Functionaris Gegevensbescherming (FG);
	sluiten verwerkersovereenkomsten.

T	Wonen
R	niet tijdig kunnen voldoen aan de gevraagde woonbehoefte.
O	- onvoldoende uitgeefbare bouwlocaties of woningbouwtypen beschikbaar; - geen geldig bestemmingsplan voor woningbouw locaties; - netcongestie; - bezwaar en beroep procedures wat leidt tot vertraging.
G	- vertrek inwoners naar andere gemeente; - vertraging uitgifte; - geen uitvoering kunnen geven aan woonvisie (doelstelling woningproductie (aantal/type) blijft achter); - onvrede onder inwoners.
B	- planmatig zorgen voor vroegtijdig aankoop en bouwrijp maken; - zorgen actuele voor bestemmingsplannen (afgestemd op huidig en toekomstig gebruik); - in planning vroegtijdig rekening houden met (mogelijke aanvullende) onderzoeken;

	• inhuur externen waardoor bestemmingsplanprocedures versneld/met voorrang in uitvoering kunnen worden genomen.
--	---

T	Ondermijning
R	• het onbedoeld en onbewust faciliteren van criminelen door bijv. het verlenen van vergunningen en subsidies.
O	• dienstverlenende instelling kan leiden tot misbruik door derden;
	• beperken regeldruk maakt misbruik mogelijk;
	• misbruik gemeentelijke dienstverlening door (geïnfiltreerde) eigen medewerkers en/of externen;
G	• onbewust bijdragen aan verdere verspreiding of ondersteuning van criminele netwerken, witwassen, integriteitsschendingen etc.
B	• de huidige nauwe samenwerking met RIEC ON, politie, OM, de Vechtdal gemeenten, provincie en andere relevante partners voortzetten;
	• vergroten weerbaarheid door creëren van bewustwording door informatiesessies/bijeenkomsten te organiseren en (online) publicaties over het thema;
	• opzetten interne werkgroep ondermijning;
	• een verruimde toepassing van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob);
	• bij vergunningaanvragen in het kader van de Alcoholwet en Omgevingsvergunningen voor zonneparken altijd een Bibob toets toepassen;
	• aanbevelingen uit de weerbaarheidsscan van het RIEC (uitgevoerd najaar 2021) opvolgen;
	• intern integriteitsbeleid, waaronder ambtseed.

T	Burger c.q. overheidsparticipatie
R	• participatie ad hoc.
O	• ontbreken kaders en regie; • ontbreken ambtelijke capaciteit.
G	• onvoldoende belangenafweging door college en raad mogelijk; • minder efficiënte participatieprocessen; • verschillende uitvoeringen door ontbreken kaders.
B	• participatie meer prioriteit geven door kaders te bepalen en regie te bewerkstelligen; • maken concrete werkafspraken en ambtelijke inzet.

T	Toenemende polarisatie
R	• uitval van medewerkers en politieke ambtsdragers door bedreigingen.
O	• toenemende polarisatie.
G	• beperkte gemeentelijke dienstverlening; • vertraging van gemeentelijke uitvoering; • uitval personeel; • toename werkdruk.
B	• open communicatie met inwoners; • voorlichting aan medewerkers hoe hier mee om te gaan; • treffen voorzorgsmaatregelen.

T	Duurzaamheid
R	• in 2050 niet energie- neutraal zijn als gemeente en niet voldoen aan het aardgasvrij verwarmen van de gebouwde omgeving.
O	• onvoldoende draagvlak bij inwoners;
	• netcongestie;
	• geen of onvoldoende landelijke ondersteuning;
	• niet genoeg capaciteit om transities uit te voeren.
G	• vertraging energietransitie;
	• minder draagvlak inwoners en ondernemers voor behalen van doelen.
B	• draagvlak creëren door inwoners te betrekken;
	• lokale projecten realiseren met meerwaarde voor inwoners;
	• afstemming met netwerkbedrijven en overige stakeholders;
	• alert zijn op ontwikkelingen.

T	Bedrijfsvoering
R	• niet kunnen vervullen van vacatures;
	• kwetsbaarheid ten aanzien van continuïteit van de bedrijfsvoering;
	• de disbalans tussen beschikbare capaciteit en ambitie;
	• het gelijktijdig opstarten van diverse organisatie brede processen.
O	• werkdruk;
	• verloop personeel;
	• aansluiting missen met andere gemeenten op het gebied van arbeidsvoorwaarden;
	• krappe c.q., overspannen arbeidsmarkt.
G	• overbelasting en mogelijke uitval personeel;
	• niet realiseren beleidsdoelstellingen;
	• beperkte gemeentelijke dienstverlening.
B	• uitstel werkzaamheden en/of aantrekken extra (tijdelijk) personeel;
	• keuzes maken in ambities en werkzaamheden;
	• instrumenten ontwikkelen ter bevordering van 'aantrekkelijk werkgeverschap'.

Financiële risico's

De financiële risico's zijn gekwantificeerd door de kans en het gevolg in te schatten. Hierbij is gebruik gemaakt van 'referentiebeelden'. Voor de beoordeling van de kans dat een risico zich voordoet, zijn de volgende vijf klassen met de referentiebeelden gehanteerd:

Kans:

Klasse	Referentiebeelden	Kwantitatief
1	< of 1 keer per 10 jaar	(10%)
2	1 keer per 5-10 jaar	(30%)
3	1 keer per 2-5 jaar	(50%)
4	1 keer per 1-2 jaar	(70%)
5	1 keer per jaar of >	(90%)

Geldgevolg:

Klasse	Geldgevolg	
0	Geen geldgevolgen	
1	$x < € 51.000$	(< 0,05% van begroting)
2	$€ 51.000 < x < € 203.000$	(0,05 - 0,2% van begroting)
3	$€ 203.000 < x < € 507.000$	(0,2 - 0,5% van begroting)
4	$€ 507.000 < x < € 1.014.000$	(0,5 - 1% van begroting)
5	$x > € 1.014.000$	(> 1% van begroting)

Vervolgens is per risico de risicoscore bepaald. Dit is gedaan door van elk risico de bepaalde klassen van kans en gevolg te vermenigvuldigen volgens de formule: Risicoscore = klasse kans x klasse geldgevolg.

De maximale risicoscore is: $5 \times 5 = 25$. Dit levert een 'bruto-risico' op, namelijk: de omvang van het risico exclusief het effect van de beheersmaatregel.

Gelijktijdig met het in beeld brengen van de risico's zijn ook de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Een beheersmaatregel is gericht op het voorkomen of reduceren van een risico, dan wel het beperken van de impact op de organisatie. Dit levert 'netto-risico's' op, namelijk: de omvang van het risico inclusief het effect van de beheersmaatregel. In onderstaande tabel is een top 10 van de netto-risico's opgenomen. Op basis van de netto-risico's wordt het weerstandsvermogen berekend. Het beleid en de risico's die samenhangen met de grondexploitatie zijn afzonderlijk benoemd in de paragraaf Grondbeleid.

Overzicht financiële risico's

Risico	Klasse kans	Klasse geldgevolg	Risico Score	T.o.v. vorige stand
Ontwikkeling gemeentefonds	5	4	20	gelijk
Datalekken, hacken, software gijzeling en/of niet (juiste) naleving AVG	4	4	16	gelijk
Beperkte beschikbaarheid personeel	5	3	15	gelijk
Claims en aansprakelijkheidstellingen	3	4	12	gelijk
Instabiele wereldsituatie	3	4	12	gelijk
ICT kwetsbaarheid	3	3	9	gelijk
(Hoge) inflatie	2	4	8	gelijk
Contractpartijen	4	2	8	gelijk
Continuïteitsrisico bij verbonden partijen	3	2	6	gelijk
Proces van Inkoop en aanbestedingen	3	2	6	gelijk

Ontwikkeling gemeentefonds

De gemeente is grotendeels afhankelijk van de algemene uitkering. De jaarlijkse omvang wordt bepaald door de normeringssystematiek die sinds 2024 is gekoppeld aan de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product. Door toename van de gemeentelijke taken leek 2026 het zogenaamde ravijnjaar te worden met forse tekorten op de begroting van de gemeenten. Het kabinet heeft via de meicirculaire 2025 voor de jaren 2026 en 2027 extra middelen beschikbaar gesteld. De perspectiefnota vastgesteld in 2025 laat voor de jaren 2026 en 2027 een positief beeld zien maar bij ongewijzigd beleid laat de begroting vanaf 2028 een tekort zien.

Beheersmaatregelen

1. Via de periodieke circulaire van het ministerie, intergemeentelijke overleggen, VNG bijeenkomsten e.d. worden de ontwikkelingen van het gemeentefonds nauwlettend gevolgd en de begroting wordt hierop aangepast.
2. Samen met de VNG wordt actie ondernomen om een oplossing voor het ravijnjaar (v.a. 2026 en verder) te zoeken.
3. Intern vindt gesprek plaats waar 'lucht' in de begroting zit. Waar zou in 2026 op bezuinigd kunnen worden en wat zijn daar de consequenties/gevolgen van.
4. Inzicht in budgetten vergroten door toepassen van Zero Based Budgetting (ZBB).

Oorzaak:

De gemeente is grotendeels afhankelijk van de algemene uitkering.

Gevolg:

Gelet op de omvang van de algemene uitkering, als onderdeel van de totale gemeentelijke inkomsten, hebben wijzigingen door het Rijk direct forse financiële impact op de gemeentelijke financiën.

Beperkte beschikbaarheid personeel

Als gevolg van de arbeidsmarktontwikkelingen is het voor verschillende functies/functiegroepen lastig om tijdig gekwalificeerd en betaalbaar personeel te werven.

Daarnaast werkt schaarste op de arbeidsmarkt een hoger verloop en hogere salariskosten in de hand. Ook inhuur van personeel wordt steeds moeilijker en duurder. In 2026 wordt een campagne opgestart om de gemeente Dalfsen te profileren als een aantrekkelijke werkgever.

Beheersmaatregelen

1. Opstellen notitie om concrete instrumenten te ontwikkelen ter bevordering van het 'aantrekkelijk werkgeverschap', zoals reiskostenvergoeding woon- werkverkeer.
2. We hebben raamovereenkomsten met uitzendbureaus om snel tijdelijk personeel aan te kunnen trekken.
3. We werken samen in de Talentenregio waarbij we de interne arbeidsmarkt voor elkaar hebben opengesteld.
4. Arbeidsmarkttoelage.
5. Inschakelen werving- en selectiebureau.
6. Samenwerking met SCC Ons voor kwetsbare functies.
7. Aanbieden van opleidingen.

Oorzaak:

1. Krapte op arbeidsmarkt voor meerdere functies.
2. Verloop in bestaand personeelsbestand.

Gevolg:

De gemeente heeft moeite met het invullen van vacatures en vasthouden van personeel. Dit kan leiden tot het vaker in huren, uitbesteden of hogere salariskosten.

Het gevolg kan zijn dat er meer bezwaar en beroepsprocedures komen.

Tijdigheid van besluiten is onvoldoende gewaarborgd

Uitvoering van gemeentelijke taken kan stagneren of langer duren dan wenselijk.

Datalekken, hacken, software gijzeling en/of niet (juiste) naleving AVG

De gemeente is verplicht elk datalek actief te melden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De AVG leidt tot meer verplichtingen bij het verwerken van persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens kan forse boetes opleggen indien de regels uit de AVG worden overtreden.

Beheersmaatregelen

1. De ICT omgeving is dusdanig ingericht en voorzien van een firewall en een twee stappen verificatie om onbevoegde toegang te voorkomen.
2. Er zijn procedures en richtlijnen vastgesteld omtrent informatiebeveiliging en het melden van datalekken.
3. Er is en wordt specifieke aandacht besteed aan de bewustwording m.b.t informatieveiligheid en het omgaan met privacy gevoelige gegevens onder het personeel.
4. Onafhankelijke positionering en intensieve samenwerking functionaris gegevensbescherming en Chief Information Security Officer op het gebied van informatieveiligheid en privacybescherming.
5. Binnen de verbijzonderde interne controles wordt specifieke aandacht geschonken aan de AVG.
6. De bewustwording bij medewerkers vergroten d.m.v. een nano learning tool waarbij er wekelijks een "Sir Askelot" vraag wordt gesteld.

Oorzaak:

1. Aanvallen van buitenaf via ransomware, malware en hackers.
2. Dagelijks worden veel privacygevoelige gegevens verwerkt.

Gevolg:

1. Er kunnen forse boetes worden opgelegd en afkoopsommen gevraagd worden.
2. Voor de burger kan identiteitsfraude grote financiële en maatschappelijke problemen opleveren.
3. De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld.
4. Gemeentelijke dienstverlening valt stil.
5. Verlies van gegevens.

Claims en aansprakelijkheidstellingen

De gemeente loopt bij de uitvoering van haar publieke taak risico's op claims door derden zoals aansprakelijkheidsstellingen en gerechtelijke procedures. Met name in de openbare ruimte is sprake van dit risico. Dit risico wordt ook nog eens vergroot door de toenemende claimcultuur.

Beheersmaatregelen

1. De gemeente heeft een aansprakelijkheidsverzekering met een eigen risico van € 2.500 per gebeurtenis.
2. Verder vergroten van de bewustwording binnen de organisatie met betrekking tot risico's.

Oorzaak:

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij sprake is van (financiële) schade waarvoor de gemeente in beginsel aansprakelijk is, maar die buiten de dekking van de verzekering vallen.

Gevolg:

1. De gemeente kan worden verplicht tot het vergoeden van de financiële schade van de tegenpartij.
2. Imagoschade.

Contractpartijen

Indien contractpartijen(bijvoorbeeld in het sociaal domein) in financiële problemen komen bestaat het risico dat de gemeente vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid ten opzichte van haar burgers wordt geconfronteerd met onvoorziene lasten. Dit geldt met name daar waar de contractpartijen een monopolistische positie hebben.

Beheersmaatregelen

Gedurende de looptijd van contracten worden op basis van signalen door contractbeheerders acties ondernomen richting de betreffende gecontracteerde partij.

Oorzaak:

Contractpartijen in het sociaal domein kunnen door bijvoorbeeld financieel wanbeleid in financiële problemen komen.

Gevolg:

Deelnemende gemeenten wordt gevraagd om een bijdrage te leveren.
Vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt de gemeente geconfronteerd met lasten die niet zijn voorzien.

Instabiele wereldsituatie

De huidige wereldsituatie wordt gekenmerkt door verschillende geopolitieke spanningen en conflicten die aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de wereldeconomie en stabiliteit van de samenleving. Deze conflicten kunnen leiden tot hogere kosten van levensonderhoud, meer beroep op uitkeringen en mogelijk tot meer opvang van vluchtelingen.

Beheersmaatregelen

Op de geopolitieke ontwikkelingen in de wereld heeft de gemeente geen invloed en zijn er ook geen beheersmaatregelen op lokaal niveau ingericht.

Oorzaak:

Geopolitieke spanningen.
Meer uitgaven levensonderhoud, beroep op uitkeringen en opvang van vluchtelingen.

Gevolg:

De begroting van de gemeente kan ontoereikend zijn waardoor reserves aangesproken moeten worden.

Meer uitgaven levensonderhoud, beroep op uitkeringen en opvang van vluchtelingen.

ICT kwetsbaarheid

Punt van zorg op de langere termijn is de kwetsbaarheid in de personele bezetting op het gebied van ICT, die naar de toekomst toe, met toenemende complexiteit, veranderende eisen en toenemende schaarheid van ICT-personeel, nijpend zal worden. Hierdoor kan de dagelijkse dienstverlening onder druk komen te staan. Outsourcen van informatiemanagement binnen een zelfstandige entiteit zal in de toekomst noodzakelijk worden.

Beheersmaatregelen

1. Heldere afspraken met ICT-partners maken (ONS).
2. Voortdurende monitoring van systemen om uitval te voorkomen.
3. Kennis tussen eigen applicatiebeheerders en ONS delen.
4. Samenwerken met regionale partners zoals voor de FG, PO en CISO functies.

Oorzaak:

1. Toenemend gebruik en complexiteit van het vakgebied
2. Toename en verandering van eisen, zoals AVG en informatiebeveiliging
3. Toenemende schaarste ICT personeel

Gevolg:

1. Dagelijkse dienstverlening richting onze inwoners kan onder druk komen te staan
2. Continuïteit dagelijkse bedrijfsvoering kan in gevaar komen
3. Uitval van systemen

Continuïteitsrisico bij verbonden partijen

Verbonden partijen vertegenwoordigen een financieel en een bestuurlijk belang. De grootste risico's loopt de gemeente bij de gemeenschappelijke regelingen.

Beheersmaatregelen

1. De verbonden partijen rapporteren periodiek over de risico's in de planning & control documenten en beleidsmedewerkers houden hier toezicht op.
2. Door een aantal gemeenschappelijke regelingen wordt eigen weerstandsvermogen aangehouden, zodat zij zelf deze risico's kunnen opvangen en/of tijdig kunnen bijsturen.

Oorzaak:

Binnen de verbonden partijen kan sprake zijn van deel-verantwoordelijkheid voor de exploitatie.

Gevolg:

Door een exploitatietekort van een verbonden partij komt de continuïteit in gevaar. Als deelnemer moet de gemeente het tekort aanzuiveren.

Proces van Inkoop en aanbestedingen

De gemeente koopt jaarlijks voor een bedrag van circa € 75 mln in. De inrichting van de inkoopfunctie is geborgd binnen de ambtelijke organisatie. In 2025 zijn verdere stappen gezet in professionalisering, procesinrichting en datakwaliteit. Daarnaast is gewerkt aan een steviger samenwerking met SSC ONS en een beter overzicht van lopende toekomstige aanbestedingen.

Beheersmaatregelen

1. Gebruik maken professionele inkopers via Shared Service Centrum ONS.
2. Centrale interne coördinatie inkoop.
3. Het hele interne proces voor inhuur personeel wordt gemonitord en wordt waar nodig, bijgestuurd.
4. Jaarlijks vindt er een analyse plaats met betrekking tot inkopen boven de EU drempelwaarden door de medewerker Verbijzonderde Interne Controle (VIC).
5. In het controleprotocol en normenkader is opgenomen dat alleen EU aanbestedingen meewegen in de fouttolerantie voor de financiële rechtmatigheid.

Oorzaak:

Jaarlijks is er sprake van een veelvoud aan inkoophandelingen door verschillende inkopers. Verder is de wetgeving complex.

Gevolg:

1. Als gevolg van het niet juist hanteren van de aanbestedingsplicht kan een marktpartij rechtsmiddelen aanwenden tegen een gunningsbesluit met vertraging tot gevolg.
2. Juridische geschillen kunnen leiden tot het vergoeden van de financiële schade.
3. Achteraf kan blijken dat aanbesteding niet op een rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden.
4. Contracten kunnen stilzwijgend verlengd worden tegen ongunstige voorwaarden of door het niet bundelen van opdrachten worden besparingsmogelijkheden niet benut.

(Hoge) inflatie

Door de hoge inflatie stijgen allerlei lasten voor de gemeente. De hoogte hiervan laat zich niet voorspellen. Uitgaven kunnen hierdoor hoger uitvallen dan oorspronkelijk begroot.

Beheersmaatregelen

1. Voortdurend monitoren van prijsontwikkelingen om adequaat in te kunnen springen om tijdig verplichtingen/contracten aan te gaan.
2. Maken van (vaste) prijsafspraken waarbij het risico van prijsstijging bij de leverancier ligt.

Oorzaak:

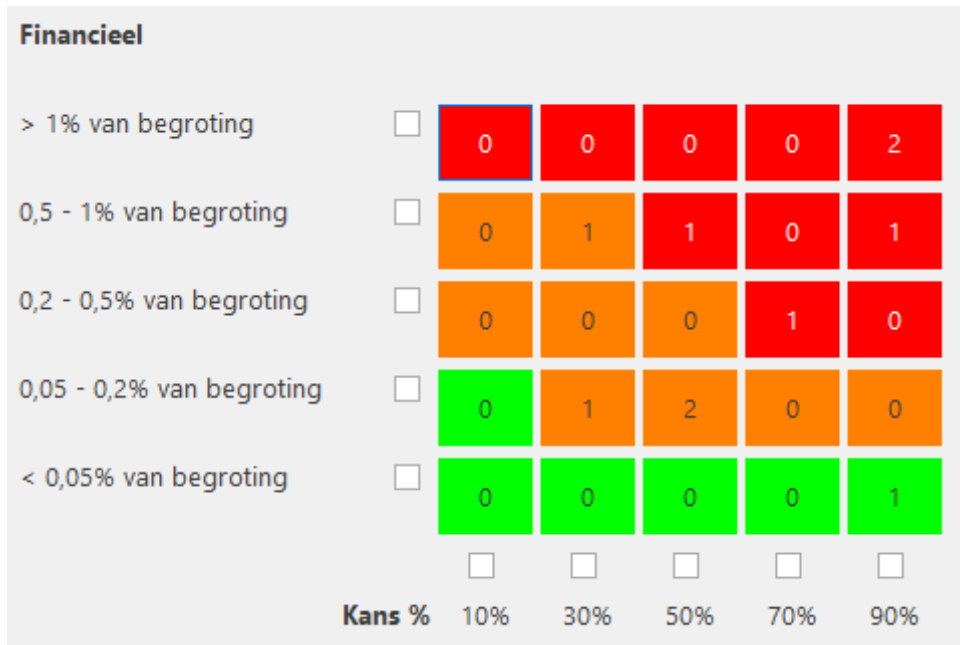
Door geopolitieke en economische ontwikkelingen stijgt de inflatie hoger dan verwacht.

Gevolg:

1. (Sterk) stijgende prijzen
2. Budgetten zijn ontoereikend om kosten te dekken
3. Vermogenspositie gemeente neemt af.

Risicokaart

De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. Het geeft ook een beeld van de verhoudingen tussen de risico's, van laag, midden en hoog. Per risicoscore wordt aangegeven hoeveel risico's zich in het betreffende vak bevinden.

Een risico dat zich in het groene gebied bevindt, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft in het oranje gebied vraagt om extra aandacht van het college. Het risico vormt dan nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de organisatie, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Het is daarom van belang tijdig beheersmaatregelen te nemen of deze aan te passen. Een risico met een risicoscore in het rode gebied vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd. Preventieve en reducerende beheersmaatregelen kunnen de kans, respectievelijk het gevolg, terugbrengen naar een acceptabel niveau.

Risico's, zeker wanneer die door de organisatie zelf niet kunnen worden beïnvloed, dienen concern breed periodiek gemonitord te worden. De financiële gevolgen van een (opgetreden) risico kunnen worden opgevangen met het weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Het zijn direct aan te wenden middelen voor financiële tegenvallers. In de nota risicomanagement 2025 versie 1.1 zijn specifieke bestemmingsreserves meegerekend waar nog geen specifieke claim op rust. In onderstaande tabel is de geraamde stand van de reserves vrij besteedbaar per 31 december 2029 van de begroting 2026 opgenomen. De berekende stand van de begroting 2026 is met circa € 8,8 miljoen gestegen ten opzichte van de begroting 2025. Dit komt voornamelijk door toevoegingen aan reserves.

Vrij besteedbaar	Begroting 2025-2028	Begroting 2026-2029
Algemene reserve vaste buffer	4.500.000	5.000.000
Algemene reserve vrij besteedbaar	9.965.436	10.702.000
Reserve herstructurering openbaar groen	636.739	653.000
Reserve volkshuisvesting	2.431.945	2.432.000
Reserve grote projecten		0
Reserve opvang vluchtelingen		7.053.000
Reserve beschermd wonen		575.000
Totaal	17.543.120	26.415.000

Bovenstaande cijfers zijn eveneens terug te vinden in de bijlage Reserves en voorzieningen. Hierin zijn de standen van alle reserves weergegeven.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het netto-risico op basis van de geïnventariseerde risico's bedraagt € 6.693.000. In de vastgestelde Nota Weerstandsvermogen is besloten om de totale omvang van de risico's te bepalen aan de hand van de Monte Carlo-simulatie.

De Monte Carlo-simulatie is een (statistische) benadering waarbij niet één keer, maar vele malen het proces wordt gesimuleerd, waardoor de uitkomst meer representatief is (risicosimulatie). De Monte Carlo-simulatie wordt vaak in wetenschappelijke toepassingen gebruikt. Bij de Monte Carlo-analyse hanteren we de volgende uitgangspunten:

- rekenen met maximumbedrag ingeschatte geldgevolg;
- rekenen met een zekerheidspercentage van 90%;
- naar boven afronden van de uitkomst op een veelvoud van € 100.000.

De berekening van het benodigde weerstandscapaciteit met de Monte Carlo-simulatie komt voor 2025 uit op een bedrag van € 5 miljoen.

Voor de incidentele weerstandscapaciteit is de algemene reserve vaste buffer beschikbaar, waarvan de hoogte op grond van de vastgestelde nota reserves en voorzieningen (2025 versie 1.1) als volgt wordt bepaald:

De 'algemene reserve vaste buffer' is in het bijzonder ingesteld voor het afdekken van risico's. De reserve is uitsluitend bedoeld om in te zetten als daarvoor geen andere (reserve)middelen meer beschikbaar zijn. De reserve heeft dus een bufferfunctie.

Jaarlijks wordt bij het vaststellen van de begroting de hoogte van de algemene reserve vaste buffer vastgesteld op dezelfde hoogte als de benodigde weerstandscapaciteit. Om jaarlijkse schommelingen te voorkomen wordt het minimum naar boven afgerond op € 500.000.

Dit betekent dat de algemene reserve vaste buffer per 31 december 2025 vastgesteld wordt op een bedrag van € 5 miljoen. Dit bedrag is gelijk aan de geraamde stand van de algemene reserve vaste buffer in de Begroting 2026 en hoeft niet te worden aangepast.

Op basis van onderstaande tabel wordt de waardering van de ratio's bepaald. De raad heeft bij de vaststelling van de huidige Nota Weerstandsvermogen bepaald dat de ratio minimaal 2 - uitstekend, moet zijn.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Indien de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld wordt door de benodigde weerstandscapaciteit uit de risicosimulatie ontstaat de ratio weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen	2025
Benodigde weerstandscapaciteit	5.000.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	23.276.824
Benodigd versus beschikbaar (ratio weerstandsvermogen)	4,7

* Met ingang van boekjaar 2025 wordt de onbenutte belastingcapaciteit niet meer meegenomen als structurele weerstandscapaciteit.

De gemeente Dalfsen behaalt met een ratio van 4,7 waarderingcijfer A. Dit betekent dat de gemeente in zeer ruime mate in staat is om tegenvallers op te vangen zonder dat dit de continuïteit van de organisatie in gevaar brengt. De norm die wij voor ons zelf hebben gesteld komt op een score van 2 (uitstekend). Bij de berekening van de bovenstaande ratio is de benodigde weerstandscapaciteit en beschikbare weerstandscapaciteit van de grondexploitatie niet meegenomen.

Financiële kengetallen

Alle gemeenten zijn verplicht om een tabel met financiële kengetallen op te nemen in de begroting en de jaarstukken. Dit is opgenomen in een ministeriële regeling.

De kengetallen geven een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. Een afzonderlijk kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

De volgende financiële kengetallen worden onderkend:

- Netto schuldquote
- Solvabiliteitsratio
- Grondexploitatie
- Structurele exploitatieruimte
- Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

Om de bovengenoemde kengetallen te kunnen duiden is besloten om aan te sluiten bij de door de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) gehanteerde signaleringswaarden. De VNG heeft een aantal signaleringswaarden ontwikkeld om een grofmazige waardering te geven aan de kengetallen. Het betreft dus nadrukkelijk geen normering maar het dient als hulpmiddel om de afzonderlijke uitkomsten in beter perspectief te plaatsen. Voor elk kengetal worden drie categorieën onderscheiden: 'Minst risicovol' (in groen), 'Neutraal' (in geel) en 'Meest risicovol' (in oranje). De interpretatie van de percentages is 'hoe lager het percentage, hoe beter'.

Kengetal	Hoe interpreteren	Signaleringswaarden		
		Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1a. Netto schuldquote	Hoe lager het % hoe beter	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	Hoe lager het % hoe beter	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	Hoe hoger het % hoe beter	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	Hoe lager het % hoe beter	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	Hoe hoger het % hoe beter	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	Hoe lager het % hoe beter	< 95%	95 - 105%	> 105%

Bij de kengetallen wordt een toelichting opgenomen, op het moment dat er sprake is van een score "geel" of "oranje". Wanneer het op basis van de toelichting nodig is, wordt er gelijktijdig gerapporteerd over (te treffen) beheersmaatregelen.

Toelichting financiële kengetallen

De ontwikkeling van de financiële kengetallen laat zien dat:

- onze schuldenpositie en solvabiliteitsratio zijn positiever dan dat er is begroot, dit komt door het positieve exploitatiesaldo van € 12 miljoen in het boekjaar 2025:

Financiële kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Netto schuld quote	15%	41%	14%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	12%	35%	9%
Solvabiliteitsratio	47%	45%	49%
Grondexploitatie	16%	19%	17%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	3%
Belastingcapaciteit	88%	89%	90%

1. Netto schuldquote (gecorrigeerd)

Definitie:

De netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Hierin is een nuancering op zijn plaats. Het kan namelijk voorkomen dat gemeenten veel geld doorlenen aan derden. Om die reden is de 'netto schuldquote gecorrigeerd' ontwikkeld. Hierin is het doorleeneffect geëlimineerd en geeft daarmee een zuiverder beeld van de positie van de gemeente weer.

bedragen x € 1.000		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
A. Vaste schulden	+	40.800	39.560	39.560
B. Netto vlottende schuld	+	2.489	5.000	2.631
C. Overlopende passiva	+	9.324	9.000	9.664
Totale bruto schuld		52.613	53.560	51.855
D. Financiële activa	-	4.731	5.535	5.255
E. Uitzettingen	-	28.994	8.169	31.631
F. Liquide middelen	-	158	1.000	259
G. Overlopende activa	-	4.440	4.000	4.337
Totale netto schuld		19.021	40.391	15.628
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		14.290	34.856	10.373
Totale baten		124.030	98.292	110.717
Netto schuldquote		12%	35%	9%

Beoordeling:

Dit kengetal laat zien dat de gemeente in verhouding veel eigen middelen heeft. Ter vergelijking: het gemiddelde voor gemeenten met 25.000 tot 35.000 inwoners bedraagt volgens Findo.nl een ratio van 44,8% (begroot, gecorrigeerd 40,9%).

In het bovenstaande overzicht is te zien dat de netto schuldquote voor 2025 gunstiger uitvalt dan eerder begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van het positieve resultaat van € 12 miljoen.

2. Solvabiliteitsratio

Definitie:

De mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt uitgedrukt in het percentage Eigen Vermogen ten opzichte van het balanstotaal.

bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Eigen vermogen	56.025	52.759	63.006
Balanstotaal	119.487	117.168	127.847
Solvabiliteitsratio	47%	45%	49%

Beoordeling:

Hoe hoger dit percentage, hoe beter de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dalfsen heeft een zeer solvabele vermogenspositie. Ter vergelijking: het gemiddelde voor gemeenten met 25.000 tot 35.000 inwoners bedraagt volgens Findo.nl 40,8% (begroot).

De gemeente is goed in staat om financiële tegenvallers en risico's op te vangen. Deze ratio laat zien dat het eigen vermogen iets lager is dan het vreemd vermogen. De stijging van de solvabiliteit in 2025 is het gevolg van het positieve resultaat van € 12 miljoen.

3. Kengetal grondexploitatie

Definitie:

De boekwaarde van de voorraden grond zijn van belang, want deze waarden moeten meerjarig worden terugverdiend bij de verkoop. De ratio wordt berekend door de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie te delen door de totale baten van de programmabegroting of jaarrekening.

bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Bouwgronden in exploitatie	19.796	18.280	19.196
Totale baten	124.030	98.292	110.717
Kengetal grondexploitatie	16%	19%	17%

Beoordeling:

Dit kengetal laat zien wat de verhouding is tussen de totale baten en de terug te verdienen bedragen aan bouwgronden. Door de toename van de bouwgronden in exploitatie is dit percentage de afgelopen jaren gestegen. Deze stijging geeft aan dat het risico met betrekking tot de bouwgronden in exploitatie is toegenomen.

Het gemiddelde voor gemeenten met 25.000 tot 35.000 inwoners bedraagt volgens Findo.nl 4,6% (begroot). De gemeente Dalfsen loopt daarmee een groter risico binnen de grondexploitatie dan een gemiddelde gemeente van vergelijkbare omvang.

4. Structurele exploitatie ruimte

Definitie:

Om een flexibele begroting te kunnen bewerkstelligen is het zinvol de structurele baten hoger te laten zijn dan de structurele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

bedragen x € 1.000		Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
Totale structurele lasten	-	114.226	98.575	99.550
Totale structurele baten	+	115.982	97.446	103.373
Totale structurele toevoegingen aan reserves	-	121	20	1.706
Totale structurele onttrekkingen aan reserves	+	1.508	1.659	1.211
Totale structurele resultaat		3.143	510	3.328
Totale baten		124.030	98.292	110.717
Structurele exploitatieruimte		2,5%	0,5%	3,0%

Beoordeling:

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een positieve uitkomst van dit kengetal betekent dat de gemeente haar structurele lasten kan dekken met structurele baten. In 2025 waren de structurele baten voldoende om de structurele lasten te dragen.

Het gemiddelde voor gemeenten met 25.000 tot 35.000 inwoners bedraagt volgens Findo.nl 1,4% (begroot).

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

Definitie:

Het cijfer geeft inzicht hoe de belastingdruk zich in de gemeente verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo en 'waarstaatjegemeente.nl' publiceren deze gegevens.

	bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	472	527	527
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	143	149	149
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	258	260	274
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ waarde	873	936	950
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	994	1053	1053
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	88%	89%	90%
	$(E/F) \times 100\%$			

Beoordeling:

De woonlasten in de gemeente Dalfsen stijgen, maar blijven onder het landelijk gemiddelde. De stijging van woonlasten zijn in 2025 beperkt en in de lijn met de begroting 2025.

Het gemiddelde voor gemeenten met 25.000 tot 35.000 inwoners bedraagt volgens Findo.nl 102,7% (begroot).

Samenvatting risicoprofiel

Door middel van een nieuwe risico inventarisatie zijn er, ten opzichte van de vorige inventarisatie bij de begroting 2026, geen wijzigingen aangebracht in de top 10 van de financiële risico's. Deze wijzigingen betreffen het hoger of lager inschatten van het mogelijke geldgevolg van bepaalde risico's of de kans dat een mogelijk risico zich voordoet.

Ten opzichte van de vorige top 10, begroting 2026, zijn geen risico's als verlopen of nieuw gekwalificeerd:

De gemeente Dalfsen behaalt met een ratio van 4,7 waarderingscijfer A. Dit betekent dat de gemeente in zeer ruime mate in staat is om tegenvallers op te vangen zonder dat dit de continuïteit van de organisatie in gevaar brengt. De norm die wij onszelf hebben gesteld komt op een score van 2 (uitstekend).

Uit de financiële kengetallen kunnen we concluderen dat onze schuldenpositie en solvabiliteitsratio goed te noemen zijn. De gemeente heeft nog de mogelijkheid om meer inkomsten uit belastingen te verwerven. Ten aanzien van de grondexploitaties is te zien dat de komende jaren de voorraden gronden afnemen en daarmee de kwetsbaarheid wordt verminderd. Daarbij dient wel meegenomen te worden dat de gemeente Dalfsen in 2025 zijn grondpositie heeft uitgebreid om toekomstige grondexploitaties te genereren. De verwachting is dat bij nieuwe vastgestelde grondexploitaties het risico groter zal zijn. Uit onderstaand totaalbeeld kunnen we concluderen dat er sprake is van een gezonde financiële positie.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De lasten en baten voor het onderhoud van de kapitaalgoederen voor de openbare ruimte vallen onder programma Samen Wonen (2.1).

Wij zorgen samen voor een mooie en veilige openbare ruimte

De gemeente zorgt voor het onderhoud van de openbare ruimte, zoals van wegen, bruggen, riolering, groen en speelplaatsen. Dit doen we volgens duidelijke plannen. Zo blijft onze openbare ruimte veilig en prettig om in te verblijven en te recreëren.

Dit is ons beleid voor de openbare ruimte

Wij vinden het belangrijk dat de openbare ruimte er onder andere goed uitziet en veilig is. Daarom werken we met het plan 'Buiten voor elkaar' (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte, IBOR). Dit plan loopt van 2022 tot en met 2026. Hierin staat hoe we de openbare ruimte onderhouden, welke kwaliteit we willen bereiken en welke afspraken we gemaakt hebben. Ons beleid is dat de openbare ruimte bijdraagt aan een betere leefomgeving. Bijvoorbeeld door bij de inrichting meer rekening te houden met het klimaat, door gezond gedrag te stimuleren en meer ruimte te geven aan natuur.

Activiteiten in 2025

In 2025 hebben we vooral ingezet op het verder stimuleren van integraal en opgave gericht werken in de openbare ruimte. In 2025 is een proef van 5 jaar gestart waarin we op een nieuwe manier gaan werken. We kijken dan naar hoe we de openbare ruimten nog meer kunnen verbeteren en wat dit kost. De gemeenteraad heeft voor 2025 en volgende jaren € 225.000 vrijgemaakt (Investeringskrediet MJOP - opwaardering leefomgeving). We gebruiken dit geld om extra maatregelen te nemen bij het onderhoud en de vervanging van de openbare ruimte, zodat we kunnen bijdragen aan de bredere doelen van de gemeente. In 2025 is onder andere bijgedragen aan de werkzaamheden aan de Vilstersedijk, Wethouder Prinsstraat, Welsommerstraat en Nieuwe Uitleg en is meerwaarde gecreëerd op het gebied van verkeersveiligheid, duurzaamheid en klimaat.

In oktober 2025 is gestart met de Regietafel Openbare Ruimte. De Regietafel brengt advies uit over het wel of niet integraal aanpakken van activiteiten die vanuit beheer starten (veelal groot onderhoud en vervangingen).

In 2026 bekijken we of het huidige IBOR nog past bij de wensen van inwoners en de gemeente. Tot die tijd verlengen we het plan.

Wij werken met duidelijke plannen

Eind 2024 hebben we het Meerjaren Onderhoudsprogramma 2025-2034 gemaakt (MJOP). Dit is een uitwerking van 'Buiten voor elkaar'. Hierin staat hoe we de openbare ruimte gaan onderhouden en vervangen. Ook staat er in hoeveel geld we hiervoor nodig hebben. Na 2025 gaan we een integraal beheerplan maken. Dit plan helpt ons om het onderhoud en beheer nog beter te organiseren.

In deze tabel ziet u welke plannen we hebben voor de verschillende onderdelen:

Kapitaalgoed	Beheer			Voortgang onderhoud	Voorziening
	Plan aanwezig	Looptijd	Fin. Vertaling in paragraaf	Achterstallig / uitgesteld	
Wegen	MJOP	MJOP: 2025 - 2034	Ja	Nee	Ja
Civiele kunstwerken	Beheerplan Civiele kunstwerken + MJOP	Beheerplan: 2018-2022 MJOP: 2025 - 2034	Ja	Nee	Ja
Riolering	GRP	GRP: 2022 - 2026	Ja	Nee	Ja
Water	GRP + Klimaat-adaptatieplan	GRP: 2022 - 2026 Klimaatadaptatieplan: 2021 - 2025	Ja	Nee	Nee
Groen	Diverse losse beheerplannen + MJOP	MJOP: 2025 - 2034	Ja	Nee	Nee
Openbare verlichting	Beheerplan openbare Verlichting + MJOP	Beheerplan: 2016 MJOP: 2025 - 2034	Ja	N.v.t.	Nee
Speelplaatsen	Beheerplan + MJOP	Beheerplan 2019 – 2023 MJOP: 2025 - 2034	Ja	Nee	Nee
Gebouwen	Beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen	2024 - 2028	Ja	Nee	Ja

Tabel: Beheerplannen per kapitaalgoed

Dit is de kwaliteit die we willen bereiken

De gemeenteraad heeft vastgesteld welke kwaliteit wij willen voor de verschillende onderdelen van onze openbare ruimte. In de tabel hieronder ziet u welke kwaliteit wij nastreven per gebied en onderdeel.

Functiegebied	Groen	Verharding	Verlichting	Spelen	Meubilair	Water	Civiele kunstwerken	Reiniging
Dorpscentra	A	B/C	A	B	B	B	B	A B
Hoofdinfrastructuur	A	B/C	B	B	B	B	B	A B
Begraafplaatsen	A	B/C	B	B	B	B	B	A B
Woonwijken	B	B/C	B	B	B	B	B	A B
Bedrijventerreinen	B	B/C	B	B	B	B	B	A B
Recreatie en sport	B	B/C	B	B	B	B	B	A B
Maatschappelijk & dienstverlening	B	B/C	B	B	B	B	B	A B
Buitengebied	B	B/C	B	B	B	B	B	A B

Tabel: Vastgestelde niveaus voor beeldkwaliteit (IBOR)

We meten twee keer per jaar de beeldkwaliteit van de openbare ruimte. Zo weten we of we op schema liggen. De algemene conclusie uit beide beeldschouwen is dat we gemiddeld voldoende scoren: kwaliteitsniveau B.

Ook vragen we als gemeente elke drie jaar aan inwoners hoe zij de openbare ruimte waarderen. In 2023 gaven inwoners de zorg voor de leefomgeving een 7.1. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde.

De gemeenteraad kan het gewenste kwaliteitsniveau veranderen door nieuwe beleid vast te stellen.

Dit zijn de kosten voor onderhoud én vervanging

In het Meerjaren Onderhoudsprogramma (MJOP) staat hoeveel geld we nodig hebben voor het onderhoud en vervanging van de openbare ruimte. Elk jaar kijken we of de bedragen nog kloppen. Soms moeten we ze aanpassen. Bijvoorbeeld omdat dingen duurder worden of omdat er meer werk is. Vroeger is niet altijd rekening gehouden met vervangingskosten. Nu moeten we de nodige onderdelen van openbare ruimte vervangen. Dit doen we onder andere om hoge onderhoudskosten te voorkomen en om de veiligheid te garanderen. In het MJOP staat wanneer we wat vervangen en hoeveel geld dit kost. We proberen het werk gelijkmatig over jaren te verdelen. Zo is het beter te doen voor de omgeving en voor ons. Met de vaststelling van het MJOP heeft de gemeenteraad ook kredieten beschikbaar gesteld voor vervanging van wegen, openbare verlichting, groen, speelvoorzieningen in 2025.

Wegen

We zorgen goed voor onze wegen en paden

Gemeente Dalfsen heeft een groot wegennet. Dit bestaat uit:

- 2,8 miljoen vierkante meter verhard oppervlak, zoals asfalt en tegels.
- 0,23 miljoen vierkante meter onverharde en half verharde paden en rijbanen.
- Bermen en bermsloten langs de wegen.

We letten bij het onderhoud op 4 belangrijke punten:

1. Duurzaamheid: de wegen moeten lang mee kunnen gaan.
2. Veiligheid: iedereen moet veilig over de wegen kunnen fietsen, lopen en rijden.
3. Comfort: de wegen moeten prettig zijn om over te rijden en lopen.
4. Aanzien: we willen dat de wegen er netjes uitzien.

Zo bepalen we de kwaliteit van onze wegen

We meten elk jaar hoe de wegen erbij liggen. De beeldkwaliteit meten we aan de hand van de werkwijze uit de beeldkwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW. Dat doen we elk jaar tweemaal, op 130 verschillende plekken in de gemeente. Daarnaast inspecteren we elke 2 jaar alle wegen volledig. Zo weten we precies welke wegen onderhoud nodig hebben. Onze plannings voor onderhoud en vervangingen stemmen we af op de resultaten van de metingen en inspecties.

We gebruiken duidelijke regels om te bepalen of de kwaliteit van een weg goed genoeg is. Voor duurzaamheid, comfort en veiligheid hanteren we beeldkwaliteitsniveau B. Dat betekent dat de wegen functioneel en voldoende zijn. Voor het aanzien van een weg hanteren we niveau C. Dat betekent dat de weg er matig uitziet, maar nog wel veilig is.

Dit is het budget voor onze wegen

Het geld dat we uitgeven aan wegen valt onder programma 2.1 Samen Wonen, paragraaf 2.1.1.4 (Verkeer en vervoer). Dit budget is voor:

- Het onderhoud en vervangen van verharde en onverharde wegen.
- Het onderhoud van bermen en bermsloten in het buitengebied.

Het budget is opgedeeld in geld voor reguliere kosten (inclusief klein onderhoud en afschrijvingen), groot onderhoud en vervanging. Het is exclusief:

- Het onderhoud van straatmeubilair.
- Gladheidsbestrijding in de winter.
- Het schoonhouden van de openbare ruimte.

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Regulier budget	619	630

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Groot onderhoud	1.015	1.000

Voor vervanging van Wegen was in 2025 € 1.200.000 beschikbaar.

Infrastructurele kunstwerken (verkeersbruggen en duikers)

We zorgen goed voor bruggen, tunnels en duikers

Gemeente Dalfsen heeft veel bruggen, tunnels en duikers in beheer. Dit zijn de aantallen:

- 60 kunstwerken, waaronder:
 - 10 verkeersbruggen voor auto's en vrachtwagens;
 - 15 duikerbruggen (kleine bruggen over water);
 - 25 fiets- en voetgangersbruggen;
 - 3 tunnels;
 - 6 kademuren (stevige muren langs het water);
 - 1 overkluizing (een weg die over een waterloop heen is gebouwd).
- Daarnaast hebben we ongeveer 530 duikers in beheer. Een duiker is een buis die water onder een weg of pad door leidt.

Zo bepalen we de kwaliteit van onze civiele kunstwerken

We meten elk jaar hoe de civiele kunstwerken erbij liggen. De beeldkwaliteit meten we aan de hand van de werkwijze uit de beeldkwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW. Dat doen we elk jaar tweemaal, op 130 verschillende plekken in de gemeente. We onderhouden al deze civiele kunstwerken op beeldkwaliteitsniveau B. Dat betekent dat ze voldoende en functioneel zijn. Zo blijven ze veilig en bruikbaar voor iedereen.

We controleren ook regelmatig of alle bruggen, tunnels en duikers nog veilig en goed bruikbaar zijn. De resultaten van deze controles gebruiken we om te bepalen welke kunstwerken onderhoud nodig hebben. Zo blijven ze lang mee gaan en blijven ze veilig voor iedereen.

Dit is het budget voor onze bruggen, tunnels en duikers

Het geld dat we uitgeven aan bruggen, tunnels en duikers valt onder programma 1: Samen Wonen, beleidsveld Verkeer en Vervoer. Het budget is opgedeeld in twee delen:

- Geld voor normaal onderhoud, zoals kleine reparaties en regelmatige controles.
- Geld voor groot onderhoud, zoals grote reparaties of vervanging van een kunstwerk.

Dit budget is gebaseerd op het meerjarenplan voor civiele kunstwerken 2023 - 2028. Dit plan is goedgekeurd in de raadsvergadering van 24 april 2023. In dit plan staat precies welk onderhoud we de komende jaren gaan uitvoeren.

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Regulier budget	19	45

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Dotatie voorziening groot onderhoud	75	75

Openbare verlichting

We zorgen goed voor onze openbare verlichting

In gemeente Dalfsen zorgen we voor goede openbare verlichting. Dat doen we op een slimme manier. We kiezen voor donker waar het kan en licht waar het nodig is. Zo besparen we energie en houden we onze gemeente veilig en leefbaar.

In onze gemeente staan ongeveer 6.500 lichtmasten en 6.850 lichtbronnen. Daarnaast zijn er 132 lichtbronnen in de ANWB-bewegwijzering. Al deze verlichting gebruikt samen ongeveer 660.000 kWh elektrische energie per jaar. Dat is minder dan in voorgaande jaren.

We hebben bijna alle oude lichtbronnen vervangen door LED-verlichting. Die verlichting is zuiniger en gaat langer mee. Hierdoor besparen we energie en kosten.

We werken met een duidelijk plan voor openbare verlichting

Ons beleid voor openbare verlichting staat in het plan "Licht en donkerte in de openbare ruimte". Dit plan is in april 2021 vastgesteld. Hierin staat waarom, waar en hoe we verlichting gebruiken. Ook staat er in hoe we de kwaliteit en de kosten regelen. Daarnaast volgen we het plan "Integraal beheer openbare ruimte". Dit plan bevestigt hoe we de verlichting onderhouden.

Zo bepalen we de kwaliteit van de openbare verlichting

De beeldkwaliteit van lichtmasten en armaturen meten we aan de hand van de werkwijze uit de beeldkwaliteitscatalogus openbare ruimte van het CROW. Dat doen we elk jaar tweemaal, op 130 verschillende plekken in de gemeente. In het centrum van onze gemeente geldt voor openbare verlichting het hoogste kwaliteitsniveau (niveau A). Voor de rest van de gemeente geldt niveau B.

Dit zijn de kosten voor openbare verlichting

De kosten voor openbare verlichting vallen onder het programma "Wonen" en het beleidsveld "Verkeer en Vervoer". We verdelen het budget in twee delen: regulier onderhoud en groot onderhoud.

De kosten die in de tabellen staan zijn alleen voor het beheer en onderhoud van bestaande verlichting. Nieuwe verlichting bij woonwijken, bedrijventerreinen of herinrichtingen staat niet in deze begroting. Die kosten zitten in andere plannen en budgetten.

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
openbare verlichting - energie	154	141
Openbare verlichting - onderhoud en kapitaallasten	122	84
Groot onderhoud openbare verlichting	25	10

inclusief begrotingswijzigingen

Voor vervanging van openbare verlichting was in 2025 € 240.000 beschikbaar.

Riolering

We zorgen voor een betrouwbare riolering die past bij onze ambities

In het Gemeentelijk Rioleringsplan staat hoe we de riolering onderhouden. Dit plan is in 2021 vastgesteld. Daaruit blijkt welk onderhoudsniveau we nastreven, welke risico's we accepteren en hoeveel geld daarvoor nodig is. Onze aanpak is: spaarzaam en betrouwbaar waar nodig, vooruitstrevend waar mogelijk. Alle werkzaamheden die we uitvoeren, staan beschreven in dit plan.

Dit is waar we voor zorgen met de riolering

Elke dag verzamelt en transporteert het riool grote hoeveelheden afvalwater naar de zuiveringsinstallaties van het waterschap. We beheren daarvoor verschillende voorzieningen:

- 178 kilometer aan buizen, waarvan 49% gemengde riolering (afvalwater en regenwater in één buis) en 51% gescheiden riolering.
- 67 kilometer aan mechanische riolering, waarbij pompen het water verplaatsen.
- Meer dan 3.500 inspectieputten, 9.200 kolken, 35 gemalen en 290 pompunits.
- Ruim 1.900 systemen voor individuele afvalwaterbehandeling (IBA) in het buitengebied. Deze systemen zijn eigendom van en worden beheerd door de perceeleigenaren.

Ons doel is om het afvalwater goed in te zamelen, te transporteren en te verwerken. Zo dragen we bij aan een gezonde leefomgeving, woonbaarheid en een schoon milieu.

Zo meten we of de riolering goed werkt

We kijken naar vier belangrijke zaken om te checken of de riolering goed functioneert en voldoet aan de eisen die we stellen in het Gemeentelijk Rioleringsplan:

1. Of inwoners hun afvalwater kunnen lozen zonder problemen.
2. Of er klachten zijn over stank uit de riolering.
3. Of er wateroverlast optreedt.
4. Of er letsel ontstaat door ernstige gebreken aan de riolering.

De resultaten halen we uit de meldingen die we ontvangen. Zo houden we goed in de gaten waar verbetering nodig is.

Dit zijn de financiële afspraken voor de komende jaren

In het rioleringsplan staat hoe we het onderhoud betalen. We werken met een kostendekkend tarief voor rioolheffing dat past bij de werkzaamheden die we uitvoeren. De totale kosten voor de riolering vallen onder het programma Samen Wonen, in de paragraaf over klimaat, duurzaamheid en milieu.

Bedragen voor dagelijks onderhoud

Exploitatie (dagelijks onderhoud)

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Riolering	438	410

Deze bedragen zijn exclusief apparaatskosten, kapitaallasten, btw en overhead.

Bedragen voor toekomstige vervanging

We zetten geld apart voor vervanging van de riolering. Dat doen we via de voorziening vervanging riolering. De bruto dotaties zijn:

Mutatie voorziening vervanging riolering

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Bruto dotatie	571	598

Bedrag is exclusief de onttrekking aan de voorziening

Bedragen voor vervangingsonderhoud

Vervangingsonderhoud

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Maatregelen uitvoering GRP	279	474

Met deze bedragen zorgen we ervoor dat de riolering nu en in de toekomst goed blijft werken.

Water

We werken samen aan goed onderhoud van watergangen

Het waterschap bepaalt voor een groot deel hoe we de watergangen onderhouden. Zij stellen hiervoor een legger vast. Deze watergangen zijn verdeeld in drie categorieën: A-, B- en C-watergangen. In deze paragraaf gaat het om het onderhoud van deze watergangen.

Ons beleid is gebaseerd op:

- de Waterwet;
- de Keur van het waterschap Drents Overijsselse Delta;
- de Legger van het waterschap Drents Overijsselse Delta;
- de Wet natuurbescherming;
- de Wet milieubeheer.

Dit zijn de taken per type watergang

De watergangen zijn als volgt verdeeld:

- *A-watergangen*: dit zijn de hoofd watergangen. Het waterschap voert het onderhoud uit. De gemeente zorgt voor het afvoeren van maaisel bij watergangen die langs gemeentelijke wegen liggen.
- *B-watergangen*: dit zijn de secundaire watergangen. De gemeente voert het onderhoud uit voor watergangen die langs gemeentelijke wegen liggen. Het waterschap controleert dit onderhoud.
- *C-watergangen*: dit zijn de overige watergangen. De aangelanden zijn verantwoordelijk voor het onderhoud. Het waterschap voert hier geen controle op uit.

De totale lengte van de watergangen is:

- A-watergangen: 125 kilometer
- B-watergangen: 55 kilometer
- C-watergangen: 305 kilometer

Dit zijn de financiële afspraken voor de komende jaren

We hebben een budget om het onderhoud van alle watergangen goed uit te voeren. De totale lasten voor de komende jaren zijn als volgt:

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Watergangen - regulier budget	149	99

Bedrag is inclusief kapitaallasten.

Met dit budget zorgen we ervoor dat de watergangen goed blijven functioneren en voldoen aan de geldende regels.

Openbaar groen

We zorgen voor een groene en leefbare buitenruimte

De gemeente beheert in totaal 142 hectare aan openbaar groen. Daarbij horen meer dan 50.000 laan- en straatbomen. Dit groen draagt bij aan een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving voor iedereen.

Zo verdelen we de kosten voor openbaar groen

We maken onderscheid tussen twee soorten kosten:

1. *Dagelijks onderhoud en beheer*: dit zijn de kosten voor het onderhouden van bomen, bosplantsoen, heesters, gras en hondentoiletten.
2. *Groot onderhoud*: dit zijn de kosten voor vervanging en herstructurering van het openbaar groen.

De kosten voor de aanleg van nieuw groen in woonwijken en bedrijventerreinen staan apart in de grondexploitaties.

De kosten voor openbaar groen zijn als volgt:

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Regulier budget	138	166

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Groot onderhoud	53	48

x € 1.000	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Biodiversiteit	55	73

Voor vervanging van openbaar groen was in 2025 € 100.000 beschikbaar (MJOP).

Speelplaatsen

We zorgen goed voor onze speelplaatsen en speeltoestellen

Op dit moment onderhouden we 720 speeltoestellen en spelaanleidingen op 135 plekken. Dit zijn bijvoorbeeld schommels, glijbanen en klimrekken.

In december 2024 is beleidsplan "Spelen, bewegen en ontmoeten" (SBO) door de gemeenteraad vastgesteld. In dit plan staan onze ambities en uitgangspunten voor speelplekken in de openbare ruimte.

Zo bepalen we de kwaliteit van de speelvoorzieningen

De beeldkwaliteit van de speelvoorzieningen wordt jaarlijks in twee rondes gemeten volgens de 'beeldsystematiek' van het CROW. Uit de beeldkwaliteitsmeting (mei 2025) blijkt dat de speelvoorzieningen voldoen aan afgesproken kwaliteitsniveau B. Ook voeren we inspecties uit. Deze inspecties zorgen ervoor dat we op tijd weten als er iets gerepareerd moet worden.

Dit is het budget voor het onderhoud van onze speelplaatsen en speeltoestellen

Voor speelplekken maken we kosten voor het dagelijks beheer, onderhoud en vervangingen van speeltoestellen en ondergronden. Op de begroting voor 2025 trokken we € 37.000 uit voor onderhoud (exclusief de kosten van het eigen personeel dat het onderhoud uitvoert). In het beleidsplan SBO is uitgegaan van een hoger onderhoudsbudget. Daarom is het budget voor 2025 opgehoogd. De nieuwe bedragen zijn verwerkt in de begroting en in de tabel hieronder.

Onderhoudslasten (x € 1.000) begrotingsjaar >	Begroting 2025 (na wijzigingen)	Rekening 2025
Klein onderhoud exploitatielasten	60	80
Overige (onderhouds-)lasten	3	3

Onderhoudslasten speelvoorzieningen, exclusief personeelslasten

We gaan ook investeren in het vervangen en verbeteren van speelvoorzieningen

In het MJOP en het beleidsplan SBO staat ook wat we moeten investeren in het vervangen van speelvoorzieningen. Gemiddeld is € 255.000 per jaar nodig (MJOP). De raad heeft geld beschikbaar gesteld voor vervangingen in 2025. Voor het realiseren van ambities heeft de raad geld beschikbaar gesteld. Bijvoorbeeld voor het aanpassen van bestaande plekken, het realiseren van nieuwe buurtplekken en het toevoegen van een rolstoeltoegankelijk speeltoestel in iedere kern. Voor 2025 was € 51.700 beschikbaar voor deze ambities.

Investerings (x € 1.000) begrotingsjaar >	2025	2026	2027	2028
Vervangingsinvesteringen kapitaalgoed	255	255	255	255
Kapitaallasten van deze investering (cumulatief)		18	36	54
Investerings i.v.m. ambities	52	52	52	52
Kapitaallasten i.v.m. ambities (cumulatief)		4	7	11
Totaal Investerings	207	207	207	207
Totaal kapitaallasten		22	43	65

Investerings en kapitaallasten voor spelen, bewegen en ontmoeten

Gebouwen

We zorgen goed voor onze gemeentelijke gebouwen

In 2024 heeft de raad het beheerplan voor onderhoud van gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Dit plan beschrijft hoe wij onze gebouwen in goede staat houden. Het plan loopt van 2024 tot en met 2028.

Wij hebben op 25 locaties gebouwen die regulier in gebruik zijn en 18 locaties die tijdelijk in gebruik zijn gegeven of leegstaan.

De meeste gebouwen gebruiken we voor maatschappelijke doelen. Denk aan het gemeentehuis, gemeentewerven, zwembaden en brandweerkazernes. Samen zijn deze gebouwen ruim € 30 miljoen waard volgens de WOZ-waarde.

Zo betalen wij het onderhoud van onze gebouwen

De kosten voor onderhoud komen uit twee potjes:

1. De jaarbegroting. Hieruit betalen wij contracten, abonnementen en klein onderhoud.
2. De voorziening voor groot onderhoud. Hieruit betalen wij werkzaamheden die meerdere jaren duren en eenmalige grote uitgaven.

In de begroting valt het beheer van de gebouwen financieel onder meerdere programma's. Dit is afhankelijk van het doel waarvoor de gebouwen gebruikt worden of aangekocht zijn.

De voorziening voor groot onderhoud krijgt elk jaar € 180.000 vanuit dotaties voor diverse gebouwen. Dit bedrag is gebaseerd op een onderhoudsplanning van 10 jaar.

In maart 2024 heeft de raad besloten om enkele grote onderhoudswerkzaamheden over te hevelen naar het investeringsplan. Voor de periode 2025-2028 gaat het om € 1.125.000. De kapitaallast hiervoor is € 75.000 per jaar.

Wij werken aan duurzame gebouwen

In januari 2021 heeft de raad het Energieplan voor gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Dit plan loopt tot en met 2025. Het geeft inzicht in ons energieverbruik, de energielabels van onze gebouwen en de mogelijkheden om energie te besparen. Ook staan er maatregelen in om onze gebouwen gasloos en energieneutraal te maken. Daarnaast heeft de raad kaders vastgesteld voor welke maatregelen we wel of niet uitvoeren. Ook is duidelijk hoe wij de kosten hiervoor betalen.

Een aantal projecten uit dit plan zijn al uitgevoerd of in voorbereiding. Zo hebben wij de zwembaden al aangepakt. Nu werken wij aan de brandweerkazernes en de gemeentewerven.

3.4 Financiering

Algemeen

De Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het BBV een paragraaf "financiering" voorgeschreven, in zowel de begroting als het jaarverslag van de gemeente.

De financieringsfunctie is als volgt te omschrijven:

Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Meer concreet gaat het om financiering van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden, het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen, waarbij een tijdelijk overschot tegen een zo hoog mogelijk rendement wordt belegd en het daarbij afdekken van vooral rente- en kredietrisico's.

De gemeente verkeert permanent in de situatie van financieringsbehoefte. Dit houdt verband met het stelsel van baten en lasten, waarbij investeringen worden geactiveerd en de lasten in de vorm van afschrijving ten laste van de exploitatie worden gebracht. Deze handelswijze leidt ertoe dat de investeringsuitgaven gedurende de periode van afschrijving gefinancierd moeten worden. Daarnaast ontstaat een financieringsbehoefte door het in de tijd achterlopen van de inkomsten ten opzichte van uitgaven. Voor de financieringsbehoefte worden leningen afgesloten, worden rekening courant kredieten en interne financieringsmiddelen in de vorm van reserves en voorzieningen gebruikt. Door het aantrekken van geld van derden ontstaat een schuldpositie. De gemeente moet de leningen aflossen en betaalt gedurende de looptijd van de lening rente. Gemeenten zijn bij deze financieringswijze gehouden aan twee normen uit de wet Fido: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Procedures en bevoegdheden zijn uitgewerkt in de Uitvoeringsregels treasury 2020.

Kasgeldlimiet

Gegeven de permanente financieringsbehoefte, kunnen fluctuaties in rentelasten voor de gemeente risico's met zich meebrengen. Om deze risico's zoveel mogelijk te beperken is de kasgeldlimiet ingesteld. De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de mate waarin de financieringsbehoefte wordt gedekt met kortlopende leningen (< 1 jaar). Dit is geregeld in de Wet Fido. De kasgeldlimiet is uitgedrukt in een percentage van de omvang van de begroting. Voor 2025 bedraagt dit, bij ministeriële regeling vastgestelde, percentage 8,5.

De omvang van de begroting op 1 januari 2025 bedraagt € 101.674.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 8.642.290. Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft zich niet voorgedaan.

Bedragen x € 1.000

Liquideitspositie in relatie tot kasgeldlimiet	kw 1	kw 2	kw 3	kw 4
	2025	2025	2025	2025
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	0	0	0	0
Vlottende middelen	15.997	23.423	24.127	23.369
Totale bruto schuld	15.997	23.423	24.127	23.369
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	101.674	101.674	101.674	101.674
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	0	0	0	0
Totale netto schuld	8.642	8.642	8.642	8.642
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder de kasgeldlimiet	24.640	32.065	32.769	32.011
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen (> 1 jaar) te beperken is de renterisiconorm ingesteld. Deze norm is bij ministeriële regeling bepaald en houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Uit het volgende overzicht blijkt dat we ruim binnen de renterisiconorm blijven.

Bedragen x € 1.000

Renterisico	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2024	2025	2025
Renterisico vaste schulden			
Renteherzieningen	-	-	-
Aflossingen	600	1.240	1.240
Renterisico vaste schulden	600	1.240	1.240
Toegestane renterisiconorm			
Begrotingstotaal	90.451	101.674	101.674
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%	20%	20%
Minimum bedrag	-	-	-
Toegestane renterisiconorm	18.090	20.335	20.335
Toets renterisiconorm			
Ruimte onder de renterisiconorm	17.490	19.095	19.095
Overschrijding van de renterisiconorm			

Langlopende geldleningen

Op 31 december 2025 bedraagt de restantschuld van de langlopende geldleningen € 39,56 miljoen.

bedr. x € 1.000	Laatste	Rente	Lening	Aflossing	Rest-	Rente	Aflossing	Aflossing	Rest-
Gever	Afl.	%		t/m 2024	schuld	2025	2025	t/m 2025	schuld
					01-01-25				31-12-25
B.N.G.	2042	1,225	10.000	2.800	7.200	84	400	3.200	6.800
B.N.G.	2042	1,275	5.000	1.400	3.600	44	200	1.600	3.400
B.N.G.	2049	3,29	16.000	0	16.000	502	640	640	15.360
Prov. Gelderland	2034	3,02	14.000	0	14.000	423	0		14.000
Totaal			45.000	4.200	40.800	1.052	1.240	5.440	39.560

Rentebeleid in de gemeente Dalfsen

Het rentebeleid ziet er als volgt uit:

- over het eigen vermogen wordt geen rente berekend
- daardoor vindt geen rentebijschrijving op de reserves meer plaats
- de rentekosten bestaan derhalve alleen nog uit externe rentekosten
- bepalend hierbij zijn de te verwachten rentekosten (begroting) of werkelijke rentekosten (jaarrekening)
- deze rentekosten worden omgeslagen over de activa; daarbij is het toegestaan het rentepercentage te corrigeren met plus of min 0,5%

- Dalfsen kiest voor een afronding naar boven, zodat er ruimte is voor het opvangen van een kleine rentestijging.

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de gemeente Dalfsen gebruik van de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte geldleningen. De laatste jaren bedroeg het renteomslagpercentage 0%. Door stijgende rentelasten en aangetrokken leningen is dit percentage naar boven bijgesteld. Vanaf 2025 is het omslagpercentage berekend op 0,5%. Ook aan de grondexploitatie wordt rente toegerekend op basis van het renteomslagpercentage.

In de begroting 2025 is een renteomslagpercentage van 1,0% toegerekend aan de verschillende taakvelden. Dit geeft bij de verschillende taakvelden verschillen in de rentetoerekening.

Hieronder volgt een berekening van de rentekosten volgens het format dat is voorgeschreven.

Rentetoerekening realisatie 2025 (bedragen x € 1.000)	(- is nadeel)
De externe rentelasten over korte en lange financiering	1.052
De externe rentebaten	-432
Saldo 1: totaal van rentelasten en rentebaten	620
De rente die aan de grex moet worden doorberekend (opbrengst)	-423
Saldo 2: aan taakvelden toe te rekenen externe rente	198
Interne rente over eigen vermogen	0
Interne rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0
Saldo 3: aan taakvelden toe te rekenen externe en interne rente	198
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (deze is nihil bij een positief saldo van externe en interne rente)	-315
Renteresultaat op taakveld treasury	-118

3.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering is versterkend en adviserend aan de organisatieonderdelen, het gemeentebestuur, de directie en het management.

In deze paragraaf gaan wij in op organisatieontwikkeling, personeelsbeleid, samenwerking, inkoop- en aanbestedingsbeleid, informatievoorziening, informatiebeveiliging & privacy, juridische kwaliteitszorg en rechtmatigheid.

Zero Based Begroten

In 2025 is er binnen de bedrijfsvoering gewerkt aan twee grote financiële projecten. Ten eerste het project Zero Based Begroten (ZBB). Dit project had meerdere doelen. Allereerst inzicht krijgen in activiteiten, mate van beleidsvrijheid en bijbehorende kosten. Ten tweede inzicht om (politieke) keuzes te maken in verband met veranderd financieel beeld. Het project ZBB heeft veel input opgeleverd door het project Begroting in Balans en daarmee de perspectiefnota. De financiële bewustwording van de organisatie is vergroot.

Begroting in Balans

In het voorjaar van 2025 is gewerkt aan het project Begroting in Balans. Het doel van dit project was om te komen tot een begroting die structureel en reëel in evenwicht is. Vanuit het project zijn drie resultaten opgeleverd: inzicht in de ombuigingsopgave, maatregelen om 2026 sluitend te krijgen (incl. alternatieven) en inzicht in maatregelen voor de periode vanaf 2027. Ten tijde van de uitvoering van het project kwam er een incidentele tegemoetkoming vanuit het Rijk. Gevolg: het ravijnjaar schoof op. De raad heeft hierop besloten om voor 2028 geen vergaande financiële maatregelen te nemen.

Boekenonderzoek

De belastingdienst heeft in 2025 een vertrouwelijk boekenonderzoek uitgevoerd bij de gemeente Dalfsen. Het is een intensief traject geweest wat in een prettige en constructieve sfeer is verlopen. Het boekenonderzoek is uitgevoerd op basis van de gegevens zoals die in de administratie van de gemeente Dalfsen zijn opgenomen. De uiteindelijke conclusie is dat de gemeente Dalfsen haar fiscaal/administratieve processen goed op orde heeft. Uiteindelijk zijn er twee fouten/bevindingen geconstateerd wat geleid heeft tot een nabetaling van € 8.310. De belastingdienst heeft gezien de omvang van het te corrigeren bedrag afgezien van extrapolatie over de voorgaande jaren. De nabetaling is opgenomen in de eindafrekening van de belastingdienst en verwerkt in het boekjaar 2025.

Organisatieontwikkeling

Ambtelijke organisatie

In 2025 zijn wij doorgegaan met de professionele doorontwikkeling van onze organisatie.

We hebben onze strategische sturing verstrekt door het formuleren van concredoelen met de daarbij behorende opgaven, acties en resultaten. Hierbij wordt de voortgang gemonitord, zodat eventueel bijgestuurd kan worden.

Op die wijze zorgen we voor een verantwoordelijke balans tussen onze ambities en middelen.

Ook vinden wij het belangrijk dat de medewerkers en managers in voldoende mate toegerust zijn op hun rol, in lijn met de strategische doelen van de organisatie.

We hebben hiervoor ingezet op de verbetering van de kwaliteit van de bestuursvoorstellen onder andere met een schrijftaining en een praktische handreiking met kwaliteitscriteria.

We zijn begonnen met het beschrijven en vastleggen van de cruciale werkprocessen. Met een training voor processpecialisten.

Voor de verdere opvolging van het Management Developmenttraject in 2025 is voor leidinggevend en een traject gestart waarmee de coachende vaardigheden van het management worden versterkt.

In januari 2025 is het programma 'Programmatisch en projectmatig werken' (PMW) gestart. In de programmaopdracht is de ambitie opgenomen dat de ambtelijke organisatie vanaf de nieuwe coalitieperiode (Q2 2026) voldoende is toegerust om op basis van het coalitieakkoord passende opgaven programmatisch en projectmatig aan te pakken.

Visie op Dienstverlening

In 2025 heeft de gemeenteraad de Visie op Dienstverlening vastgesteld. Deze visie vormt het vertrekpunt voor de verdere versterking van de dienstverlening en de bedrijfsvoering van onze organisatie.

Bij de vaststelling heeft de raad al nadrukkelijk gevraagd om een vertaling naar realisatie.

Op basis hiervan bereiden wij in 2026 de start voor van een programma Dienstverlening, waarmee wij de ambities uit de visie concreet gaan uitvoeren. Dit betreft een complexe en domein overstijgende opgave, welke wordt gekoppeld aan ambities t.a.v. de interne dienstverlening en ondersteunende bedrijfsprocessen, omdat deze voorwaardelijk zijn voor de opgave uit de visie op dienstverlening. De samenhangende opgave vraagt om een samenhangende programmatische aanpak. De opstartfase van dit programma vindt begin 2026 plaats.

Personeelsbeleid

Arbeidsmarktontwikkelingen

Het lukt ons, ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, goed om de vacatures in te vullen. We zien dat veel inwoners van Dalfsen en omliggende gemeenten reageren op onze vacatures. Desondanks blijft het een uitdaging om nieuwe medewerkers voor bepaalde specifieke functies aan te trekken.

In 2025 zijn wij gestart met het ontwikkelen van onze arbeidsmarktstrategie. Onderdeel daarvan is het versterken van ons werkgeversmerk Gemeente Dalfsen. We willen onderscheidend zijn als werkgever, zodat we beter in staat zijn nieuw talent aan ons te binden. Dit komt onder andere tot uiting in onze wervingscampagne. Daarbij vertellen we intern graag wie wij zijn als gemeente en wat ons drijft: onze missie, kernwaarden, ambities en prestaties. Uiteraard willen we ook onze huidige medewerkers aan ons blijven binden. Dat doen we door te investeren in aantrekkelijk werkgeverschap.

Ziekteverzuim

In 2025 is het ziekteverzuim verder gedaald van 5,45% naar 5,33%. Sinds 2022 is er sprake van een dalende lijn en die dalende tendens geeft aan dat de actieve verzuimbegeleiding door ons management en de bedrijfsarts aanslaat.

CAO-ontwikkelingen

In 2025 is een nieuwe CAO afgesloten voor de gemeentelijke sector, die loopt tot begin 2027. In de nieuwe CAO zijn afspraken gemaakt over secundaire arbeidsvoorwaarden. Deze afspraken zijn in 2025 door de ambtelijke organisatie uitgewerkt in concrete regelingen, zoals de reiskostenregeling en het gendertransitieverlof. Met ingang van 2026 zijn deze regelingen beschikbaar voor de medewerkers van de gemeente Dalfsen.

Samenwerking

In 2025 hebben we weer laten zien hoe belangrijk samenwerken is. Door samen te werken, kunnen we taken beter en efficiënter uitvoeren. Ook de gemeenteraad houdt hier goed zicht op, zodat alles duidelijk en verantwoord blijft.

Sommige taken zijn te groot of te complex om alleen aan te pakken. Daarom werken we samen met andere partijen. Zo regelen we onze ICT, inkoop en personeelszaken samen met de provincie Overijssel en de gemeenten Zwolle, Kampen, Ommen, Westerveld en Zwartewaterland. Dit doen we via het Shared Service Centrum ONS in Zwolle. Ook de gemeentelijke belastingen worden niet door ons zelf gedaan, maar door het GBLT.

Samenwerking is ook belangrijk bij het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. We werken samen met partners in de regio die bij ons passen. Zo werken we lokaal samen aan preventie en in het Vechtdalverband aan toerisme en het project Ruimte voor de Vecht. Voor laatstgenoemd project is in 2025 gestart met de uitvoering van een gebiedsarrangement om het gebied veerkrachtiger te maken. Een groot deel van het geld is binnengehaald via de Regiodeal Regio Zwolle.

In Regio Zwolle werken we samen met overheden, ondernemers en onderwijsinstellingen. We zetten ons in voor een betere leefomgeving, bereikbaarheid, economie en energie. Zo dragen we bij aan de brede welvaart van de hele regio.

We maken deel uit van de P10. Dat is een landelijk netwerk van grote plattelandsgemeenten. Samen brengen we onderwerpen die voor plattelandsgemeenten belangrijk zijn onder de aandacht bij de landelijke en Europese politiek. In het verslagjaar 2025 hebben we aan de voorkant rechtstreeks bij het ministerie onze Dalfser input geleverd op de concept Zorgstandaard Dementie en over de herziening van het stelsel van opheffingsnormen in het basisonderwijs en de omvorming van de kleinscholentoeslag naar een dunbevolktheidstoeslag.

We zijn bezig om onze regionale samenwerking en de keuze van onze samenwerkingspartners nog eens goed te bekijken. Het college gaat hier begin 2026 verder over praten. Zo kunnen we onze rol en inzet in de regio nog beter bepalen voor de volgende bestuursperiode.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

In de begroting 2025 was opgenomen dat de gemeente Dalfsen, samen met de partners binnen SSC ONS, zou werken aan de verdere professionalisering van het inkoop- en contractbeheer. Daarbij is ingezet op het verbeteren van contractmanagement en -beheer en op het verkrijgen van beter inzicht in de inkoopuitgaven door middel van datagedreven werken.

Het jaar 2025 heeft in belangrijke mate in het teken gestaan van het leggen van een zorgvuldig en realistisch fundament voor deze professionalisering. Met de centrale invulling van de rol van coördinator Inkoop en Contractbeheer eind 2024 is gestart met het positioneren van deze functie binnen de organisatie en het verkrijgen van inzicht in de bestaande inkooppraktijk. In 2025 is in kaart gebracht hoe inkoopactiviteiten binnen de organisatie worden georganiseerd, hoe rollen en verantwoordelijkheden zijn belegd en hoe wordt samengewerkt met SSC ONS en andere partners. Daarbij werd zichtbaar wat de gevolgen zijn van het feit dat inkoop grotendeels decentraal is georganiseerd en dat werkwijzen en interpretaties van beleid niet altijd eenduidig waren.

Ten aanzien van contractmanagement en -beheer is 2025 benut om een eerste beeld te vormen van de contractportefeuille en van de wijze waarop contracten worden beheerd. Ook op het gebied van datagedreven werken is gestart met het verkrijgen van beter inzicht in de inkoopuitgaven, onder andere door het verkennen van beschikbare data en eerste toepassingen richting spendanalyse en 'Wasstraat' (een methodiek om via de spendanalyse een check te doen op het beschikbare contract en de registratie hiervan).

Op hoofdlijnen gaat het om:

- 13 aangemelde Europese aanbestedingen
- 95 ingediende Inkoop Start Formulieren (ISF's) waarbij SSC ONS betrokken is geweest.
- Grote strategische aanbestedingen (selectie):
 - Zaaksysteem Djuma
 - Onderwijsroute / Wet Inburgering
 - Accountantsdiensten
 - Onderhoud gebouwgebonden installaties eigendomspannen
 - Inkoop raamovereenkomst (groot onderhoud en vervanging) asfaltverhardingen
- Belangrijke operationele trajecten (selectie):
 - Voertuigen buitendienst
 - Plantmateriaal
 - Mini-elektrische bedrijfswagens
 - Restauratieve voorzieningen en diensten
 - A0 Displays

Samenvattend kan worden vastgesteld dat 2025 stappen zijn gezet voor een stevige basis. De in de begroting uitgesproken ambitie is in dit verslagjaar vertaald naar het versterken van de basis en randvoorwaarden, als fundament voor verdere professionalisering van inkoop en contractbeheer in de opvolgende jaren.

Informatiemanagement (incl. Geo-informatie en documentenbeheer)

In 2025 heeft Team Informatiemanagement veel geïnvesteerd in de kwaliteit, betrouwbaarheid en sturing van onze informatievoorziening. Hiermee is een stevig fundament gelegd voor betere dienstverlening, transparantere besluitvorming en goede ondersteuning van de organisatie.

Informatiemanagement is een sterker team geworden

In 2025 heeft het team veel nieuwe kennis en vaardigheden opgebouwd. We leiden het team op om de digitale veranderingen binnen de gemeente goed te begeleiden. De functies van informatieadviseur, data-analist en functioneel beheer zijn verder geprofessionaliseerd. Zij zijn nu stevige en strategische partners binnen de organisatie. Deze ontwikkeling zetten we voort in 2026.

Het datalab Dalfsen en Geo helpt ons betere keuzes te maken

De kwaliteit van data, dashboards en GEO/BAG-informatie is zichtbaar verbeterd. Meer medewerkers werken nu met actuele, duidelijke en betrouwbare informatie. Het datalab Dalfsen is doorontwikkeld tot een professioneel platform voor datagedreven werken. Het doel is eenvoudig: ervoor zorgen dat medewerkers, het college, de raad en inwoners betere informatie krijgen, zodat we samen slimmere en beter onderbouwde keuzes kunnen maken. In 2026 bouwen we dit verder uit.

Onze informatievoorziening is toegankelijker geworden

In 2025 hebben we hard gewerkt aan het voldoen aan nieuwe wetten, zoals de Wet open overheid (Woo) en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Hiermee voldoen we aan de wettelijke eisen en werken we toe naar moderne en rechtmatige digitale dienstverlening. Een groot deel van onze capaciteit is ingezet voor de voorbereiding van het nieuwe zaaksysteem. De implementatie loopt door in 2026, maar er zijn al goede stappen gezet. Een modern zaaksysteem is de basis voor goede digitale dienstverlening. Hiermee kunnen we inwoners straks nog sneller van dienst zijn. Of het nu gaat om een vergunning, een melding of een andere vraag: inwoners krijgen straks sneller en eenvoudiger inzicht in de status van hun aanvraag.

Informatiebeveiliging & Privacy

Informatiebeveiliging en privacy

Digitale veiligheid en privacy vormen een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering en van het vertrouwen dat inwoners hebben in de gemeente Dalfsen. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de organisatie, de wettelijke kaders en de verantwoording over informatieveiligheid en privacy.

Security & Privacy-organisatie

Het Security & Privacy-team van de gemeente Dalfsen bestaat uit de volgende functies: de Chief Information Security Officer (CISO), de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en de Privacy Officer (PO). Deze functionarissen maken deel uit van het team Concern Control.

Het team is verantwoordelijk voor de beleidsmatige en adviserende taken op het gebied van informatiebeveiliging en privacy en voert regelmatig voorlichtings- en bewustwordingscampagnes uit om aandacht te vragen voor digitale veiligheid en privacyvraagstukken binnen de organisatie.

Wet- en regelgeving

Voor de inrichting en uitvoering van informatiebeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) leidend. Deze baseline bevat normen en maatregelen voor informatiebeveiliging en is van toepassing op alle bestuursorganen binnen de Nederlandse overheid.

In aanloop naar de BIO 2.0/NIS2, die in 2026 van kracht wordt, is in 2025 gewerkt aan verdere professionalisering en borging van processen en controles.

ENSIA-audit informatiebeveiliging

In het kader van de ENSIA-systematiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) is over het verantwoordingsjaar 2024 opnieuw een zelfevaluatie uitgevoerd op het gebied van informatiebeveiliging. ENSIA vormt de landelijke methodiek waarmee gemeenten op een gestructureerde en uniforme wijze verantwoording afleggen over de inrichting en werking van hun informatiebeveiliging.

De uitgevoerde zelfevaluatie geeft inzicht in de mate waarin de organisatie voldoet aan de geldende normen en richtlijnen. Deze evaluatie vormt de basis voor de horizontale verantwoording aan de gemeenteraad en draagt bij aan transparantie en continue verbetering van de informatiebeveiliging. Aanvullend op de zelfevaluatie heeft een externe audit plaatsgevonden. Zowel de uitkomsten van de zelfevaluatie als de bevindingen van de externe auditor zijn als voldoende beoordeeld. Dit bevestigt dat de organisatie de beheersmaatregelen op het gebied van informatiebeveiliging op orde heeft en voldoet aan de gestelde eisen.

De ENSIA-cyclus wordt jaarlijks doorlopen en blijft daarmee een belangrijk instrument om de kwaliteit en volwassenheid van informatiebeveiliging structureel te borgen en verder te ontwikkelen.

Samenvatting beveiligingsincidenten en datalekken 2025

In 2025 zijn geen informatiebeveiligingsincidenten geregistreerd die hebben geleid tot verstoring van de bedrijfsvoering of uitval van systemen. Dit is mede het resultaat van verbeterde monitoring, tijdige signalering en een op sterkte gebracht securityteam. Binnengekomen signalen en meldingen zijn conform de geldende procedures zorgvuldig beoordeeld en waar nodig opgevolgd met passende maatregelen.

De organisatie heeft blijvend ingezet op bewustwording van privacy en informatiebeveiliging.

Medewerkers nemen deel aan structurele awareness-activiteiten en nieuwe medewerkers volgen verplichte e-learning. In 2025 is een stijgende lijn zichtbaar in deelname en betrokkenheid, mede door verbeterde monitoring en gerichte communicatie.

Landelijk is sprake van een toename in spam- en phishingpogingen. Dit beeld is ook binnen de organisatie herkenbaar. Verdachte situaties zijn in een vroeg stadium gesignaleerd en adequaat afgehandeld, zonder dat dit heeft geleid tot beveiligingsincidenten.

In totaal zijn in 2025 21 datalekmeldingen geregistreerd. Het merendeel (18) is intern afgehandeld zonder nadelige gevolgen. In drie gevallen is, conform de wettelijke verplichtingen, melding gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Waar nodig zijn betrokkenen geïnformeerd. Er zijn geen datalekken gemeld binnen het kader van de Wet politiegegevens.

De stijging van het aantal meldingen ten opzichte van voorgaande jaren wordt gezien als een positief effect van verhoogde bewustwording en verbeterde meldingsbereidheid. Tegelijk blijft aandacht bestaan voor verdere verbetering van deze meldingscultuur.

Conclusie

De organisatie heeft in 2025 aantoonbaar grip gehouden op informatiebeveiliging en privacy. Incidenten zijn uitgebleven en datalekken zijn conform wet- en regelgeving afgehandeld. De ingezette lijn op het gebied van bewustwording, monitoring en procesverbetering wordt in 2026 voortgezet.

Samenwerking SSC ONS

Het Shared Service Centrum ONS werkt samen met haar partners, waaronder de gemeente Dalfsen, aan het vergroten van de digitale weerbaarheid. Afgelopen jaar zijn gezamenlijk verschillende initiatieven geïdentificeerd en opgestart die bijdragen aan het versterken van preventie, detectie en respons op digitale dreigingen.

Bewustwording en training

In 2025 is ingezet op het vergroten van de bewustwording rondom privacy en informatiebeveiliging en op het verbeteren van de deelname hieraan. Iedere medewerker ontvangt wekelijks een korte vraag of module die betrekking heeft op privacy of digitale veiligheid. Het doel van deze bewustwordingscampagne is om medewerkers, management en bestuurders structureel alert te houden op het belang van zorgvuldig omgaan met informatie.

Nieuwe medewerkers volgen verplicht een e-learningmodule waarin (digitaal) veilig werken binnen de gemeente Dalfsen centraal staat. Deze module moet door alle medewerkers met succes worden afgerond en vormt een vast onderdeel van het onboarding proces. Daarnaast krijgen nieuwe medewerkers bij de start van hun dienstverband een presentatie over privacy en security. Ook de rest van de organisatie wordt via presentaties en informatiestukken op het intranet bewust gemaakt van privacy en security.

Juridische kwaliteitszorg

Kwaliteitscontrole van het bestuurlijk besluitvormingsproces

Een belangrijke taak van onze gemeente is het adviseren van het bestuur. Onze medewerkers maken duidelijke en goed onderbouwde voorstellen. Zo kan het bestuur besluiten nemen die passen bij wat belangrijk is voor onze gemeente en haar inwoners.

In 2025 hebben we extra aandacht besteed aan de kwaliteit van onze voorstellen aan het bestuur. We willen dat deze voorstellen nog duidelijker en beter worden. We letten daarbij extra op de juridische kant van de voorstellen. Zo controleren we al tijdens het maken van een voorstel of alles juridisch klopt. Ook zorgen we ervoor dat alle voorstellen er hetzelfde uitzien. Dat maakt het voor iedereen duidelijker.

Bij sommige onderwerpen is een juridisch advies nu verplicht. Bijvoorbeeld als er geheimhouding nodig is. Zo weten we zeker dat we alles goed regelen. Dat past bij onze nuchtere en verantwoordelijke manier van werken.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid

De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheidsverantwoording ligt bij het college. In de Kadernota rechtmatigheid vanuit het BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording) is hier nadere invulling aan gegeven. Het college stelt een rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening op. Deze verantwoording is opgenomen in het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording. De verbijzonderde interne controles die worden verricht zijn vastgelegd in een, met de accountant afgestemd, intern controleplan. Met ingang van boekjaar 2025 zijn de wettelijke goedkeuringstoleranties gewijzigd van maximaal 1% voor onrechtmatigheid en 3% voor onzekerheden naar 2% onrechtmatig- en onduidelijkheden.

Frauderisicoanalyse

De gemeente Dalfsen heeft diverse instrumenten en regelingen ter voorkoming van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik. Elk jaar wordt een frauderisicoanalyse vastgesteld door het college. In het algemeen wordt het risico op onderdelen, zoals management override en fraude, gemitigeerd via ingerichte functiescheiding, afgedwongen autorisatieprocedures en een onafhankelijke gepositioneerde VIC-functie die periodiek diverse preventieve en repressieve controles uitvoert.

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze de aandacht krijgen. In 2025 zijn geen gevallen van interne fraude binnen de organisatie geconstateerd. In het kader van mogelijke onrechtmatig handelen van medewerkers zijn 15 onderzoeken afgerond.

Doelmatigheid/doeltreffendheid

In lijn met de onderzoeksverordening wordt er eens per vier jaar aan de hand van een onderzoeksplan een extern onderzoek uitgevoerd op het vlak van doelmatigheid. Voor 2026 staat een onderzoek gepland en deze zal in het najaar worden uitgevoerd. Vanuit concerncontrol zal een aantal onderzoeksonderwerpen aan het CMT/College worden voorgelegd, waaruit vervolgens een definitieve keus zal worden gemaakt.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de financiële verordening en andere afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. De begrotingsonrechtmatigheden worden boven de rapporteringsgrens van € 50.000 toegelicht in de verschillende programma's.

In deze paragraaf heeft het college beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde netto afwijkingen in de toekomst te voorkomen. De volgende tabel toont een cumulatief overzicht van de geconstateerde rechtmatigheidsfouten over 2025.

Evaluatie fouten in Rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

Begrotingscriterium	x €1000
1A. Overschrijding lasten programma's;	4.761,3
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten);	319,0
2. Ongeautoriseerde reserve mutaties;	geen bevindingen
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	5.080,3
4. Totaal van de begrotingsafwijkingen (1en2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd. Zie rechtmatigheidsverantwoording. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	5.080,3 0
Voorwaarden criterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	498,8
Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium (M&O)	
6. geen bevindingen	0
Totaal rechtmatigheidsfouten (totaal 5.080,3 +498,8)	5.579,1
Waarvan acceptabel;	5.080,3
Waarvan niet acceptabel;	498,8

Toelichting op overige afwijkingen

In 2025 zijn bij het voorwaardencriterium rechtmatigheidsfouten boven de rapporteringsgrens van € 100.000 (0.1% en afgerond op 5k naar beneden) geconstateerd.

Proces Aanbesteden: In het proces zijn voor € 498.850 aan rechtmatigheidsfouten geconstateerd door middel van de jaarlijkse uitgevoerde spendanalyse over de 48 maanden. Op deze posten heeft geen extrapolatie van de financiële fout plaatsgevonden, omdat de fouten zijn geïsoleerd. Beschrijving fouten: Vanuit de spendanalyse zijn 6 dossiers onrechtmatig bevonden.

Het gaat om de volgende leveranciers:

Leverancier 1 leveringen	€ 85.860
Leverancier 2 diensten	€ 122.052
Leverancier 3 leveringen	€ 65.561
Leverancier 4 software	€ 63.236
Leverancier 5 software	€ 114.082
leverancier 6 leveringen	€ 48.060

Oorzaak: De oorzaak van de fouten ligt bij opdrachten die niet Europees zijn aanbesteed, maar wel de EU-drempel overschrijden. Met name IT-contracten worden soms doorlopend verlengd, omdat de Gemeente Dalfsen inzet op zo min mogelijk inkoop onrechtmatigheid blijft de focus en uitdaging om het goed en zelfs beter te doen.

Beheersmaatregelen en vooruitblik:

De volgende maatregelen dragen bij aan verdere professionalisering en risicoreductie.

- * Centralisatie van de inkoopfunctie; (actie 2026)
- * Versterking contractbeheer en contractmanagement; (doorlopend)
- * Inrichting verplichtingenadministratie; (in 2025 significant verbeterd)
- * Actieve aanbestedingskalender.

De reguliere rechtmatigheidscontroles op inkoopdossiers zijn niet opgenomen in het normenkader en maken daarom geen onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording. Deze bevindingen worden op hoofdlijnen toegelicht. Uit de 60 factuurcontroles zijn de volgende normen overschreden uit het inkoopbeleid en budgethoudersregeling van de gemeente.

rechtmatigheid fouten	Q1	Q2	Q3	Q4
	15 facturen	15 facturen	15 facturen	15 facturen
score aanbestedingsdossier				
Inkoop voorwaarden	4	1	2	1
Aanbestedingsprocedurefouten	2	1	1	4
Inkoopstartformulier >10k	2	1	1	1
Akkoord via SCC >25k	1	1	n.v.t.	1
Mandaatregeling	1	1	2	0
score factuuraafhandeling				
Inhoud factuur	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BTW /WKR boeking	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BBV boeking	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Betaaltermijn	1	2	1	0
Budgethoudersregeling	1	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
PAV (prestatieakkoordverklaring) facturen >10k	3/6	2/4	4/5	1/8

legenda: uitvoering score groen: proces is goed, geel: proces kan beter, rood: proces is onvoldoende.

3.6 Verbonden partijen

Algemeen

Op grond van artikel 26 van het BBV moet het jaarverslag dezelfde paragrafen bevatten die ook in de programmabegroting zijn opgenomen. Daarom bevat het jaarverslag de paragraaf Verbonden Partijen.

Volgens artikel 15 van het BBV bevat deze paragraaf ten minste:

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 1. gemeenschappelijke regelingen;
 2. vennootschappen en coöperaties;
 3. stichtingen en verenigingen, en,
 4. overige verbonden partijen;
- c. de lijst van verbonden partijen.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt een 'verbonden partij' gedefinieerd als: *een organisatie, zowel privaats- als publiekrechtelijk, waarin de provincie of gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft.*

Van een **financieel belang** is sprake als aan de verbonden partij een bedrag ter beschikking is gesteld dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Van een **bestuurlijk belang** is sprake bij zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder "Overige verbonden partijen" zijn organisaties opgenomen waarbij formeel wel sprake is van een "bestuurlijk belang", maar niet van een formeel "financieel belang". Wel is sprake van een "structurele bekostiging in overwegende mate".

Gelet op het feit dat uw Raad op 27 maart 2023 de [Kadernota Verbonden Partijen 2023](#) heeft vastgesteld, beperkt deze paragraaf zich tot het geven van een totaalbeeld van de verbonden partijen en de financiële aspecten daarvan.

Deelnemingen in Gemeenschappelijke Regelingen	Cijfers op basis van:
GBLT	Concept jaarrekening 2026
GGD IJsselland	n.n.b.
Veiligheidsregio IJsselland	n.n.b.
Omgevingsdienst IJsselland	n.n.b.
Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek	Geen jaarcijfers
Bedrijfsvoeringsorganisatie Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland	n.n.b.
Begroting Shared Service Center ONS (SSC ONS)	Concept jaarrekening 2025
Collectie Overijssel (In 2025 is de gemeente Dalfsen begonnen met de toetredingsprocedure)	n.n.b.

Deelnemingen in vennootschappen	Cijfers op basis van:
Enexis Holding N.V.	Jaarverslag 2025
N.V. ROVA Gemeenten	n.n.b.
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	n.n.b.
Vitens N.V.	n.n.b.
Wadinko N.V.	n.n.b.
CSV Amsterdam B.V.	n.n.b.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	n.n.b.

Deelnemingen in stichtingen	Cijfers op basis van:
Stichting Dalfsen Werkt	n.v.t.

Overige verbonden partijen	Cijfers op basis van:
Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)	Jaarverslag 2025
Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders binnen Noord Nederland (VEGANN)	n.n.b.

Gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam

Naam		Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)		
Website		GBLT		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 2.257.000	€ 2.281.000	€ 3.634.000
Vreemd vermogen		€ 4.561.000	€ 6.110.000	€ 3.991.000
Resultaat		€ 2.257.000	€ 2.281.000	€ 3.634.000
Gemeentelijke bijdrage		€ 497.711	€ 495.000	€ 409.000
Bron		Concept jaarrekening 2025		
Beleidsvoornemens	GBLT kent geen bevoegdheid om beleid vast te stellen. Beleidsvorming is een taak voor alle individuele deelnemers. Missie - We verzorgen het hele lokale belastingproces voor onze deelnemende waterschappen en gemeenten. Dat doen we met aandacht voor de maatschappelijke vraagstukken en met een zo hoog mogelijke service voor onze klanten. Visie - GBLT maakt zich sterk voor goede uitvoering van lokale belastingen: eenvoudig als het kan, persoonlijk als het nodig is. Strategie - Wendbare organisatie, Aantoonbare datakwaliteit, Klantdienstverlening, Dienstverlening opdrachtgevers, Sociaal gezicht, Lerende organisatie.			
Ontwikkelingen	Per 1-1-2025 zijn de gemeenten Veenendaal, Woudenberg en Renswoude toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling. Voor alsnog zijn er geen berichten over verdere uitbreiding.			
Risico's	Het grootste risico betreft geen tijdige en volledige oplegging en afdracht aan de gemeente van de diverse gemeentelijke belastingen door GBLT. In de dienstverlening overeenkomst zijn afspraken gemaakt over tijdstip van oplegging en afdracht van de belastingen. In de tussentijdse rapportages wordt de voortgang gemonitord en zo nodig actie ondernomen. GBLT werkt in opdracht van en voor rekening en risico van de deelnemende overheden. Dat betekent dat de begrotingsresultaten worden verrekend met de deelnemers. Het betekent ook dat GBLT geen weerstandsvermogen heeft om tegenvallende resultaten op te vangen. De keerzijde is dat de gemeente zelf weerstandsvermogen dient aan te houden voor de risico's van GBLT. Gelet op de huidige situatie wordt dit risico als laag ingeschat.			

Naam		Gemeenschappelijke regeling bedrijfsvoering organisatie Collectie Overijssel		
Website				
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen			€ 3.276.000	n.n.b.
Vreemd vermogen			€ 1.392.000	n.n.b.

Resultaat	€ 0	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage	€ 0	€ 0
Bron	n.n.b.	
Beleidsvoornemens	In het meerjarenbeleidsplan Duurzaam Innoveren (2025-2028) heeft Collectie Overijssel de ambitie uitgesproken dat zij wil uitgroeien tot de collectie-beherende organisatie in Overijssel waar iedereen drempelloos toegang heeft tot diverse soorten Overijsselse erfgoedcollecties, fysiek en digitaal. Ook in 2026 blijft Collectie Overijssel aan die ambitie werken, waarbij ze het accent leggen op duurzaam innoveren, zowel waar het gaat om haar organisatie en huisvesting als om beheer en digitale ontsluiting van de collectie.	
Ontwikkelingen	De pijlers zijn als volgt: - Presteren en continu verbeteren (KPI ontwikkeling en vitaliteit) - Digital first en klantgericht (Digitaliseren & dataficeren en klanttevredenheidsonderzoek) - Sterker partner in het netwerk (Kennisdeling, samenwerken en toetredingen tot de GR Collectie Overijssel) - Innovatie (Kunstmatige intelligentie)	
Risico's	Voor wat betreft de kosten vormt de inflatieontwikkeling een onzekere factor, die Collectie Overijssel aandachtig blijft volgen. Specifiek en cruciaal punt voor de planperiode is de ontwikkeling van centralisatie van onze huisvesting in een duurzaam Collectiecentrum Overijssel, aan de Hanzeweg in Deventer. Dit doen wij samen met diverse bestaande en wellicht ook nieuwe partners, omdat we geloven in de kracht van het efficiënt en kwalitatief hoogstaand bundelen van kennis en faciliteiten.	

Naam Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland			
Website GGD IJsselland			
Financiële gegevens	2023	2024	2025
Eigen vermogen	€ 4.110.000		n.n.b.
Vreemd vermogen	€ 12.419.000		n.n.b.
Resultaat	€ 975.000		n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage	€ 1.351.000		€ 1.437.000
Bron			

Beleidsvoornemens	GGD IJsselland is een regionale gezondheidsdienst die zich inzet voor de publieke gezondheid van ruim 500.000 inwoners in elf gemeenten in de regio IJsselland. De organisatie is gevestigd in Zwolle en werkt als een gemeenschappelijk openbaar lichaam, opgericht door de deelnemende gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Taken en verantwoordelijkheden GGD IJsselland voert zowel wettelijke als vrijwillige taken uit op het gebied van publieke gezondheid. Enkele kernactiviteiten zijn: Jeugdgezondheidszorg Infectieziektebestrijding Seksuele gezondheid Rijksvaccinatieprogramma Tuberculosebestrijding Toezicht op kinderopvang en hygiëne Gezondheidsbevordering en beleidsadvisering aan gemeenten Forensische geneeskunde Rampenbestrijding en crisisbeheersing (GHOR)
Ontwikkelingen	CAO ontwikkelingen Door autonome ontwikkelingen (o.a. salaris) zal de GGD de komende jaren een hogere bijdrage vragen van de betrokken gemeenten. Aanvullende jeugdzorg activiteiten in basispakket De komende 1,5 jaar wordt gekeken welke activiteiten in het basispakket van de GGD gaan behoren. Op dit moment zijn hiervan de financiële consequenties nog niet concreet. Infectieziekte bestrijding De GGD IJsselland dient aan de landelijke eisen conform IZB te voldoen. Op dit moment voldoet zij daar niet aan. Om hier aan te voldoen zijn er verschillende scenario's beschreven. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet concreet. Wet integrale suïcidepreventie Deze wet gaat per 1 januari 2026 in. Er zijn landelijke middelen beschikbaar.
Risico's	De financiële consequenties voor de gemeente Dalfsen zijn beschreven in een meerjarenbegroting. Hierin is te zien dat er een grotere bijdrage vanuit Dalfsen wordt gevraagd.

Naam		Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland		
Website		Veiligheidsregio IJsselland		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 5.416.956	€ 5.403.127	n.n.b.
Vreemd vermogen		€ 39.700.405	€ 37.475.033	n.n.b.
Resultaat		€ 651.904	€ 632.927	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		€ 2.024.675	€ 2.046.603	€ 2.221.000
Bron	n.n.b.			

Beleidsvoornemens	Veiligheidsregio IJsselland stond in 2025 continu klaar met kennis, mensen en middelen voor haar kerntaken: het versterken van veiligheid, risico's beperken waar het kan en incidenten bestrijden waar het moet. Er is geïnvesteerd in vakmanschap, samenwerking en flexibiliteit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. Veiligheidsregio IJsselland heeft als doel om de veiligheid in IJsselland te versterken. Dit werd onder andere gedaan door: - Risicogericht werken als basis van het werk. - Doorontwikkeling van de uitrukorganisatie: evenwichtig, op maat, dynamisch en flexibel. - De crisisorganisatie is inzetbaar voor de klassieke crises, maar ook voor meer onvoorziene en langdurige crises. - De veiligheidsregio werkt samen met haar partners aan het versterken van de weerbaarheid van de samenleving.
Ontwikkelingen	In de Landelijke Agenda Crisisbeheersing is de koers op het gebied van risico- en crisisbeheersing uitgezet voor de komende zes jaar (2024-2029). De ambities zijn in deze agenda langs drie pijlers geformuleerd: 1. Versterken voorbereiding en paraatheid (inclusief voorbereiding op crisiscommunicatie). 2. Versterken van een weerbare samenleving (inclusief risicocommunicatie). 3. Bevorderen van kwaliteit en professionaliteit. Naast doelstellingen gerelateerd aan het versterken van onze weerbaarheid is in de landelijke agenda een aantal dreigingen genoemd waar bij de nadere uitwerking van activiteiten inhoudelijk rekening wordt gehouden: - Klimaatverandering en natuurrampen; - Infectieziekten; - Energietransitie en ruimtelijke inrichting; - Militaire en geopolitieke dreigingen (inclusief hybride vormen); - Continuïteit van vitale processen; - Digitale en technologische ontwikkelingen.
Risico's	Veiligheidsregio IJsselland beschikt over een actueel risicoprofiel, waarop de bedrijfsmatige en operationele organisatie is gestoeld. Op de meerjarenbegroting 2024-2027 is een externe toets uitgevoerd, waarbij de nodige risico's worden gesignaleerd in de P&C cyclus; deze zullen in de eerstvolgende actualisatie van het risicoprofiel worden meegenomen. De resultaten van deze risicoanalyse worden periodiek geëvalueerd en opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf worden ook de financiële kengetallen vermeld die een indicatie geven van de financiële positie van de organisatie, waaronder de netto schuldquote, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte.

Naam		Omgevingsdienst IJsselland		
Website		Omgevingsdienst IJsselland		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 315.690	€ 507.049	n.n.b.
Vreemd vermogen		n.n.b.	€ 7.656.734	n.n.b.
Resultaat		€ -312.910	€ 191.359	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		€ 1.000.217	€ 1.178.828	€ 1.066.439
Bron	n.n.b.			

Beleidsvoornemens	De Omgevingsdienst verstrekt milieuvergunningen aan bedrijven, houdt toezicht op de naleving van milieuregels en handhaaft als milieuregels worden overtreden. Daarnaast adviseert de OD over energiebesparing, bodembescherming, geur- en geluidhinder, luchtkwaliteit, asbest, afvalverwerking en veiligheid. Een klant- en oplossingsgerichte werkwijze is wat de eenduidige aanpak van de Omgevingsdienst kenmerkt. Onafhankelijke experts wegen maatschappelijke belangen zorgvuldig af en vervullen een verbindende rol in het krachtenveld. Doel is om een optimale balans aan te brengen tussen een duurzame leefomgeving en nieuwe initiatieven. De missie van de Omgevingsdienst is daarom: Waarborgt de leefomgeving, versterkt bedrijven.
Ontwikkelingen	Op nationaal niveau is het Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het VTH-stelsel (IBP-VTH) vol in uitvoering. De Omgevingsdienst werkt op termijn (2026-2028) met een zorgvuldig groeipad naar een gerealiseerde robuuste taakuitvoering in 3 jaar. In 2026 voldoet de taakuitvoering aan het minimale uitvoeringsniveau (blauwe spoor). Om vervolgens in 2028 te voldoen aan de landelijke robuustheid (rode spoor). Naast het robuustheidsprogramma zijn er in 2026 verschillende ontwikkelingen die centraal staan, energie en duurzaamheid, circulaire economie, bodem en water etc.
Risico's	Er is een toenemende druk op de organisatie van de Omgevingsdienst vanwege de groei van de economie. Deze brengt meer bedrijvigheid met zich mee, met als gevolg dat er significant meer inzet nodig is vanuit het werkveld vergunningverlening, toezicht/handhaving en advies. Door efficiënt om te gaan met de aanwezige capaciteit probeert de Omgevingsdienst te voldoen aan de verwachtingen van haar deelnemers. Door de toenemende druk op de organisatie is er onvoldoende aandacht voor innovatie van de Omgevingsdienst en staat het opleidingsprogramma onder druk. In 2027-2028 wordt extra structureel budget gevraagd. Dit budget heeft betrekking op: • Strafrechtelijke handhaving en bodemtoezicht; • Instellen van een structureel innovatiebudget van 1% van de begroting; • Ophogen van het opleidingsbudget van 3% van de loonsom.

Gemeenschappelijke regeling centrumregeling

Naam		Gemeenschappelijke regeling sociale recherche IJssel - Vechtstreek		
Website				
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 0	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen		€ 0	€ 0	€ 0
Resultaat		€ 0	€ 0	€ 0
Gemeentelijke bijdrage		€ 33.751	€ 32.444	€ 40.135
Bron	Prognose gem. Dalfsen			
Beleidsvoornemens	De Sociale Recherche IJssel-Vechtstreek richt zich op het (verder) ontwikkelen van digitalisering, effectiever en efficiënter handhaven om zo mogelijk schrijnende situaties te voorkomen. Zij zet zich in op meer preventief handhaven. De sociale recherche heeft naast zijn primaire functie als toezichthouder en Boa, ook een adviserende en voorlichtende taak voor de regiogemeenten.			
Ontwikkelingen	In de praktijk wordt de Sociale Recherche ingezet in het kader van de Participatiewet en voor het rechtmatigheidstoezicht voor de Wmo. De uitvoering van de sociale recherche is in handen van de gemeente Zwolle.			
Risico's	De inschatting is dat er van risico's zowel bestuurlijk als financieel geen sprake is.			

Gem. regeling bedrijfsvoeringsorganisatie

Naam		Bedrijfsvoeringsorganisatie regionaal serviceteam jeugd IJsselland (BVO RSJ IJsselland)		
Website		Jeugdzorg regio IJsselland		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen			n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen			n.v.t.	n.v.t.
Resultaat		n.n.b.	€ 74.941	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		€ 70.031	€ 83.880	€87.793
Bron		n.n.b.		
Beleidsvoornemens	De uitvoeringsorganisatie fungeert met name als inkooporganisatie, contractbeheer en regionale beleidsondersteuning van de gemeenten en kent geen bevoegdheid om beleid vast te stellen.			
Ontwikkelingen	Het RSJ is de centrale inkooporganisatie jeugdhulp voor de elf regiogemeenten. Met ingang van 1 januari 2026 zijn de taken van het RSJ onderdeel geworden van de GGD IJsselland. Dit betekent dat in de jaarrekening 2025 het RSJ voor het laatst als zelfstandige organisatie wordt beschreven.			
Risico's	De gemeenschappelijke regeling heeft geen weerstandsvermogen. Een nadelig of voordelig exploitatieresultaat komt voor rekening van, of ten goede aan, de deelnemende gemeenten. Dit is een risico voor de gemeente. Het hier bedoelde risico heeft uitsluitend betrekking op de kosten van de RSJ, niet op kosten voor de daadwerkelijke zorg.			

	Naam	Shared Service Centrum Bedrijfsvoering Ons (SSC Ons)		
	Website	https://www.ssc-ons.nl/		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 4.135.490	€ 2.160.697	€ 4.052.469
Vreemd vermogen		€ 9.664.395	€ 17.081.257	€ 17.570.980
Resultaat		€ 3.468.316	€ 1.686.573	€ 1.505.707
Gemeentelijke bijdrage		€ 2.212.311	€ 2.656.775	€ 2.670.467
Bron		Concept jaarrekening 2025		
Beleidsvoornemens	Uitgangspunten zijn continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. En daarnaast doorontwikkeling van de samenwerking met de deelnemers van ONS.			

Ontwikkelingen	SSC Ons hanteert drie pijlers die uitgewerkt zijn in de begroting 2026 en waar in 2025 ook al uitvoering aan is gegeven: 1. <i>Hoge kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening met de beste prijs-kwaliteitsverhouding.</i> De klanttevredenheid blijft goed scoren. Dit moet echter wel vastgehouden worden. Daarnaast merken we ook dat er een grotere vraag ontstaat naar een aantal producten en diensten, mede als gevolg van groei van de deelnemers (zowel in gebruikers als gevraagde oplossingen). 2. <i>Sterk partnerschap.</i> De tweede pijler is gericht op de samenwerking tussen de partners onderling en de samenwerking met Ons. De gezamenlijke aspiratie op bedrijfsvoering, vastgesteld in 2025, helpt hierin richting te geven. De elementen uit deze visie vormen het fundament waarop we verder bouwen: met een duidelijke koers, gedeelde taal en ruimte voor maatwerk per organisatie. 3. <i>Transformatie bedrijfsvoering.</i> De technologische ontwikkelingen gaan snel. We willen hierop blijven inspelen, dit vraagt om een innovatieve aanpak. Hierbij zijn ook thema's relevant als digitale autonomie, toepassing van AI, inzet van Identity & Access Management en toepassing van datagedreven werken. 4. <i>Aantrekkelijke organisatie.</i> Een aantrekkelijke en professionele organisatie resulteert in tevreden medewerkers en goede processen om hoge kwaliteit dienstverlening te kunnen leveren. Hierbij spelen vraagstukken als hoe om te gaan met de arbeidsmarkt, maar ook hoe een goede werkgever te zijn op bijv. een thema als vitaliteit.
Risico's	ONS voert cruciale basistaken voor de bedrijfsvoering van de gemeente uit. Te weten ICT, Personeels- en salarisadministratie en Inkoop en Contractmanagement. De deelnemende partners sturen hierop, inclusief de beheersing van risico's. Denk bijvoorbeeld aan risico's als cybercrime, security etc. Daarbij hebben we te maken met een arbeidsmarkt die veroorzaakt dat minder uitvoeringskracht kan worden georganiseerd dan in het verleden. In de begroting van SSC Ons worden telkens de risico's weergegeven die voortvloeien uit de halfjaarlijkse update. De top 5 uit de jaarrekening 2025 is: • Cybercrime • Continuïteit van dienstverlening op sleutelposities en kennisverlies • Hoge inkooprijzen en niet (tijdig) beschikbaar van materialen • ICT projecten worden niet conform planning en binnen budget afgerond • ICT dienstverlening is niet (meer) mogelijk door technische of facilitaire oorzaak

Naamloze Vennootschap

	Naam	Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG)		
	Website	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 4.721 mln	€ 4,8 mln	€ 4,9 mln
Vreemd vermogen		€ 110.819	€ 123 mln	€ 111 mln
Resultaat		€ 254 mln	€ 294 mln	€ 172 mln
Gemeentelijke bijdrage		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron				
Beleidsvoornemens	BNG Bank wil maximale impact maken op de samenleving. Dat is hun drijfveer. Ze staan daarbij naast hun klanten en willen hen met financiering helpen hun maatschappelijke doelen te realiseren.			
Ontwikkelingen	De BNG Bank streeft ernaar om koers te houden ondanks de turbulentie om hen heen. Het Kompas naar impact blijft daarbij richtinggevend voor hun strategie. Zij zullen zich blijven inspannen om de CO2-voetafdruk van hun lening portefeuille te laten dalen en de maatschappelijke impact te laten stijgen. Zij doen dat samen met hun klanten. Ook blijft BNG Bank investeren in de kwaliteit van hun mensen en in het optimaliseren van processen.			
Risico's	Door de genoemde turbulentie om hen heen is het risico aanwezig dat gestelde doelen of voorgenomen ontwikkelingen niet gehaald worden. Voor de gemeente bestaat net als bij deelname in andere vennootschappen formeel het risico van het verliezen van geïnvesteerd kapitaal. Dit risico wordt als verwaarloosbaar gekwantificeerd. Daarnaast is het belangrijkste risico op dit moment lagere dividenduitkeringen dan voorzien. De gemeente Dalfsen heeft met 33.735 aandelen 0,0606% aandelen BNG.			

	Naam	Enexis Holding N.V.		
	Website	Enexis Holding		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 5.320 mln.	€ 5.538 mln	€ 5.811 mln
Vreemd vermogen		€ 5.140 mln.	€ 5.949 mln	€ 7.627 mln
Resultaat		€ 72 mln.	€ 254 mln	€ 400 mln
Gemeentelijke bijdrage		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron	Jaarrekening 2025			
Beleidsvoornemens	Enexis is een regionale netbeheerder die huishoudens en bedrijven in Groningen, Drenthe, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant van hun netwerk voorziet van elektriciteit en gas.			

Ontwikkelingen	In het voorjaar van 2024 heeft de AvA ingestemd met aanpassing van het strategisch plan (2022) in verband met de nieuwe wet collectieve warmtevoorziening. Enexis treft op basis daarvan voorbereidingen voor een actieve rol bij de ontwikkeling van initiatieven in haar verzorgingsgebied. In het strategisch plan is verder gekozen voor focus op kerntaken met drie hoofddoelen: 1. Wij sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes. Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. 2. Wij bieden iedereen altijd toegang tot energie. Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijk kosten. 3. Klanten weten wat ze aan ons hebben. Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en marktpartijen. Deze missie komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties (burgers willen meer invloed op hun directe leefomgeving); digitale transformaties
Risico's	Enexis vermeld in haar jaarverslag een aantal materiële thema's met daarbij de kans en risico van dat thema. Voor de gemeente Dalfsen bestaat formeel het risico van het verliezen van het geïnvesteerd kapitaal. Het risico is echter gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. De gemeente Dalfsen heeft met 64.662 aandelen een belang van 0,0433% belang in Enexis.

	Naam	ROVA Holding N.V.		
	Website	ROVA		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 40.866.000	€ 44.169.000	n.n.b.
Vreemd vermogen		€ 63.473.000	€ 63.717.000	n.n.b.
Resultaat		€ 4.012.000	€ 3.375.000	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		€ 2.100.000	€ 2.302.191	€ 2.401.336
Bron	n.n.b.			
Beleidsvoornemens	ROVA heeft een nieuw strategiedocument vastgesteld voor de periode 2025 tot 2030. Missie: "ROVA werkt als maatschappelijke onderneming samen met gemeenten en inwoners aan een mooie en schone leefomgeving, nu en in de toekomst."			

Ontwikkelingen	Strategische doelen 2026 1. Minder verspilling van natuurlijke grondstoffen 2. Betere verwaarding van ingezamelde afvalstoffen 3. Optimalisatie van inzamelsystemen 4. Hogere klanttevredenheid 5. Duurzamere bedrijfsvoering Het hergebruik van grondstoffen bevinden zich op een kantelpunt. Natuurlijke bronnen raken op en hergebruik van grondstoffen is nog in ontwikkeling. Hierdoor ontstaat onrust op de markt met bijvoorbeeld discussies over PMD, GFT, textiel en oud papier. Per 2026 is er een nieuwe samenwerkings- en deelnemersovereenkomst met Verpact over de vergoeding en verwerking van PMD. Daarnaast wordt in de Tweede Kamer gediscussieerd over het aanvullen van het Klimaatfonds met circa €567 miljoen. Dit door het instellen van een plastic heffing (vervuiling plastics zwaarder belasten), of het zwaarder belasten van het verwerken van restafval. Mocht laatstgenoemde komen, dan schat ROVA dat dit een impact kan hebben van €20 tot €30 per inwoner.
Risico's	De gemeente loopt de volgende risico's: - Dienstverleningsovereenkomst: stijging van de tarieven voor de diensten van ROVA. - Aandelenbezit: Bij een tegenvallende exploitatie lagere dividenduitkering dan begroot. - Achtergestelde lening: De geldlening betreft een achtergestelde lening ten opzichte van bancaire financiers, zodat ROVA in geval van ontbinding, surséance van betaling of faillissement pas verplicht is aflossing te voldoen nadat de op dat moment bestaande schulden van ROVA aan haar bancaire financiers zijn betaald. De gemeente heeft met 360 aandelen 3,03% van het aandelenbezit van ROVA in haar bezit.

	Naam	Vitens N.V.		
	Website	Vitens		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 677,7 mln	€ 714 mln	n.n.b.
Vreemd vermogen		€ 1.559,7 mln	€ 1.685 mln	n.n.b.
Resultaat		€ 27,2 mln	€ 35 mln	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron				
Beleidsvoornemens	De kerntaak van Vitens is de zorg voor een voldoende en duurzame uitvoering van de openbare drinkwatervoorziening binnen een distributiegebied.			
Ontwikkelingen	Voor het realiseren van de kerntaak van Vitens heeft Vitens een strategie ontwikkeld (Elke druppel duurzaam) die mede is samengesteld uit de jaarplannen van de verschillende bedrijfsonderdelen. In deze strategie zijn 5 strategische doelen opgenomen: 1. Wij zorgen voor voldoende en schone bronnen 2. Wij zorgen voor een veerkrachtige infrastructuur 3. Wij zorgen voor een betrouwbare drinkwateroperatie 4. Wij maken een positieve impact op mensen 5. Wij maken een positieve impact op de natuur			

Risico's	In het integraal bedrijfsplan 2024-2028 omschrijft Vitens een 7-tal strategische bedrijfsrisico's welke van invloed kunnen zijn op het behalen van de strategische doelen. Voor de gemeente Dalfsen bestaat formeel het risico van het verliezen van het geïnvesteerd kapitaal. Dit risico kan als verwaarloosbaar worden gekwantificeerd. Daarnaast is het belangrijkste risico op dit moment lagere dividenduitkeringen. De gemeente Dalfsen bezit 34.746 gewone aandelen (0,601%).
----------	---

	Naam	Wadinko N.V.		
	Website	Wadinko		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 82.924.139	€ 85.006.904	n.n.b.
Vreemd vermogen		€ 8.721.146	€ 10.249.145	n.n.b.
Resultaat		€ 1.854.653	€ 3.582.765	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron				
Beleidsvoornemens	Wadinko is een regionale participatiemaatschappij, die de bedrijvigheid - en daarmee werkgelegenheid - wil bevorderen in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest-Drenthe. Wadinko neemt langdurig deel in nieuwe of bestaande, kansrijke ondernemingen. De deelname bestaat uit inbreng van risicodragend kapitaal, kennis managementondersteuning.			
Ontwikkelingen	Wadinko verstrekt risicokapitaal, neemt substantiële minderheidsbelangen in bedrijven en ondersteunt hen met kennis, managementondersteuning, netwerken en achtergestelde ondernemersleningen. De focus ligt op continuïteit van de participaties. Verder blijft Wadinko een impuls geven aan de kwaliteit van ondernemerschap en het ontwikkelen en behoud van talent in haar werkgebied met WIMM en WRS Finance. Met Perron038 faciliteert Wadinko mede de innovatieve maakindustrie in de regio.			
Risico's	Het aandeel van de gemeente Dalfsen is beperkt. Dalfsen bezit 75 van de totaal 2.389 geplaatste aandelen (3,14%). Gelet op het financiële belang dat de gemeente heeft (€ 7.500) in combinatie met de zeggenschap (3,14%) is het risico van deze deelname verwaarloosbaar.			

Besloten Vennootschap

Naam CSV Amsterdam B.V.			
Website			
Financiële gegevens	2023	2024	2025
Eigen vermogen	€ 84.349	€ 8.580.202	€ 0
Vreemd vermogen	€ 64.446	€ 6.572	€ 0
Resultaat	-/- € 125.730	€ 8.095.853	€ 0
Gemeentelijke bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron	Opgave CSV Amsterdam BV		
Beleidsvoornemens	De gerechtelijke procedure met de Belastingdienst over de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting is eind 2024 geëindigd, en er zijn geen openstaande rechten of verplichtingen meer voortvloeiend uit deze transactie. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 17 april 2025 is unaniem besloten tot de ontbinding en liquidatie van CSV Amsterdam B.V.		
Ontwikkelingen	De verwachting is dat in 2026 CSV Amsterdam B.V. niet meer zal bestaan.		
Risico's	Omdat de bedrijfsvoering binnen CSV Amsterdam B.V. is gestaakt en is besloten tot liquidatie, is het risico verwaarloosbaar.		

Naam Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.			
Website			
Financiële gegevens	2023	2024	2025
Eigen vermogen	€ 1.443.974	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen	€ 31.981	€ 0	€ 0
Resultaat	-/- € 36.040	€ 0	€ 0
Gemeentelijke bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bron	Opgave PBE BV		
Beleidsvoornemens	Het bestuur van de vennootschap heeft met het Ministerie van Klimaat en Energie, ZEH Energy BV en Energy Resources Holding BV in februari 2024 overeenstemming bereikt over de terugtreding van PBE als contractpartij uit het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Daarmee resteren er geen openstaande contractuele verplichting meer en kan PBE als vennootschap worden ontbonden. Het bestuur van de vennootschap treft op moment van het schrijven van dit memo voorbereidingen voor het definitief opheffen van de vennootschap en om de resterende liquide middelen na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 september 2024 uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.		
Ontwikkelingen	Op 25 april 2024 hebben de aandeelhouders in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ingestemd met een aanvullende kapitaalstorting van € 400.000 voor CSV Amsterdam BV (identieke aandeelhouders). Deze kapitaalstorting zal worden verrekend met de financiële vereffening bij de opheffing van Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV. In bovengenoemde cijfers is deze verrekening meegenomen.		

Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap. Het aandelenbelang voor Dalfsen is 0,0432% en daarmee is het financiële risico zeer gering en beperkt tot de hoogte van dit aandelenbelang.
----------	---

Stichting

Naam Stichting Dalfsen Werkt			
Website			
Financiële gegevens	2023	2024	2025
Eigen vermogen			
Vreemd vermogen			
Resultaat			
Gemeentelijke bijdrage	€ 3.295.384	€ 3.395.074	€ 3.258.168
Bron	Prognose gemeente Dalfsen		
Beleidsvoornemens	De stichting stelt geen beleid vast.		
Ontwikkelingen	De stichting fungeert enkel als werkgever van de SW-ers en – voor maximaal 2 jaar – voor inwoners die vanuit de Participatiewet via SDW worden gedetacheerd bij reguliere werkgevers. De financiële afhandeling van de stichting vindt plaats door de gemeente. De stichting wordt in het kader van de vennootschapsbelasting gevolgd. Vanaf 1 juli 2015 zijn de salariskosten toegerekend aan Stichting Dalfsen Werkt.		
Risico's	Op moment dat de begrote inleenvergoeding van de diverse werkgevers achterblijft bij de begroting, ontstaat een financieel risico. Dit komt ten laste van het budget Arbeidsparticipatie van de gemeente. Voor de SW-ers die bij SW bedrijf Larcom gedetacheerd zijn geldt dat dit inleenrisico is afgedekt middels de eind 2020 afgesloten concessieovereenkomst. Een dergelijke constructie is juridisch bij Tiem niet mogelijk gezien de organisatiestructuur en verwevenheid met de gemeente Zwolle.		

Vereniging

Naam		Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders binnen Noord Nederland (VEGANN)		
Website				
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 48.786	€ 43.021	n.n.b
Vreemd vermogen		€ 0	n.n.b.	n.n.b.
Resultaat		€ 6.655	4.436.000	n.n.b
Gemeentelijke bijdrage		€ 540	€ 540	€ 395
Bron		n.n.b		
Beleidsvoornemens	Naast het behartigen van de gemeentelijke financiële belangen van de Noordelijke gemeenten voor zover die voortvloeien uit hun aandeelhouderschap in de te 's-Hertogenbosch gevestigde naamloze vennootschap “Enexis Holding N.V zoals dividend beleid, het behartigen van de gemeentelijke belangen bij energietransitie en vraag van Enexis voor versterken eigen vermogen.			
Ontwikkelingen	Zie beleidsvoornemens.			
Risico's	Beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.			

Naam		Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)		
Website		https://vng.nl/		
Financiële gegevens		2023	2024	2025
Eigen vermogen		€ 56.301 mln.	€ 60.360.000	n.n.b.
Vreemd vermogen		€ 118.819 mln.	€ -195.600.000	n.n.b.
Resultaat		-/- € 2.094 mln.	€ -634.000	n.n.b.
Gemeentelijke bijdrage		€ 48.904	€ 63.639	€ 67.090
Bron		n.n.b.		
Beleidsvoornemens	De Vereniging heeft ten doel te werken aan een krachtige lokale overheid door agenderend te zijn op voor gemeenten relevante vraagstukken en ontwikkelingen, en door de lokale uitvoering centraal te stellen bij maatschappelijke opgaven. De Vereniging ondersteunt haar leden met belangenbehartiging, netwerken en dienstverlening. Dat doet zij collectief, in groepen en individueel bij de vervulling van bestuurs-, uitvoerings- en overige taken. Ook ondersteunt de Vereniging haar leden bij de organisatie van de gezamenlijke gemeentelijke uitvoering.			
Ontwikkelingen	Het jaarlijks opstellen van een uitvoeringsagenda met daarin de aandachtspunten voor het komende kalenderjaar. De VNG heeft afgelopen jaar			
Risico's	Beperkt tot de jaarlijkse bijdrage.			

3.7 Grondbeleid

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar grondbeleid. In maart 2026 is de Nota Grondbeleid 2026 vastgesteld. In de nota grondbeleid is opgenomen dat de gemeente een situationeel actief grondbeleid voert.

De Gemeente Dalfsen voert bij voorkeur een actief grondbeleid, omdat dit de meeste mogelijkheden biedt om de ambities te realiseren en de regie te voeren op locatieontwikkelingen. Tegelijkertijd beseft de gemeente dat een volledig actieve inzet niet in alle gevallen wenselijk of haalbaar is. Daarom voert de gemeente een situationeel actief grondbeleid. Binnen de huidige grondexploitaties heeft de gemeente volledig grondbezit en worden ontwikkelingen hoofdzakelijk in eigen beheer uitgevoerd.

Als daar aanleiding toe is kan het Voorkeursrecht gevestigd worden op percelen welke voor toekomstige ontwikkelingen in aanmerking komen. Dit betekent dat de eigenaren bij voorgenomen verkoop eerst de grond aan de gemeente moeten aanbieden.

De financiële vertaling van de grondexploitaties is opgenomen in de MPG 2026. In de MPG zijn de financiële doorrekeningen verwerkt van alle lopende grondexploitaties. Dit geeft inzicht in het verwachte resultaat en het weerstandsvermogen.

Belangrijke beleidsdocumenten:

- Nota Grondbeleid 2026
- Nota Kostenverhaal gemeente Dalfsen (2013)
- Omgevingsvisie 2022
- Volkshuisvestingsprogramma 2025-2029

Plaats van de grondexploitatie binnen de organisatie/bedrijfsvoering

De taakgebieden grondbeleid en grondexploitatie vallen onder de eenheid Ruimtelijke Ontwikkeling. De eenheidsmanager is verantwoordelijk voor deze taakgebieden en is ook budgethouder.

Planning en control cyclus en grondexploitaties/informatievoorziening gemeenteraad

In de planning en control cyclus wordt de gemeenteraad jaarlijks vier keer op verschillende wijze en niveaus geïnformeerd over de exploitatie van grond in de gemeente Dalfsen. Dat is op de volgende momenten:

- In november via de paragraaf grondbeleid in de programma begroting (begrotingstechnisch)
- In december via de nota van uitgangspunten (grondprijzen en parameters)
- In mei-juni via de MPG (inhoudelijk en financieel)
- In juni via de paragraaf grondbeleid in de jaarrekening (op hoofdlijnen)

Bij belangrijke ontwikkelingen of wijzigingen binnen een grondexploitatie, programmatisch, ruimtelijk of financieel, wordt de raad ook tussentijds geïnformeerd of geconsulteerd. Dit kan onder andere bij de reguliere bestuursrapportages en via het vaststellen van nieuwe of herziene grondexploitaties.

Ontwikkelingen

Krapte woningmarkt

De woningmarkt kent ook in 2026 in Oost Nederland een grote krapte, wat we natuurlijk ook terugzien in de gemeente Dalfsen. Ook hier is weinig ruimte voor starters op de woningmarkt. In het Volkshuisvestingsprogramma 2025-2029 wordt hier aandacht aan geschonken en worden maatregelen getroffen om alle inwoners een eerlijke kans te geven op de woningmarkt. Zo is er bij de uitgifte van kavels specifieke aandacht voor starters en wordt gekeken naar het versterken van doorstroom in de woningmarkt. In 2021 is een Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) project gestart voor starters. Dit is een vorm van sociale projectontwikkeling waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen nieuwbouwproject. Dit wordt zoveel mogelijk toegepast in de lopende projecten en nieuwe ontwikkelingen. Dit zijn allemaal maatregelen die er aan bijdragen de woningmarkt in beweging te houden. In 2022 is een woningbehoefteonderzoek uitgevoerd voor de periode 2022-2026. Hieruit bleek dat de vraag naar woningen het aanbod overstijgt en dat de krapte groter is dan bij het vorige onderzoek. Met het in ontwikkeling nemen van de woningbouwlocaties in Dalfsen, Hoonhorst en Lemelerveld zal het aanbod van nieuwbouwwoningen weer toenemen en de krapte naar verwachting afnemen.

Woondeal West-Overijssel, 'Wonen met Kwaliteit'

De Woondeal komt voort uit de prestatieafspraken tussen de provincie Overijssel en de Rijksoverheid die zijn getekend op 13 oktober 2022. De minister voor Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening (VRO) heeft deze prestatieafspraken eerder dit jaar gemaakt met de provincies om het landelijke woningbouwtekort aan te pakken en betaalbare woningen aan de markt toe te voegen. Van de landelijke opgave van 900.000 woningen tot en met 2030 zet de provincie Overijssel zich in voor een basisinspanning van 42.300 woningen waarvan 14.100 voor Twente en voor West-Overijssel 28.200 woningen.

De Woondeal West-Overijssel staat voor een basisinspanning van 28.200 woningen. Deze kwantitatieve inspanningsverplichting is kwalitatief vertaald naar een woningbouwopgave van 30-40-30 voor nieuwe woningbouwplannen, bestaande uit: 30% sociale huur, 40% betaalbare koop (tot € 420.000) en middenhuur (tussen 923,93, en € 1.228,07 per maand, prijspeil 2026) en 30% dure koop en dure huur (vrijesector).

In het Volkshuisvestingsprogramma 2025-2029 is aansluiting gezocht bij de Woondeal.

In de Woondeal staan een aantal kritische succesfactoren benoemd zoals: voldoende personele capaciteit, stikstof, regionaal maatwerk en voldoende investeringsruimte van corporaties.

In 2025 is de Woondeal herijkt (geactualiseerd). Het gaat met name om actualisatie van woningbouw aantallen en sleutelprojecten.

Landelijk Gebied

In het landelijk gebied spelen verschillende opgaven en transities. Denk aan de woningbouwopgave, de energietransitie, klimaatadaptatie, de agrarische transitie om extensiever te boeren (voortkomend uit natuurdoelen en kaderrichtlijn water (KRW) opgaven), etc. Sommige opgaven kunnen samengaan. Duurzame energieopwekking of agrarisch natuurbeheer kan bijvoorbeeld een nieuw verdienmodel van een agrarische ondernemer zijn. Maar soms conflicteren deze opgaven en transities. Ze vragen namelijk allemaal om ruimte en grond. Deze gronddruk kan een prijsopdrijvende werking hebben.

Bijkomend gevolg van deze opgaven en transities is dat jurisprudentie zich constant ontwikkelt en hiermee beleid inhaalt. Denk hierbij aan de uitspraak (18 december 2024) van de Raad van State over het intern salderen van stikstof. Vooralsnog heeft deze uitspraak alleen effect op de ontwikkeling van de locatie Waterinkweg te Lemelerveld. Voorlopig wordt uitgegaan van een relatief beperkt effect en een op onderdelen gewijzigde uitvoering van de ontwikkeling.

Er kan niet worden uitgesloten dat nieuwe uitspraken of jurisprudentie aanvullende aanpassingen nodig maken binnen de ontwikkeling Waterinkweg of aanpassingen vragen in andere (toekomstige) ontwikkelingen binnen de gemeente Dalfsen.

Water en Bodem sturend

Eind 2022 is de kamerbrief Water- en Bodemsturend gepubliceerd. In deze brief staan handreikingen om bij toekomstige besluitvorming omtrent ruimtelijke ordening, de aspecten Water- en Bodem

sturend te laten zijn. Het gaat hierbij over verschillende keuzes zoals voldoende water, schoon en gezond water, ruimte voor water, bodem, bebouwd gebied, (hoge) zandgronden.

De provincie Overijssel heeft na consultatie van de betrokken partijen de bouwsteen Water- en Bodemsturend opgeleverd. Hierin worden per gebied richtinggevende uitspraken gedaan, om water- en bodem sturend te laten zijn. Voorbeelden hiervan zijn, water vasthouden in beekdalen, het vergroten van de grondwatervoorraad, het verbeteren van de bodem en vermindering van de verstoring van de bodem.

Het toepassen van klimaat adaptieve, natuur inclusieve en water robuuste maatregelen behorende bij het goed in passen van het principe Water- en Bodemsturend heeft naast ruimtelijke effecten ook een grote financiële impact op toekomstige ontwikkelingen. Hiermee zal bij het realiseren van een gezonde leefomgeving in toekomstige ontwikkelingen rekening gehouden worden.

De Omgevingswet

Het inwerking treden van de omgevingswet per 1 januari 2024 heeft geen effect op de vastgestelde grondexploitaties. Deze vallen allemaal onder het "oude regime". Ook de ontwikkelingen Oosterdalfsen Noord, Waterinkweg en De Koele II vallen middels een ter inzagelegging in 2023 nog onder het "oude regime" en zijn in 2024 door de raad vastgesteld..

Actualisaties

De hiervoor genoemde aspecten zijn verwerkt in de grondexploitatie per 1 januari 2026 en zijn hierna op hoofdlijnen uitgewerkt. De gedetailleerde uitwerking en financiële vertaling van de grondexploitatie is opgenomen in de MPG 2026.

Samenvatting van de resultaten grondexploitaties 2026:

Stand algemene reserve grondexploitaties per 1-1-2025	3.127.000
Resultaat grondexploitaties 2025	1.199.000
Algemene reserve grondexploitatie na verrekening resultaat 2025	4.284.000
Benodigde risicobuffer op basis van risicoanalyse	2.034.000
Vrijval Reserve grondexploitatie ten behoeve van Algemene reserve vrij besteedbaar	2.250.000

Het resultaat van de lopende grondexploitaties over 2025 is voordelig. De berekening en onderbouwing hiervan zijn opgenomen in de Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2026 (MPG 2026). Deze wordt separaat door de gemeenteraad vastgesteld.

De volgende posten maken onderdeel uit van het resultaat 2025 en worden verrekend met de algemene reserve grondexploitaties:

Stand algemene reserve grondexploitaties per 1-1-2025		3.127.000
Tussentijdse winst- en verliesnemingen	Positief	838.000
Mutaties verliesvoorzieningen	Postitief	341.000
Resultaat afgesloten projecten	Positief	45.000
Saldo af te dragen en teruggave Vennootschapsbelasting	Nadelig	2.000
Algemene kosten	Nadelig	65.000
Subtotaal resultaat grondexploitaties 2025	Positief	1.157.000
Saldo reserve grondexploitaties		4.284.000
Van Algemene reserve grondexploitaties naar Algemene reserve vrij besteedbaar	Vrijval	2.250.000

Risicobuffer op basis van risicoanalyse per 1-1-2026		2.034.000
--	--	-----------

Onderstaand een tekstuele toelichting op de bovenstaande posten. In de MPG 2026 is e.e.a. nader gespecificeerd.

Tussentijdse winst- en verliesnemingen

Jaarlijks wordt op basis van het percentage van de voortgang van de grondexploitaties beoordeeld of op de grondexploitaties een tussentijdse winst gerealiseerd moet worden. Bij het bepalen van deze winst worden specifieke projectrisico's in mindering gebracht.

Als uit de berekening van de tussentijdse winst blijkt dat in eerdere jaren teveel winst is genomen, dan wordt die winstname teruggedraaid. Dat geldt ook bij een complex met een verwacht positief resultaat. In 2025 geldt dit een bedrag van € 8.543,- voor de winstneming van Oosterdalfsen. De oorzaak hiervan ligt in een langere looptijd en het feit dat de nog te realiseren kosten hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd.

Het totaal gerealiseerd tussentijds resultaat tot en met 2025 van de lopende grondexploitaties in Dalfsen bedraagt € 11,3 miljoen euro. Hiervan is tot en met 2021 een bedrag van € 10,4 als winst uit de grondexploitaties uitgenomen (incl. De Grift III). Over de jaren 2022, t/m 2025 is de totale winstneming niet meer rechtstreeks uit de grondexploitaties genomen. Deze tijdelijke winstneming wordt sinds 2022 geboekt op "onderhanden werk".

Verliesvoorzieningen

In het geval dat een project verliesgevend wordt geldt dat bij constatering een voorziening ter hoogte van dit tekort getroffen moet worden. Bij de actualisatie wordt deze verliesvoorziening opnieuw berekend. In geval van een verbetering van de eindprognose valt een bedrag vrij ten gunste van de algemene reserve grondexploitatie en vice versa bij een verslechtering.

Bij de jaarrekening 2025 (MPG 2026) geeft alleen het project Muldersweg I een verlies van totaal € 0,182 mln.

Risicomanagement

Risico's en reserveringen grondexploitaties

Het tot 2025 gevoerde actieve grondbeleid brengt risico's met zich mee. Bij de actualisatie van de grondexploitaties wordt een analyse gemaakt van de risico's. Uitgangspunt is dat de algemene reserve grondexploitaties minimaal van die omvang moet zijn dat de risico's en reserveringen hieruit voldaan kunnen worden. Bij de inschatting van de risico's is er rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich gelijktijdig zullen voordoen. De gemeente moet voor het totale risico voldoende buffers hebben om deze op te vangen. Dit wordt bij het weerstandsvermogen nader toegelicht.

Op basis van de risicoafwegingen is per 1-1-2026 een algemene reserve grondexploitaties benodigd van ruim € 2,034 miljoen.

Projectrisico's

Per project wordt er geïnventariseerd of er sprake is van risico's. Deze worden zoveel mogelijk gekwantificeerd. Hierbij kan het gaan om tegenvallers in de geraamde kosten en uit te voeren werken, maar ook het ontstaan van specifieke projectrisico's. Bijvoorbeeld verplichtingen in contracten met ontwikkelaars of grondeigenaren, locatiemarkten, vervuiling en planschade. Dergelijke risico's zoals het hoger uitvallen van de ramingen voor het bouw- en woonrijp maken, worden zoveel mogelijk opgevangen binnen de grondexploitatie. Bij het bepalen van de risico's wordt rekening gehouden dat bij winstgevendende exploitaties de eerste 25% van de winst kan worden ingezet om de projectrisico's van deze exploitatie op te vangen. Er zijn per 1-1-2026 geen project risico's.

Generieke risico's

In de risico inschatting is een risico opgenomen voor stijgende rente, een sterkere kostenstijging dan geprognoseerd van 1% en een mindere opbrengstenstijging dan geprognoseerd van 1%. Deze fluctuaties zijn berekend voor de jaren 2027, 2028 en 2029. Voor deze marktrisico's is een risicobuffer opgenomen.

In de actualisaties is gerekend met de huidige grondprijzen. Deze grondprijzen zijn per 2026 verhoogt (NvU 2026, dec. 2025). Voor de komende tijd is de verwachting dat zowel aan de kosten- als aan de opbrengstenkant een relatief sterke ontwikkeling wordt doorgemaakt. Hiermee is rekening gehouden in de rekenparameters voor de grondexploitaties. Echter, het is niet duidelijk of deze prijsontwikkelingen zich gaan voordoen op de wijze waarop ze zijn opgenomen in de grondexploitaties. Dit heeft betrekking op de rente, stijging in kosten, maar ook de mogelijkheid om dit door te vertalen in de grondprijzen en uiteindelijke VON-prijzen. De effecten zijn niet expliciet meegenomen in de risico analyse, maar worden gedekt uit het risico voor de algemene rente-, kosten- en opbrengstenstijging. Deze algemene risicoberekening was vorig jaar sterk van invloed op de totale risicoreservering. Dit kwam destijds door de drie nieuwe ontwikkelingen waar een groot deel van de kosten en alle opbrengsten nog van moesten worden gerealiseerd over meerdere jaren, te weten De Koele II, Oosterdalfsen Noord en Waterinkweg. Hierdoor waren mogelijke fluctuaties in rente, kosten en opbrengsten van grote invloed op het resultaat van de grondexploitaties van deze ontwikkelingen. Op dit moment zijn de risico's betreffende deze ontwikkelingen beter in beeld en zijn de risico's veel lager ingeschat en kunnen derhalve hoofdzakelijk worden gedekt binnen de grondexploitaties c.q. vanuit het grondexploitatieresultaat

Risico's projecten in voorbereiding

Momenteel zijn er vijf locaties in voorbereiding. Deze projecten brengen in de huidige conjunctuur en woningmarktontwikkelingen al in de voorbereidingsfase risico's met zich mee. Denk aan de programmering, en daarmee grondopbrengsten, en onvoorziene kosten voortkomend uit bijvoorbeeld bijgesteld en gewijzigd beleid (landelijk, provinciaal, gemeentelijk), archeologie, waterberging en stikstof. Deze risico's zijn veelal kostenverhogend, in het verleden werd hiervoor een risicobedrag berekend en opgenomen in de risicoberekening. Per 2026 is hier echter geen bedrag voor opgenomen. Na de vaststelling van de grondexploitaties zal het resultaat inclusief mogelijke risico's worden verwerkt in de MPG en jaarrekening.

POC-methode

In het risico profiel is rekening gehouden met het risico dat op basis van de vastgestelde methode voor winstnemingen het reeds genomen resultaat terug geboekt moet worden. In 2022 is bijvoorbeeld door aanpassingen in de exploitaties circa € 0,5 mln. aan reeds genomen winst teruggedraaid. In 2023 en 2024 was er niet of beperkt sprake van het terugdraaien van winstneming. In het risicoprofiel per 1-1-2026 is daarom rekening gehouden met de situatie dat dit nogmaals gebeurd in beperktere omvang (€ 100.000).

Reserveringen

Onder reserveringen zijn kosten opgenomen die niet zijn of mogen worden opgenomen in de grondexploitaties maar die wel een hoge mate van zekerheid hebben dat deze kosten door de gemeente gedragen moeten worden. In Dalfsen betreft dit de vennootschapsbelasting (VpB) die de gemeente verschuldigd is over de grondexploitaties. Op basis van heffingen uit verleden jaren is dit bedrag bepaald voor 2026 op € 300.000.

Totaal Risico

Op basis van het bovengenoemde is een risicototaal van ruim € 2,034 mln. berekend. Bij de inschatting van de risico's wordt er rekening mee gehouden dat niet alle risico's zich gelijktijdig voordoen. De gemeente moet voor het totale risico voldoende buffers hebben om deze op te vangen. Dit wordt bij het weerstandsvermogen nader toegelicht.

Complex	MPG 2026 risicoprofiel	
Subtotaal bedrijventerreinen		-
Subtotaal woningbouwlocaties		-
Ontwikkeling rente +1%	292	
Ontwikkeling kosten +1%	519	
Ontwikkeling opbrengsten +/- 1%	823	
Risico's voorbereiding	-	
Risico POC methode	100	
Vpb 2026	300	
Subtotaal generieke risico's		2.034
Totaal benodigde reserve		2.034

Algemene reserve grondbedrijf (weerstandsvermogen)

In de vorige paragraaf is weergegeven dat grondexploitaties risico's met zich meebrengen. Deze mogelijke risico's worden gedekt door een buffer; de algemene reserve grondexploitaties.

De hoogte van de reserve is bepaald op basis van de risico's die gelopen worden of kosten die nog geclaimd kunnen worden uit de reserve (vennootschapsbelasting). In de nota reserves en voorzieningen is vastgelegd dat de reserve een ondergrens kent van € 1 mln.

Op basis van risicoafweging is een algemene reserve grondexploitaties van € 2,034 mln. nodig voor het afdekken van de risico's. Volgens deze gegevens kan het volgende verloop worden weergegeven voor de benodigde bijdrage vanuit/aan de Algemene reserve vrij besteedbaar (ARVB).

Ontwikkeling Reserve Grondexploitaties	2021	2022	2023	2024	2025
Netto berekende risico/benodigde stand reserve	1.500	1.734	1.619	3.127	2.034
Stand algemene reserve grondexploitaties	2.433	902	2.142	2.272	4.284
Van Reserve grondexploitaties aan Algemene reserve vrij besteedbaar	933	832	523	855	2.250

Eind 2025 bedraagt de Algemene reserve grondexploitaties een bedrag van € 4.284 mln.. De benodigde reserve is € 2,034 mln., er is derhalve een vrijval vanuit de Algemene reserve grondexploitaties aan de Algemene reserve vrij besteedbaar van € 2,250 mln.

Actualiteit grondexploitaties

Alle grondexploitaties zijn per 1-1-2026 geactualiseerd en worden in de gemeenteraad vastgesteld via het vaststellen van de MPG 2026. Jaarlijks worden de actualisaties verricht naar de stand van 1 januari van het betreffende jaar. Daarop worden geactualiseerde grondexploitaties verwerkt in de MPG. Bij deze actualisatie zijn de volgende parameters gebruikt zoals deze zijn vastgesteld in de Nota van Uitgangspunten ten behoeve van het MPG (Nota van Uitgangspunten en Grondprijzen 2026).

In onderstaand overzicht is de prognose weergegeven van de balansposten en de verwachte resultaten zoals deze zijn opgenomen de MPG 2026.

Bedrijventerreinen

Project	Locatie	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Rente *	Verwacht resultaat op eindwaarde	Verwacht resultaat op startwaarde	Eindwaarde exclusief winstneming	Gerealiseerd resultaat	Getroffen voorziening	Eindjaar
t Fabrik Zuid II	Lemelerveld	2.188.047	220.644	3.870.467	22.409	1.439.367	1.383.475	1.439.367	395.949	-	2027
Totaal		2.188.047	220.644	3.870.467	22.409	1.439.367	1.383.475	1.439.367	395.949		

Bedrijventerrein 't Fabrik Zuid II: De grondexploitatie van het bedrijventerrein 't Fabrik Zuid II is in maart 2023 samen met het bestemmingsplan door de raad vastgesteld. Het bouw- en deels woonrijp maken is de afgelopen periode uitgevoerd afgerond. De kaververkoop is in 2024 gestart en er zijn meerdere kavels verkocht, voor de overige kavels zijn grotendeels al optieovereenkomsten of verkoopovereenkomsten getekend. De laatste werkzaamheden met betrekking tot het woonrijp maken, zoals het aanleggen van inritten etc., zal in aansluiting op de kaververkoop in de komende perioden plaatsvinden.

Woningbouw

Project	Locatie	Boekwaarde 31-12-2025	Nog te maken kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Rente *	Verwacht resultaat op eindwaarde	Verwacht resultaat op startwaarde	Eindwaarde exclusief winstneming	Gerealiseerd resultaat	Getroffen voorziening	Eindjaar
De Gerner Marke	Dalfsen	109.501	138.286	210.000	1.444	-39.231	-37.708	4.285.323	4.325.451	0	2027
Oosterdalfsen	Dalfsen	-854.294	824.671	0	-12.300	41.922	40.295	1.825.922	1.775.457	0	2026
Westerbouwlonden Noord	Nieuwleusen	849.844	2.215.269	5.812.219	113.202	2.860.308	2.590.669	6.158.308	4.747.465	0	2030
Muldersweg I	Oudleusen	96.237	87.549	0	962	-184.749	-181.126	-184.749	0	-182.000	2026
Muldersweg II	Oudleusen	-49.625	772.515	1.057.166	-6.364	340.640	320.993	340.640	46.039	0	2027
De Koele II	Hoonhorst	2.191.708	2.992.480	5.698.893	21.882	492.824	429.033	492.824	0	0	2032
Oosterdalfsen Noord	Dalfsen	10.785.075	14.985.028	28.695.491	438.796	2.486.593	2.039.872	2.486.593	0	0	2035
Waterinkweg	Lemelerveld	2.352.631	8.128.645	11.803.761	101.855	1.220.631	1.021.369	1.220.631	0	0	2034
Totaal		15.481.077	30.144.443	53.277.531	433.073	7.218.938	6.223.397	16.625.492	10.894.412	-182.000	

De Gerner Marke: Alle bouw kavels voor woningbouw in het woonuitbreidingsgebied De Gerner Marke zijn uitgegeven. Alleen de kavel met de maatschappelijke bestemming (de kavel met de driehoekige vorm) is nog niet verkocht. De huidige maatschappelijke bestemming van deze kavel wordt momenteel heroverwogen. Een andere invulling van deze kavel is in onderzoek. Verwacht wordt dat het project in 2026 afgesloten kan worden.

Oosterdalfsen: De particuliere woningbouw kavels en woonwerk kavels zijn uitgegeven en in aanbouw of reeds bewoond. Na gereed komen van de laatste bouwwerkzaamheden wordt gestart met het woonrijp maken. Verwacht wordt dat ook dit project in 2026 afgesloten kan worden.

Westerbouwlonden Noord: In dit plangebied is nog ruimte voor de verkoop van 58 woningen. In het kader van de zoektocht naar meer betaalbare woningen is de afgelopen periode de mogelijkheid onderzocht om grote vrije sector kavels om te zetten naar rijwoningen. In 2025 zijn hiermee 12 woningen in het betaalbare segment toegevoegd. Ook met betrekking tot de komende uitgiftes zal gekeken worden naar de mogelijkheid tot omzetting van kavels. Wanneer een omzetting ruimtelijk

en/of financieel grote impact heeft op de door de raad vastgestelde kaders en uitgangspunten zal de raad vooruitlopend op de omzetting hierover worden geïnformeerd of om besluitvorming worden gevraagd.

Muldersweg I: De laatste CPO woningen zijn in 2024 uitgegeven. Daarmee zijn alle bouwkvavels in het woonuitbreidingsgebied Muldersweg fase I zijn uitgegeven en zijn de woningen gereed of in aanbouw. Er zijn starterswoningen en vrije sector woningen gerealiseerd. Het woonrijp is gestart en zal naar verwachting in 2026 worden afgerond. Ten opzichte van de grondexploitatie per 1-1-2025 is het resultaat licht verbeterd. Per 1-1-2025 was een voorziening van € 223.000 getroffen ter dekking van het tekort in de grondexploitatie. Door het aansluiten bij de marktconforme grondprijzen per 2026 is het resultaat van de locatie verbeterd en kan de voorziening worden verlaagd naar € 182.000. Hiermee valt een bedrag van € 41.000 vrij. Mogelijk kan de grondexploitatie eind 2026 worden afgesloten.

Muldersweg II: In 2023 is gestart met het bouwrijp maken. Eind 2023 is ook begonnen met de uitgifte van bouwkvavels in dit woonuitbreidingsgebied. Per 1-1-2026 zijn er 2 kvavels verkocht waarvan 1 aan de corporatie Vechthorst ten behoeve van de ontwikkeling van 6 sociale huurwoningen. De overige kvavels komen gefaseerd vanaf 2026 in de verkoop.

Toekomstige ontwikkelingen Oudleusen: Voor de toekomstige ontwikkelingen in Oudleusen zal in de loop van 2026 een separaat voorbereidingskrediet worden aangevraagd.

De Koele II: In het voorjaar van 2024 is de grondexploitatie De Koele II vastgesteld. Het project bevat 82 woningen waaronder 20 sociale huurwoningen en 19 goedkope koopwoningen. Het bouwrijp maken is in 2025 gestart en zal naar verwachting nog medio 2026 gereed zijn. In de grondexploitatie De Koele II is een mogelijke opbrengstvermindering van circa € 145.000,- opgenomen. De achtergrond van deze voorziening ligt in de mogelijke noodzaak tot het aanpassen van de kaveloppervlakten per woningtype ten behoeve van een marktconforme grondwaarde waardoor de opbrengsten kunnen afwijken. De eerste uitgifte van bouwkvavels in de ontwikkeling De Koele II is gepland in 2026.

Per 1-1-2025 was een voorziening van € 73.000 getroffen ter dekking van het tekort in de grondexploitatie. Door het aansluiten bij de marktconforme grondprijzen per 2026 is het resultaat van de locatie verbeterd en is het vormen van een voorziening overbodig geworden en valt het bedrag van € 73.000 vrij.

Oosterdalfsen Noord: In 2024 is de grondexploitatie Oosterdalfsen Noord vastgesteld. Het project bevat 377 woningen waaronder 118 sociale huurwoningen (incl. 62 appartementen) en 94 goedkope koopwoningen (incl. 36 appartementen). Eind 2025 zijn de eerste sloopwerkzaamheden gestart en in de loop van 2026 zal het bouwrijp maken starten.

De eerste uitgifte van bouwkvavels in de ontwikkeling Oosterdalfsen Noord is gepland in 2027.

Daarnaast is er, evenals bij De Koele II en Waterinkweg, een mogelijke opbrengstvermindering ten behoeve van een marktconforme grondwaarde van circa € 740.000,- opgenomen in de grondexploitatie. Per 1-1-2025 was een voorziening van € 227.000,- getroffen ter dekking van het tekort in de grondexploitatie. Door het aansluiten bij de marktconforme grondprijzen per 2026 is het resultaat van de locatie verbeterd en is het vormen van een voorziening overbodig geworden en valt het bedrag van € 227.000 vrij.

Waterinkweg: In 2024 is ook de grondexploitatie Waterinkweg vastgesteld. Het project bevat 206 woningen waaronder 64 sociale huurwoningen en 73 goedkope koopwoningen. Het bouwrijp maken zal naar verwachting in medio 2026 starten. Punt van aandacht binnen de ontwikkeling blijven de spuitzones aan de noord- en oostzijde van de ontwikkeling. Begin 2026 heeft de raad een herstelbesluit genomen waardoor de zones kunnen worden ingepast in het plan. De financiële effecten van deze inpassing zijn verwerkt in de grondexploitatie per 1-1-2026. De aanpassingen in het plan betreffen de aanleg van een volwaardige haag en een bijstelling van de uitgeefbare oppervlakte. Deze financiële effecten zijn per 1-1-2026 opgenomen in de grondexploitatie. Daarnaast is er, evenals bij Oosterdalfsen Noord en De Koele II, een mogelijke opbrengstvermindering ten behoeve van een marktconforme grondwaarde van circa € 340.000,- opgenomen in de grondexploitatie. De eerste uitgifte van bouwkvavels in de ontwikkeling Waterinkweg is gepland in 2026.

Toekomstige ontwikkelingen Lemelerveld: Voor de toekomstige ontwikkelingen in Lemelerveld zal in de loop van 2026 een separaat voorbereidingskrediet worden aangevraagd.

3.8 Wet Open Overheid

Algemeen

We maken overheidsinformatie steeds toegankelijker

Als gemeente vinden we het belangrijk dat onze informatie voor iedereen beschikbaar is. De Wet open overheid (Woo) helpt ons daarbij. Deze wet bepaalt welke informatie we openbaar maken en hoe we dat doen. Ons uitgangspunt is: informatie is openbaar, tenzij er een goede reden is om dat niet te doen. Een belangrijke voorwaarde voor het openbaar maken van informatie is het op orde brengen van onze informatiehuishouding.

We delen informatie actief met inwoners

In 2025 hebben we een impactanalyse uitgevoerd. Daarin staat wat we nog moeten doen om informatie actief te kunnen gaan delen. Per soort informatie hebben we aandachtspunten en acties opgesteld. Deze punten helpen het projectteam bij de uitvoering.

We hebben een publicatieplatform aangeschaft. Dit is de basis om informatie actief te kunnen delen. De voorbereidingen waren in 2025 klaar. Zo kunnen we in 2026 beginnen met het openbaar maken van documenten. Ook hebben we in 2025 een plek gemaakt op de website waar vanaf 2026 alle openbare informatie van de gemeente te vinden is.

We behandelen Woo-verzoeken sneller en duidelijker

Inwoners kunnen een Woo-verzoek indienen als ze specifieke informatie willen opvragen. We hebben een coördinator open overheid aangesteld. Deze persoon zorgt voor persoonlijk en laagdrempelig contact met de verzoeker.

Daarnaast hebben we een eenduidige werkwijze ontwikkeld voor het behandelen van Woo-verzoeken. Hierdoor zijn de afspraken duidelijk en verlopen de verzoeken soepeler.

Anonimiseren gaat sneller met nieuw softwarepakket

Soms moeten we informatie eerst anonimiseren voordat we die kunnen delen. Dat betekent dat we namen en andere persoonlijke gegevens verwijderen. In januari 2026 nemen we een nieuw softwarepakket in gebruik. Daarmee kunnen we grote hoeveelheden informatie sneller anonimiseren én voldoen we automatisch aan de regels van de Woo.

3.9 Duurzaamheid

Algemeen

Op basis van het landelijke klimaatakkoord is iedere gemeente aan de slag met de energietransitie om op die manier een reductie van CO2 te bewerkstelligen. De gemeente Dalfsen is al vele jaren actief op dit gebied en we zijn toonaangevend in de regio.

Duurzaamheid zit verweven in verschillende beleidsvelden binnen de gemeentelijke organisatie. Voorbeelden zijn klimaat en water, groenbeheer, gemeentelijke gebouwen en voertuigen en duurzaam inkopen en aanbesteden, maar ook civieltechnische projecten.

Naast het reguliere gemeentelijke budget ontvangt de gemeente jaarlijks diverse subsidies en uitkeringen voor het uitvoeren van specifieke taken zoals energieopwekking, energiearmoede of energiebesparing.

Beleidskader

Onze missie is “Dalfsen nu en in de toekomst leefbaar” en focust op vier pijlers: minder energieverbruik, meer duurzame energie, meer lokale kracht, meer circulair. De doelen liggen in lijn met het landelijke klimaatakkoord en de Energietafel West Overijssel. In 2026 wordt dit beleid herijkt, net als het bijbehorende uitvoeringsplan.

Stand van zaken

Energieproductie

De inwoners en grondeigenaren van Dalfserveld West zijn gestopt met het uitwerken van een windmolenplan. Hierdoor stagneert de geplande energieproductie en dreigen de Dalfser energiedoelen voor 2030 niet te worden gehaald (67% i.p.v. 100%).

Het aantal zonnedaken blijft stijgen, maar de grote groei is eruit. De hoofdoorzaken zijn het afschaffen van de landelijke salderingsregeling en de netcongestie. Nieuwe zonneparken worden niet verwacht en het vergunde zonnepark aan de Hooiweg wacht op een netaansluiting.

De belangstelling voor biogasproductie bij agrarische ondernemers stijgt door gunstigere wetgeving en subsidiemogelijkheden. Samenwerkingsvormen worden onderzocht zoals een biogashub.

Afbouwen aardgasverbruik

Voor de inwoners worden individuele en gezamenlijke oplossingen aangeboden. Naast isolatie wordt gekeken naar warmtepompen en kleine warmtenetten. Grootschalige warmtenetten lijken voorlopig niet haalbaar.

Onze energiecoaches zijn populair. Tientallen huiseigenaren hebben hier kosteloos gebruik van gemaakt. Het duurzame Meerjaren onderhoudsprogramma voor maatschappelijke panden is gestart.

Netcongestie

De netbeheerders hebben het druk in Dalfsen. Naast vele kilometers nieuwe kabels worden nieuwe wijk- en dorpsstations gebouwd. De uitbreiding van het hoogspanningsstation Hessenweg start met de nieuwbouwperiode en zal vele jaren duren.

In Nieuwleusen en Oudleusen blijft een verhoogd risico van kracht ten aanzien van stroomstromingen vanwege de capaciteitsproblemen in het hoogspanningsstation Ommen. Extra voorlichting en maatregelen zoals noodbatterijen blijven van kracht.

In 2025 zijn op alle bedrijfsterreinen onderzoeken verricht naar netcongestie en collectieve oplossingen. Steeds meer bedrijven ervaren overlast en soms wordt de bedrijfsvoering verstoord. Vanuit de onderzoeken ontstaan kleine en grotere samenwerkingen en investeringen. Denk aan gezamenlijke laadpleinen en buurtbatterijen.

Dorpen van Morgen

Met vele projecten en acties trekken we samen op met de Dorpen van Morgen. Daarbij ontstaan steeds meer samenwerkingen met ondernemers en maatschappelijke partners. Bijvoorbeeld met een energiehub in het middengebied Nieuwleusen. Hun vaste projectbudget wordt zorgvuldig ingezet en is toereikend. Het ondersteuningspakket staat klaar om ingezet te worden voor grootschalige energieprojecten.

Circulariteit

Diverse grote en kleine projecten uit het uitvoeringsplan zijn gestart. De eerste samenwerkingen zijn succesvol en groeiende. Bijvoorbeeld op het gebied van circulaire bouwen en landbouw. Steeds meer gemeentelijke infraprojecten worden meer circulair, zoals het materiaalgebruik tijdens onderhoud en nieuwbouw.

De focus bij de huishoudelijke afvalinzameling is en blijft op een betere scheiding en meer hergebruik. Op verschillende manieren zijn inwoners geïnformeerd en gestimuleerd.

Bij de GRIP-wagen is het druk net als bij de lokale kringloopbedrijven. In onze gemeente is relatief weinig zwerfafval en de statiegeldrekjes op de afvalbakken zijn populair.

Hoofdstuk 4 Balans

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Bepalingen die zijn opgenomen in de financiële verordening, als nadere invulling van BBV-voorschriften, zijn eveneens van toepassing. De rechtmatigheidsverantwoording door het college is opgenomen in hoofdstuk 4.4.

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De waarderingsgrondslagen van de jaarrekening zijn gebaseerd op het BBV en vastgelegd in de Financiële Verordening. De activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs, dan wel nominale waarde. De passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd. Voor de jaarrekening is het stelsel van baten en lasten gehanteerd. Dat betekent dat we lasten en baten hebben toegerekend aan het jaar waarin de diensten of goederen zijn geleverd. Winsten worden alleen in aanmerking genomen als ze gerealiseerd zijn. Verliezen en risico's die hun oorsprong hebben in het boekjaar worden opgenomen indien zij bekend zijn voor het opstellen van de jaarcijfers.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baat genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Hierbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Er wordt gebruik gemaakt van overhead om rente door te belasten aan de investeringen en grondexploitaties.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als baat verantwoord.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief

Op kosten van onderzoek en ontwikkeling wordt niet afgeschreven, deze komen direct ten laste van het resultaat. Op voorbereidingskosten voor toekomstige grondexploitaties wordt niet afgeschreven. Deze kosten worden in toekomstige grondexploitaties ingebracht. De maximale termijn waarbij deze kosten als voorbereidingskosten verantwoord mogen worden op basis van het BBV is gesteld op 5 jaar. Na deze termijn moet een voorziening worden opgenomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Onder de immateriële vaste activa worden ook de bijdragen aan activa in eigendom van derden verantwoord. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële Vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. De materiële vaste activa zijn naar de volgende categorieën in te delen:

- Activa met een economisch nut;
- Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (heffingsgerelateerd economisch nut);
- Activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

De activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de afschrijvingstabel behorende bij de Financiële Verordening. In principe worden activa lineair afgeschreven.

Investerings tot een bedrag van € 25.000 worden niet geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Dit betreft investeringen in riolering, inzameling van huishoudelijk afval en investeringen voor activiteiten waarop rechten kunnen worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Hiervoor wordt conform de BBV de Percentage of Completion (PoC) methode gehanteerd. Dit houdt in dat op basis van de voortgang van de grondexploitatie tussentijdse winsten genomen moeten worden.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderings worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Volgens het BBV mag een voorziening worden gevormd in deze vier gevallen:

- Er zijn verplichtingen en verliezen waarvan de hoogte op de balansdatum niet zeker is, maar die wel redelijk ingeschat kunnen worden;
- Er zijn op de balansdatum risico's die kunnen leiden tot verplichtingen of verliezen, waarvan de hoogte al redelijk in te schatten is;
- Er zullen kosten worden gemaakt in een volgend begrotingsjaar. Hiervoor mag een voorziening worden gevormd als het maken van die kosten zijn oorsprong mede in het huidige of in voorafgaande begrotingsjaren vindt en de voorziening is bedoeld om de lasten gelijk te verdelen over een aantal begrotingsjaren;
- Er worden bijdragen verstrekt aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen", onderdeel van het jaarverslag, is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Onder vaste schulden worden de schulden met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer verstaan. Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Hier zijn ook de verplichtingen met betrekking tot verlofsparen opgenomen. Dit betreft zowel het wettelijk, bovenwettelijk en spaarverlof. Onder de overlopende passiva zijn ook de van overheidslichamen (vooruit) ontvangen voorschotbedragen voor een specifiek bestedingsdoel opgenomen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, worden deze niet in de balans opgenomen. De geborgde schuldrestanten worden per einde boekjaar apart opgenomen onder de 'Niet uit de balans blijkende verplichtingen'.

Aangegane verplichtingen en vorderingen

Onder deze categorie worden de meerjarige inkoopcontracten opgenomen tegen de resterende contractwaarde.

4.2 Balans per 31 december 2025

Bedragen x € 1.000

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa	72.424	66.099
Immateriële vaste activa	1.778	888
• Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	1.721	828
• Bijdrage aan activa van derden	57	60
Materiële vaste activa	65.249	60.339
• Investerings met economisch nut	49.087	47.145
• Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding v/d kosten een heffing kan worden opgelegd	850	240
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	15.313	12.954
Financiële vaste activa	5.397	4.872
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	142	142
• Leningen aan:		
- deelnemingen	844	845
• Overige langlopende leningen	188	188
• Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	4.222	3.697
Vlottende activa	55.422	53.388
Vorraden	19.196	19.796
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		
- bedrijventerreinen	2.584	3.568
- woningbouw	16.612	16.228
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	31.631	28.995
• Vorderingen op openbare lichamen	7.730	10.910
• Rekening-courantverhouding met het Rijk (schatkistbankieren)	23.110	17.156
• Overige vorderingen	791	928
Liquide Middelen	259	158
• Kas-, bank- en girosaldi	259	158
Overlopende activa	4.337	4.440
• Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	20	448
- overige Nederlandse overheidslichamen	1.764	2.423
- overige overlopende activa	2.553	1.569
Totaal generaal	127.847	119.488

Bedragen x € 1.000

Niet in de balans opgenomen rechten		
	Recht per 31-12-2025	Recht per 31-12-2024
Recht op verliescompensatie krachtens de wet op de vennootschapsbelasting 1969	-	-
Overige rechten verworven van natuurlijke personen en rechtspersonen	-	-
	-	-

Bedragen x € 1.000

PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste passiva	115.551	107.674
Eigen vermogen	63.006	56.025
• Algemene reserve	13.658	16.298
• Bestemmingsreserves	37.360	34.544
• Gerealiseerd resultaat (nog te bestemmen)	11.988	5.183
Voorzieningen	12.986	10.850
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	12.986	10.850
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	39.560	40.800
• Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	25.560	26.800
- openbare lichamen	14.000	14.000
Vlottende passiva	12.295	11.813
Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.631	2.489
• Overige kasgeldleningen	-	-
• Overige schulden (crediteuren)	2.631	2.489
• Debetsaldi banken	-	-
Overlopende Passiva	9.664	9.324
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:	3.795	4.372
• De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	5.869	4.952
- Europese overheidslichamen	-	-
- het Rijk	165	456
- overige Nederlandse overheidslichamen	5.704	4.497
Totaal generaal	127.847	119.488

Bedragen x € 1.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen		
	Verplichting	Verplichting
	31-12-2025	31-12-2024
Waarborgen en garanties	48.719	57.193
Aangegane verplichtingen en vorderingen	861	868
	49.580	58.061

4.3 Toelichting op de balans

Vaste activa

Bedragen x €
1.000

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings- / storting	Bijdragen derden	Des- investeringen	Afschrijvingen / onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	828	929	-	36	-	1.721
Voorziening voorbereidingskredieten	-	-	-	-	-	-
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	60	-	-	-	3	57
Totaal:	888	929	-	36	3	1.778

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Bijdragen derden	Des- investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2025
Investerings met een economisch nut						
Gronden en terreinen	17.062	1.563	-	-	72	18.552
Gronden en terreinen (warme gronden)	3.351	0	-	108	-	3.243
Woonruimten	-	1.191	-	16	-	1.175
Bedrijfsgebouwen	23.211	6	-	-	931	22.285
Vervoermiddelen	698	445	-	-	128	1.015
Mach. App. & installaties	2.514	730	-34	-	442	2.836
Overige mat. Vaste activa	757	124	-	440	13	428
Verliesvoorz. MVA grond	-448	-	-	-	-	-448
Totaal:	47.145	4.058	-34	564	1.587	49.087
Investerings met een economisch nut waarvoor heffing kan worden opgelegd						
Bedrijfsgebouwen	168	-	-	-	4	165
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	39	-	-	-	4	35
Gronden en terreinen	33	618	-	-	2	650
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-
Totaal:	240	618	-	-	9	850
Investerings met uitsluitend maatschappelijk nut - Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
G/W/W MN >2017	11.632	3.909	1.501	145	425	13.471
G/W/W MN <2017	1.321	170	9	-	126	1.357
G/W/W MN + HF <17	-	28	-	-	-	28
G/W/W MN + HF >17	-	-	-	-	-	-
Ov. Mat. Vaste act. MN	-	457	-	-	-	457
Totaal:	12.954	4.564	1.509	145	550	15.313

De investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut (vanaf 2017) hebben betrekking op de volgende projecten: Klimaatwinkelstraat, aanleg fietsroute Dalfsen-Zwolle, vervanging verharding wegen, vervanging sportvelden Nieuwleusen en Lemelerveld. Op de meeste van deze projecten is ook een bijdrage van de provincie, rijk of waterschap ontvangen. Deze zijn als bijdragen van derden in mindering gebracht. In bijlage 6.2 wordt inzicht gegeven in de realisatie van de investeringsbudgetten.

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Desinvestering	Aflossing	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	142	-	-	-	-	142
Leningen aan:						
- woningbouwcorporaties	0	-	-	-	-	0
- deelnemingen	845	-1	-	-	-	844
Overige langlopende leningen	188	-	-	-	-	188
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.697	525	-	-	-	4.222
Totaal:	4.872	524	-	-	-	5.397

Specificatie Financiële vaste activa

Specificatie verstrekkingen aan deelnemingen	2025	2024
Vitens N.V.	9	9
Enexis Holding N.V.	8	8
Rova B.V.	41	41
BNG N.V.	84	84
Totaal:	142	142

Specificatie leningen aan woningcorporaties	2025	2024
Woonstichting Vechthorst	0	0
Totaal:	0	0

Specificatie leningen aan deelnemingen	2025	2024
Lening Enexis Tranche B	216	216
Achtergestelde 8% Rova-lening	628	628
Staatslening 1959	-	1
Totaal:	844	845

Specificatie Leningen aan overige langlopende leningen	2025	2024
Duurzaamheidslening	154	151
VROM starterslening	2.132	2.113
Bruggenplein	121	121
Verzilverlening	316	312
SVN-starterslening	1.500	1.000
Totaal:	4.222	3.697

Vlottende activa

Bedrijventerreinen

Complex	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Inkomsten	Winst- en verliesneming	Interne boekingen	Balanswaarde 31-12-2025
De Grift III	-79	14	19	45	-	0
t Febriek Zuid II	3.326	90	-1.227	-	-	2.188
Winstnames bedrijventerrein	321	-	-	325	-250	396
Totaal bedrijventerreinen:	3.568	104	-1.208	370	-250	2.584

Woningbouw

Complex	Boekwaarde 31-12-2024	Investerings	Inkomsten	Winst- en verliesneming	Interne boekingen	Balanswaarde 31-12-2025
Gerner Marke	106	4	-	-	-	109
Oosterdalfsen	-737	21	-139	-	-	-854
Westerbouwlanden Noord	2.508	351	-2.009	-	-	850
Muldersweg	-98	194	-	-	-	96
Oosterdalfsen II	10.437	387	-39	-	-	10.785
De Koele II Hoonhorst	1.621	573	-3	-	-	2.192
Waterinkweg Lemelerveld	2.208	156	-11	-	-	2.353
Muldersweg II	97	17	-186	-	-	-72
Voorziening	-523	-	-	341	-	-182
Winstnames woningbouw	767	0	-	490	231	1.488
Ntb GREX Woningbouw	-159	-0	-	-	6	-153
Totaal:	16.228	1.703	-2.386	831	237	16.612

Totaal voorraden:	19.796	1.807	-3.594	1.201	-13	19.196
--------------------------	---------------	--------------	---------------	--------------	------------	---------------

Tabel Voorzieningen grondexploitaties

Project	Locatie	Balanswaarde 31-12-2023	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2025
Muldersweg I	Oudleusen	-223	41	-182
De Koele II	Nieuwleusen	-73	73	-
Oosterdalfsen Noord	Oudleusen	-227	227	-
Totaal		-523	341	-182

Tabel Resultaten grondexploitaties

Project	Locatie	Mutatie voorlopig resultaat
t Fabrik Zuid II	Lemelerveld	325
De Gerner Marke	Dalfsen	37
Oosterdalfsen	Dalfsen	-26
Westerbouwwanden Noord	Nieuwleusen	456
Muldersweg II	Oudleusen	23
Totaal		815

Bij de MPG 2026 zijn alle grondexploitaties herzien en ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Zie voor een verdere uitwerking en toelichting de paragraaf grondbeleid.

Voor verdere informatie over de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op de programma's 5.2.3.1 en 5.2.2.6 (Economische zaken en Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting) en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Vorderingen op openbare lichamen	10.910	7.730
Schatkistbankieren	17.156	23.110
Vorderingen Sociaal Domein	292	325
Debiteuren algemeen	636	466
Totaal:	28.995	31.631

Vorderingen op openbare lichamen	2024	2025
Rijksoverheid	296	251
Centraal Bureau COA	4.273	1
Belastingdienst	5.792	5.339
Provincie	29	155
Gemeenten	493	1.981
Waterschappen	28	2
Totaal:	10.910	7.730

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Kassaldi	13	7
Banksaldi	144	252
Totaal:	158	259

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
(1)	Drempelbedrag	2033			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	198	202	218	204
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.836	1.831	1.815	1.830
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	101.674			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	101.674			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	2033			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	17.816	18.392	20.094	18.742
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	198	202	218	204

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Vooruitbetaalde bedragen	1.717	2.020
Overige overlopende activa	14	64
Nog te ontvangen bedragen	2.741	2.253
Totaal:	4.472	4.337

Specificatie overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2025
Europese overheidslichamen	-	-	-	-
het Rijk	448	20	448	20
Overige Nederlandse overheidslichamen	2.423	1.800	2.459	1.764
Overige overlopende activa	1.922	69.004	68.373	2.553
Totaal:	4.793	70.825	71.281	4.337

Vaste passiva

Bedragen x €
1.000

Eigen vermogen	Saldo 31-12-2024	Stortingen	Resultaat- bestemming	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2025
Algemene reserve	-16.298	5.308	-	-2.668	-13.658
<i>Bestemmingsreserves, bestaande uit:</i>					
Geblokkeerde bestemmingsreserves	-20.517	2.419	-	-1.209	-19.307
Bestemmingsreserves	-14.028	2.753	-	-6.778	-18.053
Nog te bestemmen resultaat	-5.183	-	-11.988	5.183	-11.988
Totaal:	-56.025	10.480	-11.988	-5.473	-63.006

Specificatie Voorzieningen	Saldo 31-12-2024	Toevoeging	Aanwending/ vrijval	Saldo 31-12-2025
Riolering	-5.423	-571	495	-5.499
Afval	-711	-574	360	-925
Groot Onderhoud	-841	-183	310	-715
Wethouderspensioen	-1.779	-763	-	-2.541
Pensioen gewezen wethouders	-1.116	-449	122	-1.443
Mobiliteit	-23	-	-	-23
Kunstwerken	-172	-75	78	-170
Exploitatie riolering	-96	-27	-	-123
Verlof	-477	-845	-	-1.321
Grondexploitatie	-211	-	-	-211
Groot onderhoud wegen	-	-989	975	-14
Totaal:	-10.850	-4.475	2.339	-12.986

Riolering en Exploitatie riolering

Op basis van de GRP 2022-2026 is de voorziening riolering gesplitst naar:

- Spaarvoorziening riolering. Deze voorziening heeft als doel de toekomstige (vervangings)investeringen te kunnen dekken (en is gebaseerd op art 44 lid1, sub d BBV).
- Voorziening exploitatie riolering. Dit betreft een voorziening door derden bekleemde middelen (conform art 44 lid 2, BBV). Doel is over voldoende middelen te kunnen beschikken ter dekking van jaarlijks fluctuerende exploitatielasten van de riolering te kunnen opvangen (zodat volledige kostendekking wordt bereikt).

Afval

Via de afvalstoffenheffing worden heffingen ontvangen. De voorziening moet specifiek worden ingezet voor afval. Overschotten en tekorten op de afval worden toegevoegd of onttrokken aan de voorziening.

Groot onderhoud

De voorziening is gevormd ter egalisatie van onderhoudskosten. Aan alle voorzieningen liggen actuele plannen ten grondslag, ter onderbouwing van de omvang van de voorziening. De toevoegingen aan de voorzieningen zijn verricht op basis van de berekening in het Beleidsplan onderhoud gemeentelijke gebouwen periode 2024-2028. De aanwending gebeurt op basis van werkelijke kosten.

Wethouderspensioen en Pensioen gewezen wethouders

De voorziening wordt gevormd op basis van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA). Deze wet schrijft voor dat de pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 overgaan van het huidige Appa-stelsel naar het ABP. Hierdoor moet de voorziening pensioen wethouders in de jaarrekening uiterlijk 31 december 2025 worden aangepast aan de vastgestelde inbrengwaarde bij het ABP. Dit leidt tot een verplichte mutatie van € 1,2 miljoen. Verder uitleg vindt u hierover bij het beleidsveld Bestuur binnen het programma Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren.

Mobiliteit

De voorziening bestaat uit bevorderende maatregelen voor mobiliteit en ter voorkoming van wachtgeld.

Verlof

Conform de BBV wordt voor verlofsparen en (boven)wettelijk verlof een voorziening ingesteld. Bij verlofsparen is er sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en dus ook een onvoorspelbare afbouw kennen, daarom dient hiervoor een voorziening te worden gevormd.

Grondexploitatie

Voor grondexploitaties die langer dan 5 jaar in voorbereiding zijn, moet een voorziening worden getroffen. Hiermee is deze voorziening conform de richtlijnen van de BBV getroffen.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer *	Saldo 31-12-2024	Opnamen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	-26.800	-	1.240	-25.560
Openbare lichamen	-14.000	-	-	-14.000
Totaal:	-40.800	-	1.240	-39.560

De totale rentelast voor het jaar 2025 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 1.052.000.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	Saldo 31-12-2024	Saldo 31-12-2025
Overige kasgeldleningen	0	0
Overige schulden	-2.489	-2.631
Totaal:	-2.489	-2.631

Crediteuren	2024	2025
Rijksoverheid	-	-9
Belastingdienst	-242	-63
Provincie	-	-
Overige openbare lichamen	-683	-131
Overige crediteuren	-1.564	-2.429
Totaal:	-2.489	-2.631

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2025
Verpl. tlv begr.jr en te betalen in vlgd. jr	-4.404	-3.795
Vooruitontvangen Bedragen	-4.952	-5.869
Totaal:	-9.356	-9.664

Verloop vooruitontvangen bedragen	Boekwaarde 31-12-2024	Ontvangsten	Bestedingen	Boekwaarde 31-12-2025
Europese overheidslichamen	-	-	-	-
het Rijk	-456	761	470	-165
Overige Nederlandse overheidslichamen	-4.497	3.950	5.157	-5.704
Totaal:	-4.952	4.711	5.627	-5.869

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen wordt als volgt, naar de aard van de geldlening, gespecificeerd:

Geldnemer - Aard/omschrijving	Restant begin	Restant eind	Percentage	Borgstelling
	jaar	jaar	borgstelling	31-12-2025
Stichtingen/instellingen - Gewaarborgde geldlening *	25.100	24.417	100	24.417
Stichtingen/instellingen - Gewaarborgde geldlening *	48.500	48.500	50	24.250
Particulieren - Hypotheekgarantie	52	52	100	52
Totaal:	73.652	72.969		48.719

Aangegane verplichtingen en vorderingen

Wij vermelden de volgende meerjarige verplichtingen en vorderingen die hun oorzaak voor de balansdatum hebben, maar daarna zullen worden geëffectueerd:

Omschrijving	Bedrag
Totale huurverplichting vanuit de gemeente Dalfsen	292
ICT verplichting	569
Totaal:	861

* Naast de gewaarborgde geldleningen in bovenstaande tabel, zijn er aanvullende gewaarborgde geldleningen verstrekt, welke per abuis niet zijn opgenomen in de tabel. Het aanvullende bedrag aan borgstellingen (bovenop de 48,7 miljoen) per 31-12-2025 bedraagt circa € 18,7 miljoen, waarmee het totaal uitkomt op € 67,4 miljoen.

4.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 3 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2 miljoen. De rapporteringstolerantie is bepaald op 0,1% van de gewijzigde begroting en afgerond op € 5.000 naar beneden daarmee vastgesteld op € 100.000.

De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 5.579.131 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van 5.080.331 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium	x €1000
1A. Overschrijding lasten programma's	4.761,3
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	319,0
2. Ongeautoriseerde reserve mutaties	geen bevindingen
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	5.080,3
4. Totaal van de begrotingsafwijkingen (1en2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïnd. Zie rechtmatigheidsverantwoording.	5.080,3
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	0
Voorwaarden criterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	498,8
Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium (M&O)	
6. Geen bevindingen	0

Totaal rechtmatigheidsfouten (totaal 5.080,3 + 498,8)	5.579,1
Waarvan acceptabel	5.080,3
Waarvan niet acceptabel	498,8

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Recente geopolitieke ontwikkelingen, waaronder de escalatie in het Midden-Oosten, hebben geleid tot hogere olie- en grondstofprijzen en bredere marktdruk. Dit speelt momenteel sterk in de Grond-, Weg- en Waterbouw (GWW-sector), maar dit verwachten we ook binnen andere categorieën, zoals diensten en leveringen (bijv. energie, materieel, transport, facilitaire inkoop, ICT-diensten en onderhoudscontracten).

De gemeente Dalfsen ziet op dit moment een toename van verzoeken om prijscompensatie van diverse leveranciers als gevolg van deze recente marktontwikkelingen. Dergelijke verzoeken hebben impact op de uitvoering van contracten en op financiële kaders. Daarom wordt nu gewerkt aan een eenduidige en juridisch verantwoorde lijn voor alle leverancierscategorieën met als doel consistent, rechtmatig en financieel beheersbaar handelen binnen alle domeinen.

Verder hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4.6 Reserves en voorzieningen (inclusief algemene reserve vrij besteedbaar)

Hieronder volgt eerst het totaalbeeld van de Reserves en Voorzieningen over het jaar 2025 ten opzichte van 2024. Daarna worden in deze de paragraaf de Reserves (A) en de Voorzieningen (B) nader toegelicht. Uiteindelijk volgt er een voorstel tot vrijval en opheffing van reserves.

Bedragen x € 1.000	Stand per 31 december	
	2025	2024
Algemene reserves	13.658	16.298
Geblokkeerde bestemmingsreserves	19.307	20.517
Overige bestemmingsreserves	18.053	14.028
Totaal Reserves	51.018	50.842
Totaal Voorzieningen	12.986	10.850
Totaal Reserves en Voorzieningen	64.003	61.691

Algemeen

In de onderstaande tabel ziet u het verloop van de reserves over het jaar 2025.

A. Reserves

In de onderstaande tabel treft u een overzicht aan van de reserves en de mutaties daarop in het jaar 2025.

bedragen x €1.000		REKENING					
Nummer	Naam reserve	Stand per 01-01-2025	Mutatie binnen reserves	Bij	Af	Rek.saldo voorgaand jaar	Stand per 31-12-2025
	Algemene reserves						
9100001	Algemene reserve vaste buffer	4.500	0	0	0	0	4.500
9100002	Algemene reserve vrij besteedbaar	8.672	0	475	7.206	5.183	7.124
9100003	Algemene reserve grondexploitatie	3.126	0	1.570	2.662	0	2.034
	Totaal algemene reserves	16.298	0	2.045	9.868	5.183	13.658
	Geblokkeerde bestemmingsreserves						
9110001	Reserve KL gemeentehuis bouw	6.800	0	0	283	0	6.517
9110002	Reserve KL kunstgrasvelden	67	0	0	34	0	34
9110003	Reserve KL Cichoreifabriek gebouw	915	0	0	29	0	886
9110004	Reserve KL Cichoreifabriek installaties	105	0	0	52	0	52
9110005	Reserve KL brandweerkazerne Nieuwleusen	799	0	0	35	0	765
9110006	Reserve KL de Spil installaties	1.000	0	0	250	0	750

9110007	Reserve KL de Spil gebouw	6.555	0	0	193	0	6.362
9110008	Reserve KL verbouw werf Dalfsen	901	0	0	56	0	845
9110009	Reserve KL wandelpromenade	88	0	0	11	0	77
9110010	Reserve KL vervanging kunstgrasvelden	1.795	0	0	199	0	1.595
9110011	Reserve KL zwembaden	532	0	0	38	0	494
9110012	Reserve KL noodlokale onderwijs	285	0	0	15	0	270
9110013	Reserve KL verleden	350	0	0	0	0	350
9110014	Reserve KL verd. Werf en Kazerne	100	0	0	0	0	100
9110015	Reserve KL de Spil installaties	225	0	0	15	0	210
	Totaal geblokkeerde bestemmingsreserves	20.517	0	0	1.209	0	19.307
	Bestemmingsreserves						
9120001	Reserve reeds bestemd	17	0	0	4	0	13
9120003	Reserve herstructurering openbaar groen	553	0	136	0	0	689
9120005	Reserve volkshuisvesting (VHV)	2.432	0	0	0	0	2.432
9120007	Reserve budgetoverheveling	1.140	0	1.285	2.090	0	335
9120008	Reserve Beheer Openbare Ruimte	308	0	96	33	0	371
9120009	Reserve noodfonds energiecrisis	185	0	0	0	0	185
9120010	Reserve grote projecten	5.496	0	0	0	0	5.496
9120012	Reserve opvang vluchtelingen en statushouders	3.897	0	3.876	166	0	7.607
9120013	Reserve beschermd wonen	0	0	925	0	0	925
	Totaal bestemmingsreserves	14.028	0	6.318	2.293	0	18.053
	Totaal reserves	50.842	0	8.363	13.370	5.183	51.018

Algemene reserves

Deze bestaan uit 3 reserves, namelijk met vaste buffer, vrij besteedbaar en de grondexploitatie.

1. De algemene reserve vaste buffer heeft als doel het afdekken van risico's, uitsluitend in te zetten als daarvoor geen andere (reserve) middelen meer beschikbaar zijn.

Stortingen: geen, tenzij de reserve onder het afgesproken minimum terecht komt.

Beschikkingen: overeenkomstig de doelstelling.

In de nota Reserves en Voorzieningen is afgesproken dat jaarlijks bij de programmabegroting de hoogte van de algemene reserve vaste buffer wordt bepaald op basis van de risico inventarisatie. Bij de begroting 2025 is de hoogte van deze reserve bepaald op € 4.500.000.

2. De algemene reserve vrij besteedbaar is bestemd voor het doen van onvoorziene of incidentele uitgaven, alsmede voor saldi van de jaarrekening.

Stortingen: rekeningsaldi en bedragen die vrijvallen uit de 'algemene reserve reeds bestemd' of bestemmingsreserves worden toegevoegd aan de 'algemene reserve vrij besteedbaar'.

Beschikkingen: overeenkomstig de doelstelling, alsmede het afdekken van eventuele tekorten bij de jaarrekening.

De reserve is in 2025 gewijzigd met de volgende bedragen:

Stand per 1 januari 2025 (x €1.000)		8.672
Vrijval claims budgetoverheveling REK 2024 t.g.v. ARVB	475	
Totaal Bij		475
Resultaat jaarrekening 2024		5.183
Mutaties 2025:		
Bestaanszekerheid	49	
Dekking begroting	943	
Regio Zwolle	155	
Beleidsplan begraafplaatsen	102	
Water en bodem	100	
Bestaanszekerheid	-98	
Dekking begroting	-1.886	
Regio Zwolle	-309	
Beleidsplan begraafplaatsen	-204	
Water en bodem	-200	
Bestemming resultaat 2024 t.b.v. budgetoverhevelingen 2024	-1.285	
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. reserve vluchtelingen	-3.876	
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. taakmutatie december circulatie	-121	
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. reserve beschermd wonen	-575	
Totaal Af		-7.206
Stand per 31 december 2025		7.124

3. De algemene reserve grondexploitatie heeft als doel het opvangen van risico's welke gelopen worden binnen de grondexploitaties.

Stortingen en beschikkingen: deze worden doorgevoerd als gevolg van (tussentijdse) winstnames van de complexen.

De reserve is in 2025 gewijzigd conform de bedragen genoemd in de paragraaf grondbeleid, onderdeel algemene reserve grondbedrijf (weerstandvermogen).
De stand per 31 december 2025 bedraagt € 2.034.000.

Geblokkeerde bestemmingsreserves

Doel : dekking van kapitaallasten (KL)
Stortingen : geen stortingen (alleen wanneer nieuwe reserves gevormd worden), omdat de rente toevoeging m.i.v. 2017 is beëindigd.
Beschikkingen : overeenkomstig het doel van de reserve: ter dekking van de kapitaallasten.

De mutaties in 2025 zijn conform de begroting en de bijstellingen in de bestuursrapportages.

Bestemmingsreserves

Reserve reeds bestemd (voorheen Algemene Reserve Reeds Bestemd)

Doel : reserve voor het afwikkelen van diverse claims (beslagleggingen).

Stortingen : overheveling vanuit de 'algemene reserve vrij besteedbaar' of vanuit bestemmingsreserves.

Beschikkingen : overeenkomstig de doelstelling. Bedragen die vrijvallen uit deze reserve, worden toegevoegd aan de 'algemene reserve vrij besteedbaar'.

Bij de komende actualisatie van de nota reserves en voorzieningen wordt beoordeeld of deze bestemmingsreserve nog in stand moet blijven.

De reserve is in 2025 als volgt gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		16.632
Besteding in 2025:		
Compensatie wegvallen dividend (t/m 2025)		-3.750
Stand per 31 december 2025		12.882

Reserve herstructurering openbaar groen

Doel : renovatie en herstructurering openbaar groen

Stortingen : opbrengsten van snippergroen

Beschikkingen : uit te voeren projecten in het kader van het groenstructuurplan. Door de gemeenteraad vastgesteld bij het jaarlijkse investeringsplan.

De reserve is in 2025 als volgt gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		553.239
Verkopen snippergroen		135.860
Stand per 31 december 2025		689.099

Reserve volkshuisvesting

Doel : bestemd voor zaken die nauw verband houden met volkshuisvestingsvesting in brede zin.

Stortingen : bij de jaarlijkse aflossing van de geldleningen door de Woonstichting vindt overboeking plaats vanuit de 'reserve volkshuisvesting overdracht woningbedrijf'. Dit is conform de oude reserve volkshuisvesting.

Beschikkingen : door de raad aan te wijzen investeringen overeenkomstig de doelstelling van de reserve.

De reserve is in 2025 niet gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		2.431.946
Stand per 31 december 2025		2.431.946

Reserve Budgetoverheveling

Doel : reserve voor het afwikkelen van diverse uitgaven in een volgend jaar.
Stortingen : overheveling vanuit de 'algemene reserve vrij besteedbaar' of vanuit bestemmingsreserves.
Beschikkingen : overeenkomstig de doelstelling.

De reserve is in 2025 als volgt gevoed en ingezet:

Stand per 1 januari 2025		1.139.613
<i>Overhevelingen vanuit 2024</i>		1.285.000
<i>Bestedingen 2025:</i>		
Overboeking naar algemene reserve vrij besteedbaar - resultaatbestemming Jaarstukken 2024	-475.000	
Inzet reserve overhevelingen	-1.615.000	
<i>Totaal bestedingen 2025</i>		-2.090.000
Stand per 31 december 2025		334.613

Dit bedrag is bestemd voor de uitvoering van de Subsidieregeling Noaberfonds, brede toegang sociaal domein en advieskosten externe juridische kosten.

Reserve Beheer Openbare Ruimte

Doel : het reserveren van middelen voor toekomstige vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte, vooruitlopend op de uitwerking van het MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP).
Stortingen : bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 (resultaatbestemming) is besloten om twee budgetten toe te voegen aan deze reserve, volgens onderstaande specificatie.
Beschikkingen : toekomstige vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte o.b.v. het MJOP.

De reserve is in 2025 als volgt gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		308.000
Dotatie bestemmingsreserve Beheer Openbare Ruimte		96.000
Onttrekking bestemmingsreserve Beheer Openbare Ruimte		-33.000
Stand per 31 december 2025		371.000

Reserve Noodfonds energiecrisis

Doel : bestrijden van energiearmoede voor inwoners, organisaties en verenigingen daar waar landelijke regelingen onvoldoende blijken te zijn.
Stortingen : op basis van amendement bij de vaststelling van de begroting 2022-2025 is besloten om een bedrag van € 250.000 te storten in deze reserve vanuit de stelpost ambities raad, jaarschijf 2022.
Beschikkingen : toekenningen o.b.v. nog uit te werken kaders door de Taskforce (energie)armoede.

Bij de komende actualisatie van de nota reserves en voorzieningen wordt beoordeeld of deze bestemmingsreserve nog in stand moet blijven.

De reserve is in 2025 niet gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		184.944
Stand per 31 december 2025		184.944

Reserve grote projecten

- Doel : het reserveren van middelen voor het uitvoeren van toekomstige grote projecten in de gemeente Dalfsen.
- Stortingen : jaarlijks bij de jaarrekening de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar af te romen (indien van toepassing) naar € 8 mln. Dit is op basis van raadsbesluit dd. 3 november 2022, bij vaststelling van de begroting 2023-2026.
- Beschikkingen : ten behoeve van het uitvoeren van grote projecten / investeringen.

Bij de vaststelling Programmabegroting 2026 heeft de gemeenteraad besloten om het saldo van deze reserve toe te voegen aan de algemene reserve vrij besteedbaar en deze bestemmingsreserve op te heffen. dit zal worden geëffectueerd in 2026.

De stand van de reserve is per 31 december 2025 € 5,496 miljoen. Er zijn in 2025 geen mutaties geweest.

Stand per 1 januari 2025		5.496.149
Stand per 31 december 2025		5.496.149

Reserve opvang vluchtelingen en statushouders

- Doel : Doel van deze reserve is het opvangen van risico's als gevolg van opvang vluchtelingen en statushouders, het realiseren van nieuwe dan wel vervangende opvanglocatie en het opvangen van mogelijke kosten van intensivering zorg en onderwijs voor deze doelgroep.
- Stortingen : Bij de jaarrekening 2022 en 2023 is het saldo op het onderdeel vluchtelingen en statushouders bij resultaatbestemming aan de reserve toegevoegd.
Bij de jaarrekening 2024 zal middels resultaatbestemming besloten worden of het saldo op het onderdeel vluchtelingen en statushouders al dan niet toegevoegd wordt aan de Reserve opvang vluchtelingen en statushouders.
- Beschikkingen : Onttrekking uit en toevoeging aan deze te vormen reserve zal plaatsvinden middels een raadsbesluit, conform de reguliere begrotings- en budgetregels

Bij het vormen van een reserve moet ook de maximale omvang aangegeven worden. Echter gezien de ontwikkelingen rondom deze problematiek, en de onduidelijkheid over vervolgbijdragen vanuit het rijk is op dit moment geen maximale omvang en duur te bepalen.

De reserve is in 2025 als volgt gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		3.897.250
Bij: resultaat onderdeel vluchtelingen en statushouders via resultaatbestemming 2024		3.876.000
Af: Onttrekking bestemmingsreserve Opvang vluchtelingen en statushouders		-166.231
Stand per 31 december 2025		7.607.019

Reserve Beschermd Wonen

Doel : Risico's van de toekomstige financiering van beschermd wonen / thuis op te vangen.
 Stortingen : Voordelen op deze middelen inclusief de financiële gevolgen vanuit de centrumregeling (miv 1 januari 2026).
 Beschikkingen : Negatieve gevolgen vanuit de centrumregeling.

De reserve is in 2025 als volgt gewijzigd.

Stand per 1 januari 2025		0
Bij: resultaat bestemming jaarrekening 2024		575.000
Bij: mutatie bestuursrapportage 2025		350.000
Stand per 31 december 2025		925.000

Bedragen x € 1.000		R E K E N I N G				
Nummer	Naam voorziening	Stand per 01-01-2025	Bij	Aan-wending	Vrijval	Stand per 31-12-2025
9200001	Voorziening riolering	5.423	571	495	0	5.499
9200002	Voorziening afval	711	574	360	0	925
9200003	Voorziening groot onderhoud gem. gebouwen	841	183	310	0	715
9200004	Voorziening wethouderspensioen	1.779	763	0	0	2.541
9200005	Voorziening pensioen gewezen wethouders	1.116	449	122	0	1.443
9200007	Voorziening mobiliteit	23	0	0	0	23
9200008	Voorziening kunstwerken	172	75	78	0	170
9200009	Voorziening exploitatie riolering	96	27	0	0	123
9200010	Voorziening verlof	477	845	0	0	1.321
9200011	Voorziening GREX	211	0	0	0	211
9200012	Voorziening groot onderhoud wegen	0	989	975	0	14
	Totaal voorzieningen	10.850	4.475	2.339	0	12.986

Hoofdstuk 5 Baten en lasten inclusief toelichting

5.1 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Samen Leven	-49.591	18.987	-30.604	-48.717	20.176	-28.540	-46.792	21.771	-25.020	1.925	1.595	3.520
Samen Werken	-7.304	526	-6.777	-7.083	637	-6.446	-8.023	2.389	-5.634	-941	1.753	812
Samen Wonen	-24.847	11.327	-13.520	-26.741	11.935	-14.806	-27.495	14.577	-12.918	-754	2.642	1.888
Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren												
Exclusief overhead	-4.540	67.450	62.910	-3.907	69.470	65.563	-5.754	70.853	65.099	-1.847	1.383	-464
Overhead	-15.085	266	-14.819	-14.453	316	-14.136	-15.672	1.127	-14.546	-1.220	810	-409
Saldo van baten en lasten	-	98.556	-2.811	-	102.534	1.635	-	110.717	6.981	-2.836	8.183	5.346
Stortingen in reserves	-116	0	-116	-6.677	0	-6.677	-8.363	0	-8.363	-1.686	0	-1.686
Onttrekkingen aan reserves	0	2.874	2.874	0	11.212	11.212	0	13.370	13.370	0	2.158	2.158
Resultaat	-	101.431	-53	-	113.747	6.170	-	124.087	11.988	-4.523	10.341	5.818
	101.483			107.577			112.099					

*De gerealiseerde lasten van overhead zijn apart verantwoord in het overzicht van baten en lasten in programma Bestuur/ondersteuning/algemene dekkingsmiddelen conform de richtlijnen van de Commissie BBV.

5.2 Verschillenanalyse per programma

5.2.1 Leeswijzer van de analyses

Bij het rapporteren over de financiële afwijkingen binnen de jaarrekening hebben wij een aantal keuzes gemaakt die de leesbaarheid van deze analyses bevorderen:

- Personele lasten worden centraal geanalyseerd. Door dit centraal te positioneren laten wij in één analyse zien hoe wij met de inzet van ons personeel uitgekomen zijn.
- Een programma bestaat uit meerdere beleidsvelden. Als deze beleidsvelden een afwijking van meer dan € 50.000 laten zien, worden deze toegelicht. Afwijkingen kleiner dan € 50.000 worden in het algemeen niet toegelicht en samengevoegd opgenomen onder "Diverse afwijkingen".
- Bedragen zijn afgerond op duizendtallen. Daardoor kan de totaaltelling op € 1.000 afwijken.

5.2.2 Samen Wonen

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Dienstverlening en Burgerzaken	-1.404	629	-775	-1.519	629	-890	-1.649	669	-980	-130	40	-90
Burgerzaken	-1.404	629	-775	-1.519	629	-890	-1.649	669	-980	-130	40	-90
Openbare Orde en Veiligheid	-3.313	103	-3.210	-3.533	103	-3.430	-3.528	112	-3.416	5	9	14
Openbare orde en veiligheid	-3.313	103	-3.210	-3.533	103	-3.430	-3.528	112	-3.416	5	9	14
Beheer Openbare Ruimte	-3.122	137	-2.984	-3.170	224	-2.945	-3.209	352	-2.857	-39	128	89
Openbaar groen	-3.122	137	-2.984	-3.170	224	-2.945	-3.209	352	-2.857	-39	128	89
Verkeer en Vervoer	-3.632	184	-3.448	-3.687	184	-3.503	-3.699	739	-2.960	-12	555	543
Verkeer en vervoer	-3.632	184	-3.448	-3.687	184	-3.503	-3.699	739	-2.960	-12	555	543
Klimaat, Duurzaamheid en Milieu	-7.801	7.210	479	-8.592	7.888	-704	-7.970	7.207	-763	622	-681	-59
Riolering	-1.710	2.189	479	-1.775	2.254	478	-1.904	2.305	401	-129	52	-77
Afval	-2.912	3.671	759	-2.912	3.824	912	-3.192	3.896	705	-279	72	-207
Milieu	-1.706		-1.706	-1.693		-1.693	-1.609		-1.609	84		84
Klimaat en duurzaamheid	-1.188	1.041	-147	-1.823	1.501	-322	-949	733	-217	874	-768	105
Begraafplaatsen	-285	309	25	-389	309	-79	-315	272	-43	73	-37	36
Wonen, Bouwen en Ruimtelijke Ordening	-5.576	3.064	-15	-6.241	2.908	-3.333	-7.441	5.498	-1.943	-1.200	2.591	1.391
Monumenten en archeologie	-33	18	-15	-73	18	-55	-48	9	-39	24	-9	16
Ruimtelijke ordening	-1.939	125	-1.814	-2.600	125	-2.475	-2.095	180	-1.914	506	55	561
Grondexploitatie woningbouw	-1.770	1.739	-31	-1.770	1.739	-31	-3.690	4.349	658	-1.920	2.610	689
Wonen en bouwen	-1.834	1.182	-652	-1.798	1.026	-772	-1.608	960	-648	190	-65	125
Saldo van baten en lasten	-24.847	11.327	-13.520	-26.741	11.935	-14.806	-27.495	14.577	-12.918	-754	2.642	1.888
Stortingen in reserves	-116	0	-116	-116	0	-116	-1.388	0	-1.388	-1.272	0	-1.272
Onttrekkingen aan reserves	0	160	160	0	945	945	0	3.134	3.134	0	2.189	2.189
Resultaat	-24.963	11.487	-13.477	-26.857	12.880	-13.977	-28.883	17.711	-11.172	-2.026	4.831	2.805

5.2.2.1 Dienstverlening en Burgerzaken

Burgerzaken	-90.000 N
--------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 130.000 en
- een voordeel op de baten van € 40.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Uitgifte Documenten en uittreksels, voordeel € 51.000

De vooraf aangekondigde paspoortpiek bleek uiteindelijk hoger uit te vallen dan verwacht. Hierdoor is het aantal afgegeven paspoorten met 700 gestegen ten opzichte van de geraamde 2.300 stuks.

Dienstverlening en documenten en uittreksels, nadeel € 136.000

In 2025 betalen we € 80.000 extra aan het Rijk. Dat komt doordat er meer paspoorten en identiteitsbewijzen zijn aangevraagd. Voor elk paspoort of identiteitsbewijs gaat een deel van de kosten naar het Rijk. De licentiekosten gaan in 2025 omhoog naar € 55.000. We hebben extra geïnvesteerd in uitbreiding van de functionaliteiten in de applicaties om de dienstverlening aan de inwoners op niveau te houden en bij te blijven bij de ontwikkelingen. Zo kunnen we ervoor zorgen dat iedereen snel en goed geholpen wordt.

Diverse afwijkingen, nadeel € 5.000

Het saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.2.2 Openbare Orde en Veiligheid

Openbare orde en veiligheid	14.000 V
-----------------------------	----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 5.000 en
- een voordeel op de baten van € 9.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 14.000

Het saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.2.3 Beheer Openbare Ruimte

Openbaar groen	89.000 V
----------------	----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 39.000 en
- een voordeel op de baten van € 128.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Inruil materieel, nadeel € 63.000

De verwachting was dat we in 2025 een vrachtwagen zouden inruilen. De aankoop van de nieuwe vrachtwagen is uitgesteld en daardoor ook de verkoop van de bestaande vrachtwagen. Daardoor zijn er minder inkomsten uit inruil van materieel dan begroot.

Openbaar groen, voordeel € 113.000

Omdat de verkopen van snippergroen zich lastig laat voorspellen, is in de begroting deze baat niet opgenomen. In 2025 is relatief veel snippergroen verkocht en dit heeft geresulteerd in een voordeel op de baten van afgerond € 113.000. Dit voordeel is gestort in de bestemmingsreserve herstructurering openbaar groen.

Beschoeiing, voordeel € 50.000

Vanwege de huidige levertijden is de uitvoering opgeschoven naar begin 2026. Betreft een voordeel aan de lasten kant van € 50.000. Door deze verschuiving is het budget in 2026 nodig en niet in 2025, daarom is een budgetoverheveling aangevraagd.

Diverse afwijkingen, nadeel € 11.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.2.4 Verkeer en Vervoer

Verkeer en vervoer	543.000 V
--------------------	-----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 12.000 en
- een voordeel op de baten van € 555.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Verkeersmaatregelen, voordeel € 455.000

Eind oktober 2025 is de subsidie rondom het project Aansluitingen N348 Lemelerveld vastgesteld, hierdoor mogen wij ruim € 455.000 van de eindafrekening vrij laten vallen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 88.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.2.5 Klimaat, Duurzaamheid en Milieu

Afval	-207.000 N
-------	------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit

- een nadeel op de lasten van € 279.000 en
- een voordeel op de baten van € 72.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Overige baten, voordeel € 93.000

In 2025 is een hogere vergoeding voor zwerfafval ontvangen dan oorspronkelijk was begroot.

De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitgevoerd volgens het vastgestelde gemeentelijke beleid en de planning. Gedurende het jaar hebben zich diverse mutaties voorgedaan in zowel baten als lasten, met name op het gebied van apparaatskosten, BTW, overhead, verpakkingen en zwerfafval. In 2025 is nieuw beleid vastgesteld (Kadernota en Uitvoeringsplan Circulair gemeente Dalfsen).

De meeste (opstart)kosten voor de nieuwe projecten worden in 2026 verwacht. Het positieve eindsaldo in 2025 wordt veroorzaakt door ontvangsten vergoeding zwerfafval over de jaren 2023 en 2024.

Mutatie voorziening, nadeel € 385.000

Eventuele tekorten of overschotten binnen de afvalbegroting worden volledig verwerkt via de afvalvoorziening. Door de lagere lasten en hogere baten in 2025 wordt er per saldo € 385.000 extra toegevoegd aan de voorziening afval.

Diverse afwijkingen, voordeel € 85.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Begraafplaatsen	36.000 V
------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 73.000 en
- een nadeel op de baten van € 37.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Uitwerking beleidsplannen begraafplaatsen, voordeel € 95.000

In 2025 is er eenmalig budget verstrekt voor het uitwerken van beleidsplannen voor de begraafplaatsen. De uitwerking is in 2025 gestart en loopt door in 2026, daarom in een budgetoverheveling aangevraagd. De planning is om dit af te ronden in 2026.

Diverse afwijkingen, nadeel € 59.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Klimaat en duurzaamheid	105.000 V
--------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 874.000 en
- een nadeel op de baten van € 768.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Regeling lokale isolatie aanpak, budgetneutraal

Het Rijk keert het gehele budget bij de start uit. Gemeenten kunnen naar eigen inzicht de besteding verdelen over de looptijd. De werkzaamheden voor 2025 zijn gerealiseerd binnen het geraamde jaarbudget. Om het resterende budget van de regeling beschikbaar te houden voor de resterende jaren is budgetoverheveling aangevraagd.

Ons doel is een gehele besteding aan het einde van de looptijd voor een maximale impact en om eventuele terugbetaling te voorkomen.

Zowel aan de baten als lasten kant een verschil van ruim € 567.000, per saldo is dit € 0.

Uitvoering klimaatakkoord, budgetneutraal (CDOKE)

De uitkering van de rijks gelden voor de uitvoering van de gemeentelijke taken uit het klimaatakkoord lopen niet parallel met de lokale uitvoering en planning. De werkzaamheden voor 2025 zijn gerealiseerd binnen het geraamde jaarbudget. Om het resterende budget van de regeling beschikbaar te houden voor de resterende jaren is budgetoverheveling aangevraagd.

Ons doel is een gehele besteding aan het einde van de looptijd voor een maximale impact en om eventuele terugbetaling te voorkomen.

Zowel aan de baten als lasten kant een verschil van ruim € 196.000, per saldo is dit € 0.

Sponsstrategie, voordeel € 50.000 (water en klimaatadaptatie)

De doorlooptijd van de Regionale Sponsstrategie voor het deelgebied Benoorden de Vecht/Vechtdal is langer vanwege de omvang van het stroomgebied. Daarom is budgetoverheveling aangevraagd.

Regeling aanpak energiearmoede, budgetneutraal

Het Rijk heeft keert het gehele budget bij de start uit. Gemeenten kunnen naar eigen inzicht de besteding verdelen over de looptijd. De werkzaamheden voor 2025 zijn gerealiseerd binnen het geraamde jaarbudget. Om het resterende budget van de regeling beschikbaar te houden voor de resterende jaren is budgetoverheveling aangevraagd.

Ons doel is een gehele besteding aan het einde van de looptijd voor een maximale impact en om eventuele terugbetaling te voorkomen.

Zowel aan de baten als lasten kant een verschil van ruim € 65.000, per saldo is dit € 0.

Diverse afwijkingen, voordeel € 55.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Milieu	84.000 V
--------	----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 84.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Milieubeleid, voordeel € 90.000

Binnen de thema's Regulering en Veilig en Gezond is sprake van een lagere productie dan vooraf geprognosticeerd, wat heeft geleid tot een overschrijding van het milieubudget.

- Regulering: De gerealiseerde productie bedraagt 86%. Dit onderdeel is vraaggestuurd. De lagere productie hangt mogelijk samen met onzekerheden in de regelgeving op het gebied van natuur (stikstof) en milieu, waardoor minder aanvragen en daarmee minder werkzaamheden zijn ontstaan.
- Veilig en Gezond: De gerealiseerde productie bedraagt 92%. Er zijn minder periodieke controles uitgevoerd dan vooraf gepland, wat resulteerde in lagere uitvoeringskosten.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het VTH Jaarverslag 2025.

Diverse afwijkingen, nadeel € 6.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Riolering	-77.000 N
-----------	-----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 129.000 en

- een voordeel op de baten van € 52.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Lasten onttrekking voorziening vervanging riolering, nadeel € 144.000

Conform het Gemeentelijk Rioleringsplan Dalfsen 2022–2026 worden bij de jaarrekening 2025 uitsluitend de lasten van investeringen in vervanging van riolering ten laste van de voorziening vervanging riolering gebracht. In 2025 waren de investeringsuitgaven voor vervanging van riolering € 144.000 hoger dan begroot, dit komt doordat er meer vervangen zijn uitgevoerd dan oorspronkelijk

opgenomen in het GRP. Dit betekent dat in andere jaren er minder uitgegeven zal worden. Dit aanvullende bedrag wordt onttrokken aan de voorziening vervanging riolering.

Diverse afwijkingen, voordeel € 67.000

Door diverse boekingen ten laste van de exploitatie riolering ontstaat een voordeel. Het gaat om minder advieskosten derden € 25.000. Een nog niet bestede vergoeding van het Waterschap Drents Overijsselse Delta waarvoor de gemeente werkzaamheden gaat verrichten € 35.000. Subsidie hemelwater die in 2025 niet besteed is € 27.000. Deze werkzaamheden zijn door capaciteitsgebrek nog niet uitgevoerd en worden in 2026 uitgevoerd.

5.2.2.6 Wonen, Bouwen en Ruimtelijke Ordening

Grondexploitatie woningbouw	689.000 V
------------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 1,92 miljoen en
- een voordeel op de baten van € 2,61 miljoen.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Grondexploitatie woningbouw, voordeel € 857.000

Het voordelige resultaat binnen de grondexploitaties woningbouw wordt voornamelijk veroorzaakt door een verbetering van de exploitatieresultaten bij diverse projecten. Dit leidt tot (gedeeltelijke) vrijval van eerder getroffen voorzieningen, onder andere bij Muldersweg I, De Koele II en Oosterdalfsen Noord.

Daarnaast is binnen enkele projecten sprake van hogere opbrengsten en/of lagere kosten dan vooraf geraamd, wat resulteert in een verdere positieve bijstelling.

Het resterende verschil wordt veroorzaakt door diverse kleinere afwijkingen binnen de grondexploitaties.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Apparaatskosten grondexploitatie woningbouw, nadeel € 125.000

De loonkosten welke toegerekend zijn aan de grondexploitatie woningbouw zijn niet volledig toe te rekenen aan de betreffende projecten en worden dus verantwoord in de exploitatie van de gemeente Dalfsen.

Diverse afwijkingen, nadeel € 43.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Monumenten en archeologie	16.000 V
----------------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 24.000 en
- een nadeel op de baten van € 9.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 16.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Ruimtelijke ordening**561.000 V**

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 506.000 en
- een voordeel op de baten van € 55.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Omgevingswet (regelend), voordeel € 202.000

Voor de werkzaamheden in het kader van de LBV(+) regeling heeft het Rijk in totaal € 202.000 beschikbaar gesteld (€ 121.000 in december 2024 en € 81.000 in 2025). Omdat de middelen over 2024 pas in december zijn ontvangen, konden in dat jaar geen activiteiten meer worden opgestart. In 2025 is gestart met de begeleiding van deelnemers van de LBV+-regeling in de voorbereiding op procedures. Deze fase bestond vooral uit voorlichting en afstemming, waardoor nog beperkt kosten zijn gemaakt. Daarnaast speelde een tijdelijk capaciteitstekort binnen het team Ruimtelijke Ontwikkeling een rol. Inmiddels is de bezetting weer op orde.

In 2026 worden hogere kosten verwacht, onder meer voor externe advisering, opleiding en inzet van eigen medewerkers. Het huidige voordeel van € 202.000 is daarom tijdelijk. Daarom wordt budgetoverheveling aangevraagd en gevraagd dit budget te spreiden over 2026 en 2027.

Startbudget Omgevingswet, voordeel € 188.000

In 2025 heeft het Rijk via de Meicirculaire € 214.000 beschikbaar gesteld als tegemoetkoming in de kosten voor de implementatie van de Omgevingswet.

De implementatie van de Omgevingswet verloopt gefaseerd en in 2025 lag de nadruk op voorbereiding en interne afstemming. Daarom is het budget in 2025 nog niet volledig besteed. Door het recent vastgestelde transitieplan is de formatie uitgebreid met 1,6 fte. Hierdoor hebben we nu voldoende capaciteit om stappen te zetten en als sparringspartner te fungeren voor externe partijen die werkzaamheden uitvoeren. Om ook de komende jaren verder te kunnen werken aan de implementatie van de Omgevingswet wordt budgetoverheveling aangevraagd (€ 188.000) en gevraagd dit budget te spreiden over 2026 en 2027. Zo kunnen we de middelen doelmatig inzetten voor opleidingskosten, advieskosten en inzet van eigen medewerkers.

Gebiedsbeleid, voordeel € 108.000

Voor 2025 zijn proactief middelen aangevraagd voor de gebiedsprocessen in het kader van het Programma Landelijk Gebied (€ 50.000) en in het kader van Grensgebied Zwolle, regionale ontwikkelingen (€ 55.000). We hadden verwacht dat er vanuit de lopende gebiedsprocessen verzoeken zouden komen voor ondersteuning, of dat in het grensgebied cofinanciering nodig zou zijn voor onderzoeken en gezamenlijke trajecten. Met de beschikbare budgetten zouden we snel kunnen reageren op eventuele verzoeken vanuit de lopende processen. Deze verzoeken zijn echter uitbleven. Doordat voor beide processen andere organisaties de trekker waren, konden wij niet het tempo en de behoefte aan inzet bepalen. De voorziene activiteiten zijn daardoor (nog) niet tot uitvoering gekomen en de beschikbare middelen zijn in 2025 niet benut.

Diverse afwijkingen, voordeel € 63.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Wonen en bouwen**125.000 V**

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 190.000 en
- een nadeel op de baten van € 65.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Omgevingsvergunning bouwen, nadeel € 71.000

Er zijn minder vergunningen aangevraagd en verleend voor ver- en nieuwbouw van bedrijfspanden en woningen met bouwkosten tussen € 100.000 en € 1.000.000. Dit komt o.a. doordat we in 2025 minder uitgeefbare grond hadden dan de jaren ervoor. We hadden € 1.020.000 aan inkomsten uit leges omgevingsvergunningen (en overige baten) begroot en € 913.000 ontvangen. Totaal verschil in baten uit leges, nadeel € 107.000. Daarnaast hadden we € 36.000 aan voordelen op de advieskosten door het lagere aantal vergunningaanvragen.

Budget toezicht & handhaving bouwen, voordeel € 98.000

In 2025 is incidenteel verkregen budget benut voor externe juridische ondersteuning en advisering bij complexe casussen. Dit incidentele budget is niet geheel gebruikt in 2025, omdat ontwikkelingen rondom het landelijke stikstofbeleid onverwacht tot stilstand kwamen. Vanuit het Rijk zijn diverse besluiten uitgesteld of aangepast. Als gemeenten konden wij daardoor niet verder met de voorbereidingen en uitvoering van de taken waarvoor dit budget bedoeld was en het budget is ongebruikt gebleven. Deze stilstand lag volledig buiten onze invloedssfeer.

Omdat we in 2026 substantiële kosten verwachten voor het omgevingsplan en aanverwante activiteiten vragen we nu budgetoverheveling aan. Zo kunnen we de verwachte kosten hiervoor opvangen en de continuïteit in het proces waarborgen. Ondanks dat dit incidenteel verkregen budget (€ 88.000) al een keer overgeheveld is geweest, achten wij het in dit geval gerechtvaardigd opnieuw over te hevelen gezien de bijzondere omstandigheden en de noodzaak om in 2026 voortgang te realiseren.

Volkshuisvesting, voordeel € 51.000

Dit voordeel voor het beleidsveld Volkshuisvesting komt volledig door incidentele inkomsten uit grondverkoop. Het gaat hierbij specifiek om boetes die wij ontvangen door het niet naleven van de zelfbewoningsplicht of de vervreemdingsbeperking. Deze inkomsten zijn niet goed te voorspellen en worden daarom niet vooraf begroot. In eerdere jaren werden deze inkomsten direct geboekt op de bijbehorende grondexploitaties (GREX'en). Dit gaf problemen wanneer een GREX al was afgesloten. Daarom boeken we deze inkomsten voortaan bij Volkshuisvesting.

Diverse afwijkingen, voordeel € 47.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.2.7 Mutaties reserves

Mutatie Reserves Samen Wonen	917.000 V
-------------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 1.272.000.
- een voordeel op de baten van € 2.189.000

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

- De werkelijke opbrengst snippergroen (€ 131.000) wordt gestort in de reserve herstructurering openbaar groen. Hier staat een hogere opbrengst tegenover.
- Lagere onttrekking uit de reserve budgetoverheveling voor advieskosten externe juridisch kennis (€ 88.000), omdat het budget eenmalig wordt overgeheveld naar 2026. Hier staan lagere kosten tegenover.
- Vrijval reserve grondexploitatie van € 1,0 miljoen, conform MPG.

5.2.3 Samen Werken

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Economische stimulering	-7.304	526	-191	-7.083	637	-6.446	-8.023	2.389	-5.634	-941	1.753	812
Recreatie en toerisme	-207	16	-191	-244	16	-228	-217	27	-190	27	11	38
Economie	-371	21	-349	-416	21	-394	-341	23	-318	75	2	76
Grondexploitatie bedrijven	-56		-56	-56		-56	-1.195	1.619	424	-1.139	1.619	480
Onderwijs	-2.532	197	-2.335	-2.585	308	-2.277	-2.435	350	-2.086	150	42	192
Sociale werkvoorziening	-4.139	292	-3.847	-3.782	292	-3.490	-3.835	371	-3.465	-53	79	26
Saldo van baten en lasten	-7.304	526	-6.777	-7.083	637	-6.446	-8.023	2.389	-5.634	-941	1.753	812
Stortingen in reserves	0	0	0	0	0	0	-110	0	-110	-110	0	-110
Onttrekkingen aan reserves	0	424	424	0	676	676	0	676	676	0		
Resultaat	-7.304	951	-6.353	-7.083	1.313	-5.770	-8.133	3.065	-5.068	-1.051	1.753	702

5.2.3.1 Economische stimulering

Economie	76.000 V
-----------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 75.000 en
- een voordeel op de baten van € 2.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Economische ontwikkeling en beleid, voordeel € 86.000

De kosten voor de uitgevoerde Verkenning Toekomstbestendig bedrijventerrein De Rondweg vielen lager uit dan begroot. De eigen gemeentewerf is gebruikt voor bijeenkomsten met ondernemers en de aanbesteding was scherp. Het plan 'Toekomstbestendig bedrijventerrein De Rondweg' leggen we in het voorjaar 2026 voor aan de raad.

Het proces 'De Verkenning Toekomstige bedrijventerrein De Meele' loopt nog.

In 2025 is binnen het eigen ambtelijk apparaat geen projectleider gevonden voor het project 'Verkenning huisvesting arbeidsmigranten'. Daarom is het inkooptraject voor de inhuur van een externe projectleider opgestart. Deze externe projectleider is per november 2025 gestart en begonnen met het opstellen van de kaders. Hierna volgen een analyse, en een aantal varianten met een uitwerkingsrichting. De doorlooptijd van deze opdracht betreft tot 1 september 2026. Dit heeft geleid tot een voordeel op de kosten. Hiervoor willen we via een incidentele budgetoverheveling van € 50.000 inzetten voor het project 'Verkenning huisvesting arbeidsmigranten'. In het najaar van 2026 leggen we de resultaten voor aan de raad.

Diverse afwijkingen, nadeel € 10.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Grondexploitatie bedrijven	480.000 V
-----------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 1,139 miljoen en
- een voordeel op de baten van € 1,619 miljoen.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Grondexploitatie bedrijven, voordeel € 480.000

Het voordelige resultaat binnen de grondexploitatie bedrijventerreinen wordt voornamelijk verklaard door een voorspoedige uitgifte van kavels op 't Febriek Zuid II, waardoor opbrengsten gunstiger uitvallen dan geraamd.

Daarnaast is sprake van beperkte kostenmeevallers binnen het bouw- en woonrijp maken.

Het resterende verschil betreft diverse kleinere afwijkingen.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

Recreatie en toerisme	38.000 V
------------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 27.000 en
- een voordeel op de baten van € 11.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 38.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Hierbij is een lagere inzet van middelen voor uitvoering van projecten vooral bepalend.

Dit is een gevolg van een lange aanlooptijd bij de projectontwikkeling voor het Vechtdal Kompas.

In 2026 wordt het uitvoeringsplan bij het nieuwe Kompas opgesteld.

Sociale werkvoorziening	26.000 V
--------------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 53.000 en
- een voordeel op de baten van € 79.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 26.000

Het saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Onderwijs	192.000 V
------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 150.000 en
- een voordeel op de baten van € 42.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Huisvesting basisonderwijs, voordeel € 55.000*Lagere afschrijvingen, voordeel € 20.000*

Dit voordeel komt door een lagere afschrijvingen op het voorbereidingskrediet. In de begroting was al rekening gehouden met de afschrijving op het voorbereidingskrediet KEC Nieuwleusen. Hierop wordt pas afgeschreven in het jaar na realisatie van het KEC.

Diverse afwijkingen, voordeel € 137.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.3.2 Mutaties reserves

Mutatie Reserves Samen Werken	-110.000 N
--------------------------------------	-------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 110.000

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Mutatie reserves samen werken, nadeel € 110.000

Het nadelige resultaat binnen de mutaties reserves samen werken wordt verklaard door de storting van

€ 110.000 in de reserves grondexploitaties.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.

5.2.4 Samen Leven

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Sociaal Domein	-49.591	18.987	-1.224	-48.717	20.176	-28.540	-46.792	21.771	-25.020	1.925	1.595	3.520
Sport	-1.744	520	-1.224	-1.788	521	-1.267	-1.796	501	-1.294	-8	-20	-27
Kulturhusen	-1.726	125	-1.601	-1.683	126	-1.557	-1.599	227	-1.371	85	101	186
Cultuur	-1.292	18	-1.274	-1.824	332	-1.492	-1.594	145	-1.450	230	-187	43
Integratie vergunninghouders	-7.828	7.650	-179	-5.939	7.034	1.096	-5.539	7.432	1.893	399	398	797
Preventie	-3.043	142	-2.902	-3.043	142	-2.901	-3.185	331	-2.854	-142	189	47
Participatie	-6.014	4.593	-1.420	-5.494	4.990	-504	-5.350	5.133	-217	144	143	287
Lokale toegang	-2.578		-2.578	-2.711		-2.711	-2.633		-2.633	78		78
Inkomen	-6.753	4.406	-2.347	-7.527	5.094	-2.433	-7.672	5.402	-2.270	-145	308	163
WMO	-7.649	1.377	-6.271	-7.519	1.782	-5.737	-6.875	2.420	-4.455	643	638	1.282
Jeugdzorg	-9.273		-9.273	-9.499		-9.499	-8.869	12	-8.857	630	12	642
Publieke gezondheid	-1.690	155	-1.535	-1.689	155	-1.534	-1.679	167	-1.513	10	12	22
Saldo van baten en lasten	-49.591	18.987	-30.604	-48.717	20.176	-28.540	-46.792	21.771	-25.020	1.925	1.595	3.520
Stortingen in reserves	0	0	0	-4.801	0	-4.801	-4.801	0	-4.801	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	824	824	0	1.414	1.414	0	1.078	1.078	0	-336	-336
Resultaat	-49.591	19.811	-29.780	-53.518	21.590	-31.927	-51.593	22.849	-28.743	1.925	1.259	3.184

5.2.4.1 Sociaal Domein

Sport	-27.000 N
--------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 8.000 en
- een nadeel op de baten van € 20.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, nadeel € 27.000

Het saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Kulturhusen	186.000 V
--------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 85.000 en
- een voordeel op de baten van € 101.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Advieskosten, voordeel € 82.000

In 2025 is voor de Harmonisatie van Kulturhusen eenmalig een budget beschikbaar gesteld van € 150.000. Veel werkzaamheden zijn in 2025 afgerond. De vorming van een duurzaam Kulturhus in Hoonhorst is nog niet afgerond. Voorgesteld is het restant van het harmonisatiebudget ad € 82.000 over te hevelen naar 2026.

Overige baten, voordeel € 61.000

In 2025 is de teveel ontvangen energievergoeding 2022 door Kulturhusen terugbetaald. Deze bedragen waren niet geraamd.

Toegerekende rente, voordeel € 52.000

Betreft een voordeel voor dit beleidsveld, maar een nadeel voor Treasury.
Zie de toelichting bij paragraaf 5.2.4.2.1 Algemene baten en lasten.

Diverse afwijkingen, nadeel € 9.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Cultuur	43.000 V
----------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 230.000 en*
- een nadeel op de baten van € 187.000.*

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 43.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Inkomen	163.000 V
----------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 145.000 en*
- een voordeel op de baten van € 308.000.*

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

BBZ, voordeel € 66.000

De gemeente helpt ondernemers die moeite hebben om tijdelijk rond te komen met de BBZ-regeling. We maken elk jaar een schatting van hoeveel ondernemers onze hulp nodig hebben, bijvoorbeeld door het verstrekken van een lening voor bedrijfskapitaal. Kleine verschillen in aantallen kunnen leiden tot deze afwijkingen. In 2025 waren dit er zeven, waarbij we in de begroting uitgaven van ongeveer acht.

Diverse afwijkingen, voordeel € 97.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Integratie vergunninghouders	797.000 V
-------------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 399.000 en
- een voordeel op de baten van € 398.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Opvang asielzoekers, voordeel € 855.000

De gemeente ontvangt een dagvergoeding per opvangplaats voor asielzoekers. Voor de opvang in Lemelerveld en Dalfsen ontvingen we een crisis noodvergoeding. Deze vergoeding is hoger dan normaal gesproken door het COA wordt berekend. Daarnaast hebben we de opvang efficiënt ingericht, waardoor we een deel van de dagvergoeding overhielden. Bij de prognose van de bestuursrapportage is rekening gehouden met sloopkosten. Deze kosten waren lager dan verwacht. Voorgesteld wordt deze middelen toe te voegen aan de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen. De opvang van asielzoekers is met de realisatie van het AZC Dalfsen overgedragen aan het COA.

Diverse afwijkingen, nadeel € 58.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Jeugdzorg	642.000 V
------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 630.000 en
- een voordeel op de baten van € 12.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Minder specialistische jeugdhulp, voordeel € 593.000

In de eerste helft van 2025 waren er meer aanvragen voor jeugdhulp. Daardoor is er extra budget gevraagd bij de bestuursrapportage. Onder andere de inzet van de jeugdondersteuner heeft daarna gezorgd voor minder doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp. In de periode april- december is door de inzet van de jeugdondersteuner in vijftig gevallen voorkomen dat specialistische jeugdzorg moest worden ingezet. Of de inzet van de jeugdondersteuner tot een structurele afname leidt wordt het komende jaar gemonitord. Daarnaast is de inzet van zorg met verblijf verminderd.

Diverse afwijkingen, voordeel € 49.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Lokale toegang	78.000 V
-----------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 78.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 78.000

Het saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Participatie	287.000 V
---------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 144.000 en
- een voordeel op de baten van € 143.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Re-integratie, voordeel € 116.000

We hebben minder re-integratietrajecten ingekocht dan vooraf ingeschat. Met het implementeren van het nieuwe vastgestelde re-integratiebeleid "op weg naar werk" en de versterkte inzet op re-integratie en participatie wordt hier toekomstgericht meer gebruik van gemaakt om meer mensen te begeleiden naar werk. Het effect hiervan monitoren we vanuit het nieuw vastgestelde beleid.

Beschut Werk, nadeel € 81.000

We hebben meer mensen geplaatst dan onze taakstelling. Van het Rijk krijgen we een vergoeding afgestemd op de taakstelling. We krijgen geen vergoeding voor mensen die we plaatsen bovenop de taakstelling.

Gemeentelijke en particuliere opvang Oekraïne vluchtelingen, voordeel € 270.000

De gemeente ontvangt een rijksvergoeding voor opvangplaatsen. Doordat we de opvang efficiënt hebben georganiseerd houden we een deel van de rijksvergoeding over.

Diverse afwijkingen, nadeel € 18.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Preventie	47.000 V
------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 142.000 en
- een voordeel op de baten van € 189.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Preventie, voordeel € 47.000

Het positieve resultaat binnen het beleidsveld Preventie komt voornamelijk door de ontvangst van GALA/IZA-middelen van het Rijk voor 2025. Vanuit de regio ontvangen wij IZA-middelen voor de bekostiging van onze coördinator GALA/IZA en bestuurlijke ondersteuning. De kosten die wij hiervoor ontvangen en uitgeven zijn per saldo budgetneutraal, maar vooraf niet begroot. Hierdoor ontstaat een afwijking van € 134.000 op zowel de baten als de lasten. Het voordeel ontstaat doordat een deel van de lopende opdrachten/projecten wordt gefinancierd vanuit de GALA-middelen en worden verantwoord binnen andere beleidsvelden.

In 2026 ontvangt de gemeente structurele middelen uit het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord). Met deze structurele middelen werken we lokaal aan een structurele invulling op basis van de uitwerking van het AZWA.

Publieke gezondheid	22.000 V
----------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 10.000 en
- een voordeel op de baten van € 12.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 22.000

We ontvangen GALA/IZA-gelden van het Rijk. We gebruiken dit geld ook voor bestaande projecten/opdrachten binnen het beleidsveld. Doordat de kosten van deze projecten/opdrachten binnen andere beleidsvelden worden verantwoord, resulteert dit in een voordeel.

WMO	1.282.000 V
------------	--------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 643.000 en
- een voordeel op de baten van € 638.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Hulpmiddelen en woningaanpassingen, voordeel € 180.000

Er zijn een aantal minder inwoners met ernstige progressieve neurologische aandoeningen geweest, die gespecialiseerde maatwerkvoorzieningen nodig hadden, zoals vervoersvoorzieningen, rolstoelen en woningaanpassingen. Omdat het hierbij gaat om dure hulpmiddelen/aanpassingen heeft een enkele aanvraag minder al een groot financieel voordeel.

Hulp bij het Huishouden, voordeel € 92.000

In het derde kwartaal van 2025 zijn er tijdelijk minder aanvragen gedaan voor hulp bij het huishouden dan verwacht. In het vierde kwartaal is het aantal aanvragen weer gestegen.

Beschermd Thuis, voordeel € 133.000

Doordat de uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert, hebben we minder kosten gemaakt voor de inzet van Beschermd Thuis.

Er wordt voorgesteld dit geld, net als vorig jaar, toe te voegen aan de reserve Beschermd Wonen.

Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang, voordeel € 814.000

De centrumgemeente heeft meer geld uitgekeerd vanwege een hogere regionale vrijval van het budget Beschermd Wonen en een niet begrote ontvangen bijdrage uitvoeringskosten.

Anders dan voorgaande jaren is, als gevolg van een regionaal gewijzigd proces ook een voorschot vrijval Beschermd Wonen voor het lopende jaar (2025) uitgekeerd. Deze bedroeg € 1,4 miljoen. Van de begrote 160K is 75K uitgegeven aan bijdragen Maatschappelijke opvang. Deze viel in 2025 fors lager uit door een verrekening met de regionale reserves Beschermd Wonen.

Voor de bijdragen meldpunten maatschappelijke zorg (verkennde onderzoeken) is ook anders dan voorgaande jaren door de regio een voorschot vrijval Beschermd Wonen voor het lopende jaar (2025) uitgekeerd. Deze bedroeg € 1,4 miljoen en maakt deel uit van de € 75.000.

Er wordt voorgesteld dit geld, net als vorig jaar, toe te voegen aan de reserve Beschermd Wonen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 63.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Denk hierbij aan onder andere incidenteel minder uitgaven op pgb's, en voor maatwerkvoorziening taxivervoer.

5.2.4.2 Mutaties reserves

Mutatie Reserves Samen Leven	-336.000 N
------------------------------	------------

*Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:
- een nadeel op de baten van € 336.000.*

*Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.
Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.*

- Er wordt € 283.000 minder onttrokken uit de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen. Bij de bestuursrapportage is een voordeel gepresenteerd van € 365.000 van herziening personele formatie. Daar stond deze onttrekking tegenover, dus per saldo blijft er een voordeel over van € 82.000.
- Lagere onttrekking uit de reserve budgetoverheveling voor de kosten brede toegang sociaal domein € 52.250, omdat het budget eenmalig wordt overgeheveld naar 2026. Hier staan lagere kosten tegenover.

5.2.5 Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en Samenwerken	-19.625	67.716	-1.961	-18.360	69.786	51.427	-21.426	71.980	50.554	-3.067	2.193	-873
Bestuur	-1.970	9	-1.961	-2.014	9	-2.005	-3.415	14	-3.401	-1.401	6	-1.396
Overige gebouwen en gronden	-656	99	-557	-653	189	-464	-730	353	-377	-77	165	87
Overhead	-15.085	266	-14.819	-14.453	316	-14.136	-15.672	1.127	-14.546	-1.220	810	-409
Algemene baten en lasten	-1.492	1.154	-338	-817	1.484	667	-1.241	1.357	116	-424	-127	-551
Belastingen en heffingen	-423	9.009	8.586	-423	8.914	8.491	-368	9.028	8.661	55	114	169
Algemene uitkering		57.179	57.179		58.874	58.874		60.100	60.100		1.226	1.226
Saldo van baten en lasten	-19.625	67.716	48.091	-18.360	69.786	51.427	-21.426	71.980	50.554	-3.067	2.193	-873
Stortingen in reserves	0	0	0	-1.760	0	-1.760	-2.064	0	-2.064	-304	0	-304
Onttrekkingen aan reserves	0	1.466	1.466	0	8.177	8.177	0	8.482	8.482	0	305	305
Resultaat	-19.625	69.182	49.557	-20.120	77.964	57.844	-23.491	80.462	56.971	-3.371	2.498	-873

5.2.5.1 Bestuur en Samenwerken

Bestuur	-1.396.000	N
----------------	-------------------	----------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 1,4 miljoen en
- een voordeel op de baten van € 6.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Toevoeging pensioenvoorziening (gewezen) wethouders, nadeel € 1,212 miljoen

De Wet toekomst pensioenen (Wtp) bepaalt dat de pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 worden overgedragen van het huidige Appa-stelsel naar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). Dit heeft directe gevolgen voor de omvang en onderbouwing van de voorziening pensioen wethouders in de jaarrekening.

De commissie BBV heeft vastgesteld dat de voorziening voor pensioenaanspraken van wethouders per 31 december 2025 moet worden aangepast aan de inbrengwaarde bij het ABP.

Voor de gemeente Dalfsen betreft dit een mutatie van € 1,2 miljoen. Dit betreft geen beleidsmatige keuze, maar een wettelijke verplichting voortvloeiend uit de stelselwijziging. Deze werkwijze geldt voor alle gemeenten.

Gehanteerde uitgangspunten:

- Gehanteerde rente: 2,954%
- Sterftetafel: GBM/GBV 20218/2023 met leeftijdsterugstelling
- Actuele dekkingsgraad: 23,5%
- Einddatum overdracht: 1 januari 2028

Diverse afwijkingen, nadeel € 184.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.5.2 Bedrijfsvoering

Algemene baten en lasten	-551.000 N
---------------------------------	-------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 424.000 en
- een nadeel op de baten van € 127.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Treasury activiteiten

Toegerekende rente, nadeel € 464.000

De gemeente Dalfsen past voor de toerekening van rentelasten de rente-omslagmethode toe. Daarbij worden de totale rentelasten verdeeld over alle investeringen. De rentelasten bestaan uit de rente op langlopende geldleningen en kortlopende financiering, verminderd met de renteopbrengsten van overtollige middelen en verstrekte leningen. In de afgelopen jaren bedroeg het renteomslagpercentage 0,0%. Door stijgende rentelasten en het aantrekken van nieuwe leningen is het berekende percentage nu hoger dan 0,0%.

In de begroting 2025 is voor de taakvelden een renteomslagpercentage van 1,0% gehanteerd. Uit de berekening van de werkelijke omslagrente over 2025 blijkt echter dat dit percentage moet worden bijgesteld naar 0,5%. Dit betekent dat er minder rente wordt toegerekend dan oorspronkelijk in de begroting was opgenomen. Daarbij speelt mee dat afronding van het percentage een relatief groot effect heeft op de uiteindelijke rentetoerekening.

Werkelijk ontvangen rente, voordeel € 120.000

De liquide middelen zijn in 2025 hoger gebleven dan vooraf was verwacht. Hierdoor heeft de gemeente meer rente ontvangen dan begroot. Dit leidt tot een voordeel van € 120.000.

Algemene baten en lasten, nadeel € 415.000

Vanuit de post onvoorzien is € 9.000 gereserveerd voor de aanschaf van financieringstafels voor de Poort van Noord.

Met het opstellen van de bestuursrapportage hebben wij ons met name gericht op de financiële mutaties > € 50.000. In het kader van voorspellend vermogen is vooruitlopend op het jaarrekeningresultaat al een stelpost onder uitputting opgenomen van € 500.000, aangezien werd ingeschat dat alle kleine mutaties ook een groot bedrag zou zijn. Technisch kunnen wij de kleine mutaties hier niet verwerken, waardoor een nadeel ontstaat.

Aantrekkelijk werkgeverschap, voordeel € 72.000

Aantrekkelijk werkgeverschap is een belangrijk speerpunt voor de gemeente Dalfsen. Voor de uitvoering hiervan zijn andere budgetten, die specifiek zijn toegespitst op de verschillende onderdelen van Aantrekkelijk werkgeverschap, toereikend gebleken. Bijvoorbeeld als het gaat om de verdere ontwikkeling van onze arbeidsmarktstrategie en het werving- en selectiebeleid. Daardoor hebben we in 2025 nauwelijks beroep hoeven doen op het budget Aantrekkelijk werkgeverschap en kan deze activiteit in 2025 als 'gerealiseerd'(groen) worden beoordeeld.

Diverse afwijkingen, voordeel € 136.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Algemene uitkering	1.226.000 V
---------------------------	--------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de baten van € 1,226 miljoen.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Algemene uitkering, voordeel € 1.226.000

Het verschil tussen de begroting en de uiteindelijke algemene uitkering wordt verklaard door afwijkingen in de maatstaven. Deze maatstaven worden berekend op basis van aantallen maal gewicht. Zowel de aantallen als de gewichten hadden in 2025 een positief effect van € 1.238.000 op de algemene uitkering.

Daarnaast is in 2025 een extra bedrag van € 248.000 beschikbaar gesteld voor decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Dit omvat onder meer:

- een aanvullende uitkering van € 89.000 in verband met meerkosten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen
- een uitkering van € 57.000 als compensatie voor medewerking aan de sociale ontwikkeling van bedrijven

Verder is over de jaren 2023 en 2024 in totaal € 260.000 te veel ontvangen. Dit bedrag is in 2025 terugbetaald.

Een nadere specificatie van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie 2025 is opgenomen in hoofdstuk 6, bijlage 3.

Belastingen en heffingen	169.000 V
---------------------------------	------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een voordeel op de lasten van € 55.000 en
- een voordeel op de baten van € 114.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Lokale heffingen, voordeel € 114.000

Voor de baten uit de onroerendezaakbelastingen, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen. In deze paragraaf worden de geraamde en gerealiseerde baten afzonderlijk toegelicht.

Diverse afwijkingen, nadeel € 55.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleinere afwijkingen aan de lastenkant binnen dit beleidsveld.

Overige gebouwen en gronden	87.000 V
------------------------------------	-----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 77.000 en
- een voordeel op de baten van € 165.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse gebouwen, nadeel € 59.000

Het betreft hier een optelsom van diverse kosten zoals belastingen, verzekeringen, rente, afschrijvingen, energie, onderhoud, etc. van elf verschillende gebouwen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 146.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

Overhead	-409.000 N
-----------------	-------------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 1,220 miljoen en
- een voordeel op de baten van € 810.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Algemeen: Totale salariskosten	9.000 N
---------------------------------------	----------------

Totaaloverzicht loonkosten 2025	Begroot	Resultaat	afwijking
Loonkosten	25.712.000	23.924.000	1.788.000
Externe inhuur	677.000	3.094.000	-2.417.000
Vergoedingen/doorbelastingen	0	-620.000	620.000
	26.389.000	26.398.000	-9.000

Om een duidelijk en vergelijkbaar overzicht te kunnen bieden, worden de salariskosten op basis van daadwerkelijke werkzaamheden doorbelast naar de betreffende taakvelden. De inhoudelijke analyse van de totale salariskosten vindt echter centraal plaats onder het beleidsveld Overhead. Dit zorgt voor een eenduidige beoordeling van de ontwikkeling van de salariskosten binnen de gemeente Dalfsen. Bovenstaande overzicht is een totaal van alle beleidsvelden.

Salariskosten, nadeel € 100.000

De afwijking valt binnen het beleidsveld Overhead. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het begin van dit hoofdstuk.

Toerekening investeringen, voordeel € 312.000

Aan de investeringen worden uren aan ambtelijke inzet toegerekend. Door de toename van investeringen, mede veroorzaakt doordat in het verleden geplande investeringen zijn uitgesteld, is het totale investeringsvolume gestegen. Hierdoor neemt ook de doorbelasting van ambtelijke uren toe.

Inwonerbetrokkenheid, voordeel € 65.000

Vanuit de beleidsnota Inwonerbetrokkenheid 'Met elkaar, Samen Dalfsen mooier maken' is voor het ondersteunen van lokale initiatieven incidenteel een bedrag € 68.000 beschikbaar gesteld. Vanwege het tussentijdse vertrek van de medewerkers die gebiedsverbinders waren, kon er verder geen uitvoering worden gegeven.

Shared Service Center ONS, voordeel € 271.000

SSC ONS verleent servicediensten voor HR, Inkoop en ICT.

Het voordeel wordt per saldo veroorzaakt door:

- Standaard: o.a. voordeel op formatie (minder capaciteit aangenomen/ingehuurd), contractbesparingen etc.
- Maatwerk: o.a. minder afname van telefonie/smartphones/laptops, omdat we kritischer naar de benodigde aantallen licenties en software/hardware kijken.
- Voor inkoopbegeleiding zijn 500 extra uren in het kader van inkoop- en contractmanagement ingezet.

Voorziening verlofsparen, nadeel € 1,371 miljoen

Op grond van de CAO gemeenten kunnen medewerkers verlof sparen om bijvoorbeeld eerder te kunnen stoppen met werken of een langere periode verlof te kunnen nemen voor een sabbatical.

De geldwaarde van het verlof nemen we op in een voorziening waarmee we de loonkosten kunnen betalen op het moment dat het verlof wordt opgenomen. We hebben deze voorziening aangepast met € 1,041 miljoen. Dat is nodig om de kosten op termijn te kunnen betalen. Dat zijn naast de bruto salarissen ook de werkgeverspremies en de sociale lasten, dit in tegenstelling tot vorig jaar. Daarnaast hebben we een technische aanpassing gedaan voor het jaar 2025 ter hoogte van € 330.000 voor de stijging van de verlofuren ten opzichte van vorig jaar.

Incidentele budgetten, voordeel € 232.000

Het voordeel is ontstaan doordat een deel van de incidentele budgetten niet volledig is benut.

Deze budgetten zijn vanuit 2024 overgeheveld naar 2025:

Naam	Budget	Restant
Begrijpelijke communicatie	€ 94.000	€ 62.000
Programmatisch werken	€ 50.000	€ 21.000
Optimalisatie P&C producten	€ 108.000	€ 61.000
Aanbesteding zaaksysteem	€ 201.000	€ 81.000
Overige	€ 35.000	€ 7.000

- *Begrijpelijke communicatie;*
Door personele wisselingen is de start van het project begrijpelijke communicatie later geweest dan gepland. Hierdoor is niet het hele project afgerond en dus ook het budget niet volledig gebruikt.
- *Programmatisch werken;*
Het zwaartepunt van deze activiteiten komt in 2026. Dit maakt dat het budget in 2025 niet volledig is benut.
- *Optimalisatie P&C producten;*
Het programma is binnen de afgesproken periode sneller afgerond.
- *Aanbesteding zaaksysteem.*
Hiervoor is budgetoverheveling aangevraagd, zie toelichting in het hoofdstuk 'Financieel resultaat 2025'.

Diverse afwijkingen, voordeel € 182.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.2.5.3 Mutatie reserves

Mutatie Reserves Samen Besturen	1.000 V
--	----------------

Het saldo op dit beleidsveld bestaat uit:

- een nadeel op de lasten van € 304.000 en
- een voordeel op de baten van € 305.000.

Afwijkingen > € 50.000 worden hieronder toegelicht.

Kleinere afwijkingen worden gesaldeerd opgenomen onder diverse afwijkingen.

Diverse afwijkingen, voordeel € 1.000

Het resterende saldo wordt veroorzaakt door verschillende kleine afwijkingen aan zowel de baten- als lastenkant op dit beleidsveld.

5.3 Incidentele baten en lasten

Baten				
Nr.	Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Saldo
1	Bestemming resultaat 2024	4.572	4.572	-
2	Gelden vanuit Nota Bestaanszekerheid (uit alg. res. vrij best.)	49	49	-
3	Reserve budgetoverheveling	330	330	-
Totaal Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren		4.951	4.951	-
4	Gezond en actief leven akkoord (GALA)	156	156	-
5	Reserve budgetoverheveling	590	590	-
Totaal Samen Leven		746	746	-
6	Reserve budgetoverheveling	252	252	-
Totaal Samen Werken		252	252	-
7	CDOKE	517	517	-
8	Gelden uit ARVB t.b.v. Beleidsplan begraafplaatsen	102	102	-
9	Lokale aanpak isolatie	595	18	577
10	Ombouw installaties naar VGS 2.0 budgetneutraal	-60	-25	-35
11	Water en Bodem	100	100	-
12	Reserve budgetoverheveling	583	583	-
13	Budgetoverheveling Regeling aanpak energiearmoede	180	100	80
Totaal Samen Wonen		2.017	1.395	622
		7.966	7.344	622

Incidentele baten toelichting

9. Lokale aanpak isolatie

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2028). Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen (subsidie) van woningeigenaren met woningen met een WOZ beneden de € 499.000 en energielabels C tot en met G.

13. Regeling aanpak energiearmoede

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2027). Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen van bewoners met financiële problemen (isolatie, duurzame installatie en witgoedregeling). Budgetoverheveling B01.

Lasten				
Nr.	Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Saldo
1	Aanbesteding zaaksysteem	-135	-54	-81
2	Correctie herijking gemeentefonds	-719	-719	-
3	Implementatie digitaliseringswetten	-50	-50	-
4	Invoering centrummanagement	-50	-50	-
5	Organisatieontwikkeling	-75	-75	-
6	Projectmatig en Programmatisch werken	-159	-159	-
7	Projectleider zero based budgetting	-50	-35	-15
8	SBO	-30	-30	-
9	Wet open overheid implementatie	-61	-61	-
10	Budgetoverheveling Project optimalisatie PenC cyclus	-108	-47	-61
11	Budgetoverheveling Project begrijpelijke communicatie	-94	-32	-62
12	Budgetoverheveling Inwonerbetrokkenheid	-33	-33	-
13	Budgetoverheveling Huisstijl	-35	-35	-
14	Budgetoverheveling Digitalisering brievenprintstraat	-25	-25	-

Totaal Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren		-1.624	-1.405	-219
15	Bestemming resultaat 2024 t.g.v. res. vluchtelingen	-3.876	-3.876	-
16	Bibliotheken	-170	-40	-130
17	Decembercirculaire 2024 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedr.	-575	-575	-
18	Gezond en actief leven akkoord (GALA)	-156	-156	-
19	Harmonisatie Kulturhusen	-150	-68	-82
20	meicirculaire alleenverdieners problematiek	-32	-32	-
21	Project verbetering dienstverlening sociaal domein	-60	-53	-7
22	Budgetoverheveling Verbeteren processen en infovoorz.SD	-146	-146	-
23	Budgetoverheveling Taskforce energiearmoede	-38	-38	-
24	Budgetoverheveling Subsidieregeling Noaberfonds	-116	-91	-25
25	Budgetoverheveling Stichting Natuurlijk Heidepark	-71	-71	-
26	Budgetoverheveling Brede toegang SD	-108	-56	-52
27	Budgetoverheveling Arbeidsmarkt Regio Zwolle	-48	-48	-
Totaal Samen Leven		-5.546	-1.374	-296
28	Actualisatie behoeftenonderzoek bedrijventerreinen, dekking grex	-25	-	-25
29	Strategische beleidsvisie re-integratie inwoners	-90	-37	-53
30	Project verkenning huisvesting arbeidsmigranten	-50	-	-50
31	Budgetoverheveling Volwasseneneducatie	-32	-32	-
32	Budgetoverheveling Verkenning bedrijventerrein De Rondweg	-45	-37	-8
33	Budgetoverheveling Toekomst recreatierreinen	-17	-	-17
34	Budgetoverheveling Ontwikkeling haven en kades	-30	-	-30
35	Budgetoverheveling Advieskosten IHP	-102	-64	-38
Totaal Samen Werken		-391	-170	-221
36	Aanloopkosten start werkzaamheden Omgevingswet	-58	-58	-
37	Beleidsplan begraafplaatsen Gem. Dalfsen	-102	-7	-95
38	Beschoeiing	-50	-	-50
39	CDOKE	-726	-529	-197
40	Meicirculaire 2024 Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedr.	-202	-	-202
41	Erfgoedprogramma	-40	-15	-25
42	Gebiedsprocessen PPLG	-50	-	-50
43	Indexatie omgevingsdienst IJsselland	-42	-42	-
44	Inhuur personeel verkeer en vervoer	-35	-8	-27
45	Invoering centrummanagement	-50	-	-50
46	Lokale aanpak isolatie	-595	-18	-577
47	meicirculaire invoerings-/uitvoeringskosten Omgevingswet	-214	-26	-188
48	Ombouw installaties naar VGS 2.0 budgetneutraal	-60	-25	-35
49	Ruimte voor de Vecht	-12	-12	-
50	SBO	-23	-23	-
51	Specifieke projecten isolatie en innovatie	-	-	-
52	Water en klimaatadaptatie	-100	-50	-50
53	Budgetoverheveling Volkshuisvestingsprogramma	-32	-13	-19
54	Budgetoverheveling Regeling aanpak energiearmoede	-180	-115	-65
55	Budgetoverheveling Programma Landelijk Gebied	-135	-135	-
56	Budgetoverheveling Dorpsvisies	-25	-3	-22
57	Budgetoverheveling Cofinanciering Regiodeal	-32	-	-32
58	Budgetoverheveling Backxlaan	-46	-46	-
59	Toezicht en handhaving bouwen (incl. budget complexe zaken)	-88	-	-88

60	Budgetoverheveling Actualisatie welstandsnota	-40	-38	-2
61	Budgetoverheveling Aardgasvrije werf Nieuwleusen	-75	-75	-
62	budgetoverheveling omgevingsvisie	-40	-	-40
Totaal Samen Wonen		-3.052	-1.238	-1.814
		-10.612	-4.186	-2.550
		-2.646	3.158	-1.928

Incidentele lasten toelichting

1. Aanbesteding zaaksysteem

De implementatie van het zaaksysteem Djuma loopt door in de eerste helft van 2026. Om de implementatie zonder vertraging en met behoud van kwaliteit af te ronden, is budgetoverheveling aangevraagd. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A01.

10. Optimalisatie P&C cyclus

De afgesproken resultaten binnen het project Optimalisatie P&C-cyclus zijn binnen de gestelde periode gerealiseerd. Hierbij zijn onder meer de nieuwe programma-indeling (van 9 naar 4 programma's) doorgevoerd, het aantal bestuursrapportages teruggebracht van twee naar één en zijn de doelenbomen opgesteld en geactualiseerd. Hierdoor heeft een vrijval van middelen plaatsgevonden, doordat de uitgaven lager uitvielen dan verwacht.

11. Project begrijpelijke communicatie

Het project voor begrijpelijke communicatie startte in 2025 later dan gepland. In de tweede helft van het jaar zetten we belangrijke stappen. Hierdoor wordt onze informatie duidelijker en toegankelijker voor iedereen. We lanceerden o.a. informatiepunt dalfsen.nl, zijn gestart met de tool Slimtaal en hebben de huisstijl aangepakt. We hebben dit financieel efficiënter kunnen oppakken dan vooraf op ingezet was. Daarnaast zullen een aantal zaken in 2026 pas worden afgerond. Hierdoor is een beduidend kleiner deel van het budget gebruikt dan begroot.

16. Bibliotheek

De bibliotheek heeft een deel van de ontvangen SISA-gelden niet besteed. Deze worden meegenomen naar volgend jaar. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling B05.

19. Harmonisatiebudget kulturhusen

Het onderzoek naar het kulturhus in Hoonhorst heeft vertraging opgelopen. Daarom heeft het college pas later een besluit genomen over de ontwikkelsubsidie. Er moeten ook nog kosten gemaakt worden voor het maken van het dMJOP en voor het verbouwen en verplaatsen van de bibliotheek in het nieuwe kulturhus. Er is een budgetoverheveling aangevraagd voor het resterende bedrag € 82.000. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A08.

26. Brede Toegang SD

Dit project duurt meerdere jaren. In 2026 werken we verder aan het project en de doorontwikkeling van de brede toegang.

Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling B04.

29. Strategische beleidsvisie re-integratie inwoners

Het budget voor de nieuwe beleidsvisie re-integratie gebruiken we in 2026. In 2025 is een deel gebruikt voor het opstellen van de beleidsvisie. Voor het restant wordt een verzoek tot budgetoverheveling gedaan. Doel is om hiermee de re-integratieroute en de nieuwe manier van samenwerken in te voeren. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A09

30. Project verkenning huisvesting arbeidsmigranten

Deze projectleider is per november 2025 gestart en begonnen met het opstellen van de kaders. Daarna volgt een analyse, en een aantal varianten met een uitwerkingsrichting. De doorlooptijd van deze opdracht is tot 1 september 2026. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A10

37. Beleidsplan begraafplaatsen gemeente Dalfsen

In 2025 is er een eenmalig budget verstrekt voor het uitwerken van beleidsplannen voor de begraafplaatsen. De uitwerking is in 2025 gestart en loopt door in 2026. De planning is om dit af te ronden in 2026. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A04.

38. Beschoeiing

Het budget is beschikbaar gesteld bij de vaststelling van de bestuursrapportage 2025. Vanwege de huidige levertijden staat de uitvoering gepland voor begin 2026. Met het geld wordt een deel van onze beschoeiingen in Nieuwleusen hersteld. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A02.

39. CDOKE

De uitkering van de rijks gelden voor de uitvoering van de gemeentelijke taken uit te klimaatpaktoord lopen niet parallel met de lokale uitvoering en planning. De middelen zijn bedoeld ter dekking van de apparaatskosten. Daarom is er voor 2026 een plan om de formatie uit te breiden, zodat de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling B03.

40. Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven (LBV)

De in 2025 geraamde werkzaamheden in het kader van de LBV en LBV+ regeling zijn niet volledig tot uitvoering gekomen. Door landelijke vertraging in de uitwerking en besluitvorming rondom de regelingen en afhankelijkheid van externe partijen en individuele deelnemers kon een deel van de geplande activiteiten niet tijdig worden opgestart. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A05

42. Gebiedsprocessen PPLG

Proactief middelen aangevraagd voor gebiedsprocessen PPLG, omdat de kans heel groot was dat er beroep werd gedaan om hier financieel aan bij te dragen. Uiteindelijk is bijgedragen met ambtelijke capaciteit en niet met middelen.

45. Invoering centrummanagement

Dit budget is bij de PPN 2025-2028 aangevraagd, terwijl het als krediet aangevraagd had moeten worden. Uiteindelijk zijn de lasten betaald via het krediet en is dit budget niet gebruikt.

46. Lokale aanpak isolatie

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2028). Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen (subsidie) van woningeigenaren met woningen met een WOZ beneden de € 499.000 en energielabels C tot en met G. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling B02.

47. Meicirculaire invoerings-/uitvoeringskosten Omgevingswet

In 2025 heeft het Rijk via de meicirculaire een bedrag van € 214.000 uitgekeerd als tegemoetkoming in de kosten voor het implementeren van de Omgevingswet in de organisatie. Deze bijdrage wordt gebruikt om opleidingskosten en advieskosten te dekken in 2026 en 2027. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A06.

52. Water en klimaatadaptatie

De doorlooptijd van de Regionale Sponsstrategie voor het deelgebied Benoorden de Vecht/Vechtdal is langer vanwege de omvang van het stroomgebied. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling A03.

54. Regeling aanpak energiearmoede

Het betreft een Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk, die langjarig loopt (31 december 2027). Het budget wordt besteed aan het verduurzamen van woningen van bewoners met financiële problemen (isolatie, duurzame installatie en witgoedregeling). Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling B01.

59. Toezicht & handhaving bouwen (incidenteel budget complexe zaken)

De werkzaamheden zijn in 2025 niet uitgevoerd doordat ontwikkelingen rondom het landelijke stikstofbeleid onverwacht tot stilstand kwamen. Vanuit het Rijk zijn diverse besluiten uitgesteld of aangepast, waardoor wij als gemeente niet verder konden met de voorbereidingen en uitvoering

waarvoor dit budget was gereserveerd. Deze stilstand lag volledig buiten onze invloedssfeer. Hierdoor is het budget ongebruikt gebleven. Zie hoofdstuk 1.4.3 Voorstellen tot budgetoverheveling C01.

5.4 Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Reserve mutaties x € 1	2024 *	2025	2025	2025
	werkelijk	begroot	werkelijk	verschil
LASTEN				
Reserve IBOR (I)		96.000	96.000	-
Opbrengsten snippergroen (S)		20.000	135.860	-115.860
GREX woningbouw (I)			1.201.000	-1.201.000
GREX bedrijventerrein (I)			65.000	-65.000
Definitieve aanslag VPB 2023 t.l.v. reserve Grex (I)			305.000	-305.000
Bestemming resultaat 2024 => budgetoverhevelingen 2024 (I)		1.285.000	1.285.000	-
Vrijval claims budgetoverhevelingen t.g.v. ARVB (I)		475.000	475.000	-
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. res. Opvang vluchtelingen (I)		3.876.000	3.876.000	-
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. res. Beschermd wonen (I)		575.000	575.000	-
Bestemming resultaat 2025 (berap) t.g.v. res. Beschermd wonen (I)		350.000	350.000	
Totaal lasten	0	6.677.000	8.363.860	-1.686.860
BATEN				
Programma Samen wonen		944.888	3.436.888	-2.492.000
Kapitaallasten verbouw gemeentewerf (S)		42.400	42.400	-
Kapitaallasten extra zonnepanelen gem werf (S)		13.204	13.204	-
Kapitaallasten Wandelpromenade (S)		6.534	6.534	-
Kapitaallasten brandweerkazerne/werf (S)		34.750	34.750	-
Beleidsplan begraafplaatsen (I)		102.000	102.000	-
Water en bodem (I)		100.000	100.000	-
IBOR (I)		33.000	33.000	-
Algemene kosten GREX (I)		30.000	15.000	15.000
Voorlopige aanslag VPB 2025 t.l.v. reserve GREX (I)		0	303.000	-303.000
Vrijval reserve grondexploitatie (I)		0	2.292.000	-2.292.000
Mutaties budgetoverhevelingen (I)		583.000	495.000	88.000
Programma Samen werken		676.121	676.121	0
Nota economisch beleid (I)		10.000	10.000	-
Algemene kosten GREX (I)		15.000	15.000	-
Marktbehoefte onderzoek GREX (I)		25.000	25.000	-
Kunstgras Gerner (S)		33.600	33.600	-
Kapitaallasten Fontein (S)		4.458	4.458	-
Kapitaallasten De Spil (gebouw en install) (S)		442.783	442.783	-
Kunstgras zwembad Gerner / de Meule (S)		38.000	38.000	-
Kapitaallasten noodlokalen onderwijs (S)		15.000	15.000	-

De Spil warmtepomp installatie (S)		15.000	15.000	-
Kunstgrasvelden (S)		199.400	199.400	-
50% valt onder programma Samen leven (S)		-374.121	-374.121	
Mutaties budgetoverhevelingen (I)		252.000	252.000	-
Programma Samen leven		1.414.121	1.078.102	336.019
50% deel van Samen leven (S)		374.121	374.121	-
Opvang vluchtelingen (I)		450.000	166.231	283.769
Mutaties budgetoverhevelingen (I)		590.000	537.750	52.250
Programma Samen besturen		8.177.214	8.177.214	0
Bestaanszekerheid (I)		49.200	49.200	-
Regio Zwolle (I)		154.700	154.700	-
Dekking begrotingssaldo (I)		943.248	943.248	-
Vervallen dividend WMO (I)		3.750	3.750	-
Kapitaallasten Gemeentehuis Bouw (S)		283.350	283.350	-
Kapitaallasten Cichorei (S)		80.966	80.966	-
Mutaties budgetoverhevelingen (I)		330.000	330.000	-
Bestemming resultaat 2024 => budgetoverhevelingen 2024 (I)		1.285.000	1.285.000	-
Vrijval claims budgetoverhevelingen tgv ARVB		475.000	475.000	-
Bestemming resultaat 2024 => taakmutatie decembercirculaire 2024 (I)		121.000	121.000	-
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. res. Beschermd wonen (I)		575.000	575.000	-
Bestemming resultaat 2024 t.g.v. res. Opvang vluchtelingen (I)		3.876.000	3.876.000	-

Totaal overzicht reservemutaties x € 1	2024 *	2025	2025	2025
---	---------------	-------------	-------------	-------------

LASTEN (x € 1)	werkelijk	begroot	werkelijk	verschil
Totaal Structurele reserve mutaties		20.000	135.860	-115.860
Totaal Incidentele bedragen investeringen		0	0	0
Totaal incidentele bedragen grondexploitatie		0	1.571.000	-1.571.000
Totaal Incidentele bedragen exploitatie		6.657.000	6.657.000	0
Totaal Structureel en Incidenteel		6.677.000	8.363.860	-1.686.860
Stortingen in de reserves zie hoofdstuk 5		6.677.000	6.792.860	-115.860
Verschil	0	0	1.571.000	-1.571.000

BATEN (x € 1)				
Totaal Structurele reserve mutaties		1.209.445	1.209.445	0
Totaal Incidentele bedragen investeringen		0	0	0
Totaal incidentele bedragen grex		0	2.595.000	-2.595.000
Totaal Incidentele bedragen exploitatie		10.002.898	9.563.879	439.019
Totaal Structureel en Incidenteel		11.212.343	13.368.324	-2.155.981
Onttrekkingen aan reserves zie hoofdstuk 5		11.212.343	13.368.324	-2.155.981
Verschil	0	0	0	0

5.5 Onvoorzien

Post onvoorzien	Begroting 2025 primair	Wijziging 2025	Begroting 2025 na wijziging	Realisatie 2025
Primaire begroting	78.000	-50.000	28.000	9.000

In de begroting 2025 is een stelpost van € 2 per inwoner opgenomen op de post Onvoorzien.

In. In de afgelopen jaren (2023 en 2024) is geen gebruik gemaakt van de post 'onvoorzien'. In 2025 heeft

het college besloten om het organiseren van de financieringstafel voor de Poort van Noord te dekken uit deze post. Het restant is in het loop van het jaar vervallen.

5.6 Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2025	Begroting 2025	Rekening	Saldo
	Primitief	Na wijzigingen	2025	2025
Algemene baten en lasten	-338	667	150	-517
Belastingen en heffingen	8.586	8.491	8.661	169
Algemene uitkering	57.179	58.874	60.100	1.226
Resultaat	65.428	68.032	68.911	879

5.7 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2025 Gemeente Dalfsen

De WNT is van toepassing op de gemeente Dalfsen. Het voor de gemeente Dalfsen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 246.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2025			
bedragen x € 1	G.J.H.T. van Dijk	J.P. de Groot	H.J. van der Woude
Functiegegevens	Plaatsverv. griffier	Griffier	Gemeentesecretaris/algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2025	1/5 t/m 31/5	1/6 t/m 31/12	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,667	0,952	1
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	4.333	59.672	127.269
Beloningen betaalbaar op termijn	637	9.232	20.064
<i>Subtotaal</i>	<i>4.970</i>	<i>68.904</i>	<i>147.333</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	13.936	137.307	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	4.970	68.904	147.333
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024			
bedragen x € 1	G.J.H.T. van Dijk	J.P. de Groot	H.J. van der Woude
Functiegegevens	Plaatsverv. griffier	Griffier	Gemeentesecretaris/algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	N.v.t.	N.v.t.	1/1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.	N.v.t.	1
Dienstbetrekking?	N.v.t.	N.v.t.	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.	N.v.t.	118.682
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	N.v.t.	19.284
<i>Subtotaal</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>N.v.t.</i>	<i>137.966</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.	N.v.t.	233.000
Bezoldiging	N.v.t.	N.v.t.	137.966

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	M.G. Zweers	
Functiegegevens	Griffier	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	1/1 t/m 30/4	16/9 t/m 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	297	266
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	115.200	123.200
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	128.581	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	33.478	24.209
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	57.687	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	57.687	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

5.8 EMU saldo

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen van 21 november 2023 is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Het Rijk en de decentrale overheden hebben gezamenlijk vastgesteld dat de macro-EMU-norm voor de periode 2024–2026 wordt vastgesteld op –0,5% van het BBP per jaar. Voor gemeenten is de norm bepaald op –0,34%.

Het EMU-saldo komt positief uit. Dit wordt veroorzaakt door een verwacht positief resultaat in 2025 en doordat bepaalde uitgaven en investeringen zijn uitgesteld.

De onderstaande tabellen zijn overgenomen uit het Prognose Model Gemeenten (PMG). Dit overzicht is een verplicht onderdeel dat conform het BBV wordt opgenomen. Door gewijzigde richtlijnen is de berekening van het EMU-saldo aangepast. Het werkelijke EMU-saldo, zoals berekend in de jaarrekening 2024 (€ -8.383), wijkt daardoor af van de tabellen die hieronder worden gepubliceerd.

Tabel 1. Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)

		Omschrijving	bedragen x € 1.000		
Nr.			Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
1	(+)	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	4.233	-3.266	6.981
2	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	378	18.958	5.801
3	(+)	Mutatie voorzieningen	1.118	0	2.137
4	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	14.383	-1.516	-600
5	(-)	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo			-9.410	-20.708	3.917

Tabel 2. Berekening EMU-saldo via mutaties in de financiële activa en financiële passiva van de balans

		Omschrijving	bedragen x € 1.000		
Nr.			Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
1		Mutaties financiële activa			
1a.	(+)	Financiële vaste activa	151	662	524
1b.	(+)	Uitzettingen	20.785	-20.825	2.637
1c.	(+)	Liquide middelen	81	842	101
1d.	(+)	Overlopende activa	-2.685	-440	-103
2.		Mutaties financiële passiva			
2a.	(-)	Vaste schuld	28.650	-1.240	-1.240
2b.	(-)	Vlottende schuld	-1.688	2.511	142
2c.	(-)	Overlopende passiva	780	-324	340
3.		Boekwinst			
3a.	(-)	(Verwachte) boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo			-9.410	-20.708	3.917

5.9 Specifieke uitkeringen (SISA)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		Juridische grondslag					
Verstrekker	Uitkeringscode	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			0	0	Nee	Nee	Nee
			Reeks 1	Reeks 1			

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)						
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>						
			<i>Indicator: B2/06</i>	<i>Indicator: B2/07</i>						
			€0	€0						
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>	<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	<i>Indicator: B2/13</i>
			€0	€ 0	€0	€0	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's

				jaar T) (artikel 3)	3)	jaar T) (artikel 3)		cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/14</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/15</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/16</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/17</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/18</i>	Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/19</i>
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/20</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/21</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/22</i>	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/23</i>	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/24</i>	
							€0	
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C62/01</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C62/02</i>				

			€ 0	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R Indicator: C92/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C92/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05</i>	
			€ 28.404	€ 0	5	545	251	
OCW	D8	Onderwijsachterstanden beleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05 Aard controle R Indicator: D8/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 182.850	€ 25.575	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D8/10</i>		
		1	060148 Gemeente Dalfsen	€ 0	060148 Gemeente Dalfsen	€ 0		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/06</i>
		1	SB230158	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 20.412	€ 20.000	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 20.412

		2	SB230158	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 19.637	€ 144.951	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 34.637
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: D23/07</i>					
		1	Nee					
		2	Nee					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E44B/06</i>
		1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003175	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003176	€ 27.549	€ 27.549	€ 72.451	€ 72.451

		4	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001479	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001480	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001481	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
		1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Nee			
		2	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003175	Nee			
		3	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003176	Ja			
		4	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001479	Nee			
		5	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001480	Nee			
		6	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001481	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel			
			Aard controle n.v.t.	Aard controle	Aard controle	Aard controle		

			<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>n.v.t. Indicator: E44B/13</i>	
		1	030004 Provincie Overijssel	IENW/BSK-2023/91166	Provincie Overijssel	Nee	
		2	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003175	Wateroverlast Bloemisterij Nieuwleusen	Nee	
		3	030004 Provincie Overijssel	S2023-0003176	Wateroverlast Wethouder Prinsstraat	Ja	
		4	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001479	Aanpak wateroverlast Wilhelminastraat	Nee	
		5	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001480	Aanpak hemelwater Polhaarweg	Nee	
		6	030004 Provincie Overijssel	S2024-0001481	Herinrichting wateroverlast Rosengarde zorgcentrum	Nee	
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
		Provincies en Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>	
			€ 0	€ 45.516	€ 0	Nee	

			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E84/08</i>	
		1	319 Aanleg plateau kruispunt GOW/ETW aantal in Stuks	Nee	0		
		2	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg aantal in Meters	Nee	0		
IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator E120/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: E120/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveilighe	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk	

				T)? (Ja/Nee)	ids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: E120/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08</i>		
		1	431 Drempel , aantal in st	Nee	0			
		2	437 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg, aantal in m	Nee	0			
		3	430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW- ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0			
		4	444 Veilig inrichten van 30 km/uur wegen, aantal in m	Nee	0			
		5	460 Aanleg van een kruispuntplateau ETW- ETW 60 km/h, aantal in st	Nee	0			
		6	418 Verbreden van fietspaden, aantal in m	Nee	0			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeent edeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 4.139.975	€ 81.077	€ 87.839	€ 45	€ 36.947	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 41.177	€ 702	€ 0	€ 868.120	€ 2.601	€ 0

			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 20.000	€ 900	€ 5.250	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekk ing (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhou d en kapitaalverstrekk ingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekk ing	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffa ire	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekk ingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesl agaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden levensonderhou d BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekk ingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoe slagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekk ingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesl agaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	

			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 16.289	€ 1.249	
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.730	€ 220	
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 4.145	€ 55	
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 24.164	€ 1.524	
	Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstreking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				

				Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/10</i>	
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0		0			Ja	
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0		0			Ja	
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0		0			Ja	
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0		0			Ja	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0		0			Ja	
6	Totaal	0		0			N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)			
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/15</i>		
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)							

2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Kopie regeling Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16 Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17 Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18 Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19					
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6	Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025		Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
				<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>		
				€ 512.262	€ 100	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025		Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	hersteloperatie kinderopvangtoesl agaffaire Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G12/02</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>G12/03</i>			
			€ 0	€ 0	Ja			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 47.593	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>				
			€ 321.255	€ 302.332				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/06</i>		
			€ 283.527	€ 18.805	€ 0			
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06</i>
			€ 490.415	€ 0	€ 490.414	€ 1.383.613	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08</i>				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
		1	060148 Gemeente Dalfsen	€ 180.061				
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructurering projecten dat t/m jaar T geholpen is met

		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J6B/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J6B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/06</i>	middelen
			030004 Provincie Overijssel	€ 116.552	€ 116.552	€ 77.391	€ 77.391	2	
			Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J6B/08</i>					
			0	Nee					
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.				

			<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J17/03</i>			
			6	95	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J17/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J17/08</i>	
		1						

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/06</i>
			66	€ 62.577	€ 110.654	6	€ 26.720	€ 306.657
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator:</i>			

					J55/09			
			51	€ 5.554	€ 42.957			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			1	0	10	64	42	0
VRO	J75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/beschikkingnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SiSa tussen medeoverheden			Een pijler per regel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03	Aard controle R Indicator: J75B/04	Aard controle R Indicator: J75B/05	
		1	030004 Provincie Overijssel	2021/0027773	Klimaatwinkelstraat	€ 0	€ 0	

		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/06</i>	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/07</i>	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/09</i>	
1	030004 Provincie Overijssel		€ 811.293	€ 2.437.494		
	Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/10</i>	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J75B/11</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J75B/12</i>			
		€ 265.000	€ 516.821	Nee		

VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/06</i>
			1 LAI/23-03498953	€ 25.645	25	3	€ 0	€ 0
			2 LAI/24-03723491	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 LAI/25-03830159	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09</i>			
		1	€ 0	€ 25.645	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 0	Nee			
VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J107/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06</i>
		1	SFT2023-03647122	€ 997.006	€ 1.202.346	12	4	Nee
VRO	J210 B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>

			<i>Indicator: J210B/01</i>	<i>Indicator: J210B/02</i>	<i>Indicator: J210B/03</i>	<i>Indicator: J210B/04</i>	<i>Indicator: J210B/05</i>	<i>Indicator: J210B/06</i>
		1	030004 Provincie Overijssel	€ 65.000	€ 11.130	0	0	Ja
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/01</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/02</i>	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/03</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/04</i>	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: K28/05</i>	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/06</i>
			€ 265.000	€ 263.579	€ 0	€ 1.137.235	€ 826	€ 70.464
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/07</i>					
			Nee					
LVVN	L35B	Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied (Rpml) (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen <i>Aard controle n.v.t.</i>	Besteding (jaar T) aan directe uitvoeringskosten ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee)? <i>Aard controle n.v.t.</i>			
		SiSa tussen medeoverheden						

			<i>Indicator: L35B/01</i>	<i>Indicator: L35B/02</i>	<i>Indicator: L35B/03</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	€ 30.000	Ja			
			Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Naam maatregelpakket	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen per maatregelpakket			
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: L35B/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: L35B/06</i>			
			1 030004 Provincie Overijssel	<i>Project Programma landelijk gebied gemeente Dalfsen</i>	€ 30.000			
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>

			Indicator: M16/01	Indicator: M16/02	Indicator: M16/03	Indicator: M16/04	Indicator: M16/05	Indicator: M16/06
			€ 4.941.332			€ 21.175	€ 0	€ 298.662
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreeerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
			€ 4.747	€ 3.648	€ 184.817	1-12-2024	1-10-2025	
			Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09					
			Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
			€ 5.084.747	€ 20.810.947				

5.10 Taakvelden

Op grond van de BBV is het verplicht om een zogeheten 'Taakvelden' overzicht op te nemen. In deze taakvelden is te zien hoe de baten en lasten verdeeld zijn over de door het Rijk voorgeschreven taakvelden. Deze taakvelden lopen grotendeels gelijk op met de programma's maar een één op één aansluiting is niet te maken. Onderstaand het overzicht van de baten en lasten verdeeld over de voorgeschreven taakvelden.

	Begroting 2025			Begroting 2025			Realisatie 2025			Bedragen x € 1.000 Verschil Begroting		
	Primitief			(Na wijzigingen)						(Na wijz.) - Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties rerserves Samen besturen	-1.760	8.177	6.417		1.466	6.417	-2.065	8.480	6.415	-305	303	-2
Mutaties reserves Samen Wonen	-116	945	829	-116	160	829	-1.498	3.134	1.636	-1.382	2.189	807
Mutaties reserves Samen Werken		676	676		424	676		676	676			
Beheer overige gebouwen en gronden	-653	189	-464	-656	99	-464	-730	353	-377	-77	165	87
Overhead	-14.453	316	-14.136	-15.085	266	-14.136	-15.672	1.127	-14.546	-1.220	810	-409
Treasury	-616	1.482	866	-616	1.152	866	-631	1.156	525	-15	-325	-340
OZB woningen	-264	5.796	5.532	-264	5.796	5.532	-233	5.827	5.594	31	31	62
OZB niet - woningen	-149	2.775	2.626	-149	2.775	2.626	-127	2.757	2.630	22	-18	4
Belastingen overig	-10	137	127	-10	232	127	-8	195	187	2	59	60
Algemene uitkering gemeentefonds		58.874	58.874		57.179	58.874		60.100	60.100		1.226	1.226
Overige baten en lasten	-201	3	-199	-876	3	-199	-607	201	-407	-406	198	-208
Crisisbeheersing en brandweer	-2.479	91	-2.388	-2.371	91	-2.388	-2.440	85	-2.355	39	-5	34
Openbare orde en veiligheid	-1.054	12	-1.041	-942	12	-1.041	-1.088	27	-1.061	-34	15	-20
Verkeer en vervoer	-3.678	184	-3.494	-3.623	184	-3.494	-3.689	739	-2.950	-11	555	544
Recreatieve havens	-50	14	-36	-60	14	-36	-98	26	-72	-48	12	-36
Openbaar vervoer	-9		-9	-9		-9	-10		-10	-1		-1
Economische ontwikkeling	-407		-407	-362		-407	-334		-334	73		73
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-56		-56	-56		-56	-1.195	1.619	424	-1.139	1.619	480
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-9	21	12	-9	21	12	-8	23	16	2	2	3
Economische promotie		207	207		207	207		249	249		42	42
Economische promotie	-144		-144	-97		-144	-65		-65	79		79
Openbaar basisonderwijs	-125		-125	-125		-125	-119		-119	6		6
Onderwijshuisvesting	-872		-872	-772		-872	-797		-797	75		75
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.628	308	-1.320	-1.635	197	-1.320	-1.571	350	-1.222	56	42	98
Sportbeleid en activering	-491	233	-258	-529	232	-258	-403	184	-218	88	-48	40
Sportaccommodaties	-2.758	289	-2.470	-2.719	289	-2.470	-2.799	386	-2.412	-40	98	57

Cultuurpresentatie etcetera	-546	32	-514	-414	18	-514	-537	76	-461	9	44	53
Cultureel erfgoed	-73	18	-55	-33	18	-55	-48	9	-39	24	-9	16
Media	-1.278	300	-978	-878		-978	-1.057	68	-989	221	-232	-10
Openbaar groen & openluchtrecreatie	-3.170	224	-2.945	-3.122	137	-2.945	-3.209	352	-2.857	-39	128	89
Openbaar groen en openluchtrecreatie	-49	2	-47	-49	2	-47	-54	1	-52	-4	-1	-5
Openbaar groen en openluchtrecreatie	20		20	20		20	-24		-24	-44		-44
Samenkracht en burgerparticipatie	-5.939	7.034	1.096	-7.828	7.650	1.096	-5.539	7.454	1.915	399	420	819
Samenkracht en burgerparticipatie	-7.259	5.087	-2.172	-8.008	4.633	-2.172	-7.319	5.464	-1.855	-59	377	317
Samenkracht en burgerparticipatie	-222	126	-96	-223	125	-96	-193	158	-35	29	32	62
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-2.919		-2.919	-2.662		-2.919	-2.786		-2.786	133		133
Inkomensregelingen	-7.527	5.094	-2.433	-6.753	4.406	-2.433	-7.672	5.402	-2.270	-145	308	163
WSW en beschut werk	-3.782	292	-3.490	-4.139	292	-3.490	-3.835	371	-3.465	-53	79	26
Arbeidsparticipatie	-1.238	45	-1.193	-1.050	102	-1.193	-1.165	1	-1.164	73	-44	29
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-1.711	1.607	-104	-1.450	41	-104	-1.336	1.860	524	375	253	628
Huishoudelijke hulp (WMO)	-2.921	130	-2.791	-2.754		-2.791	-2.813	136	-2.676	109	6	115
Begeleiding (WMO)	-2.349		-2.349	-2.456		-2.349	-2.374		-2.374	-26		-26
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-2.500		-2.500	-1.957		-2.500	-2.238		-2.238	262		262
Jeugdhulp met verblijf overig	-1.844		-1.844	-1.950		-1.844	-1.478		-1.478	366		366
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-168		-168	-789		-168	-99		-99	69		69
Volksgezondheid	-1.651	155	-1.496	-1.652	155	-1.496	-1.643	167	-1.477	8	12	19
Riolering	-1.875	2.254	378	-1.710	2.189	378	-1.954	2.305	351	-79	52	-27
Afval	-2.912	3.824	912	-2.912	3.671	912	-3.192	3.896	705	-279	72	-207
Milieubeheer	-3.416	1.501	-1.915	-2.894	1.041	-1.915	-2.508	733	-1.776	908	-768	139
Begraafplaatsen en crematoria	-389	309	-79	-285	309	-79	-315	272	-43	73	-37	36
Ruimtelijke ordening	-2.620	125	-2.495	-1.959	125	-2.495	-2.070	180	-1.890	550	55	605
GREX (niet bedrijventerreinen)	-1.770	1.739	-31	-1.770	1.739	-31	-3.690	4.349	658	-1.920	2.610	689
Wonen en bouwen	-1.798	1.026	-772	-1.834	1.182	-772	-1.608	960	-648	190	-65	125
Gesloten plaatsing	-300		-300	-189		-300	-466	12	-454	-166	12	-154
Mutaties reserves Samen leven	-4.801	1.414	-3.387		824	-3.387	-4.801	1.078	-3.723		-336	-336
Jeugdhulp begeleiding	-1.100		-1.100	-1.771		-1.100	-1.113		-1.113	-13		-13
Jeugdhulp dagbesteding	-740		-740	-317		-740	-698		-698	42		42
Jeugdhulp behandeling	-1.500		-1.500	-992		-1.500	-1.381		-1.381	119		119
Pleegzorg	-370		-370	-361		-370	-345		-345	25		25
Gezinsgericht	-15		-15	-11		-15	-83		-83	-68		-68
Jeugdhulp zonder verblijf overig	-50		-50	-105		-50	-61		-61	-11		-11

Jeugdbescherming	-392		-392	-415		-392	-456		-456	-64		-64
Jeugdreclassering	-80		-80	-50		-80	-147		-147	-67		-67
Dagbesteding (WMO)	-270		-270	-328		-270	-247		-247	23		23
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-233	45	-188	-38		-188	-119		-119	114	-45	69
Vennootschapsbelasting (VPB)							-3		-3	-3		-3
Beschermde wonen (WMO)	-73		-73	-661	1.336	-73	-23	424	402	50	424	475
PGB Jeugd	-232		-232	-280		-232	-151		-151	81		81
0.1 Bestuur	-2.014	9	-2.005	-1.970	9	-2.005	-3.415	14	-3.401	-1.401	6	-1.396
0.2 Burgerzaken	-1.519	629	-890	-1.404	629	-890	-1.649	669	-980	-130	40	-90
Saldo van baten en lasten	-101.431	-53	-113.747	6.170	-124.108	12.008	-4.523	10.361	5.838			
	101.483		107.577		112.100							

Overige gegevens controleverklaring

T: +31 (0)38 303 97 00
E: zwolle@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 50017, 8002 LA Zwolle
Westerlaan 115, 8011 CA Zwolle
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Dalfsen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Dalfsen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Dalfsen op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2025;
- ▶ de balans per 31 december 2025;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen,
- ▶ de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 3 november 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Dalfsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording op pagina 163 in de jaarrekening, waarin het college van burgemeester en wethouders toelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 5.579.100, waarvan € 5.080.300 past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf door de gemeenteraad als acceptabel is geïdentificeerd, en het totaal aan geconstateerde onduidelijkheden van in totaal € 498.800 (bedrag onduidelijkheden individueel of tezamen te evalueren),

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186. BDO Audit & Assurance B.V. handelt tevens onder de namen: BDO Audit & Assurance, BDO Accountants, BDO Technology Risk Assurance. BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden. BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

ligt onder de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.000.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa-of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld waarin frauderisico's worden geïdentificeerd. Deze frauderisicoanalyse is wel gedeeld met de gemeenteraad. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

FRAUDERISICO	ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN EN OBSERVATIES
<i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i> Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Hierdoor veronderstellen wij dat een risico op verslaggevingsfraude bestaat. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: ▶ journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; ▶ de betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen; ▶ significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening;	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd. Daarnaast hebben wij op basis van risicocriteria specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college waaronder de waardering van vaste activa en het toereikend zijn van voorzieningen. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meerdoelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben onder andere bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- ▶ Bijlagen van de jaarstukken (pagina 280 tot en met 329).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.]

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 3 november 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 2 juni 2026

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

M. Zoetman-Kiers RA

Hoofdstuk 6 Bijlagen behorende bij de gecontroleerde jaarrekening

6.1 Voortgang investeringen

(Bedragen x €1.000)

Nr	Investeringskredieten	Begroot tm 2024	Realisatie tm 2024	Restant tm 2024	Begroot 2025	Lasten 2025	Baten 2025	Uren 2025	Restant tm 2025
1	Ontwikkeling Engelland	-	-	-	1.300	1.191	16	-	125
2	Strategische aankopen	-	-	-	2.000	-	-	-	2.000
3	Witte Villa magazijn	150	145	5	-	-	-	-	5
4	Vervanging meubilair	250	-	250	-	-	-	-	250
5	Kantoor/werkplek concept	250	69	181	-	33	-	3	145
6	Vervanging verlichting gemeentehuis	-	-	-	325	13	-	1	311
7	Investering in de kazerne en werf L'veld	55	4	51	-	0	-	-	50
8	Investering in de kazerne en werf Nieuwl.	400	293	107	-	4	-	-	103
9	Regiodeal project Klimaatwinkelstraat	1.839	2.716	-877	-	0	-	-	-877
10	Centrum arrangement Dalfsen	100	23	77	-	6	31	1	100
11	Centrumplan algemeen/initiatieven	-	93	-93	230	57	-	-	80
12	Oostpoort	-	34	-34	50	12	-	-	5
13	Burg. Backxlaan 261-265	1.400	1.327	73	-	-	-	-	73
14	Burg. Backxlaan 259	579	575	4	-	-	-	-	4
15	Diverse grondaankopen, Palthelanden	2.057	952	1.105	-	-	-	-	1.105
16	't Gruthuske	-	143	-143	100	-	-	-	-43
17	Vorbereidingskrediet Burg. Backxlaan	-	-	-	75	45	-	-	30
18	Verledden van armaturen	245	206	39	-	4	-	-	35
19	Verledden masten	269	233	35	-	13	-	1	21
20	MJOP - Vrl(lichtmasten)	-	-	-	162	38	-	4	120

21	MJOP - Vrl(armaturen)	-	-	-	78	29	-	3	46
22	MJOP - opwaarderen leefomgeving	-	-	-	180	157	-	13	10
23	Vervangen verhardingen 2024	1.320	1.030	290	-	293	-	29	-32
24	Opzetstrooiers	100	-	100	-	104	-	10	-14
25	Sneeuwplougen	44	-	44	-	10	-	1	33
26	Vrachtauto Scania BZ-VS-17	293	-	293	-	-	-	-	293
27	Aanhangerstrooier B6	40	-	40	-	56	-	6	-22
28	GVVP 2024	160	-2	162	-	34	31	3	156
29	Uitvoeringsprogramma fiets 2023	300	-181	481	-	275	195	27	375
30	Uitvoeringsprogramma fiets 2024	300	17	283	-	27	10	3	263
31	Uitvoeringsprogramma fiets 2025	-	3	-3	300	49	338	5	580
32	Uitvoeringsprogramma fiets 2026	-	-	-	-	8	-	1	-9
33	GVVP 2025	-	-	-	160	132	25	2	51
34	Opzet strooier B4	-	-	-	35	-	-	-	35
35	Herinrichting Wethouder Prinsstraat	395	-	395	20	157	-	8	250
36	MJOP Wegen	-	-	-	1.200	1.225	-	125	-150
37	Uitbreiding haven	300	19	281	-	1	-	-	279
38	KindEducatie Cluster Nieuwleusen	1.800	-	1.800	-	-	-	-	1.800
39	Vervanging gem sportvelden 2024	1.398	59	1.339	-	1.258	226	126	182
40	Verduurzaming zwembad Gerner	310	281	29	-	12	-30	1	-14
41	Verduurzaming zwembad de Meule	260	240	20	-	1	-30	-	-11
42	Renovatie Sporthal Heidepark	600	-	600	-	-	-	-	600
43	Kulturhus De Spil install. warmtepomp	225	168	57	-	21	-	2	33
44	MJOP - groen	-	-	-	100	-	-	-	100
45	Ford Transit 5-VZK-85 vervanging	61	-	61	-	-	-	-	61

46	Ford Transit 5-VZK-86 vervanging	61	-	61	-	-	-	-	61
47	Ford Transit buddelcam 5-VZK-87	61	-	61	-	48	-	5	8
48	Vrachtauto Scania BZ-FL-42 vervanging	292	-	292	-	-	-	-	292
49	Ford bus met kraan VK-888-R	73	-	73	-	-	-	-	73
50	Maaimachine Ransomes RMP 655C	120	-	120	-	145	26	13	-12
51	Maaimachine Ransomes RMP 653C	110	-	110	-	114	-	11	-15
52	Mitsubishi Fuso met kraan VB-361-H	73	-	73	-	-	-	-	73
53	Tractor John Deere 6120	143	-	143	-	127	-	13	3
54	Bus Cleanteam Mega Electric AIMAX 528	41	48	-8	-	-	-	-	-8
55	Joskin kipper	74	-	74	6	50	-	5	25
56	Renault Master 30-VKX-7	45	-	45	-	-	-	-	45
57	Renault Master wijkteam buitengebied	-	-	-	70	-	-	-	70
58	DSFK City transporter elektrisch (1)	-	-	-	65	66	-	7	-8
59	DSFK City transporter elektrisch (2)	-	-	-	65	66	-	7	-8
60	Goupil Industrie SA Elektrisch	-	-	-	65	45	-	4	16
61	Mitsubishi 82-BGF-3	-	-	-	55	-	-	-	55
62	Schaftketen	-	-	-	98	-	-	-	98
63	Uitbr. Begraafplaats Nieuwleusen 2025	-	-	-	1.150	562	-	56	532
64	Heet water unit	-	32	-32	40	-	-	-	8
65	Veegmachine	-	-	-	139	139	-	14	-14
66	Krediet Spelen Bewegen en Ontmoeten	-	-	-	52	14	-	1	37
67	MJOP - Spelen	-	-	-	255	-	-	-	255
68	MJOP - Opw.Leef.Riool	-	-	-	25	25	-	3	-3
69	Tractor Shibaura 306 N2	-	-	-	44	53	-	5	-14
70	Vorbereidingskrediet uitbr. begraaf NLSN	50	53	-3	-	41	-	4	-48

71	SVN-starterslening	1.000	1.000	-	500	500	-	-	-
		17.639	9.581	8.059	8.944	7.260	838	523	10.058

(Bedragen x €1.000)

NR	Vorbereidingskredieten	Begroot tm 2024	Realisatie tm 2024	Restant tm 2024	Begroot 2025	Lasten 2025	Baten 2025	Uren 2025	Restant tm 2025
72	Voorber. krediet nieuw bedrijventerrein	200	1	199	-	44	-	15	140
73	Voorbereiding Kiezebrink	225	140	85	-	4	-	-	81
74	Voorbereiding Palthelanden	325	210	115	-	294	-	24	-203
75	Voorbereiding Achter de Molen Hoonhorst	20	56	-36	-	1	-	-	-37
76	Voorbereiding Locatie Vitens Dalfsen	50	16	34	-	1	-	-	33
77	Voorbereiding Het Engelland	250	352	-102	673	448	36	47	111
		1.070	775	295	673	792	36	87	125

1. Ontwikkeling Engelland

In 2026 wordt een verhoging van dit budget verwacht. Het betreft panden, die strategisch aangekocht zijn. Waar mogelijk worden ze tijdelijk in gebruik gegeven, voor een kostprijsdekkende vergoeding. Wel is de intentie om deze woningen binnen afzienbare termijn weer te verkopen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

2. Strategische aankopen

Jaarlijks is er een budget van € 2 miljoen beschikbaar voor strategische aankopen, waardoor adequaat strategische posities kunnen worden ingenomen en op marktontwikkelingen kan worden ingespeeld. In 2025 was het beschikbare budget voor deze aankopen voldoende. Er is een restant over.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

3. Witte Villa magazijn

De aanbouw en het portaal van de Witte Villa zijn gereed en in gebruik genomen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja.

4. Vervanging meubilair

De planvorming over hybride werken en ander gebruik van het gemeentehuis is in ontwikkeling. We stellen de vervanging van het meubilair uit om hierop aan te sluiten en verwachten hier in 2026 en 2027 vervolg aan te geven.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

5. Kantoor/werkplek concept

De planvorming over hybride werken en ander gebruik van het gemeentehuis is in ontwikkeling. De plannen voor de uitvoering van het nieuwe kantoor / werkplekconcept worden naar verwachting in 2026 en 2027 concreet gemaakt.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

6. Vervanging verlichting gemeentehuis

Betreft het vervangen van de algemene (nood)verlichting in de verkeersruimten in het gehele gemeentehuis en van verlichting in de bestuursvleugel. Hiermee is een aanvang gemaakt in 2025 maar nog niet afgerond. Praktisch is de bedoeling om deze vervanging te combineren met de uitvoering van het kantoorconcept.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee.

7. Investerings in de kazerne en werf Lemelerveld

Er is een krediet van € 55.000 beschikbaar gesteld om het gebouw te verduurzamen door het aanbrengen van dakbedekking met geïntegreerde zonnepanelen. Dit systeem blijkt niet meer op de markt te zijn. Er is opnieuw onderzoek gedaan naar de draagkracht van de dakconstructie en daaruit is gebleken dat het dak met enkele constructieve aanpassingen toch kan worden voorzien van zonnepanelen. De consequenties van deze nieuwe uitgangspositie is in 2025 verder uitgezocht. We verwachten in 2026 tot een uitvoeringsplan te komen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

8. Investerings in de kazerne en werf Nieuwleusen

De verduurzaming bestaat uit drie grote brokken: vervangen dakplaten, realisatie houtsnipperkachel en aanbrengen zonnepanelen. De prioriteit lag op het vervangen van de dakplaten zodat het gebouw duurzaam waterdicht wordt gemaakt en geschikt is om zonnepanelen te kunnen aanbrengen. De dakplaten zijn in 2024 vervangen. De realisatie van de houtsnipperkachel en zonnepanelen is in 2025

verder uitgewerkt. We verwachten in 2026 tot een uitvoeringsplan te komen. Het oorspronkelijke krediet is in 2023 verhoogd met € 100.000 vanuit het budget voor verduurzamen gemeentelijke gebouwen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

9. Regiodeal project Klimaatwinkelstraat

Het krediet is gedurende 2025 niet gebruikt. De vaststelling van de subsidie heeft nog niet plaats gevonden en daardoor kan dit krediet nog niet worden afgesloten. Ten opzichte van de verklaring van voorgaand jaar is verder niets veranderd.

De werkzaamheden aan de Klimaatwinkelstraat zijn afgerond. Het project kan ook financieel worden afgerond. De post Krediet Regiodeal project Klimaatwinkelstraat is in de loop der jaren een aantal keren van karakter gewijzigd. Vanaf het moment dat het project Klimaatwinkelstraat startte is deze kostenplaats bedoeld geweest om alle subsidiabele kosten op dit nummer te boeken en op basis hiervan ook de verantwoording voor de subsidie te doen. Financieel gezien heeft het project Klimaatwinkelstraat zelve een overschrijding van ruim € 17.000. Deze kosten houden onder andere verband met de realisatie van een bewateringssysteem rondom de kerk en hogere archeologische kosten dan verwacht.

Naast de subsidiabele kosten zijn er vanaf 2020 ook kostenposten op het kredietnummer Klimaatwinkelstraat geschreven die aan andere kostensoorten behoren te worden toegeschreven, die in ieder geval geen subsidiabele kosten omvatten. Zo zijn er kosten gemaakt die nog thuishoren bij het opstellen van het centrumplan en onderzoeken daaromtrent. Dit betreft een kostenpost van € 164.000. Dit betreffen onder meer verkeerskundige, hydrologische, juridische en belastingtechnische onderzoeken door de jaren heen. Daarnaast zijn de zogenaamde gronden Fokkens en Siero aangekocht. De boekwaarde van deze aankoop zijn opgenomen op het beschikbaar gestelde krediet. Dit betreft een bedrag van € 330.000. Boekhoudkundig is dit gecorrigeerd, dus hier zal niet over worden afgeschreven, maar omdat de aankoop in 2021 heeft plaatsgevonden is dit nog wel onderdeel van het gepresenteerde totaalsaldo, dit kan niet gecorrigeerd worden. Tenslotte zijn er kostenposten opgevoerd waarbij bij het vaststellen van het krediet voor de realisatie van de Klimaatwinkelstraat in 2023 geen rekening mee is gehouden, maar door wijziging van beleid toch geboekt zijn ten laste van het krediet. Dit betreffen een hogere inbreng van de interne kosten (€ 60.000) en de kosten van de projectleider centrumplan (€ 45.000). Wat betreft de eerste post was in het raadsvoorstel/besluit tot het vaststellen van het krediet nadrukkelijk een bedrag van € 205.000 opgenomen. Er is echter een bedrag van € 265.000 toegerekend. De kosten van de projectleider centrumplan zijn voor het eerst in 2023 vanuit de loonkosten ondergebracht op deze kostenplaats.

Subsidie: de gemeente Dalfsen heeft nog recht op een subsidiebedrag van € 248.000, deze wordt bij de eindafrekening uitbetaald. Deze eindafrekening hebben we ingediend bij de provincie, naar verwachting wordt die in 2026 uitbetaald. Nadat het laatste subsidiebedrag is ontvangen wordt dit krediet afgesloten.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

10. Centrum arrangement Dalfsen

Bij de berap 2025 is aangegeven dat het Actieprogramma centrum Dalfsen is opgesteld. Via een informatienota is dit op 15 september 2025 met uw raad gedeeld.

Van het beschikbare budget is in totaal € 30.000 uitgegeven. Inmiddels hebben wij bij de provincie een verantwoording ingediend van de aan deze verbonden investering verbonden subsidie. Wij zijn in afwachting van de definitieve beschikking.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee.

11. Centrumplan algemeen/initiatieven

in het kader van het centrumplan zijn er nog diverse acties uit te voeren in 2026 (met eventuele doorloop naar 2027):

- versterken centrummanagement
- verkeersonderzoeken o.a. evaluatie verkeersplan klimaatwinkelstraat
- voorbereiden aanpak openbaar gebied
- behandelen en voorbereiden particuliere initiatieven (stedenbouwkundig advies)
- onderzoek gevelsubsidie

Krediet afsluiten per 31 december 2025: nee

12. Oostpoort

Voor Oostpoort zal een stedenbouwkundig plan worden opgesteld, waarmee de gemeente de deelnemende partijen wenst te bewegen naar ontwikkeling. De voorbereidingen naar ontwikkeling zullen nog de nodige investeringen kosten, ook na 2025. Het gaat om stedenbouwkundige voorbereidingen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

13. Burgemeester Backxlaan 261-265

In 2023 strategisch aangekocht mede in het kader van ontwikkelingen rondom huisvesting onderwijs en andere ontwikkelingen in betreffend gebied, zoals de visie Backxlaan.

De woning (261) wordt momenteel ingezet voor opvang Oekraïners, tegen een vastgestelde vergoeding. Voor het bedrijfsgedeelte is nog geen nadere invulling gevonden. We blijven ons inzetten om een passende invulling te geven aan dit deel van het gebouw.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

14. Burgemeester Backxlaan 259

In 2023 strategisch aangekocht om in te zetten binnen een van de gemeentelijke domeinen, zoals ontwikkelingen rondom huisvesting onderwijs en ontwikkelingen zie de visie Backxlaan. Ondertussen wordt het pand gebruikt voor tijdelijke huisvesting van Oekraïners, tegen een vastgestelde vergoeding. In de loop van 2026 zal gekeken worden of het krediet per eind 2026 afgesloten kan worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

15. Diverse Grondaankopen Palthelanden

De bedragen hebben betrekking op diverse aankopen met de daarbij overeengekomen nabetalingen binnen de uitbreidingslocatie.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

16. 't Gruthuuske

Woonstichting VechtHorst is van plan om op deze locatie een appartementengebouw met maximaal 25 (zorg-) woningen in de huursector te realiseren. De koopovereenkomst is ondertussen getekend. In het tweede kwartaal van 2026 zullen de ruimtelijke stappen verder gezet worden en in de loop van 2026 zal deze locatie dan ook overgedragen worden, waarna dit krediet afgesloten kan worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

17. Voorbereidingskrediet Burg. Backxlaan

Bij de vaststelling van de Toekomstvisie voor de Burg. Backxlaan is door de raad een "voorlopig" voorbereidingsbudget beschikbaar gesteld van € 80.000. Dit bleek onvoldoende om het voorlopig ontwerp voor fase 1 (noord) af te ronden.

Om die reden heeft de raad eind maart 2025 ingestemd een (aanvullend) voorbereidingskrediet van € 75.000. Dit bedrag is enkel voor het voorlopig ontwerp van fase 1 (noord). Van dit aanvullende voorbereidingskrediet zijn 2025 middelen aangewend voor de externe projectleider (tot en met

augustus 2025), voor de inzet van Mobycon als ook de adviseur voor de inrichting van de Burg. Backxlaan en voor het uitvoeren van een parkeeronderzoek. Van dit krediet resteert eind 2025 een bedrag van € 30.000.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

18. Verledden armaturen

Inmiddels is 98% van de te vervangen lichtarmaturen in ons areaal van led voorzien. Het vervangen van de lichtarmaturen voor led heeft doorgelopen in 2025 totdat in principe ons hele areaal is voorzien van led.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

19. Verledden lichtmasten

In combinatie met de te vervangen lichtarmaturen moeten ook lichtmasten vervangen worden. Dit i.v.m. de motie 'Wat led je'. Deze vervangingen lopen gelijk op met het vervangen van de armaturen en heeft doorgelopen in 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

20. MJOP - Vrl(lichtmasten)

Verschillende vervangingen van lichtmasten die voor 2025 gepland waren zijn doorgeschoven. Dit vanwege afhankelijkheid van andere projecten en het verschuiven van prioriteiten. Daarnaast lopen op enkele locaties nog inventarisaties om de actuele staat van de verlichting goed af te stemmen op het MJOP. Door beperkte capaciteit is prioriteit gegeven aan urgente onderhoudstaken, waardoor delen van het verlichtingsplan later worden opgepakt.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

21. MJOP - Vrl(armaturen)

Verschillende vervangingen van armaturen die voor 2025 gepland waren zijn doorgeschoven. Dit vanwege afhankelijkheid van andere projecten en het verschuiven van prioriteiten. Daarnaast lopen op enkele locaties nog inventarisaties om de actuele staat van de verlichting goed af te stemmen op het MJOP. Door beperkte capaciteit is prioriteit gegeven aan urgente onderhoudstaken, waardoor delen van het verlichtingsplan later worden opgepakt.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

22. MJOP - opwaarderen leefomgeving

Voor 2025 heeft uw raad € 225.000 beschikbaar gesteld voor het stimuleren van opgave gericht werken in de openbare ruimte. Er is financieel o.a. bijgedragen aan werkzaamheden aan de Vilstersedijk, Weth. Prinsstraat, Welsommerstraat en Nieuwe Uitleg. Hiermee hebben we meerwaarde kunnen realiseren, zoals op het gebied van verkeersveiligheid, duurzaamheid en klimaat. Het restantbudget willen we inzetten voor een aantal werkzaamheden dat doorgeschoven is en aan bepaalde wensen die we tijdens participatie over integrale projecten ophalen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: nee

23. Vervanging verhardingen 2024

Tijdens de raadsvergadering van 10 juni 2024 is een krediet van € 1.320.000 beschikbaar gesteld voor het vervangen van wegen. De geplande werkzaamheden zijn uitgevoerd en de laatste vervangingswerkzaamheden zijn begin 2025 afgerond.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

24. Opzetstrooiers

De opzetstrooiers waren eind november gereed. Door vertraging op de levering van onze nieuwe vrachtwagens is de daadwerkelijke ingebruikname ook vertraagd.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

25. Sneeuwploegen

De levering van de sneeuwploegen heeft eind november plaatsgevonden. Door vertraging op de levering van de vrachtwagens zijn ze in januari 2026 in gebruik genomen

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

26. Vrachtauto Scania BZ-VS-17

Europese aanbesteding is afgerond. De levering is uitgesteld naar Q1 2026. Dit omdat de afgifte van een kenteken langer duurde omdat het hier een nieuw model vrachtwagen betreft.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

27. Aanhangerstrooier B6

De aanhangerstrooier is geleverd in Q3 2025. Door inflatie en prijsstijgingen van de grondstoffen is de investering hoger dan begroot. Het begrote bedrag is gebaseerd op prijzen uit 2015.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: ja

28. GVVP 2024

Uit het GVVP worden verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd, die in het Uitvoeringsprogramma Verkeer staan. De aanpassingen aan het kruispunt Dommelerdijk/Middeldijk en aan de Koelmansstraat en de Schaapskooiweg zijn uitgevoerd. De werkzaamheden aan het kruispunt Beatrixlaan/Buldersweg moeten nog worden uitgevoerd en dit wordt in 2026/2027 gedaan.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

29. Uitvoeringsprogramma Fiets 2023

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. Een van de onderdelen van dit Uitvoeringsprogramma zal zijn een aanpassingsonderzoek naar mogelijke herinrichting als fietsstraat van de Welsummerweg. De ontwerpen, participatie, besluitvorming en de voorbereidingen op uitvoering zijn in 2025 uitgevoerd. De uitvoering zelf volgt in 2026.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

30. Uitvoeringsprogramma Fiets 2024

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. Binnen dit budget worden de werkzaamheden voor de pilothub station Dalfsen uitgevoerd. In 2025 is de handhaving van het fietsparkeren uitgevoerd en zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitbreiding van de fietsenstalling en verbeteren stationsomgeving. Begin 2026 worden deze werkzaamheden uitgevoerd.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

31. Uitvoeringsprogramma Fiets 2025

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. Het budget van 2025 is bestemd voor de fietsroute Lemelerveld - Raalte. In 2025 is hiervoor een projectleider ingehuurd en zijn de eerste schetsen opgesteld. In 2026 volgt de participatie, en verdere uitwerkingen plaats. De uitvoering volgt eind 2026/begin 2027.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

32. Uitvoeringsprogramma fiets 2026

In het uitvoeringsprogramma fiets worden projecten uitgevoerd uit de fietsvisie die in 2020 door u is vastgesteld. Het budget van 2026 is bestemd voor fietspad Maneweg. In 2025 is hiervoor een projectleider ingehuurd en zijn de eerste schetsen opgesteld. In 2026 volgt de participatie, en verdere uitwerkingen plaats. De uitvoering volgt eind 2026/begin 2027.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

33. GVVP 2025

Uit het GVVP worden verkeersveiligheidsprojecten uitgevoerd, die in het Uitvoeringsprogramma Verkeer staan. De aanpassingen aan de Vilstersedijk en Welsummerstraat zijn in 2025 uitgevoerd.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

34. Opzet strooier B4

Aanbesteding is uitgesteld naar 2026. Verwachte levering is Q4 2026

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

35. Herinrichting Wethouder Prinsstraat

In 2025 is gestart met de uitvoering. Het werk aan de riolering is af en daarna start de herinrichting. Voor de zomer van 2026 verwachten we klaar te zijn met het werk. Dit integrale project gaan we in 2026 intern evalueren om ervan te leren.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

36. MJOP Wegen

Voor het jaar 2025 was een krediet van € 1.200.000 (inclusief 10% organisatiekosten) beschikbaar gesteld voor het vervangen van wegen. De geplande werkzaamheden zijn volledig uitgevoerd. Tijdens de uitvoering bleek echter dat het aandeel teerhoudend asfalt aanzienlijk hoger was dan vooraf op basis van de vooronderzoeken was ingeschat. Daarnaast bleek de bodemopbouw, met name door het aanwezige veen, in slechtere staat dan verwacht. Deze omstandigheden hebben geleid tot hogere kosten voor verwerking en funderingsherstel. Hierdoor is het beschikbare krediet met circa € 150.000 overschreden.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

37. Uitbreiding haven

De ontwikkeling van de haven omvat een meerjaren aanpak. In 2024 is vanuit het investeringskrediet uitbreiding haven ingezet als voorfinanciering en co-financiering voor havenvoorzieningen vanuit het Regiodeal Programma Varen op de Vecht. Voorzieningen die zijn gerealiseerd voor het vaarseizoen van 2025 zijn met name: verbeteren van de aanlegvoorzieningen aan de Westkade en aanleg van stroomvoorziening op de Westkade, daarbij is de stroomvoorziening opschaalbaar gerealiseerd. Er is een afvalwater-inzamelvoorziening aangeschaft die tijdens het vaarseizoen 2025 bij de haven is geplaatst.

De certificering voor de Blauwe Vlag is in het voorjaar met ingang van vaarseizoen 2025 gerealiseerd en de toerit naar de boothelling is verbeterd. In 2025 is gewerkt aan de voorbereiding van verduurzaming van de stroomvoorziening rond de haven, veilige verlichting op zonne-energie en het opvoeren van de verduurzaming van de oost kade voor inzet van middelen uit de Regiodeal: Gebiedsarrangement Vitaal en Veerkrachtig Vechtdal. Voor 2026 wordt gewerkt aan de voorbereiding van de monitoring van het gebruik van de boothelling en wordt de mogelijkheid van een onderdoorgang bij de Blauwe Bogen Brug tussen de beide kaden verkend.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

38. Kind Educatie Cluster Nieuwleusen

Bij de vaststelling van de kadernotitie KEC Nieuwleusen is een krediet beschikbaar gesteld van € 1,8 miljoen ten behoeve van de voorbereiding. Schoolbesturen zijn bouwheer en ontvangen op basis van ingediende (verzamel)facturen in gedeelten dit krediet. In 2025 hebben schoolbesturen nog geen kosten gemaakt. Deze volgen in 2026.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

39. Vervanging gem sportvelden 2024

In 2025 heeft de renovatie van de sportvelden in Dalfsen, 2 voetbalvelden en een hockeyveld met oefenveld plaatsgevonden. De afronding van de renovatie moet nog plaatsvinden. Naar verwachting wordt in Q2 2026 het project afgerond.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

40. Verduurzaming zwembad Gerner

De verduurzamingswerkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd en in 2025 zijn de opleverpunten en het narooiwerk uitgevoerd. In verband met de garantieperiode lopen een aantal opleverpunten nog door.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja.

41. Verduurzaming zwembad de Meule

De verduurzamingswerkzaamheden zijn in 2024 uitgevoerd en in 2025 zijn de opleverpunten en het narooiwerk uitgevoerd. In verband met de garantieperiode lopen een aantal opleverpunten nog door.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja.

42. Renovatie Sporthal Heidepark

De sporthal is inmiddels ruim 40 jaar oud. Gesprekken met bestuur St. Sportbelangen Lemelerveld over de renovatie zijn opgestart. Naast renovatie is ook de optie van nieuwbouw besproken. Conclusie en afspraak is te koersen op renovatie, waarbij in opdracht van de gemeente op gelijke wijze als bij kulturhusen ook voor sporthal en spelzaal Heidepark Lemelerveld een (duurzaam) meerjarenonderhoudsplan wordt opgesteld.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

43. Kulturhus De Spil install. warmtepomp

De nieuwe warmtepomp voor de warmwaterinstallatie is eind 2024 en begin 2025 uitgevoerd en in mei van 2025 opgeleverd. De installateur moet nog enkele opleveringspunten afwerken.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja.

44. MJOP - groen

Voor het jaar 2025 was een krediet van € 100.000 (inclusief 10% organisatiekosten) beschikbaar gesteld voor het vervangen van openbaar groen. Een deel van deze middelen wordt besteed aan projecten die doorlopen in 2026 (Prins Bernhardstraat, van Ittersumstraat en Wethouder Prinsstraat).

45. Ford Transit 5-VZK-85 vervanging

Aanbesteding heeft plaats gevonden. Levering vindt plaats in Q2 2026

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

46. Ford Transit 5-VZK-86 vervanging

Aanbesteding heeft plaats gevonden. Levering vindt plaats in Q2 2026

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

47. Ford Transit buddelcam 5-VZK-87

Bus is geleverd in Q3 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

48. Vrachtauto Scania BZ-FL-42 vervanging

Europese aanbesteding is afgerond. Door technische problemen is de levering uitgesteld naar Q1 2026.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

49. Ford bus met kraan VK-888-R

Aanbesteding heeft plaats gevonden. Levering vindt plaats in Q2 2026

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

50. Maaimachine Ransomes RMP 655C

Maaier is vervangen door robotmaaiers.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

51. Maaimachine Ransomes RMP 653C

De maaimachine is Q2 2025 geleverd.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

52. Mitsubishi Fuso met kraan VB-361-H

Aanbesteding heeft plaats gevonden. Levering van de bus is gepland in Q2 2026

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

53. Traktor John Deere 6120

Levering heeft plaats gevonden in Q2 2025

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

54. Bus Cleanteam Mega Electric AIMAX 528

Levering heeft plaatsgevonden in Q4 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

55. Joskin kipper

Kipper is geleverd in Q2 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

56. Renault Master 30-VKX-7

Aanbesteding heeft plaats gevonden. Levering staat gepland in Q1 2026.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

57. Renault Master wijkteam buitengebied

Aanbesteding is uitgesteld en wordt in 2026 opgepakt. Verwachte levering Q1 2027.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

58. DSFK City transporter elektrisch (1)

Aanbesteding heeft plaatsgevonden. Levering was in Q4 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

59. DSFK City transporter elektrisch (2)

Aanbesteding heeft plaatsgevonden. Levering was in Q4 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

60. Goupil Industrie SA Elektrisch

Aanbesteding heeft plaatsgevonden. Levering was in Q4 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

61. Mitsubishi 82-BGF-3

Aanbesteding is uitgesteld en wordt in 2026 opgepakt. Verwachte levering Q1 2027.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

62. Schaftketen

Door een terugloop van medewerkers bij de stichting Dalfsen Werkt is het niet nodig om de schaftketen te vervangen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

63. Uitbr Begraafplaats Nieuwleusen 2025

Na de bouwvak in 2025 is gestart met het ophogen van de grond. Medio 2026 is het werk dat hiermee verband houdt klaar. Het gaat o.a. om werk aan het groen en voor bomen. Hierna moet de grond een paar jaar inklinken waarna de uitbreiding in 2028 in gebruik genomen kan worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

64. Heet water unit

Heet water unit is vervangen in 2024.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

65. Veegmachine

Veegmachine is aangeschaft in Q3 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

66. Krediet Spelen Bewegen en Ontmoeten

Voor het jaar 2025 was een krediet van € 52.000 (inclusief 10% organisatiekosten) beschikbaar gesteld voor het realiseren van ambities op het gebied van spelen, bewegen en ontmoeten. Uitgaven vinden in 2026 plaats.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

67. MJOP - Spelen

Voor het jaar 2025 was een krediet van € 255.000 (inclusief 10% organisatiekosten) beschikbaar gesteld voor het vervangen van speelvoorzieningen. Uitgaven vinden in 2026 plaats, momenteel vinden voorbereidingen plaats.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

68. MJOP - Opw.Leef.Riool

In 2025 is een rioolstreng aan de Nieuwe Uitleg vervangen. Deze kans hebben we benut door gelijk de opvang van het hemelwater af te koppelen. Zo is de woonomgeving duurzamer en klimaatbestendiger geworden. We hebben om administratieve redenen een deel van het budget voor het 'opwaarderen van de leefomgeving' op deze aparte investering gezet (€ 25.000). Dit i.v.m. verschil in afschrijvingstermijnen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

69. Tractor Shibaura 306 N2

De trekker is vervangen in Q2 2025.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja

70. Voorbereidingskrediet uitbr begraaf NLSN

Voorbereidingen voor de uitbreiding van de begraafplaatsen zijn medio 2025 afgerond. Het budget voor de voorbereiding was te laag begroot waardoor er een overschrijding is van € 48.000.

De uitvoering van de werkzaamheden is na de bouwvak in 2025 gestart met het opbrengen van grond. Voor de uitvoering is een nieuwe investering aangemaakt (zie ook investering no 63: uitbreiding begraafplaats Nieuwleusen).

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Ja.

71. Startersleningen

Via de PPN is voor zowel 2025 als voor 2026 € 500.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Er staat dus nog een betaling gepland in 2026 naar onze rekening-courant bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn). Van daaruit verstrekt het SVn de hypothecaire leningen aan starters. De bedragen die worden uitgeleend via het SVn komen door aflossing uiteindelijk weer terug bij de gemeente (het is hiermee een revolverend fonds).

De marktvraag naar Startersleningen fluctueert enorm per jaar en is niet te voorspellen. Als onze CPO-projecten (nieuwbouw) in de financieringsfase komen, zien we vaak een toename van aanvragen. Voor 2025 zijn 17 leningen verstrekt (2024: 28).

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

72. Voorbereiding nieuwe bedrijventerreinen

Met de perspectiefnota 2024-2027 (2023) is er een voorbereidingskrediet aangevraagd voor de voorbereiding van nieuwe bedrijventerreinen. De raad heeft in 2024 een viertal zoekgebieden voor de ontwikkeling van bedrijventerrein aangewezen. Vooralsnog is de inzet op twee daarvan vanwege het ingestelde voorkeursrecht voor Dedemsweg en de Grift IV waarvan de grond al gemeentelijk eigendom is. Voor de Dedemsweg vinden er gesprekken met grondeigenaren plaats en voor de Grift IV met initiatiefnemers voor een laadplein.

Ingeschat werd in 2025 dat dit krediet niet toereikend is voor de te maken voorbereidingskosten voor de twee te doorlopen wijziging omgevingsplan. Bij de meerjaren begroting 2026-2029 is door de raad ingestemd met het verzoek voor aanvullend krediet van € 600.000. Daarmee kan een verdeling worden gemaakt naar de drie zoekgebieden Dedemsweg (€ 300.000), De Grift IV (€ 200.000) en De Lichtmis (€ 300.000). De kosten worden verrekend met de nog op te stellen grondexploitaties. Daarmee is het budgetneutraal.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

73. Voorbereidingskrediet locatie Kiezebrink

Vanwege het essenlandschap zijn er beperkingen om het volledige terrein te bebouwen. Een deel heeft de aanduiding boeren erfwonnen: daarop kunnen 5 à 6 woningen worden gerealiseerd. De komende periode zal, afhankelijk van voldoende personele inzetbaarheid, verder uitgezocht worden hoe we aan deze locatie een passende invulling kunnen geven. Hierbij zal ook gekeken worden hoe de programma- en stedenbouwkundige mogelijkheden en het concept participatieplan die in het voortraject zijn opgesteld, gebruikt kunnen worden.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

74. Voorbereidingskrediet Palthelanden

De voorbereidingen voor het (ruimtelijk) ontwikkelen van het gebied Palthelanden zijn begin 2024 gestart. Het stedenbouwkundig bureau Bugel Hajema is door ons ingehuurd voor het ondersteunen van de gemeente bij de ontwikkeling. Van het gebied is ruim 90% in eigendom van de gemeente. Palthelanden wordt de belangrijkste uitbreidingslocatie voor de kern Nieuwleusen voor het komende decennium. Op basis van kengetallen kunnen er 500 tot 600 woningen worden gebouwd.

De raad heeft ingestemd met de Nota van Uitgangspunten. daarbij heeft de raad wel twee moties aangenomen:

- met betrekking tot het onderzoeken van de Paltheweg als ontsluitingsweg
- het in beeld brengen van de consequenties van meerlaags bouwen.

De onderzoeken met betrekking tot de verkeersstructuur worden voortgezet en de Nota van Uitgangspunten wordt omgezet naar een Stedenbouwkundig plan en Gebiedsvisie. Verwachting eind 2026 vaststellen van het Stedenbouwkundig plan en de Gebiedsvisie

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

75. Voorbereidingskrediet Achter de Molen Hoonhorst

Wij hadden de verwachting om eind 2024 meer duidelijkheid te kunnen geven over de status van dit project. Een project waarbij de gemeentelijke grondposities (bibliotheek en sportzaal) ingebracht zouden worden in de invulling van deze locatie door een projectontwikkelaar. Deze duidelijkheid is nog niet te geven. In de komende paar jaar hopen wij duidelijkheid te kunnen bieden of er alsnog mogelijkheden zijn om deze locatie te ontwikkelen en er een verhoging van het krediet noodzakelijk zal zijn. Zo niet zal voorgesteld worden dit krediet alsdan af te sluiten.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

76. Voorbereidingskrediet locatie Vitens

Begin juli 2024 heeft het college gesproken over de herinrichting van de Vitenslocatie (nabij rotonde Kampmansweg) naar aanleiding van een voorstel van Het Oversticht, maar er is geen besluit genomen vanwege de wens eerst nader onderzoek uit te voeren naar een ondertunneling van de Rondweg voor gemotoriseerd verkeer en de mogelijkheid van een fietsverbinding over de Rondweg op deze locatie. Eerder onderzoek naar een fietstunnel vanaf de Kampmansweg bleek destijds niet haalbaar, en ook is gesproken over het verdiepen van de Rondweg. Met de ontwikkeling van Oosterdalfsen Noord wordt een toename van de (fiets)verkeersdruk op de rotonde verwacht. Het doel is daarom eerst dit onderzoek uit te voeren, inclusief een indicatieve kostenraming, voordat verdere stappen voor de ontwikkeling van de Vitens locatie worden genomen.

Voor het onderzoek wordt een opdrachtverkenning opgesteld. De uitkomsten van het onderzoek worden betrokken bij het nieuwe GVVP (Mobiliteitsvisie) waar dit jaar (2026) mee wordt begonnen.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

77. Voorbereiding Het Engelland

Eind 2023 is voor dit gebied de Omgevingsplan procedure gestart. Dit heeft geresulteerd in een Omgevingsplan, welke eind februari 2025 door de raad is vastgesteld. Hiermee is de doelstelling, verlenging van het Voorkeursrecht, behaald.

De gemaakte kosten voor de diverse werkzaamheden konden tot op heden hier uit worden voldaan. De verwachting is dat het huidige restantkrediet voor 2026 voldoende zal zijn om de te maken onderzoek- en uitvoeringskosten voor sloop van de agrarische opstallen mogelijk te maken.

Krediet afsluiten per 31 december 2025: Nee

6.2 Ontwikkeling van de begroting 2025

(x €1.000)	Baten	Lasten	Baten reserve	Lasten reserve	Begroot
Primaire begroting 2025	-67.716	19.573	-1.466	-	-49.610
119/2025 Admin. wijziging softwarekosten	-	26	-	-	26
121/2025 Admin. wijziging gebiedsverbinders	-	10	-	-	10
001/2025 Erfpachtprogramma	-	-40	-	-	-40
006/2025 Budgetoverhevelingen 2025	-	355	-355	-	-
007B/2025 Begr. wijziging personeelsmutaties prog. overstijgend	-	400	-	-	400
009/2025 Bestaanszekerheid	-	-35	-49	-	-84
010/2025 Resultaatboeking jaarrekening 2024	-	-	-6.332	1.760	-4.572
015/2025 Bestuursrapportage 2025	-2.070	-1.017	-	6.613	3.526
102/2025 Admin. wijziging Septembercirculaire 2024	-	-132	-	-	-132
103/2025 Admin. wijziging Meicirculaire 2024	-	-86	-	-	-86
107B/2025 Admin. wijziging Formatie budget teamkostenplaats	-	-780	-	-	-780
109/2025 Admin. wijziging B.kleding en Software	-	-7	-	-	-7
116/2025 Admin. wijziging mutaties reserves	-	-	25	-	25
117/2025 Admin. wijziging begrotingssaldo	-	93	-1.018	925	-
Totaal Samen Besturen, Samenwerken en Organiseren	-69.786	18.360	-9.195	9.298	-51.324
Primaire begroting 2025	-18.987	49.591	-824	-	29.780
006/2025 Budgetoverhevelingen 2025	-	661	-340	-	321
007B/2025 Begr. wijziging personeelsmutaties prog. overstijgend	-13	-254	-	-	-267
009/2025 Bestaanszekerheid	-	84	-	-	84
010/2025 Resultaatboeking jaarrekening 2024	-	-	-	4.451	4.451
015/2025 Bestuursrapportage 2025	-1.176	-1.859	-	-	-3.035
102/2025 Admin. wijziging Septembercirculaire 2024	-	100	-	-	100
103/2025 Admin. wijziging Meicirculaire 2024	-	86	-	-	86
107B/2025 Admin. wijziging Formatie budget teamkostenplaats	-	268	-	-	268
116/2025 Admin. wijziging mutaties reserves	-	-	-250	-	-250
Totaal Samen Leven	-20.176	48.677	-1.414	4.451	31.537
Primaire begroting 2025	-526	7.304	-424	-	6.353
006/2025 Budgetoverhevelingen 2025	-	226	-547	-	-321
015/2025 Bestuursrapportage 2025	-110	-435	-	-	-546
102/2025 Admin. wijziging Septembercirculaire 2024	-	28	-	-	28
116/2025 Admin. wijziging mutaties reserves	-	-	295	-	295
Totaal Samen Werken	-637	7.123	-676	-	5.810
Primaire begroting 2025	-11.327	24.847	-160	116	13.477
119/2025 Admin. wijziging softwarekosten	-	-26	-	-	-26
121/2025 Admin. wijziging gebiedsverbinders	-	-10	-	-	-10
001/2025 Erfpachtprogramma	-	40	-	-	40
004/2025 Beleidsplan Begraafplaatsen 2025 - 2030	-	102	-102	-	-
006/2025 Budgetoverhevelingen 2025	-475	988	-513	-	-

007B/2025 Begr. wijziging personeelsmutaties prog. overstijgend	-	-133	-	-	-133
010/2025 Resultaatboeking jaarrekening 2024	-	121	-	-	121
013/2025 Water en bodem in ruimtelijke ontwikkelingen	-	100	-100	-	-
015/2025 Bestuursrapportage 2025	-134	188	-	-	55
102/2025 Admin. wijziging Septembercirculaire 2024	-	4	-	-	4
107B/2025 Admin. wijziging Formatie budget teamkostenplaats	-	513	-	-	513
109/2025 Admin. wijziging B.kleding en Software	-	7	-	-	7
116/2025 Admin. wijziging mutaties reserves	-	-	-70	-	-70
Totaal Samen Wonen	-11.935	26.741	-945	116	13.977
Eindtotaal	-102.534	100.900	-12.230	13.865	-

6.3 Gemeentefonds

(Bedragen x € 1.000)

Jaarrekening 2025	Begroting 2025 na wijzigingen	Jaarrekening 2025	Afwijking 2025
Verdeelmaatstaven			
Inkomstenmaatstaven (WOZ-waarden)	-6.418	-6.629	211
Uitgavenmaatstaven	41.083	42.125	-1.042
Effect uitkeringsfactor	19.391	20.473	-1.082
Subtotaal	54.056	55.969	-1.913
Afrekeningen voorgaande jaren 2023 t/m 2024	0	-260	260
Subtotaal	54.056	55.709	-1.653
Decentralisatie- en integratieuitkeringen			
Voorschoolse voorziening peuters	49	49	0
Armoedebestrijding kinderen	62	62	0
Decentralisatie provinciale VTH-taken	49	49	0
Maatschappelijke begeleiding	0	0	0
Jeugdhulp kinderen in een AZC	15	15	0
Impulsgelden Weerbaar Bestuur	7	0	7
Versterking omgevingsveiligheidsdienst	0	5	-5
Einde lening inburgeringsplicht	1	1	0
Extra capaciteit BOA's	34	34	0
Wet kwaliteitsborging bouw	20	20	0
Meerkosten oekraïense sociaal domein	0	89	-89
Veilig Wonen	0	7	-7
Uitvoeringskosten LBV en LBV-plus	81	81	0
Invoeringskosten omgevingswet	214	214	0
Antidiscriminatie voorzieningen	4	4	0
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	2	2	0
Wet betaalbare huur	27	28	-1
Alleenverdienersproblematiek	32	32	0
Openbare bibliotheken	100	100	0
Register externe veiligheidsrisico	0	2	-2
Spreidingswet	0	37	-37
Vangnetregeling energietoelage	0	0	0
Impulsbudget sociale infrastruct	13	14	-1
Implementatie Plateau 2	0	13	-13
Uitv. kosten Lbv kleinere sectoren	0	7	-7
Comp. med. soc. ontw. bedrijven	0	57	-57
Ondersteuning lokale energiehulp	0	8	-8
Participatie	3.432	3.461	-29
Subtotaal	4.143	4.392	-248
Opgenomen jeugdzorg etc. minus btw-compensatiefonds	675	0	675
Totaal Alg. Uitkering Gemeentefonds 2025	58.874	60.100	-1.226

6.4 Subsidies

Subsidies per beleidsveld	Verleende subsidie
Bestuur	€ 25.473
Cultuur	€ 1.398.240
Inkomen	€ 52.049
Integratie vergunninghouders	€ 206.001
Klimaat en Duurzaamheid	€ 20.430
Kulturhusen	€ 589.327
Lokale toegang	€ 164.531
Onderwijs	€ 302.856
Openbaar Groen	€ 428
Openbare Orde en Veiligheid	€ 34.283
Preventie	€ 2.383.381
Publieke Gezondheid	€ 86.018
Recreatie en Toerisme	€ 31.450
Ruimtelijke Ordening	€ 241.900
Sport	€ 24.665
Verkeer en Vervoer	€ 10.000
Wmo	€ 226.060
Eindtotaal	€ 5.797.092

Hoofdstuk 7 Bijlagen niet behorende bij de gecontroleerde jaarrekening

7.1 Kerngegevens

Inwoners	2024	2025
Totaal	29.705	30.047
< 18 jaar	5.955	6.015
18 - 75 jaar	20.592	20.789
> 75	3.158	3.243

Uitkeringsgerechtigden bijstand	2024	2025
IOAW	6	2
IOAZ	1	2
PW (participatiewet)	225	220
TOZO	0	0

Fysieke structuur	2024	2025
oppervlakte land in hectaren	16.502	16.500
oppervlakte binnenwater in hectaren	152	152
aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	12.461	12.599

Personele gegevens	2024	2025
aantal fte's	254	280

Financiële structuur per inwoner	2024	2025
algemene uitkering gemeentefonds	1.876	2.009

7.2 Verantwoording fractieondersteuning 2025

Fractie: **Gemeentebelangen**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
31-01-25	Actief Nieuwleusen	Kosten Kerstadvertentie		€ 230
09-05-25	Monique Huis op Stelten Dalfsen	Lintjesregen		€ 76
21-05-25	Kulturhus De Mozaïek	Huur vergaderruimte		€ 78
26-05-25	H.W. Pessink	Kosten Fireflies / ondersteuning fractie		€ 106
26-05-25	Actief Nieuwleusen	Kosten advertentie		€ 122
27-11-25	Gem Dalfsen	Fractie ondersteuning	€ 6.000	
02-12-25	Norton Software	Voor pc, automatische incasso		€ 100
07-12-25	Kulturhus De Mozaïek	Huur vergaderruimte		€ 45
div	Rabobank	Bankkosten		€ 99
	Totaal		€ 6.000	€ 856

Fractie: **ChristenUnie**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
17-01-25	Regiobode	7554/20244293		€ 113
19-05-25	R. Lassche	Factuur 28-02-2025 MDH uitgeverij		€ 212
27-11-25	Gemeente Dalfsen	Fractie ondersteuning	€ 3.500	
18-12-25	M. Kloppenburg	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 750
18-12-25	K. Korterink	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 250
18-12-25	J. Reedijk	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 250
18-12-25	G. Werkman	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 150
18-12-25	M. Bos	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 150
18-12-25	P.G.K. Batterink- van Berkum	ChristenUnie vrijwilligers vergoeding 2025		€ 100
div	Kuiterman Designs	Social Media beheer		€ 681
div	Rabobank	Bankkosten		€ 40
	Totaal		€ 3.500	€ 2.695

Fractie: **CDA**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
24-01-25	Ondernemersvereniging Nieuwleusen	1. Kerstbericht Dalfser Marskramer		€ 230
03-03-25	MDH Uitgeverij	2. Adverentie Overijssel Viert 80 Jaar Vrijheid		€ 303
30-04-25	Bakkerij Van der Most	3. Attenties lintjesregen		€ 110
21-05-25	Kulturhus De Mozaïek	4. Verblijfkosten fractievergadering op locatie		€ 86
18-08-25	Ondernemersvereniging Nieuwleusen	5. Zomerbericht Dalfser Marskramer		€ 260
25-08-25	Stichting Feesttent Lemelerveld	Vergoeding vrijwilligerswerk Sukerbietenfeest	€ 112	
27-11-25	Mariejan's Fleurboetiek	6. Attentie (her)opening HEMA Dalfsen		€ 15
27-11-25	Gemeente Dalfsen	Fractieondersteuning 2025	€ 5.000	
19-12-25	Regiobode	7. Kerstbericht Dalfser Courant		€ 174
22-12-25	Stichting De Lemelervelder	8. Kerstbericht De Lemelervelder		€ 169
24-12-25	J.W. Eilander	Secretariële ondersteuning 2025		€ 150

24-12-25	A.F. Erich	Vergoeding steunfractie 2025		€ 250
24-12-25	M. Valk	Vergoeding steunfractie 2025		€ 600
24-12-25	F.A.H.M. Bekius-ten Dam	Vergoeding steunfractie 2025		€ 600
div	Rabobank	Bankkosten		€ 271
	Totaal		€ 5.112	€ 3.219

Fractie: **PvdA**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
31-01-25	Ondernemersvereniging Nieuwleusen	Advertentie / 21840/20241176		€ 145
24-03-25	Trefkoele+	Fractiemiddag, teambuilding 2025000192		€ 234
27-11-25	Gemeente Dalfsen	Fractieondersteuning 2025	€ 3.000	
16-12-25	J. Eilert	Vergoeding fractie		€ 500
16-12-25	J.J. Wiltvank	Vergoeding fractie		€ 500
16-12-25	J.J.J. van Driessen	Vergoeding fractie		€ 125
23-12-25	Regiobode	Advertentie /107851/202503800		€ 286
23-12-25	De Lemelervelder	Advertentie / Factuurnummer 1048		€ 169
div	Rabobank	Bankkosten		€ 173
	Totaal		€ 3.000	€ 2.132

Fractie: **D66**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
27-11-25	Gemeente Dalfsen	Fractie Ondersteuning 2025	€ 2.500	
18-12-25	J.T.P.M. Rooijackers	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
18-12-25	J.J. de Boer	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
18-12-25	H. Prins	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
18-12-25	P. Bouwman	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
18-12-25	B.H.M. Schrijver	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
18-12-25	M. Slootweg	Vergoeding steunfractie 2025		€ 170
18-12-25	G. van Hofwegen	Vergoeding steunfractie 2025		€ 335
div	Rabobank	Bankkosten		€ 271
	Totaal		€ 2.500	€ 2.451

Fractie: **VVD**

Datum	Crediteur/leverancier	Omschrijving	Ontvangst	Uitgave
10-02-25	H. Endeman	Vergoeding fractieondersteuning 2025		€ 1.750
05-10-25	Regiobode	Advertentie Bemoeial gezocht		€ 286
05-10-25	Dalfser Marskramer	Advertentie Bemoeial gezocht		€ 260
27-11-25	Gemeente Dalfsen	Fractieondersteuning 2025	€ 2.500	
div	H. Endeman	Abonnementskosten ChatGPT		€ 69
div	Rabobank	Bankkosten		€ 40
	Totaal		€ 2.500	€ 2.405

7.3 Beleidsindicatoren meerjarig

Programma Samen Wonen									
Indicator	Verwijzingen Halt								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 10.000 jongeren (12-17 jaar)	Bron: Bureau Halt	6 (2020)	9 (2021)	9 (2021)	11 (2022)	11 (2022)	7(2023)	7 (2023)	8 (2024)

Indicator	Winkeldiefstallen								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners	Bron: CBS	x	0,5 (2021)	0,5 (2021)	0,3 (2023)	0,7 (2022)	0,3(2024)	0,3 (2023)	0,3 (2024)

Indicator	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)								
------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners	Bron: CBS	1,2 (2020)	3,4 (2021)	3,5 (2021)	2,4 (2023)	2,1 (2022)	1,9 (2024)	2,4 (2023)	1,9 (2024)

Indicator	Geweldsmisdrijven								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners	Bron: CBS	1,2 (2020)	1,2 (2021)	1,2 (2021)	1,0 (2023)	1,4 (2022)	1,5(2024)	1,0 (2023)	1,5 (2024)

Indicator	Diefstallen uit woning								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									

Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners	Bron: CBS	x	0,5 (2021)	0,5 (2021)	0,8 (2023)	0,9 (2022)	1,0(2024)	0,8 (2023)	1,0 (2024)

Indicator	Omvang huishoudelijk restafval								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
kg per inwoner	bron: CBS	54 (2019)	57 (2021)	59 (2020)	58 (2022)	57 (2021)	55 (2023)	58 (2022)	61 (2024)

Indicator	Hernieuwbare elektriciteit								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat	28,7% (2019)	37,6% (2020)	37,2% (2020)	47,7% (2021)	46,6 (2021)	63,6 (2022)	65,0 (2022)	63,6 (2022)

Indicator	Nieuw gebouwde woningen								
------------------	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	15,2 (2020)	8,9 (2021)	8,9 (2021)	16,2 (2022)	16,2 (2022)	8,6 (2023)	8,6 (2023)	11,7 (2024)

Indicator	Demografische druk								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	82,2%(2021)	82,5% (2022)	82,5% (2022)	82,4% (2023)	82,4% (2023)	82,0% (2024)	82,0% (2024)	83,1 (2025)

Indicator	Gemiddelde WOZ-waarde								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Duizend euro								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025

Duizend euro	bron: CBS	304 (2020)	356 (2022)	350 (2021)	399 (2023)	400 (2023)	430 (2024)	430 (2024)	455 (2025)
--------------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Indicator	Gemeentelijke Woonlasten éénpersoons-huishoudens								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
In Euro's	bron: COELO	714 (2021)	793 (2022)	714 (2021)	790 (2023)	790 (2023)	845 (2024)	845 (2024)	908 (2025)

Indicator	Gemeentelijke Woonlasten meerpersoons-huishoudens								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
In Euro's	bron: COELO	741 (2021)	822 (2022)	741 (2021)	818 (2023)	818 (2022)	874 (2024)	874 (2024)	936 (2025)

Indicator	Digitale dienstverlening afgezet tegen benchmark								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									

Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: Leverancier Software	x	x	80,0%	80,0%	x	75,0%	90,0%	75,0%

Indicator	Kwaliteit BRP								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: Kwaliteitsmonitor BZK	x	x	80,0%	80,0%	x	87,8%	98,0%	93,5%

Indicator	Kwaliteit reisdocumentenproces								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: Kwaliteitsmonitor BZK	x	x	98,0%	94,2%	x	92,6%	98,0%	98,0%

Indicator	Burgerpeiling: waardering alle inspanningen van de gemeente								
-----------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: waarstaatjegemeente.nl	x	x	7,1	6,8	7,1	6,8	7,0	6,8

Indicator	Aantal woninginbraken								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: politiecijfers	25	31	20	21	15	27	15	17

Indicator	Beheerdisciplines voldoen aan de onderhoudsnorm								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	Bron: Schouw	100% (2022)	100% (2022)	x	x	100% (2024)	100% (2024)	100% (2025)	100% (2025)

Indicator	Waardering van leefomgeving								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator	In 2026 een nieuwe meting								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: waarstaatjegemeente.nl								

Indicator	Duurzaam terreinbeheer								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: KIWA Barometer duurzaam terreinbeheer							Goud	Goud

Indicator	Uitvoering project uit uitvoeringsprogramma GVVP, jaarlijks 1 project								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025

	Bron: eigen gegevens	1 (2022)	1 (2022)	1 (2023)	1 (2023)	1 (2024)	1(2024)	1 (2025)	1 (2025)
--	----------------------	----------	----------	----------	----------	----------	---------	----------	----------

Indicator	Uitvoering project uit Uitvoeringsprogramma Fiets								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	Bron: eigen gegevens	x	x	1 (2023)	1 (2023)	1 (2024)	1 (2024)	1 (2025)	1 (2025)

Indicator	Aanpak onveilige situaties, jaarlijks één project								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen gegevens	1 (2022)	1 (2022)	1 (2023)	1 (2023)	1 (2024)	1 (2024)	1 (2025)	1 (2025)

Indicator	Verminderen energieverbruik								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025

	bron: eigen gegevens							3%	3%
--	----------------------	--	--	--	--	--	--	----	----

Indicator	Vervangen gloeilampen door LED-lampen								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen gegevens							95%	98%

Indicator	Afvaldoelen: % hergebruik								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen gegevens	85		87		88		90	84

Indicator	% duurzame opwekking								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025

						20		27	25
--	--	--	--	--	--	----	--	----	----

Indicator	gwh grootschalige opwekking								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
						67		70	67

Indicator	Uitvoering programmaplan implementatie Omgevingswet								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: eigen gegevens	75% (2022)	75% (2022)	80% (2023)	100% (2023)	90% (2024)	Afgerond	90% (2025)	100% (2025)

Indicator	Een actuele Omgevingsvisie voor het totale grondgebied van de gemeente								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025

	bron: eigen gegevens	1 (2022)	1 (2022)	1(2023)	1(2023)	1(2024)	1 (2024)	1(2025)	1 (2025)
--	----------------------	----------	----------	---------	---------	---------	----------	---------	----------

Indicator	Aantal nieuwe verblijfsobjecten met woonfunctie								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: CBS / eigen gegevens	75 (2022)	174 (2022)	120 (2023)	129 (2023)	160 (2024)	138 (2024)	160 (2025)	174 (2025)

Indicator	Aantal nieuwe sociale huurwoningen op gemeentelijke nieuwbouwlocaties								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen gegevens	x	x	36(2023)	11(2023)	50 (2024)	68 (2024)	60 (2025)	0 (2025)

Indicator	Aantal nieuwe startersleningen								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									

Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen gegevens	7 (2022)	15 (2022)	7 (2023)	21 (2023)	30 (2020)	28 (2024)	30 (2020)	17 (2025)

Programma Samen Werken									
Indicator	Funcatiemenging								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	Bron: CBS BAG/LISA	53,2 (2019)	52,8 (2021)	52,8 (2021)	53,2 (2022)	53,2 (2024)	53,7% (2023)	53,7 (2025)	53,7 (2024)

Indicator	Vestigingen (van bedrijven)								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	Bron: LISA	163,1 (2020)	168,1 (2021)	168,1 (2021)	174,1 (2022)	174,1 (2024)	179,8 (2023)	191,9 (2023)	184,6 (2024)

Indicator	Absoluut verzuim								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	bron: DUO/Ingrado	1,7 (2019)	2,6 (2021)	2,4 (2021)	21 (2022)	21 (2022)	7,9 (2023)	7,9 (2023)	6,1 (2024)

Indicator	Relatief verzuim								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 1.000 Inwoners 5-18 jr	bron: DUO/Ingrado	13 (2019)	13 (2021)	12 (2021)	14 (2022)	14 (2022)	18 (2023)	18 (2023)	11 (2024)

Indicator	Voortijdige schoolverlaters (VO + MBO onderwijs)								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								

Toelichting indicator	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
% deelnemers	bron: DUO/Ingrado	1,2% (2019)	1,1% (2021)	1,1% (2021)	1,4% (2022)	1,1% (2021)	1,3% (2023)	1,3% (2023)	1,2% (2024)

Indicator	Aantal overnachtingen (dagrecreatie niet meetbaar)								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	Bron: eigen gegevens/GBLT	199.000 (2022)	206.586 (2021)	199.050 (2023)	138.818 (2023)	199.150	145.539	206.050	159.313

Indicator	Aantal werkzame personen in de sector Recreatie en Toerisme (vrijtijdseconomie)								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: LISA/Biro	860 (2022)	900 (2021)	870 (2023)	936 (2023)	875 (2024)	1020 (2024)	1030 (2025)	1080 (2024)

Indicator	Doel 2: maximale participatie personen met participatiewet uitkering.								
------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator	Het aantal mensen met een traject.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: S4SD	220 (2022)	212 (2022)	240 (2023)	219 (2023)	282 (2024)	202 (2024)	240 (2025)	254 (2025)

Indicator	Doel 3: 30% van de instroom is binnen 12 maanden weer uitgestroomd naar betaald werk								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator	Bron: Eigen gegevens								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	Bron: Eigen gegevens	>30%	0,33	30% (2023)	25% (2023)	30% (2024)	25% (2024)	30% (2025)	8% (2025)

Indicator	Doel 4: niet meer dan 25% zit langer dan 4 jaar in de uitkering								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: S4SD	25% (2022)	17% (dec 2022)	25% (2023)	17% (2023)	25% (2024)	35% (2024)	25% (2024)	36% (2025)

Indicator	Doel 5: aantal personen met Beschut Werk								
------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: S4SD	6 (2022)	8 (2022)	7	8	9 (2024)	9 (2024)	9 (2025)	14 (2025)

Programma Samen Leven									
Indicator	Jongeren met delict voor rechter								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. bron: Verwey Jonker Instituut (jaarrekening 2018 en begroting 2020) ; CBS (jaarrekening 2019)								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut / CBS	0% (2019)	0% (2019)	0% (2019)	x	0% (2021)	0% (2023)	0% (2021)	0% (2023)

Indicator	Kinderen in uitkeringsgezin								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	3% (2019)	2% (2021)	2% (2020)	3% (2022)	2% (2021)	2% (2023)	3% (2022)	3% (2024)

Indicator	Netto arbeidsparticipatie								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	71,6% (2020)	74,3% (2021)	71,6% (2023)	76,1% (2023)	76,1 (2022)	76,4% (2023)	76,4 (2023)	76,9% (2024)

Indicator	Werkloze jongeren								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	1% (2019)	1% (2021)	1% (2020)	1% (2022)	1% (2021)	1% (2023)	1% (2022)	1% (2024)

Indicator	Jongeren met jeugdbescherming								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	% van alle jongeren tot 18 jaar								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	0,9% (2020)	0,8% (2022)	0,9% (2021)	0,7% (2023)	0,8% (2022)	0,8% (2023)	0,8% (2023)	0,8% (2024)

Indicator	Jongeren met jeugdreclassering								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	x	x	x	x	x	0,2% (2024)	x	0,3% (2024)

Indicator	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 10.000 inwoners	bron: CBS	590 (2020)	520 (2022)	590 (2021)	560 (2022)	560 (2022)	500 (2024)	540 (2023)	500 (2025)

Indicator	Banen								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.								

Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
per 1.000 inwoners	bron: CBS/LISA	747,1 (2020)	755,4 (2021)	755,4 (2021)	771,7 (2022)	771,7 (2022)	790,4 (2023)	790,4 (2023)	796,7 (2024)

Indicator	Lopende re-integratie voorzieningen								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het aantal re-integratievoorzieningen. (15 - 64 jaar)								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Aantal per 10.000 inwoners	bron: CBS	73,4 (2020)	73,4 (2020)	73,4 (2020)	248,2 (2023)	212 (2022)	212 (2022)	248,2 (2023)	259,0 (2024)

Indicator	Jongeren met jeugdhulp								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	% van alle jongeren tot 18 jaar								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: CBS	10% (2020)	9,5% (2022)	10,6%(2021)	9,9% (2023)	11,2% (2022)	10,2% (2024)	11,5% (2023)	12,2% (2024)

Indicator	% Niet-sporters								
-----------	-----------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: Gezondheidsmonitor (CBS, RIVM, GGD'en)	49,3% (2016)	48,8% (2020)	48,8% (2020)	45,3 % (2022)	48,8% (2020)	45,3% (2022)	45,3% (2022)	42,5 (2024)

Indicator	Personen met een bijstandsuitkering								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	Bron: CBS				108,8 (2023)		101,1 (2024)	131,6 (2023)	103,2 (2025)

Indicator	Aantal kinderen dat een bestelling heeft gedaan via de webshop								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen administratie	230 (2022)	234 (2022)	230 (2023)	114 (2023)	230 (2024)	172 (2024)	230 (2025)	190

Indicator	Aantal huishoudens met bewindvoering								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	bron: eigen administratie	102 (2022)	78 (2022)	100 (2023)	129 (2023)	95 (2024)	88 (2024)	90 (2025)	113 (2025)

Indicator	Taakstelling en realisatie te huisvesten statushouders								
Type Indicator	Indicator								
Toelichting indicator									
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
%	bron: eigen gegevens	95 - 100% (2022)	100% (2022)	100% (2023)	100% (2023)	100% (2024)	60% (2024)	100% (2025)	100% (2025)

Programma Samen Besturen, Samenwerken, Organiseren									
Indicator	Overhead								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								

Toelichting indicator	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het percentage overhead betreft de overheadkosten zoals begroot op taakveld 0.4 gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
% van totale lasten	bron: eigen begroting	15% (2022)	11% (2022)	13% (2021)	13% (2023)	11% (2024)	11% (2024)	15% (2025)	13% (2025)

Indicator	Formatie								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	Het gaat om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat. Het betreft de formatie van de gemeente Dalfsen, dus exclusief Stichting Dalfsen Werkt. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Fte per 1.000 inwoners	Bron: Eigen gegevens	7,3 (2021)	7,9 (2022)	7,2 (2021)	7,9 (2023)	8,4 (2024)	8,6 (2024)	9,6 (2025)	9,2 (2025)

Indicator	Bezetting								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								

Toelichting indicator	Het gaat om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Ook boventallige medewerkers worden hierin meegeteld. Het betreft de bezetting van de gemeente Dalfsen exclusief Stichting Dalfsen Werkt.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Fte per 1.000 inwoners	Bron: Eigen gegevens	6,9 (2022)	7,3 (2022)	7,0 (2021)	7,2 (2023)	8,1 (2024)	8,2 (2024)	8,6 (2025)	9,6 (2025)

Indicator	Apparaatskosten								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								
Toelichting indicator	De noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Het betreft dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Kosten per inwoner (in euro's)	bron: eigen begroting	707 (2022)	725 (2022)	676 (2021)	874 (2023)	714 (2024)	874 (2024)	854 (2025)	978 (2025)

Indicator	Externe inhuur								
Type Indicator	Verplichte Beleidsindicator								

Toelichting indicator	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Onder externe inhuur valt niet: alle vormen waarin een product of opdracht compleet in de markt wordt gezet of inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken, zoals bijvoorbeeld tolken.								
Eenheid	Bron	Begroting 2022	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Kosten als % van totale loonsom + totale kosten externen	bron: eigen begroting	0,06	14% (2022)	16% (2021)	19% (2023)	12% (2024)	13% (2024)	17% (2025)	12% (2025)

7.4 Afkortingenlijst

ARVB	Algemene Reserve Vrij Besteedbaar
AVOI	Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIG	Baseline Informatiehuishouding Gemeenten
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
Chw	Crisis en herstelwet
CISO	Chief information Security Officer
CMT	Concern managementteam
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CROW	Oorspronkelijk Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw, nu eigenaam
DDI	Dalfser Duurzaamheids Index
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
FG	Functionaris Gegevensbescherming
GBD	Groene en Blauwe Diensten
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GOAB	Gemeentelijk Onderwijs en Achterstanden Beleid
GOTIK	Geld, Organisatie, Tijd, Informatie, Kwaliteit
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GSP	Groenstructuurplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeer en Vervoersplan
HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
IBOR	Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte
IKB	Individueel Keuze Budget
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
KEC	Kind Educatie Cluster

KING	Kwaliteits Instituut Nederlandse Gemeenten
KLPD	Korps landelijke politiediensten
LISA	Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
LOP	Landschapsontwikkelingsplan
MDT	Multidisciplinaire teams
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MPG	Meerjaren Prognose Grondexploitaties
M&O	Misbruik en omeigenlijk gebruik
nb	Niet bekend (tabel beleidsindicatoren)
Niegg	Niet in exploitatie genomen gronden
NSVV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
ONS	Overheid en Service
OZB	Onroerend Zaakbelasting
P&C	Planning en Control
PMW	Programmatisch en projectmatig werken
PO	Privacy Offiver
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld en Coördinatiepunt
RMV	Rechtmatigheidsverantwoording
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SDW	Stichting Dalfsen Werkt
SMON	Stichting Maatschappelijke Opbouw Nieuwleusen
SPUK	Specifieke uitkering
SSC	Shared Service Centre
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UVP	Uitvoeringsprogramma
VHROSV	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing
VIC	Verbijzonderde Interne Controle
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
Vpb	Vennootschapsbelasting
VSV	Voortijdig School Verlaten
VVE	Voor- en vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
wet VTH	Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
WKR	Werkkostenregeling
WMEBV	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNRA	Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

WOO	Wet Open Overheid
wet WOZ	Wet Waardering Onroerende Zaken
WOC	Welzijn Onderwijs Cultuur
WWB	Wet Werk en Bijstand
2b diensten	Diensten waarbij een beperkt deel van de Europese aanbestedingsrichtlijnen van toepassing zijn